ADRIAN PĂTRUŢ

DE LA NORMAL LA PARANORMAL

VOLUMUL 2

CUPRINS

C. FENOMENE EXOTICE (2) 1

X. FENOMENE DE BIOCONTROL 3

13. BIOCONTROLUL INTERIOR (BCI) 5

13.2.6. ELONGAŢIA 28

14. BIOCONTROLUL EXTERIOR (BCE) 37

15. MECANISMUL FENOMENELOR DE BIOCONTROL 86

16. CLASIFICAREA GENERALĂ A FENOMENELOR DE BIOCONTROL 88

17. APTRAPORTUL (ATT) 90

18. BIOPLASMIA (BPS) 108

19. MECANISMUL FENOMENELOR DE CONDENSARE 231

20. CLASIFICAREA GENERALĂ A FENOMENELOR DE CONDENSARE 233

XII. TERMINOLOGIE ŞI DENUMIRI 234

21. DE LA CERCETARE PSIHICĂ ŞI METAPSIHICĂ LA PARAPSIHOLOGIE ŞI PSIHOTRONICĂ . 234

22. DE LA PARANORMAL LA EXOTIC, DE LA PSI LA BETA 241

POSTFAŢĂ 243

C. FENOMENE EXOTICE (2)

În contextul valului de exotism care asaltează frontierele cunoaşterii, sfidând paradigme şi legi ce par bine stabilite, fenomenele manifeste ale realităţii obiective se împart în fenomene comune (normale) şi exotice (paranormale), în funcţie de acordul cu teoriile ştiinţifice acceptate. După părerea noastră, fenomenele exotice se găsesc în dezacord

flagrant nu numai cu teoriile acceptate, ci adesea chiar şi cu metodologia, postulatele şi modelele pe care este fundamentată ştiinţa contemporană.

Vom folosi, în continuare, denumirea de fenomene exotice, foarte generală şi neangajată, admiţând însă şi denumiri de largă circulaţie, sinonime sau apropiate ca sens, cum sunt fenomene paranormale, fenomene PSI, fenomene parapsihologice, fenomene parafizice sau fenomene psihotronice.

Într-o taxonomie a fenomenelor exotice, după aspectul aparent, se diferenţiază patru categorii:

a) fenomene bioinformaţionale;

b) fenomene bioenergetice;

c) fenomene de biocontrol;

d) fenomene de condensare.

În cazul fenomenelor bioinformaţionale, aspectul aparent este o achiziţie exotică de informaţie de către sisteme vii.

În cazul fenomenelor bioenergetice, aspectul aparent este o acţiune energetică exotică a sistemelor vii asupra unor sisteme fizice şi/sau chimice.

În cazul fenomenelor de biocontrol, aspectul aparent este controlul exotic al sistemelor vii asupra sistemului propriu sau asupra altor sisteme vii.

În cazul fenomenelor de condensare, aspectul aparent este modificarea gradului de condensare şi, eventual, a numărului de subtilitate al substratului realităţii fizice.

În fiecare caz, termenul exotic specifică neîncadrarea în teoriile ştiinţifice general acceptate.

Aspectul aparent, ales ca şi criteriu de clasificare, exprimă, prin chiar denumirea sa, caracterul formal al taxonomiei propuse. În ultimă instanţă, toate fenomenele exotice sunt informaţional-energetice, deosebindu-se prin manifestarea elementului informaţional cu suport energetic sub aparenţe diferite.

Într-o clasificare generală la fel de formală, în funcţie de gradul de exotism, pot fi definite două grupe mari de fenomene:

X) fenomene de exotism moderat;

Y) fenomene de exotism ridicat.

Fenomenele bioinformaţionale şi bioenergetice sunt de exotism moderat iar fenomenele de biocontrol şi de condensare sunt de exotism ridicat.

Se cunosc, de obicei, acţiuni cauzale comune, fie senzoriale sau motoare, cu efecte apropiate de fenomenele bioinformaţionale şi bioenergetice. În schimb, lipsesc, de cele mai multe ori, acţiuni comune cu efecte asemănătoare cu fenomenele de biocontrol şi de condensare. Pe de altă parte, fenomenele bioinformaţionale şi cele bioenergetice pot fi aduse în laborator şi investigate prin mijloace caracteristice cercetării ştiinţifice. Fenomenele de biocontrol şi cele de condensare nu se pretează, cu puţine excepţii, unor astfel de cercetări.

Din aceste considerente, fenomenele de exotism moderat sunt general recunoscute de către cercetătorii şi susţinătorii paranormalului şi sunt menţionate, uneori cu prudenţă, alteori cu scepticism, de către comunitatea ştiinţifică. În schimb, fenomenele de exotism ridicat, ignorate sau respinse aproape în totalitate de către comunitatea ştiinţifică, generează frecvent divergenţe şi controverse chiar şi printre cercetătorii entuziaşti ai paranormalului.

Fenomenele de exotism moderat, adică bioinformaţionale şi bioenergetice, au fost prezentate, analizate şi interpretate în cadrul primului volum al lucrării.

Cel de-al doilea volum este dedicat exclusiv fenomenelor de biocontrol şi de condensare, considerate de exotism ridicat. Vom căuta explicaţii, interpretări şi vom propune mecanisme de desfăşurare în acord cu modelul continuumului material al realităţii obiective, potrivit căruia subdomeniul fizic al realităţii fizice, singurul cunoscut şi recunoscut de către ştiinţa contemporană, reprezintă doar componenta de entropie scăzută a ansamblului unitar.

X. FENOMENE DE BIOCONTROL

Sistemele vii se găsesc în interacţiune permanentă cu sisteme fizico-chimice, biologice sau de dincolo de viu şi neviu ale realităţii obiective.

Ele dispun de numeroase posibilităţi de acţiune asupra sistemelor exterioare sau asupra sistemului propriu, prin fenomene bioenergetice, de biocontrol sau de condensare. Cele trei categorii de fenomene de influenţă exotică se diferenţiază prin nivelul la care se manifestă acţiunea: mineral, biologic sau gradul de condensare al substratului realităţii fizice.

Fenomenele de biocontrol sunt fenomene al căror aspect aparent este o acţiune exotică asupra unui sistem viu. Acţiunea exotică determină efecte, inclusiv sau exclusiv, la nivelul componentei fizice (corpul fizic).

Cunoscute din cele mai vechi timpuri, fenomenele de biocontrol revin spectaculos în centrul atenţiei generale, oferind speranţa sau poate doar iluzia stăpânirii corpului fizic, a îndepărtării parţiale sau totale a pericolului unor afecţiuni necruţătoare, pentru a amâna măcar cu o clipă împlinirea destinului nostru fatal de muritori. Totuşi, datorită lipsei unor teorii explicative satisfăcătoare şi gradului ridicat de exotism, fenomenele de biocontrol nu se bucură adesea de atenţia meritată în lucrările de specialitate.

În marea majoritate a fenomenelor de biocontrol, autorul acţiunii exotice este un sistem viu. După cum acţiunea se răsfrânge asupra propriului sistem sau asupra altui sistem viu, fenomenele de biocontrol se împart în două clase:

- biocontrolul interior (BCI);

- biocontrolul exterior (BCE).

Dacă BCE presupune cu necesitate doi subiecţi — un inductor şi un receptor —, în BCI există doar unul singur, ce poate fi considerat deopotrivă inductor şi receptor. Întrucât fenomenele de biocontrol sunt definite din perspectiva unei acţiuni exotice, vom considera că în BCE subiectul propriu-zis este autorul acţiunii, adică inductorul.

Dar, diferenţierea BCI-BCE şi delimitarea inductor-receptor nu sunt întotdeauna simple şi evidente. De exemplu, în cazul vindecărilor declanşate de vizionarea unor înregistrări cu un aşa-numit vindecător, aparent subiect inductor, receptorul se transpune probabil într-o stare a conştiinţei în care realizează el însuşi acţiunea exotică. Astfel, înregistrarea video cu vindecătorul induce doar o stare a conştiinţei în care receptorul devine şi inductorul propriei vindecări iar fenomenul este mai degrabă unul comun sau cel mult de tip BCI şi nu de tip BCE.

Pe de altă parte, într-un număr restrâns de cazuri, autorul propriu-zis al acţiunii exotice este dificil, dacă nu imposibil de identificat. Astfel, în unele vindecări miraculoase, petrecute în locuri de pelerinaj, pare mai puţin probabil ca subiectul, copleşit de credinţă şi fascinat de adoraţie, să se transpună într-o stare alterată a conştiinţei în care să realizeze el însuşi vindecarea cvasiinstantanee a unei afecţiuni incurabile. Ipoteza potrivit căreia vindecarea se datorează unor componente transfizice, impregnate pe termen lung într-un anumit loc (de ex. în apa unui izvor, într-o relicvă sfântă, într-o icoană, etc.), nu poate fi ignorată şi trebuie analizată cu seriozitate. Aceste fenomene, în care autorul acţiunii exotice nu pare asociat direct cu un sistem viu sau cu un sistem cunoscut, vor fi considerate de tip BCE.

Anumiţi autori consideră că unele fenomene de biocontrol, îndeosebi cele cu modificări de parametri fiziologici sau leziuni organice, ar fi de tip psihogen. În sens medical, psihogeneza exprimă faptul că anumite convingeri ale subiectului pot determina modificări fiziologice, ce ajung până la leziuni organice severe.

Probabil că rolul conştiinţei subiectului în acţiunea exotică este adesea exagerat sau absolutizat. În accepţiunea noastră, rolul unor elemente ale conştiinţei, localizate la nivel conştient sau inconştient, se rezumă în majoritatea cazurilor la crearea premizelor şi la controlul acţiunii exotice, în timp ce realizarea sa revine altor componente ale sistemului viu. Considerăm că în fenomenele de biocontrol nu se acţionează direct asupra corpului fizic, ci asupra componentei de ordin superior: sistemul bioplasmatic, format din bioplasmă şi energii transfizice.

În continuare, vom prezenta cele două clase de fenomene, cu tipurile reprezentative şi vom discuta mecanisme de desfăşurare în acord cu modelul continuumului material.

13. BIOCONTROLUL INTERIOR (BCI)

Biocontrolul interior (BCI) reuneşte fenomene al căror aspect aparent este o acţiune exotică de control a unui sistem viu asupra propriului sistem, deci o acţiune de autocontrol.

Numeroase şi variate, fenomenele BCI sunt probabil mult mai frecvente decât se crede, însă ele rămân adesea nesesizate.

13.1. CLASIFICAREA FENOMENELOR BCI

Varietatea, diversitatea şi controversa în jurul fenomenelor BCI face delicată şi dificilă orice încercare de sistematizare. Vom clasifica totuşi fenomenele BCI în funcţie de criterii aparente, după cum urmează:

a) după rezultatul acţiunii:

- controlul proceselor fiziologice involuntare;

- inedia;

- invulnerabilitatea;

- stigmatizarea;

- combustia spontană;

- elongaţia;

- levitaţia.

Controlul proceselor fiziologice involuntare exprimă aducerea şi menţinerea sub control conştient a parametrilor unor procese fiziologice în mod obişnuit involuntare.

Inedia reprezintă capacitatea de a trăi normal în condiţii de privare totală de hrană.

Invulnerabilitatea defineşte absenţa răspunsurilor fiziologice aşteptate la acţiuni de agresionare din exterior.

Stigmatizarea exprimă apariţia unor urme, leziuni şi hemoragii inexplicabile pe corpul subiectului.

Combustia spontană este un proces termic violent, un adevărat foc interior, ce mistuie corpul subiectului.

Elongaţia reprezintă capacitatea de creştere temporară a dimensiunilor corporale.

Levitaţia este desprinderea exotică a unui subiect de la sol şi menţinerea sa temporară în aer.

În cazul aşa-numitelor autovindecări există o probabilitate ridicată ca ele să se datoreze mecanismelor naturale de autoapărare cunoscute, activate de exemplu prin concentrare, sugestie, autosugestie sau administrare de placebo.

Astfel, autovindecările s-ar putea reduce la fenomene comune şi nu vor fi analizate în cadrul BCI.

b) după controlul declanşării şi desfăşurării fenomenului:

- fenomene spontane;

- fenomene provocate.

În fenomenele spontane, subiectul nu este conştient de faptul că este el însuşi autorul acţiunii exotice. Acţiunea pare coordonată şi controlată exclusiv de componente ale inconştientului personal. Ea este asociată cu autosugestie, cu o convingere profundă sau cu o stare conflictuală majoră, ca de exemplu în stigmatizare sau în combustia spontană.

În fenomenele provocate, subiectul, aflat de obicei într-o stare a conştiinţei înalt alterată, cu grad redus sau înalt de control, declanşează voluntar acţiunea exotică, pe care o controlează parţial sau integral.

13.2. TIPURI DE FENOMENE BCI

Vom prezenta fenomenele BCI, delimitate, în funcţie de rezultatul acţiunii exotice, în cele şapte tipuri sau subclase deja enumerate.

13.2.1. CONTROLUL PROCESELOR FIZIOLOGICE INVOLUNTARE

Printre numeroasele elemente, inconştientul uman conţine şi informaţii despre mediul intern al organismului, ce sintetizează o stare psihofiziologică de fond, respectiv informaţii referitoare la stările posturale ale segmentelor, tonusul muscular şi schema corporală. Ca urmare, inconştientul are un rol homeostazic, acţionând pentru menţinerea echilibrului funcţional intern al organismului între anumite limite, corespunzătoare unor valori optime ale parametrilor caracteristici.

Astfel, o serie de procese fiziologice nu se găsesc, în mod normal, sub controlul conştientului, fiind considerate procese involuntare (procese automate). Dar, numeroase experienţe demonstrează că, prin tehnici mai vechi sau mai noi, ele pot fi aduse şi menţinute sub control conştient temporar sau permanent. Subiectul, aflat într-o stare a

conştiinţei comună sau alterată, cu grad crescut de control, poate controla conştient procese fiziologice aşa-numite involuntare, menţinând parametrii acestora în limitele fiziologiilor cunoscute sau în afara lor. Fenomenele respective aparţin exclusiv celor provocate.

Practicile care permit dobândirea unui astfel de control includ tehnici moderne (de tip biofeedback) şi îndeosebi tehnici psihofizice înalte tradiţionale (de tip yoga, zen, etc.).

Biofeedback-ul (Kamiya, 1968) este o tehnică de control fiziologic, în care parametrii unor procese somatice involuntare, de exemplu activitatea corticală, circulaţia sanguină, tensiunea musculară, temperatura pielii, secreţia glandelor endocrine, sunt exteriorizaţi pentru subiect cu ajutorul unor dispozitive electronice, ceea ce permite un anumit grad de control al acestora.

Cea mai cunoscută variantă este aşa-numitul biofeedback alfa (alpha biofeedback) sau meditaţia alfa (alpha meditation), care urmăreşte controlul activităţii corticale, cu orientare preferenţială spre un ritm cerebral alfa. Aşa cum se cunoaşte, activitatea corticală generează biocurenţi, denumiţi impropriu unde cerebrale, cu frecvenţe definite, ce determină tipul de ritm cerebral: delta (0,5 - 3 Hz), theta (4 - 7 Hz), alfa (8 - 13 Hz), beta (14 - 24 Hz).

Dintre ele, ritmul alfa, asociat cu relaxare şi interiorizare, respectiv ritmul beta, asociat cu activitate şi exteriorizare, sunt cele mai cunoscute. Unii autori apreciază că o creştere semnificativă a densităţii şi amplitudinii ritmului alfa determină eliberarea parţială de stimuli senzoriali, cu posibilităţi sporite de concentrare, meditaţie, sondare a inconştientului şi biocontrol.

În experienţa tipică de biofeedback alfa, subiectul este conectat la un dispozitiv format dintr-un electroencefalograf care înregistrează biocurenţii cerebrali, filtre sensibile doar la un anumit domeniu de frecvenţă, corespunzător ritmului alfa, şi un avertizor care emite un semnal exterior caracteristic, vizual sau acustic, proporţional cu densitatea biocurenţilor în domeniul urmărit. Pe această cale, subiectul învaţă să îşi orienteze activitatea corticală pentru a mări intensitatea semnalului exterior caracteristic, ceea ce corespunde creşterii densităţii ritmului alfa.

O serie de studii cantitativ-statistice au verificat ipoteza potrivit căreia stările cu ritm preponderent alfa ar contribui la stimularea, dezvoltarea şi afirmarea capacităţii PSI. Rezultatele obţinute sunt însă contradictorii, ele indicând fie o relaţie pozitivă densitate alfa-scor ESP, fie, e drept ceva mai rar, o relaţie negativă. În schimb, studiile efectuate sugerează că o creştere a frecvenţei alfa, în limitele 8 -13 Hz, favorizează scorul ESP.

Toate aceste considerente explică interesul de care s-a bucurat biofeedback-ul în perioada anilor '70, când a apărut de altfel şi muzica electroacustică sau pictura fotokinetică, ce se pretind transpuneri în sunete sau în imagini ale ritmului alfa. Dar, în prezent, numeroşi cercetători apreciază că importanţa ritmului alfa în inducerea de stări alterate ale conştiinţei, creşterea gradului de biocontrol sau manifestarea capacităţii PSI a fost exagerată.

Absenţa rezultatelor spectaculoase aşteptate a condus la scăderea atracţiei faţă de biofeedback-ul alfa şi subprodusele sale artistice.

Totuşi, deoarece oferă posibilitatea învăţării menţinerii parametrilor unor procese fiziologice, cum sunt ritmul cerebral, ritmul cardiac, tensiunea arterială, circulaţia sanguină, dimensiunea pupilei, tensiunea musculară, secreţia glandelor endocrine, secreţia digestivă, în limite optime, biofeedback-ul continuă să suscite un interes real în lumea medicală. El permite, cel puţin în principiu, prevenirea şi tratarea a numeroase afecţiuni datorate unor tulburări la nivelurile menţionate.

Anumiţi cercetători au realizat şi experienţe de biofeedback cu subiect animal. În acest caz, subiectul animal nu este informat direct asupra nivelului unor parametri fiziologici, ci este recompensat sau pedepsit în funcţie de valoarea acestora. Subiectul învaţă să orienteze preferenţial parametrii fiziologici urmăriţi spre valori care aduc recompensă. Astfel, în experienţe cu şoareci, respectiv cu pisici, s-au obţinut modificări semnificative ale ritmului cerebral, ritmului cardiac, controlul muşchilor intestinali, modificarea funcţiei renale, etc.

Prin biofeedback, subiectul îşi modifică valoarea parametrilor unor procese în cadrul limitelor stărilor fiziologice cunoscute de medicina actuală.

Din această cauză, fenomenele de control induse prin biofeedback nu pot fi considerate fenomene exotice propriu-zise.

Dar, anumite tehnici psihofizice înalte tradiţionale permit modificarea voluntară a unor parametri fiziologici, în afara limitelor considerate acceptabile pentru supravieţuire, ceea ce ridică problema existenţei unor homeostazii şi stări fiziologice încă necunoscute, ce definesc viaţa într-o stare latentă.

Cele mai cunoscute tehnici tradiţionale sunt reunite sub denumirea yoga, adică "uniune" (din sanskrit yug, yoga — "uniune, contopire"). Scopul suprem al tehnicilor yoga este uniunea cu Întregul Nediferenţiat (revenirea în Brahman), prin depăşirea ignoranţei (avidya) şi transcenderea iluziei (maya). În ultimă instanţă, yoga reprezintă un refuz al condiţiei umane, sinonimă cu ignoranţa, în favoarea unei condiţii cosmice, în care conştiinţa individuală, într-o stare înalt alterată, eliberată din tripla încorsetare în personalitate, spaţiu şi timp, ajunge în contact nemijlocit cu Conştiinţa Supremă, cu un univers holistic, imparţial şi indiferent, în care acţionează legea Karmei. Pentru atingerea obiectivului suprem, yoghinul urmează o serie de etape succesive sau paralele, în care dobândeşte controlul deplin asupra fizicului, energeticului şi mentalului, adică, în termenii lucrării noastre, asupra corpului fizic, sistemului bioplasmatic şi conştiinţei, care formează împreună sistemul biopsihoenergetic.

Pentru yoghinul adevărat, dobândirea unor abilităţi exotice (siddhis), printre care şi controlul deplin asupra corpului fizic şi, implicit, a proceselor fiziologice, reprezintă doar etape intermediare sau, mai bine spus, epifenomene în calea neabătută spre scopul suprem. Cei care se lasă atraşi prea mult de aceste abilităţi, ce reprezintă fenomene exotice şi care devin astfel un scop în sine, îşi opresc evoluţia în acest stadiu şi sunt denumiţi frecvent fakiri (din arab faqir — "sărac").

Unii fakiri s-au supus voluntar anumitor experienţe, adesea supravegheate medical, oferind dovezi spectaculoase asupra controlului unor procese fiziologice involuntare.

În anul 1970, dr. Green de la Fundaţia Menninger din Topeka, Kansas (SUA) a efectuat o serie de experienţe cu control medical sever, supraveghere şi înregistrare instrumentală, cu cunoscutul subiect indian Swami Rama. În cursul experienţelor, subiectul şi-a modificat ritmul cardiac, accelerându-l de la 70 la 300 pulsuri/min, respectiv reducându-l de la 70 la 52, a obţinut pe aceeaşi mână o diferenţă de temperatură de 4 grade Celsius între două zone depărtate prin 5 cm, şi-a încălzit o mână până la înroşire şi şi-a răcit-o pe cealaltă, care a devenit cianotică, şi-a oprit complet pulsaţiile inimii pentru câteva zeci de secunde, etc.

Cele mai spectaculoase cazuri, care aduc dovezi în favoarea supravieţuirii într-o stare latentă, sunt aşa-numitele înhumări experimentale. Iată două exemple semnificative în acest sens.

În anul 1975, revista de specialitate "American Heart Journal" a prezentat protocolul unei înhumări experimentale. Un subiect masculin, în vârstă de 60 de ani, a fost îngropat la o adâncime de 1,50 m în incinta unei instituţii medicale. Peste pământul care l-a acoperit, s-a aşezat un strat de cărămizi legate prin mortar. Experienţa, pregătită pe durata a 8 zile, de comun acord cu subiectul, a fost supravegheată cu aparatură modernă: electroencefalograf, electrocardiograf, pneumograf, etc.

După o perioadă de accelerare, până la 240 pe minut, pulsaţiile inimii au încetat complet la 29 de ore de la începutul experienţei. După aproape 7 zile, cu circa 30 de minute înainte de expirarea intervalului stabilit, inima şi-a reluat activitatea. La sfârşitul experienţei, temperatura corpului a scăzut la 34,8 grade Celsius iar greutatea subiectului s-a redus cu 4,5 kg.

Cunoscutul scriitor şi cercetător al esoterismului şi exotismului Paul Brunton relatează în cartea sa "Egiptul secret" un caz tulburător de înhumare experimentală, realizat în anii '30 de subiectul Tahra, bei egiptean, fakir şi doctor în medicină:

"Tahra procedează în maniera sa obişnuită pentru a intra într-o stare de autocatalepsie. Îşi apasă degetele pe arterele carotide şi pe tâmple. Îşi retrage limba şi inspiră brusc. În câteva minute, experimentul reuşeşte deplin. Respiraţia se opreşte, sângele încetează să mai circule, întregul corp rămâne înţepenit. Cade pe spate în braţele asistenţilor săi şi, în timp ce îl susţin, medicul care îl examinează certifică absenţa pulsului şi a respiraţiei.

Asistenţii îi astupă urechile, nările şi gura cu vată. Corpul rigid, asemenea unei statui, este culcat în sicriu. Văzându-l aşa, este greu să spui prin ce se deosebea de un cadavru. Această faţă de cenuşă, acest «mort viu» nu dădea nici cel mai mic semn de viaţă.

Ajutoarele îşi iau uneltele şi umplu sicriul cu nisip roşu, mărunt. Corpul dispare în întregime sub nisip. Apoi, se pune la loc capacul de lemn, care este prins solid în cuie. După aceasta, ajutoarele îl aduc şi îl depun pe covor, alături de un alt sicriu de lemn mai mare. Introduc sicriul într-un al doilea sicriu şi îl umplu şi pe acesta cu nisip, în aşa fel încât primul dispare complet acoperit.

Ne instalăm pentru o veghe de o oră şi jumătate, în timp ce Tahra se odihnea imobil în falsul mormânt de nisip. Am examinat şi controlat atent toate elementele straniei performanţe. Dacă supravieţuia unei astfel de probe, ne obliga să ne închinăm în faţa capacităţilor sale extraordinare.

Timpul fixat se scurge. Fideli promisiunii noastre, scoatem nisipul, dezgropăm sicriul, deschidem capacul. Tahra apare, întins ca un cadavru, cu pielea colorată în acel gri pământiu ce caracterizează defuncţii. După toate calculele, el nu mai putea trăi.

Este scos din sicriu; rigiditatea persistă, este aşezat pe un fotoliu. După câteva minute, primele semne de întoarcere la viaţă îşi fac apariţia. Pleoapele încep să tremure, apoi se manifestă ritmul unei respiraţii liniştite; întregul corp se reanimă.

N-au trebuit mai mult de douăsprezece minute pentru ca Tahra să redevină el însuşi. Era aşezat acolo şi ne întreţineam asupra straniei sale experienţe."

În astfel de cazuri, în afara faptului că anumiţi parametri ating valori considerate inadmisibile, unele procese vitale, ca pulsaţiile cordului sau respiraţia, sunt temporar suprimate. Aceste experienţe, aproape incredibile, susţin existenţa unor stări fiziologice şi homeopatii nu doar necunoscute, ci şi total inacceptabile pentru cunoştinţele noastre actuale.

Ipotezele psihofizice consideră că stările menţionate corespund unei vieţi latente, în care constantele interne iau valori corespunzătoare unui nivel energetic minim. Este însă posibil ca subiectul să nu îşi controleze doar corpul fizic, ci, într-un oarecare grad, şi procesele din sistemul bioplasmatic, care este animatorul acestuia. Rolul sistemului bioplasmatic va deveni şi mai evident în prezentarea fenomenelor următoare.

13.2.2. INEDIA

Inedia este capacitatea unui subiect de a trăi şi desfăşura o activitate normală pe timp nedefinit, în absenţa oricărei forme cunoscute de alimentaţie.

Fenomenul este cunoscut atât sub denumirea inedia, adică "fără hrană" (din lat. inedia — "privare de hrană, fără hrană"), cât şi asitie, adică "fără sete" (din lat. a — "fără, lipsă de" + sitis — "sete").

Inedia este caracteristică îndeosebi misticilor catolici, fiind indusă de adoraţia profundă faţă de Divinitate, care transpune subiectul într-o stare înalt alterată caracteristică. În aceste cazuri, inedia e asociată adesea cu stigmatizarea. Dar, inedia este menţionată pentru prima oară la misticii orientali, provocată de tehnici psihofizice înalte, mai ales de tip yoga, când subiectul acţionează, de exemplu prin exerciţii de respiraţie specifice, asupra uneia dintre cele şapte cakras principale, şi anume ViSuddha. În caz absolut excepţional, inedia apare spontan la subiecţi comuni, în urma unor accidente sau boli grave.

Fenomenul, provocat sau spontan, se instalează rapid şi ireversibil. Până la sfârşitul vieţii, subiectul afectat de inedia desfăşoară o activitate normală, fără a mai consuma mâncare solidă, cu excepţia ostiei la misticii catolici, uneori fără a consuma nici măcar lichide. Încercarea de a administra forţat hrană subiectului afectat îi poate pune viaţa în pericol, determinând hemoragii grave, probabil datorită atrofierii întregului tract digestiv.

Aşa cum se cunoaşte, alimentaţia se găseşte la baza digestiei, o funcţie nutritivă vitală, oferind materia primă pentru desfăşurarea metabolismului, care, prin procese biochimice specifice, furnizează substanţa şi energia necesare menţinerii vieţii. Privarea de hrană are consecinţe grave, conducând, în doar câteva zile, la dereglări şi tulburări severe. După cum arată cazurile nefericite ale unor greviști ai foamei, care și-au dus acţiunea până la capăt, privarea de hrană, prelungită timp de câteva zeci de zile (recordul recunoscut este de 94 de zile), devine fatală. Dacă nu se consumă nici lichide, deznodământul este mult mai rapid.

Dar, o serie de cazuri arată că subiecţi afectaţi de inedia au trăit mulţi ani, fără ca lipsa hranei să le altereze starea de sănătate şi vitalitate. Amintim în acest sens numele unor mistici catolici, ca Anna Katharina Emmerich (10 ani fără hrană), Anne Maria Fartner (11 ani), Angela de Foligno (12 ani), Domenica Lazari (14 ani), Louise Lateau (14 ani), Elisabeta de Rente (15 ani), Rosa Andriani (28 ani), Therese Neumann (40 ani).

Este firesc ca un fenomen atât de exotic, ce suprimă o funcţie vitală fără de care nu ne concepem existenţa, să fie privit cu neîncredere şi scepticism de la clerici la oameni de ştiinţă, care îi suspectează pe subiecţi de alimentare pe ascuns. Menţionăm că verificările severe, care să ateste indubitabil netemeinicia acestor critici, sunt puţine la număr. Totuşi, puţinele verificări efectuate sub patronajul unor înalţi slujitori ai bisericii sau purtând girul unor personalităţi medicale şi constând în supravegherea neîntreruptă a subiectului de către personal calificat, au confirmat întotdeauna realitatea fenomenului. În mod surprinzător, ele au evidenţiat uneori şi modificări ale greutăţii corporale a subiectului în intervale reduse de timp, în sensul creşterii sau descreşterii sale, evident în absenţa alimentaţiei.

Unul dintre cele mai cunoscute, dar şi controversate cazuri, rămâne cel al ţărăncii bavareze stigmatizate Therese Neumann (1898-1962), prezentat în paragraful 3 (vol. 1).

Printre cazurile ce s-au bucurat de o atenţie particulară se numără şi cel al surorii canadiene Esperance de Royau.

În anul 1868, la cererea episcopului de Ottawa, sora Esperance a fost supravegheată sever timp de 6 săptămâni, fără a părăsi încăperea în care se găsea. Episcopul şi doi medici au certificat faptul că, deşi în această perioadă subiectul nu a consumat alimente, greutatea sa corporală a crescut de la 113 livre (51,2 kg) la 124 livre (56,2 kg). În anul 1880, Dr.Landry, profesor la Facultatea de medicină din Quebec, a confirmat autenticitatea cazului.

Orice încercare de a explica inedia în contextul cunoştinţelor medicale şi teoriilor fizice actuale este sortită eşecului. Acest aspect este exprimat foarte clar şi de raportul medicului Warlomont asupra stigmatizatei belgiene Louise Lateau (1850-1883).

"Louise Lateau consumă căldură şi pierde în fiecare vineri o cantitate de sânge (datorită stigmatizării, s.n.). Gazele expirate conţin vapori de apă şi dioxid de carbon. Greutatea ei nu s-a modificat sesizabil de când se află sub observaţie, deci arde carbon, pe care nu îl preia din corpul său. De unde îl obţine? Fiziologia răspunde: ea mănâncă. Abţinerea sa de la hrană şi de la lichide contravine legilor fiziologice....Este evident că ea nu se supune acestor legi..."

Singurele ipoteze demne de a fi luate în considerare sunt cele transfizice, în care intervin forme de manifestare a materiei încă necunoscute, pe care noi le atribuim subdomeniului bioplasmatic al realităţii fizice.

Numeroşi autori încearcă să explice inedia prin fenomene de condensare, sugerând un aport de alimente şi asimilare directă, un transfer de substanţă de la persoane din apropiere prin dematerializare - rematerializare sau materializarea de "substanţă eterică" din mediul înconjurător.

Yogananda menţionează cazul sfintei Giri Bala, care a trăit peste 50 de ani fără alimente şi lichide, datorită unei tehnici Kriya, cu exerciţii de respiraţie şi anumite mantre, ce permit yoghinului să vieţuiască doar din energia vitală Prana, pe care o converteşte în alte forme necesare de energie.

Considerată din perspectiva modelului continuumului material, inedia demonstrează că, în cazuri de excepţie, substanţa şi energia necesare menţinerii vieţii pot fi asigurate nu prin transformări biochimice ale alimentelor ingerate, ci direct, prin conversia bioplasmei şi energiilor transfizice din sistemul bioplasmatic al subiectului sau, poate, din mediul ambiant. Astfel, inedia susţine unitatea aspectelor de manifestare a materiei, sub formă de substrat şi energie, din subdomeniile fizic şi bioplasmatic ale realităţii fizice, vezi paragraful 3 (vol.1).

Unii autori, ca Gowan, definesc fenomene de independenţă de funcţii fizice, în care includ, alături de inedia, blocarea respiraţiei şi insomnia totală.

Vom încerca să vedem în ce măsură acest punct de vedere este justificat.

Menţionăm, în treacăt doar, că digestia, condiţionată de alimentaţie, şi respiraţia reprezintă funcţii nutritive, considerate vitale, iar cele două tipuri principale de somn sunt stări funcţionale.

Blocarea accidentală a respiraţiei determină, în doar câteva minute, moartea prin asfixie, datorită privării organismului de oxigenul necesar proceselor de oxidare la nivel celular. Dar, misticismul oriental menţionează fenomene de blocare a respiraţiei, în care funcţia vitală este oprită voluntar cu mult peste limitele fiziologice admise. O serie de subiecţi, de la fakiri la călugări budişti, s-au lăsat îngropaţi pe perioade de timp care variază de la ore la ani, având adesea nasul, gura şi urechile sigilate cu ceară. Blocarea respiraţiei, indusă voluntar prin tehnici psihofizice, determină o viaţă în stare latentă, un fel de hibernare particulară. Fenomenul este temporar, deoarece revenirea la o viaţă activă şi normală presupune reluarea respiraţiei.

Somnul rapid, paradoxal sau REM, adică cu mişcări oculare rapide, asociat adesea cu activitate onirică, şi somnul lent sau non-REM, fără mişcări oculare rapide (din engl. REM, rapid eye movements — "mişcări oculare rapide") sunt două stări funcţionale, cărora le corespund stări alterate ale conştiinţei specifice. Respectarea unor raporturi diurne optime între intervale de veghe, somn REM şi somn non-REM constituie o condiţie importantă pentru menţinerea stării de sănătate şi echilibru a organismului. Privarea totală de somn sau numai de vise, prin trezirea subiectului în momentul începerii mişcărilor oculare rapide, determină, după doar câteva zile, manifestări psihopatologice, de la anxietate şi elemente paranoice la halucinaţii vizuale şi auditive, care pot fi considerate vise în stare trează. Dar, privarea de somn nu poate fi prelungită excesiv, deoarece, cu toate eforturile experimentatorilor, subiectul atinge un grad de epuizare când adoarme.

Se cunosc totuşi cazuri rarisime ale unor subiecţi comuni, care, în urma unor accidente sau boli grave, ce au afectat probabil centrii somnului de pe scoarţă, au ajuns la insomnie totală (nonsomnie), fără a prezenta tulburări psihopatologice.

În anul 1945, Tomas Izquiedro, un copil cubanez, în vârstă de 12 ani, a suferit o hemoragie puternică, în urma unei operaţii de amigdale. Peste un an, el a constatat cu surprindere că nu mai poate dormi. De atunci, T. I. îşi petrece viaţa fără somn, într-o veşnică zi care durează de peste 40 de ani. În această perioadă, a fost internat în 46 de clinici, care nu au găsit nici un remediu pentru insomnia totală. După părerea profesorului Pedro Garcia Meites, un cunoscut neurolog, care îl studiază pe T. I. de ani de zile, insomnia totală s-ar datora unei meningoencefalite, care a precedat operaţia de amigdale, afectând regiuni specifice ale scoarţei cerebrale.

De asemenea, sunt menţionate numele unor mistici orientali cu insomnie totală, ca Ram Gobal, "sfântul hindus fără somn", căruia Yogananda i-a dedicat un întreg capitol de carte.

Insomnia totală este un fenomen ireversibil iar subiectul afectat îşi desfăşoară restul vieţii exclusiv în stare de veghe.

Deşi blocarea respiraţiei şi insomnia totală nu sunt explicabile prin cunoştinţele medicale actuale, ele nu trebuie neapărat incluse, după părerea noastră, în rândul fenomenelor exotice, deoarece, la fel ca şi controlul unor procese involuntare indus prin biofeedback, se raportează la stări fiziologice insuficient cunoscute, care nu pretind însă revizuirea unor teorii fizice acceptate şi nu presupun existenţa unor domenii şi subdomenii de manifestare a materiei de ordin superior.

13.2.3. INVULNERABILITATEA

Invulnerabilitatea reuneşte experienţe în care acţiuni de agresionare (mecanică, chimică sau termică) a unui subiect (la nivelul epidermei, mucoaselor sau organelor) nu determină răspunsuri fiziologice aşteptate (leziuni, hemoragii, arsuri sau reacţii dureroase).

Invulnerabilitatea este asociată cu o stare alterată a conştiinţei subiectului, cu grad redus sau înalt de control. Pierderea stării alterate pe parcursul manifestării, de obicei datorită unor factori perturbatori externi, este foarte periculoasă, uneori chiar fatală, deoarece protecţia la agresionare se reduce până la dispariţie iar subiectul este supus reacţiilor fiziologice normale.

Fenomenologia invulnerabilităţii este bogată şi variată. În funcţie de natura agresionării, vom diferenţia:

i) invulnerabilitatea mecanică:

- contactul direct cu corpuri ascuţite (cuie, cioburi de sticlă, sticlă pisată);

- ingerarea de corpuri ascuţite (cuie, cioburi de sticlă);

- împungerea cu obiecte ascuţite (cuţite, săbii), fără străbaterea epidermei;

- străpungerea cu obiecte ascuţite (cuţite, florete, săbii, ace lungi), adesea cu străbaterea unor zone ale corpului şi chiar traversarea de organe vitale;

ii) invulnerabilitatea chimică:

- contactul direct cu agenţi chimici agresivi (acizi minerali concentraţi);

- ingerarea de agenţi chimici agresivi sau toxici (acizi minerali, baze ale metalelor alcaline, otrăvuri puternice);

iii) invulnerabilitatea termică:

- contactul direct cu corpuri incandescente (cărbuni încinşi, jar, metal înroşit) sau lichide supraîncălzite (apă clocotită, ulei încins, metal topit);

- contactul direct cu flacăra deschisă.

Invulnerabilitatea propriu-zisă, în sensul strict al termenului, este cea mecanică, atunci când epiderma subiectului devine un scut impenetrabil, amintind de legendarul Achile, eroul aheu, îmbăiat de mama sa Thetis în apele Stixului pentru a deveni invulnerabil. Dar, în sens general, denumirea de invulnerabilitate, întâlnită adesea în literatura dedicată paranormalului, se poate aplica tuturor experienţelor enumerate.

În cadrul invulnerabilităţii mecanice, mersul pe cuie, cioburi de sticlă sau sticlă pisată, culcatul pe pat de cuie şi ingerarea de cioburi de sticlă sau cuie constituie experienţele cele mai cunoscute, caracteristice fakirilor, care le prezintă adesea în spectacole publice.

În experienţe şi mai interesante, subiectul se împunge sau este împuns violent cu corpuri ascuţite, care fie că nu îi pot străpunge epiderma, fie că o străpung şi străbat diferite zone ale corpului, uneori cu traversare de organe vitale, fără a produce însă leziuni sau hemoragii. Asemenea experienţe, aproape incredibile, se întâlnesc în ritualurile magice ale unor popoare primitive sau în demonstraţiile publice ale fakirilor.

Următoarele două exemple sunt edificatoare în acest sens.

Într-un dans ritual din insula indoneziană Bali, ce simbolizează lupta dintre forţele binelui şi răului, dansatori aflaţi în transă încearcă să îşi străpungă pieptul cu lama ascuţită a unui criss, cuţitul sacru. Dar, epiderma dansatorului, devenită brusc o platoşă impenetrabilă, nu se lasă străpunsă sub forţa loviturilor. În momentul în care dansatorul începe să îşi revină din transă, invulnerabilitatea sa scade vizibil iar iniţiaţii îl imobilizează şi îi iau cuţitul. Dacă intervenţia lor nu este suficient de rapidă, dansatorul se răneşte grav, chiar mortal.

În cadrul unui concurs cu premii, organizat şi difuzat în direct de televiziunea maghiară, la data de 10.01.1987, un subiect masculin, în vârstă de 30-35 de ani, a făcut o demonstraţie remarcabilă de invulnerabilitate. Pentru început, subiectul a luat cu mâna jar înroşit dintr-o tavă, l-a introdus în gură, a închis gura şi l-a scos din gură. Apoi, a spart un pahar cu dinţii, transformându-l în cioburi, pe care le-a mestecat şi înghiţit. În continuare, subiectul şi-a introdus în diferite regiuni ale corpului ace lungi şi ascuţite: două sub ombilic şi unul peste ombilic, fără traversare de organe vitale, două în antebraţul stâng şi unul lângă colţul buzei, lăsându-se străbătut de ele. După aceea, subiectul şi-a pus limba pe un butuc şi o altă persoană i-a înfipt în ea un cuţit cu lamă groasă, ţintuindu-l astfel de butuc. În finalul demonstraţiei, după eliberarea limbii, subiectul şi-a scos acele din corp, fără a prezenta vreo urmă evidentă, cu excepţia unei hemoragii uşoare în locul în care un ac a fost înfipt în bicepsul stâng. Într-o scurtă discuţie cu prezentatorul emisiunii, subiectul a arătat că practică de mulţi ani yoga şi foloseşte concentrarea yoga pentru a intra într-o stare care îi permite producerea fenomenelor menţionate.

Pregătirea demonstraţiei a început în urmă cu patru zile, de când subiectul nu a mai mâncat nimic. El a comis o mică greşeală, deconcentrându-se puţin la introducerea unui ac în bicepsul stâng, ceea ce a determinat hemoragia uşoară. În viaţa cotidiană, în starea comună a conştiinţei, subiectul este rezervat, sensibil şi se teme de injecţii.

În perioada postbelică, fakirul şi magicianul olandez Mirin Dajo (Arnold Henskers) (1912-1948), care şi-a uluit spectatorii în show-uri senzaţionale, a reuşit să bulverseze şi lumea medicală prin demonstraţiile deschise în centre medicale elveţiene.

La 31.05.1947, Mirin Dajo, însoţit de partenerul său Johann de Groot şi de hipnotizatorul Hylke Otter, a sosit la Spitalul cantonal din Zurich. În sala de operaţii erau prezenţi profesori, studenţi, jurnalişti, fotografi. După ce M. D. s-a dezbrăcat până la brâu, de Groot l-a străpuns rapid din spate cu o floretă, puţin deasupra centurii, astfel încât vîrful armei a ieşit din corp sub cutia toracică. Asistenţa înmărmurită, care se aştepta la trucuri de iluzionist, a solicitat efectuarea unei radiografii pentru a dovedi realitatea fenomenului. Însoţit de întreaga asistenţă, M. D., cu floreta înfiptă în abdomen, a urcat treptele la etajul superior şi a străbătut un coridor lung până la cabinetul de radiologie. Radiografia, executată şi developată imediat, a evidenţiat că floreta străbătea organe vitale. Şeful secţiei de chirurgie, prof.dr. Brunner, a recunoscut că, potrivit tuturor cunoştinţelor medicale, starea lui M. D. ar trebui să fie extrem de gravă iar viaţa sa în pericol. Abia după 20 de minute, floreta a fost scoasă din corp, lăsând două cicatrice minuscule în punctele de intrare şi ieşire.

La demonstraţia de la Spitalul din Basel, în prezenţa profesorilor Staub şi Ludin, M. D. a fost străpuns cu florete chiar şi de către medicii prezenţi.

Invulnerabilitatea chimică este mult mai rară, poate datorită unui grad sporit de risc şi aspectului mai puţin spectacular. Unii fakiri s-au expus direct contactului cu substanţe puternic corozive ori au băut soluţii concentrate de substanţe corozive, toxice sau otrăvitoare.

Acelaşi neobosit scriitor şi cercetător Paul Brunton prezintă cazul fakirului indian Narasimha Swami, care, într-o demonstraţie la Universitatea din Calcutta, a băut un litru de acid sulfuric concentrat şi un litru de acid azotic concentrat, o combinaţie extrem de corozivă, fără a prezenta arsuri pe buze, limbă sau arsuri interne. În timpul experienţei, N. S. a repetat o mantra, care l-a transpus într-o stare alterată a conştiinţei cu grad ridicat de control. Încercând ulterior să repete experienţa, N. S. a suferit arsuri interne grave, care i-au cauzat moartea. Se presupune că N. S. s-ar fi deconcentrat pentru un moment, suficient însă pentru deznodământul fatal.

Amintim aici şi demonstraţia unor fakiri şi dervişi, care înghit de vii scorpioni şi şerpi veninoşi.

Mersul pe foc, o experienţă străveche de origine magică rituală, întâlnită în toate culturile, ocupă un loc bine definit în cadrul invulnerabilităţii termice.

Alături de dowsing şi poate de telepatie, mersul pe foc este cel mai cunoscut, răspândit şi studiat fenomen exotic.

În varianta simplă, subiectul traversează un "covor de foc", lung de câţiva metri, călcând desculţ pe jar, pietre încinse sau cărbuni incandescenţi. "Covorul de foc" este de fapt o groapă cu secţiune dreptunghiulară, umplută fie cu lemne ce se aprind şi ard până devin jar, peste care se aruncă uneori pietre ce se încing, fie cu cărbuni care se încălzesc la incandescenţă. Această variantă se întâlneşte adesea în demonstraţii ale fakirilor şi în unele ritualuri magice şi religioase.

Subiectul, aflat de obicei într-o stare uşor alterată a conştiinţei, cu grad ridicat de control, străbate cu paşi hotărâţi şi rapizi "covorul de foc", ţinând adesea degetele îndoite în sus. Unii cercetători apreciază că timpul efectiv de contact al tălpii cu jarul, pietrele încinse sau cărbunii aprinşi, estimat la mai puţin de o secundă, este prea scurt ca subiectul să se ardă. Dar, acelaşi interval este suficient pentru apariţia arsurilor, adesea grave, la subiecţi comuni nepregătiţi pentru experienţă, care se încumetă la încercarea temerară. Astfel, subiectul pregătit şi antrenat poate suporta temperaturi neobişnuite, însă doar pentru perioade de timp scurte. Considerăm că starea uşor alterată, indusă prin concentrare, nu conferă invulnerabilitate subiectului care reuşeşte experienţa, ci doar o rezistenţă termică crescută.

Mersul pe foc este atât de bine studiat şi documentat, încât până şi conservatoarea revistă ştiinţifică "Nature" a prezentat în paginile sale câteva cazuri.

În anul 1935, fakirul indian Kuda Bux a făcut o demonstraţie în faţa a 20 de medici şi oameni de ştiinţă de la Universitatea din Londra. După ce i s-au verificat tălpile, K. B. a străbătut în 4 secunde un "covor de foc" lung de 3,5 metri. El a făcut în total patru paşi pe cărbuni încălziţi la 430 grade Celsius, fără a prezenta nici o urmă de arsură. Un englez, care a încercat să îi urmeze exemplul, a sărit de pe cărbuni după doar doi paşi, suferind arsuri serioase. Întreaga experienţă a fost înregistrată pe peliculă.

Demonstraţiile fakirului Ahmed Hussein sunt menţionate în trei numere din "Nature".

Astfel, în anul 1937, A. H. a alergat în 1,3 secunde peste un "covor de foc" lung de 4 metri, cu o temperatură a cărbunilor de 575 grade Celsius la suprafaţă şi 700 grade Celsius în interior. Cinci voluntari, care au încercat să îl imite, s-au ales cu arsuri serioase la tălpi. Într-o altă încercare, A. H. a alergat peste un "covor de foc" lung de 7 metri, cu o temperatură de 740 grade Celsius la suprafaţă şi 750 grade Celsius în interior, făcând 6 paşi în 2,3 secunde. În anul 1938, A. H. a străbătut un "covor de foc" cu o temperatură de 800 grade Celsius la suprafaţă, în 2 secunde, din care doar 0,5 secunde reprezintă timpul de contact efectiv al tălpilor cu covorul. În toate aceste încercări, tălpile fakirului nu au suferit arsuri.

Recordul de temperatură la mersul pe foc aparţine americanului Komar (Vernon Craig), care, la 16.05.1976, a umblat pe cărbuni încinşi la 812 grade Celsius, temperatură la suprafaţă măsurată cu pirometrul, în cadrul Festivalului de yoga şi ştiinţe esoterice de la Maidenhead (Anglia).

Experienţe cu grupe de voluntari demonstrează că mersul pe foc reprezintă o experienţă accesibilă, care poate fi învăţată. După o pregătire psihică suficientă, îndeosebi prin autosugestie (metoda Burkan, metoda Robbins), majoritatea persoanelor (estimativ, circa 60-70%) pot traversa fără arsuri un "covor de foc". După unii autori, şansa de reuşită scade cu inteligenţa subiectului. După Dus şi Egely, reuşita depinde de capacitatea de autosugestie a subiectului. Astfel, cei cu convingerea nestrămutată că 2 x 2 = 4 au şanse reduse de reuşită, în timp ce aceia care se pot autoconvinge sau pot fi convinşi că 2 x 2 = 1 au şanse ridicate.

În anul 1985, Julianne Blake şi-a susţinut teza de doctorat în psihologie clinică pe tema rolului stăpânirii fricii în mersul pe foc, încercând să găsească răspuns la un număr de zece întrebări. Dispunând de 111 voluntari, dintre care 98 nu mai încercaseră o asemenea experienţă, în vârstă de 14-75 de ani, de la muncitori la licenţiaţi, doctoranda ajunge la concluzia că dominarea fricii are un rol esenţial în reuşită şi corelează rezultatele cu vârsta, ocupaţia, experienţa, convingerea sau impresiile subiectului.

Varianta complexă este aşa-numitul "dans al focului". Subiectul, aflat într-o stare înalt alterată a conştiinţei cu grad redus de control, un fel de transă indusă prin autosugestie, sugestie sau hipnoză, dansează desculţ pe un "covor de foc" sau "ring de foc", după cum groapa are secţiune dreptunghiulară sau circulară. Dansul şi contactul efectiv al tălpilor cu jarul este de ordinul minutelor sau zecilor de minute.

"Dansul focului", sub forma unui ritual magic condus de un preot, este răspândit la triburi primitive, cum sunt cele din insulele Fidji, Tahiti, Hawaii, Ceylon, etc. De obicei, se execută un dans ritual în grup, cu ocazia unor sărbători şi ceremonii. Se mai întâmplă ca unii

dansatori să prezinte la sfârşitul experienţei arsuri pe tălpi, probabil atunci când transa nu mai este suficient de profundă. "Dansul focului" constituie o adevărată invulnerabilitate termică, ce se menţine în timpul stării înalt alterate specifice a subiectului.

Invulnerabilitatea la foc se poate transmite şi unor persoane nepregătite, unor curioşi sau cercetători prezenţi, care, spre surprinderea lor, se simt atraşi de ritual şi intră uneori în dans. În mod surprinzător, în cazul în care subiectul poartă şosete de bumbac ori încălţăminte din ferigi sau nuiele, aceasta devine invulnerabilă şi nu arde.

Dar, invulnerabilitatea la foc cuprinde o arie mult mai largă de experienţe. Coe prezintă cazul unui tânăr chimist, care descrie jocul său cu focul în următoarele exemple:

- am apucat cu mâna fier înroşit;

- am atins cu limba fier înroşit;

- mi-am introdus limba în fier topit (nu se simte nimic);

- am îndoit fierul înroşit şi am păşit pe el desculţ;

- am alergat pe fier înroşit;

- m-am plimbat pe stâncă încinsă;

- mi-am introdus degetul în plumb topit, cupru topit şi fier topit;

- mi-am turnat plumb topit în gură şi l-am scuipat imediat (odată am vrut să văd ce senzaţie am dacă îl las să se solidifice şi aproape că mi-a ars gura);

- am ţinut în mână jar încins;

- mi-am introdus în gură cărbuni încinşi;

- am muşcat vârful fierbinte şi carbonizat al unui băţ (este uşor, dacă o faci repede);

- mi-am introdus degetele, mâinile şi picioarele în flacăra lumânării, până ce s-au înnegrit de fum (nu arde, nu e fierbinte, e doar caldă);

- mi-am introdus pentru scurt timp faţa, mâinile şi picioarele în foc.

Printre subiecţii cu experienţe remarcabile de invulnerabilitate termică se întâlnesc şi mari creştini sau subiecţi cu capacitate PSI recunoscută.

Astfel, Sf. Francisc de Assisi a trecut prin foc în faţa sultanului Egiptului pentru a demonstra superioritatea creştinismului faţă de islamism, Sf. Ecaterina de Siena a căzut în foc fără a se arde, în timpul unui extaz religios, Sf. Francisc de Paula îşi cufunda braţul în ulei încins sau repara cu mâna neprotejată interiorul unor cuptoare încinse şi exemplele ar putea continua.

Numeroase mărturii atestă invulnerabilitatea la foc a celui mai cunoscut subiect al perioadei moderne, inegalabilul Daniel Dunglass Home (1833-1886). În timpul unor

seance-uri, Home şi-a introdus mâna în foc, scoţând cărbuni incandescenţi, pe care i-a purtat în palmă, i-a aşezat sub braţ sau pe păr. La dorinţă, Home era capabil să confere invulnerabilitate şi unor participanţi la experienţă.

Lordul Adare prezintă o şedinţă desfăşurată la Londra, în anul 1868, când Home s-a apropiat de şemineu, şi-a introdus mâna între cărbuni aţâţând focul, după care a scos un tăciune aprins, mai mare ca o portocală, pe care l-a plimbat prin încăpere. Adare îşi continuă relatarea astfel: "L-am examinat cu toţii. Pe urmă, l-a pus înapoi în şemineu şi ne-a arătat palmele; nu erau nici măcar înnegrite sau pârlite... apoi a îngenuncheat, şi-a aşezat faţa între cărbunii aprinşi şi şi-a mişcat-o ca şi când s-ar fi spălat cu apă.... Apoi, ţinând în mână acelaşi cărbune de mai înainte, s-a apropiat de noi, suflând asupra lui, pentru a fi mai strălucitor. Plimbându-se încet în jurul mesei, Home a spus: «Vreau să văd care dintre voi este cel mai bun subiect. Adare ar fi cel mai bun, fiindcă a fost cel mai mult împreună cu Dan (spiritul de control al lui Home, s. n.)». Dl. Jenkins a întins mâna spunând: «Pune-l în palma mea». Home a răspuns: «Nu, atinge-l şi vezi». El l-a atins cu vârful degetului şi s-a ars. Apoi, Home l-a apropiat la 4 - 5 ţoli (10 - 13 cm, s. n.) de mâinile doamnelor Saal şi Hurt, care nu au putut suporta căldura. Pe urmă, a venit la mine, zicând: «Dacă nu ţi-e frică, întinde mâna». Am procedat aşa şi, după ce a făcut două pase rapide deasupra mâinii mele, a aşezat cărbunele în ea. Trebuie să îl fi ţinut aşa vreo jumătate de minut, suficient ca să mă fi ars, dar cărbunele abia dacă părea cald. După aceea, Home mi l-a luat şi a izbucnit în râs, părând foarte mulţumit."

Istoria antică şi medievală menţionează cazurile tulburătoare ale unor persoane care au trecut nevătămate proba rugului. Astfel, trei funcţionari evrei, Şandruc, Maşur şi Abed Negro, care au refuzat să se închine statuii de aur ridicate de Nabucodonosor, regele Babilonului, care cucerise Ierusalimul, au fost condamnaţi la moarte şi aruncaţi într-un cuptor. Spre surprinderea regelui şi a asistenţei, focul nu le-a ars corpul, părul sau veşmintele. În faţa acestui miracol, Nabucodonosor i-a iertat, le-a redat drepturile şi i-a lăsat să îşi practice în continuare religia. Pe vremea lui Ludovic al XIV-lea, Claris, o căpetenie a ţăranilor răsculaţi, condamnat la ardere pe rug, a rămas neafectat de flăcări care curgeau parcă pe corpul său.

Şi în cazul contactului direct cu flacăra deschisă, îmbrăcămintea şi încălţămintea subiectului invulnerabil nu este atacată de foc. Menţionăm ca o excepţie experienţele subiectului Marie Sonnet, care uneori îşi introducea picioarele în foc, până ce pantofii şi ciorapii se transformau în scrum iar alteori intra în foc, fără ca hainele sau pantofii să fie afectaţi.

O serie de cercetători ai invulnerabilităţii au încercat să explice diferitele experienţe prin ipoteze, mai mult sau mai puţin în acord cu cunoştinţe fizice şi medicale actuale, pe care le vom diferenţia în ipoteze banale, fizice, psihofizice şi transfizice.

Ipotezele banale se referă exclusiv la experienţe mai simple, pe care le reduc la fenomene banale, fără elemente neobişnuite. După anumite calcule, cuiele peste care fakirul umblă sau se culcă sunt astfel dispuse încât presiunea exercitată asupra tălpilor sau spatelui să fie insuficientă pentru a provoca leziuni unui subiect antrenat. De asemenea, e răspândită

ipoteza potrivit căreia timpul de contact la mersul rapid şi hotărât pe foc este prea scurt pentru apariţia arsurilor. Caracterul strict limitat al acestor ipoteze este evident.

Ipotezele fizice abordează invulnerabilitatea termică, pe care o explică prin fenomene fizice comune, datorate unor procese fiziologice cunoscute.

Ipoteza răcirii prin efect Leidenfrost (Walker; 1976), care se referă la mersul pe foc, consideră că, în momentul contactului cu suprafaţa fierbinte, transpiraţia tălpii se evaporă, formând o pernă de abur ce protejează temporar epiderma. Ipoteza reprezintă o extrapolare a efectului Leidenfrost, care apare atunci când picături mai mari de lichid cad pe o suprafaţă fierbinte şi se evaporă relativ greu, menţinându-se un timp deasupra suprafeţei, datorită pernei de abur rezultate prin evaporare superficială. Într-un studiu atent, Dus şi Egely resping categoric această extrapolare. Efectul Leidenfrost apare într-un domeniu limitat de temperatură, cuprins între 200 grade Celsius (valoare sub care evaporarea nu e suficientă) şi 600 grade Celsius (peste care picătura se descompune în picături mai mici), respectiv are limite geometrice, care limitează diametrul picăturii la o valoare în jurul a 0,1 mm, apropiată de grosimea pernei de abur.

Pe de altă parte, perna de abur care defineşte efectul Leidenfrost nu se poate forma la mersul pe foc, deoarece jarul şi cărbunii încinşi au suprafaţă poroasă, care absoarbe imediat aburul format.

Ipoteza răcirii prin evaporare (Egely, Dus; 1989) susţine la rândul său rolul transpiraţiei în timpul mersului pe foc. Într-un studiu aprofundat de transfer termic, se arată că epiderma primeşte energie de la suprafaţa fierbinte prin emisie, transmisie şi conducţie. Talpa subiectului preia energie prin emisie şi transmisie atunci când se găseşte în aerul fierbinte, la o înălţime de 0,1-20 cm deasupra jarului, respectiv prin conducţie când este în contact direct cu jarul. Însă timpul de contact al tălpii cu jarul este scurt iar timpul de contact al unui punct oarecare şi mai scurt, datorită rostogolirii tălpii, astfel încât transferul de căldură prin conducţie este mai puţin important. Luând în considerare factori geometrici şi de reflexie se obţine, pentru valori de temperatură T_jar = 730 grade Celsius şi T_talpă = 40 grade Celsius, un flux de energie termică absorbit de talpă de circa 3500 W/m^2. Pe baza unor date medicale, se apreciază că, în condiţiile temperaturii ridicate şi a stării emoţionale a subiectului, evaporarea prin transpiraţie poate ajunge la {mat}4 g/{m^2 cdot s}{/mat}, ceea ce determină o pierdere de căldură de 4800 W/m^2 la nivelul tălpii, suficientă pentru a compensa energia absorbită. Pentru intervale scurte de timp, la contactul cu jarul pot interveni fluxuri mai mari de energie, compensate probabil de o capacitate suplimentară de răcire a tălpii. Astfel, reuşita experienţei ar depinde de capacitatea subiectului de a-şi induce o stare psihică ce determină o transpiraţie suficient de abundentă. Ipoteza explică satisfăcător absenţa arsurilor pe tălpile subiectului la traversarea "covorului de foc" şi chiar la "dansul focului". De asemenea, se arată că răcirea prin evaporarea transpiraţiei protejează şi şosetele, atunci când subiectul le poartă. Dar, aşa cum arată chiar autorii săi, ipoteza nu poate explica alte experienţe de invulnerabilitate termică, de exemplu ţinutul în palmă al cărbunilor aprinşi sau cufundarea braţului în lichide fierbinţi, când fluxul de energie transferat atinge valori ce nu mai pot fi compensate prin transpiraţie.

Ipoteze psihofizice consideră că în timpul experienţei subiectul se găseşte într-o stare a conştiinţei înalt alterată, cu grad ridicat de control asupra propriului organism, fiind capabil să afecteze legi statistice prin acţiuni la nivel microfizic.

Ipoteza controlului agitaţiei termice (Sudre; 1954) speculează definiţia modernă a căldurii ca o expresie a mişcărilor dezordonate de vibraţie a atomilor, aşa-numita agitaţie termică. Un eventual control al vibraţiilor atomice la zona de contact cu corpul incandescent ar bloca practic orice transfer termic.

Ipoteza supraconductibilităţii termice, susţinută în prezent de o serie de fizicieni, consideră că subiectul ar putea determina o supraconductibilitate a epidermei, datorită unui exces de electroni liberi. Acest fapt ar permite transportul rapid al căldurii din regiunea de contact cu corpul fierbinte şi împrăştierea sa pe întreaga suprafaţă a epidermei.

Dar, detaliile unor experienţe în care invulnerabilitatea termică se extinde şi asupra hainelor şi şosetelor subiectului, ridică probleme insurmontabile pentru ipotezele psihofizice.

Ipotezele transfizice postulează că invulnerabilitatea se datorează unor forme subtile de manifestare a materiei, diferite de materia fizică.

Aceste forme subtile sunt denumite diferit de diferiţii autori, de la substanţa eterică dispusă într-un strat subţire, invulnerabil termic (Powell; 1965), la ectoplasma materializată într-un film protector, un aşa-numit ecran ectoplasmatic, care conferă invulnerabilitate mecanică, termică sau chimică (Stelter; 1973). Fondul, nu însă şi forma ipotezelor transfizice menţionate, ne pare promiţător pentru explicarea experienţelor de invulnerabilitate.

Nu excludem posibilitatea ca unele experienţe de aşa-numită invulnerabilitate să nu aparţină fenomenelor exotice. De exemplu, dacă ipoteza răcirii prin evaporare este corectă, atunci e posibil ca o serie de cazuri de mers pe foc să se explice relativ simplu, diferiţi subiecţi deosebindu-se prin posibilitatea inducerii unei stări care determină transpiraţie abundentă la nivelul zonelor supuse căldurii. Dar, în mod categoric, majoritatea experienţelor de invulnerabilitate sunt de tip exotic. Considerăm că invulnerabilitatea propriu-zisă reprezintă expresia unei proiecţii bioplasmatice, datorată sistemului bioplasmatic al subiectului.

13.2.4. STIGMATIZAREA

Stigmatizarea reprezintă apariţia şi prezenţa unor urme, leziuni şi hemoragii inexplicabile pe corpul unui subiect, care reproduc, de obicei, semnele tradiţionale ale martiriului lui Isus Christos.

Denumirea de stigmatizare (din gr. stigma — "semn, înţepătură") exprimă caracteristica acestui fenomen impresionant şi dramatic, care se bucură de o atenţie particulară din partea autorităţilor bisericeşti.

În marea majoritate a cazurilor, subiectul prezintă stigmate religioase, reproducând pe propriul corp, într-o manieră personală, semnele Pasiunii, adică urmele tradiţionale ale crucificării Mântuitorului, menţionate de textele biblice şi înfăţişate de iconografia creştină în variante multiple. Analele bisericeşti menţionează circa 500 de mistici stigmatizaţi, aproape întotdeauna femei catolice, mai ales călugăriţe dominicane.

Apariţia stigmatelor este condiţionată de o stare înalt alterată a conştiinţei misticului, care se roagă cu dorinţa fierbinte de a împărtăşi suferinţa Mântuitorului. Purtat de adoraţie pe culmile extazului, el se uneşte în suferinţă cu Mântuitorul iar apariţia stigmatelor reprezintă, în tradiţia religioasă, dovada acestei uniuni. De aceea, stigmatele Pasiunii sunt considerate de către biserică un semn charismatic.

Regiunile în care apar stigmatele sunt mâinile şi picioarele (urmele cuielor), partea stângă sau dreaptă a corpului (urma loviturii de lance) şi, mai rar, fruntea (urma cununii de spini). Se cunosc cazuri în care stigmatele tradiţionale sunt însoţite de alte semne pe corpul subiectului, de exemplu o cruce sau iniţialele IHS. Amintim şi cazul particular al lacrimilor de sânge ale Theresei Neumann.

Aspectul stigmatelor este specific pentru fiecare subiect şi se poate modifica semnificativ în timp, chiar la acelaşi subiect. Astfel, urmele cuielor crucificării pot fi reproduse sub forma unor leziuni relativ superficiale, de formă circulară ori pătrată, sau a unor leziuni profunde, până la adevărate găuri care străbat palmele şi tălpile subiectului; la Sf. Francisc de Assisi erau reproduse până şi cuiele supliciului. Întreţinute de adoraţia faţă de Divinitate, stigmatele religioase ale marilor mistici sunt incurabile. Ele sângerează periodic, producând dureri violente, la unii subiecţi în fiecare vineri, la alţii în Vinerea Mare, cu ocazia sărbătorilor religioase sau la intervale neregulate.

Uneori, stigmatele păstrează tot timpul aspectul unor leziuni profunde, dar de cele mai multe ori ele formează o crustă şi se reduc la simple eriteme până la următoarea hemoragie.

Cazul primului stigmatizat, Sf. Francisc de Assisi (1181/2 - 1226), este menţionat de mărturiile de epocă.

În anul 1224, de ziua Înălţării Crucii (14 septembrie), Sf. Francisc de Assisi se găsea retras într-o grotă de pe Muntele Alverno, denumită mai târziu Capela Stigmatelor. În timp ce se ruga Domnului, rugându-l să îi permită să împărtăşească suferinţa Fiului Său, i-a apărut imaginea unui serafim, care purta între cele şase aripi un bărbat crucificat. Când viziunea a dispărut, Francisc de Assisi a simţit un foc în inimă iar pe corp a descoperit semne minunate. Palmele şi tălpile erau găurite în mijloc şi străbătute de cuie, al căror cap rotund se găsea pe faţa palmelor, respectiv pe laba fiecărui picior iar vârful pe partea opusă. În locul de ieşire al cuielor, pielea şi carnea erau sfâşiate. Cuiele reproduse fidel păreau de fier, dar erau de fapt cioturi de piele şi carne înnegrită. În partea dreaptă a corpului, o rană lată de trei degete sângera abundent.

Francisc de Assisi şi-a ferit stigmatele de privirile celor din jur, având tot timpul mâinile şi picioarele bandajate. Dar, cei care îi spălau hainele şi bandajele le găseau adesea pline de sânge.

Francisc de Assisi a trăit stigmatizat doar doi ani. Puţini aleşi, printre care papa Alexandru al VI-lea şi câţiva cardinali, s-au bucurat de privilegiul de a-i privi stigmatele în timpul vieţii. După moartea sa, numeroşi credincioşi i-au văzut stigmatele pe corpul neînsufleţit.

În mod excepţional, stigmatele religioase apar şi la subiecţi novici, care dispun probabil de un fior mistic latent. Se menţionează, de exemplu, cazul fetiţei în vârstă de 10 ani, Cloretta Robertson, stigmatizată în 1972, după vizionarea unui film TV despre crucificarea lui Isus. În asemenea cazuri, stigmatele, apărute datorită unui şoc sau unei boli grave, se pot vindeca definitiv.

Scepticii, îndeosebi din lumea medicală, îi consideră pe misticii stigmatizaţi mari isterici care, în timpul crizelor, şi-ar provoca singuri leziunile şi hemoragiile prin zgâriere. De fapt, doar câteva cazuri de stigmatizare sunt bine verificate şi studiate, dispunând de rapoarte medicale competente. Dar, aceste rapoarte susţin că, cel puţin în cazurile cercetate, cauza leziunilor şi hemoragiilor rămâne necunoscută. Menţionăm totuşi că stigmatizaţii sunt într-adevăr, cu rare excepţii, mari isterici.

Cel mai documentat caz, cercetat în repetate rânduri şi autentificat de peste 100 de medici şi de numeroşi clerici, este al belgienei Louise Lateau din Bois d'Haine.

La 24 aprilie 1867, după ce a participat la un serviciu divin prelungit, închinat Sfintei Fecioare, tânăra de 18 ani Louise Lateau, care suferise în ultimul timp de o boală nedefinită, cu nevralgii puternice, a devenit stigmatizată. Stigmatele sângerau timp de 24 ore în fiecare vineri, începând cu miezul nopţii. Numeroase cercetări medicale, unele sub patronajul Academiei Regale de ştiinţe, au certificat autenticitatea cazului. Astfel, în anul 1873, după un control medical sever, care a durat 20 de săptămâni, dr.Lefebre, profesor neurolog la Leuven, menţionează în raportul său următoarele: "Pe partea superioară a fiecărei mâini se află o suprafaţă ovală, lungă de 2,5 cm, puţin adâncită, care se deosebeşte de restul pielii prin înroşire accentuată şi luciu pronunţat. O astfel de suprafaţă se regăseşte şi în centrul palmelor. Pe partea superioară a ambelor picioare există o adâncitură în piele, de forma unui careu cu latura de 3 cm şi colţurile rotunjite. Ea se regăseşte pe tălpi, la fel ca şi în cazul mâinilor. Dacă se examinează cu lupa regiuni individuale, se constată că epiderma este închisă, fiind totuşi foarte subţire şi fără urmă de rid... Primele simptome apar, de regulă, joi la prânz. Pe suprafeţele înroşite se formează o băşică ce se umflă. După ce ajunge la dezvoltarea maximă, ea crapă şi răspândeşte o soluţie limpede; în acelaşi timp, ţâşneşte sângele din corium, fără ca acesta să prezinte vreo leziune. Cu ajutorul lupei, se observă că sângele curge prin mici deschizături... De remarcat că marginile rănii nu prezintă nici cea mai uşoară inflamaţie sau înroşire... S-a dovedit că plasma este complet transparentă, fără urme de culoare de sânge.

Globulele roşii au formă regulată, cele albe sunt în număr normal... mai trebuie amintit că stigmatele produc dureri foarte mari."

Doi ani mai târziu, pentru a înlătura toate suspiciunile că hemoragiile ar fi provocate cumva pe cale mecanică, dr.Warlomont închidea joia mâna Louisei într-o cutie de lemn sau într-un cilindru de sticlă, cu rol de mănuşă izolatoare. Cu toate acestea, de fiecare dată, controlul de vineri a evidenţiat apariţia hemoragiei.

Stigmatele nereligioase sunt foarte rare şi apar, de obicei, în urma unor manifestări de tip Poltergeist. Cazul tinerei române Eleonora Zugun, din anul 1925, ce prezenta periodic julituri, dungi şi muşcături profunde pe corp şi membre, despre care pretindea că i le făcea Dracul, ca şi cazul asemănător al contemporanei sale, subiectul de materializare Maria Vollhardt, reprezintă cele mai cunoscute exemple. În funcţie de subiect, astfel de stigmate apar doar o singură dată sau se repetă la intervale neregulate şi se vindecă la fel ca leziunile obişnuite.

Pentru cei ce acceptă autenticitatea stigmatelor, este evident că se găsesc în faţa unui fenomen de tip exogen, care are drept cauză ultimă imaginaţia subiectului.

Ipotezele moderate apreciază că stigmatele religioase şi nereligioase nu trebuie disociate de aşa-numitele stigmate organice, considerate dermografisme mai puţin obişnuite, care nu presupun neapărat existenţa unor legi şi procese fiziologice necunoscute. Dermografismul propriu-zis reprezintă un răspuns fiziologic normal la excitarea mecanică a epidermei, care se traduce într-o înroşire temporară, observabilă datorită dilatării vaselor capilare. În cazul particular al stigmatelor organice, stimulul mecanic este înlocuit de un stimul psihic iar vasodilatarea capilară este atât de bine controlată, încât eritemul ia forma unor figuri, litere sau cuvinte.

Stigmatele organice apar în urma unui vis (de ex. Kerner menţionează cazul unui subiect, care la trezire avea pe braţ imaginea trandafirului din vis), în urma unui eveniment neobişnuit (de ex. celebrul caz francez din anul 1968 al Dr.X. care, în urma unei observaţii OZN, s-a vindecat de hemipareză, dar a rămas cu desenul unui triunghi roşu, ce apărea periodic când pe abdomenul său, când pe cel al fiului său), în urma unei sugestii hipnotice (de ex. experienţa condusă de dr.Bâlcea, care a sugerat subiectului hipnotizat că ţine în palmă o monedă fierbinte, provocând apariţia unui eritem cu simptome de arsură de gradul II), la simpla dorinţă a subiectului (de ex. experienţele din 1860 cu americanul Charles Foster, care producea pe epidermă cuvintele solicitate de asistenţă) sau reprezintă o formă particulară de obiectivare a informaţiei ESP (de ex. experienţele lui Osty şi Richet din anul 1826-1827, cu rusoaica Olga Kahl, care obiectiva informaţia achiziţionată prin telepatie sau clarviziune, sub formă de cuvinte şi imagini pe braţ sau piept).

Astfel, stigmatele organice s-ar datora controlului la nivel inconştient sau conştient al unor procese fiziologice, în mod normal involuntare, legate, în general, de circulaţia sanguină. Ele apar la câteva ore de la stimulul psihic şi durează minute, ore sau, mai rar, câteva zile ori chiar mai mult. Dar, stigmatele nereligioase şi, mai ales, cele religioase posedă anumite caracteristici, ca aspectul de leziuni, uneori serioase, hemoragii periodice, etc., care le diferenţiază de stigmatele organice şi exclud reducerea lor la dermografisme.

Ipotezele mai îndrăzneţe, de tip transfizic, consideră stigmatizarea un fenomen exotic, în care pot interveni şi procese de tip materializare-dematerializare sau, în termenii pe care îi

recomandăm, procese de condensare. Faptul că, la anumiţi subiecţi, stigmatizarea este urmată de inedia şi uneori de invulnerabilitate termică, susţine ideea unor modificări în echilibrele corp fizic-sistem bioplasmatic, substanţă-bioplasmă şi energii fizice-energii transfizice în toate aceste tipuri de fenomene.

13.2.5. COMBUSTIA SPONTANĂ

Combustia spontană reprezintă un proces termic violent, declanşat în interiorul corpului unui subiect, care conduce la o combustie, de obicei parţială, cu consecinţe fatale.

Combustia spontană (din engl. spontaneous human combustion = SHC — "combustie umană spontană") este, fără îndoială, cel mai dramatic, dar şi cel mai rar fenomen exotic. Numărul total al cazurilor menţionate în ultimele secole nu depăşeşte cifra de o sută. Scenariul combustiilor spontane se desfăşoară extrem de rapid. Subiectul, de obicei singur în cameră, este învăluit brusc de o flacără strălucitoare, care îl carbonizează parţial într-un interval de timp scurt.

Fenomenul are o acţiune foarte limitată, în contrast flagrant cu violenţa sa, superioară incinerărilor din crematorii, ce presupun temperaturi de peste 1600 grade Celsius. De regulă, trunchiul şi braţele victimei sunt carbonizate, în timp ce unul sau ambele picioare şi, uneori, capul rămân intacte sau sunt arse superficial. În mod surprinzător, pantofii, haine ale victimei, scaunul sau patul pe care se afla, precum şi substanţele inflamabile, prezente adesea în încăpere, nu sunt afectate de procesul termic. Pulberea fină uleioasă depusă pe pereţi şi pe mobilă, de obicei de culoare albă, constituie o caracteristică a fenomenului.

Ea este câteodată însoţită de un fel de ceaţă şi de un miros neobişnuit.

Victimele combustiei spontane sunt, de cele mai multe ori, persoane în vârstă, adesea femei rămase singure, cu puţine speranţe de la viaţă sau persoane pătimaşe, stăpânite de vicii. Analizând 74 de cazuri, Persinger şi La Freniere găsesc că 90% din victime au depăşit 50 de ani, 74% sunt femei iar 5% din cazuri sunt asociate cu manifestări de tip Poltergeist.

Jacobs rezumă în 10 puncte concluziile desprinse din analiza cazurilor de combustie spontană:

1. Combustia spontană se întâlneşte exclusiv la oameni.

2. În general, la o persoană în vârstă.

3. Mai degrabă la o femeie decât la un bărbat.

4. Subiectul trăia, de obicei, singur în acea perioadă.

5. Subiectul a dus o viaţă lipsită de scop.

6. Subiectul este corpolent sau netemperat.

7. De obicei, în încăpere se află o sursă de lumină sau o substanţă inflamabilă.

8. Combustia a fost rapidă, practic încheiată în 7 ore.

9. Încăperea e plină de vapori denşi iar pereţii sunt acoperiţi de grăsime.

10. Combustia spontană se desfăşoară, în general, iarna şi în regiunile nordice.

Cel mai cunoscut caz, al contesei italiene Cornelia Bandi, datează din anul 1731.

Marchizul, scriitorul şi arheologul Scipione Maffei, care a cercetat în detaliu acest caz neobişnuit, îl prezintă în următorii termeni:

"Doamna Cornelia Bandi din oraşul Cesena, în Vârstă de 62 de ani, avea, după cum se spune, obiceiul de a se freca, fără ajutorul nimănui, cu spirt de vin camforat, datorită unui reumatism care o răvăşea. La 14 martie 1731, ea s-a retras seara, ca de obicei, în camera sa, fără a părea să aibă nimic deosebit, cu excepţia unui aer trist şi abătut. Nu era nici un foc în apartament, cerul a fost calm şi senin toată noaptea, dar, a doua zi, ea a fost găsită în apropierea patului, redusă la cenuşă, cu excepţia picioarelor, unei părţi a capului şi a trei degete de la o mână. Cenuşa era îmbibată de un lichid vâscos, cu miros foarte neplăcut. Pereţii, patul şi mobilele erau acoperite de un praf fin şi umed, care a pătruns până şi în dulapurile încăperii vecine. Pereţii apartamentului de deasupra erau umeziţi de o licoare gălbuie fetidă. Părţile corpului care nu au fost consumate erau doar înnegrite.

Nimic din cameră nu părea să fi păţit ceva, cu excepţia a două lumânări din apropierea patului, al căror seu se împrăştiase fără ca fitilul să fie ars. Aşa cum s-a amintit, cerul a fost calm şi senin toată noaptea, aşa că nu este de presupus vreun efect de trăsnet. După cum se spune, nu a fost nicăieri vreun incendiu."

Aceiaşi Persinger şi La Freniere remarcă:

"Fenomenul nu sfidează doar concepţiile noastre asupra caracteristicilor de combustie ale materialului uman, dar ridică şi probleme interesante referitoare la căldură şi materie. În cazurile clasice de combustie umană spontană, victima este văzută «explodând în flăcări» şi, pe urmă, arsă rapid până la cenuşă. În astfel de episoade, se consideră că nici flăcările din crematorii nu ar putea acţiona atât de eficient în intervalul respectiv de timp."

Autenticitatea combustiei spontane, ale cărei caracteristici sunt menţionate în rapoartele de poliţie şi în certificatele de deces, este greu de pus la îndoială. Singularitatea şi stranietatea fenomenului a atras până şi interesul unor scriitori, care l-au transpus în nuvele şi povestiri.

Ipotezele asupra combustiei spontane trebuie să explice cel puţin două probleme delicate, legate de natura sursei de energie şi de acţiunea strict limitată, aproape chirurgicală, a procesului.

Ipotezele naturale asociază combustia spontană cu un fenomen natural, stabilind analogii între victimele combustiei şi cele lovite de trăsnet: acelaşi proces violent, aceeaşi acţiune limitată. Dar, desfăşurarea combustiilor în încăperi închise, adesea în condiţii de cer senin,

uneori iarna, ca şi absenţa fulgerului şi tunetului exclud explicarea lor prin fenomene naturale.

Ipotezele exotice sau transfizice încadrează combustia spontană în aşa-numitele manifestări exotice exoterme.

Căldura mistică reprezintă aspectul moderat al manifestărilor exoterme.

Fenomenul, caracterizat printr-o temperatură anormal de ridicată a corpului subiectului, este menţionat de mistica creştină şi orientală.

Scrierile bisericeşti medievale amintesc căldura mistică şi sub denumirea de "incendium amoris". Ea este indusă de pasiunea mistuitoare faţă de Divinitate, care devine un adevărat foc interior. Pentru a-şi mai domoli focul necontrolat, ce le mistuie inima şi trupul, mari mistice catolice, ca Ecaterina de Siena sau Maria Magdalena de Pazi, se expuneau aproape dezbrăcate la vânturile îngheţate ale iernii. Numeroşi martori menţionează curentul cald resimţit în apropierea unor sfinţi, care pare să provină din regiunea inimii lor.

Măsurătorile de temperatură a corpului evidenţiază valori anormale, de exemplu 45 grade Celsius la călugărul capucin Pater Pio, dincolo de limita superioară a termometrului medical.

Mistica orientală cunoaşte acelaşi fenomen, răspândit îndeosebi în regiunile înalte ale Tibetului, sub denumirea de tumo sau gtummo. Tumo este un fenomen controlat, pentru care există instrucţiuni riguroase, sub forma unui curs iniţiatic de exerciţii yoga, constând din tehnici de respiraţie, poziţii (asanas) şi meditaţie cu vizualizarea focului aprins în jurul ombilicului şi răspândit prin venele mistice în întregul corp. Într-un ceremonial special, candidatul trebuie să facă dovada că stăpâneşte tumo. Ceremonialul iniţiatic se desfăşoară, de obicei, pe suprafaţa unui râu îngheţat, pe care se găsesc mai multe copci distanţate între ele. Candidatul, complet dezbrăcat, se scufundă în prima copcă, străbate pe sub apă distanţa până la copca următoare, unde iese la suprafaţă pentru a respira şi îşi continuă astfel drumul subacvatic până la ultima copcă. După aceea, pe corpul său se aşază pe rând câte un cearşaf ud, care, din cauza frigului, îngheaţă imediat. Pentru a fi declarat "respa", adică maestru, candidatul, denumit "naldjorpa", stă nemişcat şi dezbrăcat pe zăpadă şi gheaţă şi trebuie să elibereze suficientă căldură internă pentru a usca cel puţin 3 cearşafuri. Martorii oculari susţin că în aceste ceremonii candidaţii usucă, prin tumo, până la 10 sau, după anumiţi autori, chiar până la 40 de cearşafuri într-o singură noapte. Unii orientalişti, ca Alexandra David-Neel, consideră exagerată această ultimă valoare.

Combustia spontană constituie aspectul violent al manifestărilor exoterme. Dacă în lumea occidentală fenomenul este într-adevăr spontan, tradiţia orientală îl menţionează ca o abilitate, accesibilă prin concentrare yoga asupra plexului solar. Astfel, în cazul marilor yoghini, combustia este un fenomen controlat, termenul spontan devenind impropriu.

Pentru subiectul novice, combustia spontană reprezintă împlinirea unei decizii de sinucidere, luate la nivelul inconştientului individual, care curmă, pe această cale particulară, o existenţă fără perspective sau un conflict interior fără soluţie. Pentru marii yoghini, combustia controlată, de această dată completă, este o abilitate care poate fi

utilizată o singură dată, de obicei la autoincinerarea corpului, în momentul morţii fizice survenite natural.

Ipotezele transfizice atribuie manifestările exoterme acţiunii unor energii subtile, denumite de tradiţia orientală Prana şi Kundalini. Potrivit misticii orientale, tumo se explică fie prin capacitatea subiectului de a absorbi Prana din mediu, transformând-o într-o formă care generează căldură, fie printr-o activare moderată a Focului Şarpe, cum mai este denumită Kundalini, în timp ce combustia umană s-ar datora activării violente a energiei Kundalini. La rândul nostru, apreciem că atât căldura mistică, fie ea incendium amoris sau tumo, cât şi combustia umană, spontană sau controlată, au drept cauză activarea unor energii transfizice din sistemul bioplasmatic, care se convertesc în energie termică, vezi şi paragraful 3 (vol.1).

13.2.6. ELONGAŢIA

Elongaţia reprezintă capacitatea unui subiect de a-şi creşte temporar dimensiunile corporale.

Elongaţia sau alungirea corpului (din lat. longus — "lung") este un fenomen extrem de rar, menţionat de tradiţiile multor popoare, precum şi de scrierile religioase despre vieţile sfinţilor sau de scrierile hinduse despre abilităţile marilor yoghini.

Doar doi subiecţi moderni, Daniel Home şi Eusapia Paladino, de fapt cei mai puternici subiecţi fizici studiaţi, au demonstrat alungiri ale corpului.

Astfel, Eusapia era capabilă să crească peste 10 cm în înălţime. Elongaţiile lui Home, îndeosebi din seance-urile cu lordul Adare din anii 1867-1869, aduc anumite detalii interesante asupra fenomenului. Home reuşea, la dorinţă, să îşi mărească toate dimensiunile corporale sau numai anumite regiuni ale corpului, de exemplu mâinile, picioarele sau doar palmele. Măsurătorile efectuate au evidenţiat modificări de înălţime până la +11 ţoli (+28 cm), adică de la 5 picioare şi 8 ţoli (1,73 m), cât măsura Home în stare normală, la 6 picioare şi 7 ţoli (2,01 m) în elongaţie.

Home a demonstrat însă şi fenomenul invers, de reducere a dimensiunilor corporale. Martorii relatează modificări de până la -8 ţoli (-20 cm) în înălţime, când subiectul ajungea să măsoare doar 5 picioare (1,53 m).

De altfel şi scrierile yoghine menţionează două abilităţi complementare: mahima şi anima, adică gigantismul şi miniaturismul. Ar trebui aşadar să vorbim despre un singur fenomen de elongaţie-contracţie, care exprimă capacitatea unui subiect de a-şi modifica temporar dimensiunile corporale.

Datorită rarităţii sale şi gradului ridicat de exotism, fenomenul de elongaţie-contracţie nu a făcut obiectul unor analize particulare ale cercetătorilor paranormalului. El ne face totuşi să ne gândim că, în anumite momente, corpul subiectului se comportă ca şi când ar fi

format nu din substanţă, ci din bioplasmă condensată, cunoscută în seance-uri sub denumirea de ectoplasmă. În această idee, subiectul ar fi capabil să modifice temporar şi reversibil gradul de condensare şi numărul de subtilitate al substratului corpului său fizic, spre stări cu grade de libertate sporite, mai puţin supuse restricţiilor formei.

13.2.7. LEVITAŢIA

De obicei, atât ridicarea exotică a obiectelor cât şi a persoanelor sunt cunoscute sub denumirea de levitaţie (din lat. levitas — "uşurime"). Pentru a diferenţia fenomenul bioenergetic de cel de biocontrol, recomandăm folosirea de termeni distincţi în limba română: levitare pentru ridicarea obiectelor şi levitaţie pentru desprinderea persoanelor de la sol, vezi paragraful 10.2.1 (vol. 1).

Astfel, levitaţia reprezintă desprinderea de la sol a unui subiect, fără ajutorul forţei musculare sau al unor factori exteriori şi menţinerea sa în aer pentru un interval oarecare de timp.

În literatura de specialitate şi în scrierile religioase, levitaţia este denumită uneori elevaţie sau autolevitaţie.

Levitaţia constituie, fără îndoială, cel mai important şi cunoscut fenomen BCI, cu o largă răspândire în timp şi spaţiu. Considerată miracol de triburi primitive şi culturi rafinate, abilitate accesibilă prin tehnici psihofizice, dar divin, manifestare satanică sau expresia supremă a capacităţii subiectului fizic, levitaţia a exercitat o fascinaţie constantă asupra privitorilor, care au regăsit în ea zborul păsării sau mitul lui Icar, Înălţarea Domnului sau puterea vrăjitoarelor. Subiecţii care levitează au fost unii adoraţi, divinizaţi şi sanctificaţi, alţii prigoniţi, exorcizaţi şi arşi pe rug.

Originea istorică a fenomenului este dovedită de prezenţa sa la triburi primitive contemporane, ca rezultat al unor practici secrete care s-au perpetuat în timp. Puterile magice ale şamanilor asiatici sau ale vracilor şi vrăjitorilor africani includ, potrivit unor mărturii demne de crezare, şi levitaţia.

Un film realizat de Rolf Olsen în 1975, în Volta Superioară, care prezintă levitaţia de un minut a unui vrăjitor african, a fost apreciat ca senzaţional.

Cele mai vechi mărturii directe despre levitaţie provin de la civilizaţiile antichităţii: Egipt, Grecia, China, Imperiul Roman. Tradiţiile popoarelor sud-americane dispărute menţionează că, la intonarea unui anumit cântec sau la lovirea ritmică a unei farfurii, oamenii acelor vremuri puteau zbura.

Documentele bisericeşti atestă levitaţiile a circa 200 de mistici creştini, dintre care amintim nume cunoscute ca: Sf. Francisc de Assisi, Sf. Tereza de Avila, Sf. Petru de Alcantara, Sf. Petru de Casca, Sf. Ioan al Crucii, Sf. Agneta de Boemia, Sf. Elisabeta a Ungariei, Sf. Veronica Iuliana, Sf. Iosif de Copertino, Toma d'Aquino, Ignatio de Azevedo, Louise Lateau, Therese

Neumann. Levitaţia nu este însă considerată un semn charismatic, deoarece, în opinia bisericii, ea poate reprezenta un dar ceresc sau o ispită demonică. De altfel, inchiziţia a acuzat, nu o dată, de vrăjitorie şi posesie demonică femei care zburau, condamnându-le la ardere pe rug.

Levitaţia misticului creştin presupune o stare înalt alterată a conştiinţei, aşa-numitul extaz religios. Purtat de adoraţie pe culmile extazului, misticul se desprinde de la sol şi se înalţă spre a se apropia mai mult de Divinitatea iubită.

Este posibil ca şi iconografia creştină, care înfăţişează în numeroase ipostaze Înălţarea Domnului şi a Maicii Domnului, să fi influenţat răspândirea fenomenului, îndeosebi în rândul misticilor catolici.

Inducerea stării alterate care favorizează levitaţia diferă de la subiect la subiect. Sf. Petru de Alcantara cădea în extaz şi se înălţa în aer la auzul cuvintelor "et verbum caro factum est" (şi atunci cuvîntul s-a întrupat), atribuite Sfântului Ioan, Sf. Iosif de Copertino se înălţa uneori de la sol pentru a pluti spre tablouri pe teme religioase, în timp ce despre călugărul franciscan Brago de Caltanisetta se afirmă că se ridica în aer la auzul doar al numelui lui Isus şi al Mariei.

Cel mai celebru "zburător" creştin este călugărul franciscan canonizat Iosif de Copertino (1603 - 1663). Documentele bisericeşti relatează peste 70 de levitaţii, însoţite, de obicei, de un ţipăt puternic sau de un zgomot ca de tunet.

Prezentăm câteva dintre aceste cazuri spectaculoase:

Într-o zi, câteva călugăriţe l-au observat în capelă pe Iosif de Copertino, care, în timpul rugăciunii, s-a înălţat brusc în aer şi, scoţând un ţipăt, a zburat spre altar în poziţie verticală, cu braţele larg desfăcute, oprindu-se pe el. Călugăriţele au strigat de teamă că se va aprinde, însă însoţitorul călugărului le-a liniştit, spunându-le că nu va păţi nimic. Apoi, cu un alt ţipăt, I. de C. a zburat îngenuncheat înapoi în biserică şi, aterizând pe genunchi, a început să se învârtească, dansând şi cântând, cuprins de frenezie şi exaltare.

La Roma, în prezenţa papei Urban al VIII-lea, I. de C. a fost cuprins de extaz mistic şi s-a înălţat în aer, rămânând suspendat până ce pontiful suprem l-a trezit din extaz. Papa a fost atât de impresionat, încât a declarat că, dacă I. de C. va muri în timpul pontificatului său, va depune el însuşi mărturie pentru canonizare.

Văzând tabloul cu înălţarea Fecioarei Maria în bazilica din Assisi, I. de C. s-a înălţat cu un strigăt şi a zburat pe o distanţă de 18 paşi pentru a o îmbrăţişa, numind-o mama sa. În anul 1651, după ce l-a văzut de câteva ori pe I. de C. plutind în extaz, în aceeaşi bazilică din Assisi, ducele de Brunswick, care era luteran, s-a convertit la catolicism. În faţa a numeroşi privitori, I. de C. a zburat din centrul bisericii din Grotella la altarul superior, parcurgând în aer o distanţă de 80 de paşi.

În timpul unei plimbări prin grădină, un preot care îl însoţea pe I. de C. a remarcat frumuseţea raiului creat de Dumnezeu. Cu un ţipăt, I. de C. s-a desprins de la sol şi a zburat, poposind în genunchi pe vârful unui măslin, unde a rămas vreme de vreo jumătate de oră.

Preotul a remarcat cu surprindere că o creangă pe care era aşezat I. de C. s-a aplecat foarte puţin, de parcă ar fi stat pe ea o pasăre.

În levitaţiile sale, I. de C. transporta uneori obiecte, de exemplu cruci mari şi grele, sau chiar alte persoane, pe care le ţinea de mână. Se spune că ar fi vindecat un cavaler de nebunie, luându-l cu sine într-o călătorie aeriană.

Misticii orientali, îndeosebi yoghinii, stăpânesc, la rândul lor, darul levitaţiei. După Patanjali, levitaţia este o abilitate accesibilă prin meditaţie asupra eterului universal (akaşa) şi a corpului fizic. După alţi autori, meditând asupra uşurimii vatei de bumbac, yoghinul devine la fel de uşor şi poate umbla pe apă, pe pânza de păianjen sau pe raza de lumină.

Yogananda aminteşte cazul inedit al celebrului yoghin Trailanga Swami, care, la sfârşitul veacului trecut, avea obiceiul de a pluti peste Gange. Uneori, el petrecea zile întregi meditând pe apă, umbla pe apă sau se cufunda un timp sub valuri.

S-au realizat şi câteva filme care înfăţişează yoghini în levitaţie, prezentate în reuniuni internaţionale.

Unii orientalişti, ca Alexandra David-Neel, care a petrecut zeci de ani în regiunile înalte ale Tibetului, relatează despre lung-gom-pa, alergătorii în transă, care străbat distanţe foarte mari în intervale scurte de timp. Urmând un antrenament aspru, cu tehnici de respiraţie, concentrare şi exerciţii de meditaţie, care durează 3 ani, 3 luni, 3 săptămâni şi 3 zile, în condiţii de întuneric şi izolare strictă, tineri budişti devin lung-gom-pa, adică mesageri şi curieri între mănăstirile tibetane. Lung-gom-pa aleargă uneori zile întregi fără oprire, într-o transă extatică, având faţa imobilă, ochii larg deschişi şi rostind fără încetare o mantra. Mantra îl ajută să îşi regleze ritmul respiraţiei iar paşii urmează tempo-ul silabelor care o compun. Greutatea sa corporală se reduce atât de mult în timpul alergării cu salturi mari, privite parcă cu încetinitorul, încât uneori trebuie să îşi îngreuneze trupul cu lanţuri, pentru a reveni pe sol.

De fapt, nu este vorba despre o alergare propriu-zisă, deoarece, la fiecare atingere a solului, lung-gom-pa se înalţă de la pământ ca o minge.

În cazul meditaţiei transcendentale, o mişcare-şcoală iniţiată de Maharishi Mahesh Yoghi, s-a dezvoltat un program special, care a suscitat în ultimul timp un interes particular. Meditaţia transcendentală — programul siddhis — abordează fenomene exotice, denumite siddhis (din sanskrit siddhi — "abilitate, perfecţiune"), printre care şi levitaţia sau zborul, pe care le produce prin tehnici yoga tradiţionale şi încearcă să le explice prin extrapolarea unor cunoştinţe ştiinţifice moderne, de mecanică cuantică îndeosebi.

După Orme-Johnson şi Farrow, baza acestor abilităţi exotice este o stare de conştiinţă pură, cea mai simplă formă de conştienţă şi fiziologie înalt coerentă asociată. Programul meditaţiei transcendentale porneşte de la ipoteza potrivit căreia conştiinţa pură este câmpul fundamental, ce structurează nu doar procesul de gândire, ci şi câmpurile gravitaţional şi electromagnetic. Prin acţiuni specifice la nivelul conştiinţei pure, se poate

face apel la legi fizice cu adevărat fundamentale, care permit producerea de fenomene paranormale.

Diferite abilităţi (siddhis) sunt accesibile prin samyama, o tehnică descrisă deja de Patanjali în celebra Yoga-sutra, care reuneşte dharana (concentrare), dhyana (meditaţie) şi samadhi (contemplare), cele trei etape interne şi finale ale sistemului aştanga-yoga, într-o singură fază continuă şi progresivă. În samyama, concentrarea şi meditaţia determină creşterea ordinii în întregul sistem iar contemplarea cu suport, adică fixarea asupra unei părţi anumite, produce creşterea particulară a ordinii în acea parte dinspre întregul sistem.

Excesul de ordine în subsisteme este atât de mare încât permite accesul la o abilitate, sinonim cu producerea unui fenomen exotic. Tipul de abilitate depinde de tipul de samyama folosit, în esenţă de obiectul sau partea din corpul subiectului asupra căreia este îndreptată fixarea. În cazul particular al levitaţiei, se recomandă subiectului samyama asupra relaţiei dintre corpul său fizic şi spaţiu.

Dezvoltarea abilităţilor prin meditaţie transcendentală se desfăşoară în etape. Astfel, subiectul care studiază zborul, adică levitaţia, diferenţiază următoarele etape succesive: conştienţa faptului că întregul corp devine permeabil la spaţiul fizic; o senzaţie fizică şi psihică de uşurime; un flux energetic ascendent, ce îi imprimă o mişcare balistică de 2-3 paşi înspre înainte; săltarea în aer pentru o clipă din poziţia şezând; săltarea cu o impresie accentuată de uşurime, permeabilitate şi simţ al direcţiei şi, în fine, săltarea cu senzaţia unui nou flux energetic ascendent, care permite suspendarea în aer pentru câteva secunde.

În iulie 1986, în faţa clădirii "Convention Centre" din Washington D. C. s-a desfăşurat "Concursul yoghinilor zburători din America de Nord". Au participat câteva zeci de practicanţi ai meditaţiei transcendentale, elevi ai lui Maharishi Mahesh Yoghi. Printre spectatori s-au numărat şi reprezentanţi ai presei, care au comentat entuziast întrecerea, presărându-şi articolele laudative cu numeroase fotografii.

Concurenţii s-au aşezat la start în poziţia lotusului (Padmasana), intrând într-o stare de concentrare profundă. După câtva timp, ei au început să se ridice în aer strict vertical, fără a-şi modifica poziţia, deplasându-se prin mici salturi succesive deasupra unui covor de cauciuc. Distanţa de 25 m, cu obstacole înalte de 20 cm pe parcurs, a fost parcursă de învingător în 11,5 s. La proba de 50 m, învingătorul a avut nevoie de 23,2 s, pentru a parcurge distanţa prin salturi (mini-zboruri) succesive, cu lungimea de 1,80 m şi înălţimea de 0,60 m. Încercările au fost urmărite în deplină linişte, pentru a nu fi tulburată starea de concentrare a concurenţilor. Abia după încheierea probelor, spectatorii extaziaţi au avut voie să aplaude.

Concursul yoghinilor zburători de la Washington a generat senzaţie şi stupoare în cercurile ştiinţifice americane. Însă participanţii au recunoscut cu modestie că sunt începători, aflându-se în prima treaptă a "programului de zbor", care le permite doar să efectueze salturi succesive. În timp, ei speră să progreseze pentru a ajunge în treptele doi şi trei ale programului, care permit plutirea, respectiv zborul propriu-zis.

În seance-uri, levitaţia este un fenomen rar, accesibil doar subiecţilor fizici foarte puternici, ca Daniel Home, Eusapia Paladino, Stainton Moses, Willi Schneider. În timpul levitaţiei,

subiectul fizic se află de obicei în transă hipnotică, sub controlul unei componente disociate a personalităţii.

Inegalabilul Daniel Home ne oferă cele mai spectaculoase experienţe de levitaţie. În stare de transă, Home se înălţa uneori în poziţie verticală până la tavan, pe care făcea semne, alteori plutea şi se deplasa în poziţie orizontală.

Protocoalele seance-urilor sale menţionează câteva zeci de levitaţii, a căror durată variază de la secunde la minute.

Lordul Lindsay relatează personal o experienţă celebră din 13.12.1868:

"Eram în şedinţă cu dl.Home, lordul Adare şi vărul acestuia. În timpul şedinţei, dl.Home a intrat în transă şi, în această stare, a fost transportat afară pe fereastră din încăperea alăturată şi adus până la fereastra noastră. Distanţa dintre cele două ferestre era de 7 picioare şi 6 coţi (2,30 m, s. n.) şi între ele nu exista nici un profil exterior, ci doar un pervaz de 12 ţoli (30 cm, s. n.) la fiecare fereastră, care servea pentru aşezarea florilor.

Am auzit fereastra din încăperea alăturată ridicându-se şi, aproape imediat, l-am văzut pe Home plutind în aer, în exteriorul ferestrei noastre. Luna plină lumina încăperea; eram cu spatele la lumină şi vedeam pe perete umbra pervazului ferestrei şi picioarele lui Home cu vreo 6 ţoli (15 cm, s. n.) deasupra acestuia. El a rămas câteva secunde în această poziţie, apoi a deschis fereastra, a alunecat în încăpere cu picioarele înainte şi s-a aşezat.

Atunci, lordul Adare s-a dus în încăperea alăturată, pentru a privi fereastra pe care a fost transportat. Era ridicată cam de 18 ţoli (45 cm, s. n.) şi el şi-a exprimat surprinderea că dl.Home a putut fi transportat printr-o deschizătură atât de îngustă.

Aflat încă în transă, dl.Home a spus «Am să-ţi arăt» şi atunci, cu spatele la fereastră, s-a lăsat pe spate şi a fost tras afară prin deschizătură, cu capul înainte, corpul rigid şi apoi a revenit în linişte înăuntru.

Fereastra se află la circa 70 de picioare înălţime (21 m, la etajul trei, s. n.)..."

Expresii ca "a fost transportat", "a fost tras afară", folosite de lordul Lindsay, reflectă concepţia spiritistă, potrivit căreia anumite fenomene paranormale, în acest caz levitaţia, se datorează unor operatori invizibili din lumea spiritelor.

Levitaţia subiecţilor fizici este susţinută doar de câteva documente fotografice: două imagini cu Maria Vollhardt în seance-urile cu dr.Schwab din anul 1920, una cu Colin Evans în timpul unei şedinţe publice cu zeci de martori de la Conway Hall, la Londra, în anul 1936 şi altele cu brazilianul Carlos Mirabelli.

Se cunosc câteva cazuri spontane şi inexplicabile de levitaţie la subiecţi comuni, de exemplu cel din anul 1740 al menajerei franceze Anne Neel din Bayeux, care nu mai putea umbla pe podea şi se deplasa plutind dintr-o încăpere în alta. Uneori, aceste levitaţii sunt asociate cu manifestări de tip Poltergeist sau cu aşa-numita posesie demonică.

În fine, pot fi amintite unele experienţe ufologice, îndeosebi cazuri de abducţie, în care subiectul susţine, aproape întotdeauna fără martori, că a fost aspirat direct sau pe un fascicul de lumină şi a levitat până la OZN-ul suspendat deasupra sa. Chiar dacă se vor dovedi reale, astfel de experienţe nu pot fi considerate fenomene BCI, deoarece includ intervenţia unui factor exterior subiectului.

Fenomenologia prezentată, cu subiecţi aparţinând unor culturi foarte deosebite, cu credinţe diferite şi folosind tehnici diverse, subliniază marea varietate a experienţelor de levitaţie. Subiectul se înalţă în aer în poziţie verticală, orizontală, în genunchi, şezând, uneori împreună cu scaunul pe care stă, într-o asana, etc. Unii se saltă doar de la sol, alţii plutesc vertical, orizontal sau se deplasează în aer. Înălţimea maximă de la sol variază de la câţiva centimetri la metri şi chiar mai mult în cazuri de excepţie (martori oculari afirmă că Sf.Francisc de Assisi se înălţa de pe muntele Alverna până ce abia mai putea fi zărit cu ochiul liber). Durata levitaţiei se situează între fracţiuni de secundă şi minute, uneori chiar ore. (Se spune că Sf.Petru de Alcantara ar fi levitat într-o zi peste 3 ore iar călugărul Villanova ar fi plutit timp de 12 ore în catedrală). În timpul experienţei, unii subiecţi par lipsiţi de greutate, în timp ce alţii devin imobili şi înţepenesc în aer (Maria de Agreda se înălţa ca un fulg, rotindu-se şi înclinându-se când cei din jur suflau asupra sa, iar stigmatizatul Giles rămânea suspendat în aer la mică înălţime, fără ca asistenţii care trăgeau de el să îl poată mişca sau readuce pe sol). Anumiţi subiecţi îşi extind capacitatea asupra unor obiecte sau altor persoane, pe care le transportă cu ei în timpul levitaţiei.

Starea înalt alterată a conştiinţei, cu grad scăzut sau ridicat de control, de tip extaz religios, samadhi, transă, etc., este caracteristică ideilor, convingerilor, credinţei şi tehnicii subiectului. De asemenea, impresiile personale ale subiectului în timpul experienţei, care se simte înălţat de îngeri, purtat de spirite, ridicat de extratereştri sau are doar impresia că este scuturat de un curent electric iar o forţă necunoscută îl desprinde de la sol, sunt tributare credinţei şi convingerilor sale.

Caracterul obiectiv al levitaţiei este greu de contestat. Fenomenul este prea răspândit în spaţiu şi timp iar martorii mult prea numeroşi şi diferiţi pentru a fi negat, aşa cum încearcă detractorii inflexibili ai manifestărilor paranormale. Deşi nu sunt considerate dovezi inatacabile, documentele fotografice şi filmate, îndeosebi cele din perioada în care posibilităţile de trucaj erau mult limitate, susţin realitatea fenomenului.

Ipotezele formulate încearcă să explice, printr-un acelaşi mecanism, levitaţia persoanelor şi levitarea obiectelor. Deoarece ele au fost prezentate, în general, în cadrul paragrafului 10.2.1 (vol. 1), ne vom limita la o sumară trecere în revistă.

Ipotezele referitoare la levitaţie pot fi împărţite în transfizice şi psihofizice.

Ipotezele transfizice consideră levitaţia condiţionată de forme de manifestare a materiei distincte de materia fizică.

Astfel, ipoteza pârghiei încastrate (Crawford, 1920), adaptată la levitaţie, susţine că subiectul nu şi-ar reduce greutatea în timpul experienţei, ci ar fi ridicat şi susţinut de proiecţii bioplasmatice condensate, sub forma unor pârghii ectoplasmice încastrate (cantilevers), care îşi găsesc un punct de sprijin pe sol. Dar, ipoteza nu este compatibilă cu

anumite date observaţionale, ca de exemplu reducerea greutăţii subiectului, evidentă în unele experienţe, şi cu o serie de cazuri în care subiectul levitează peste apă, se ridică la înălţimi considerabile sau se deplasează paralel cu solul, când ipoteticele pârghii ectoplasmatice ar fi inoperante.

Ipotezele psihofizice consideră că subiectul, aflat în timpul experienţei într-o stare a conştiinţei înalt alterată, poate afecta legi statistice şi influenţa procese fizice prin acţiuni la nivel microfizic.

Teoria biogravitaţiei (Bunin, 1960; Dubrov, 1973; Puşkin, 1974) postulează că sistemele vii pot produce şi controla câmpuri gravitaţionale, eventual prin generare şi receptare de unde gravitaţionale. Se ajunge astfel la ipoteza unui câmp conformaţional al biogravitaţiei, cu posibile distorsii spaţio-temporale, care, în condiţii particulare, poate fi controlat de către subiect.

Ipoteza ecranării gravitaţionale (Puharich, 1962) consideră subiectul înconjurat de o plasmă psi, ce defineşte în jurul său o regiune în care valoarea constantei gravitaţionale este redusă semnificativ. În favoarea ipotezei sale, Puharich menţionează, alături de levitaţie, şi aşa-numita semilevitaţie, când subiectul îşi reduce greutatea corporală, fără a se desprinde însă de la sol.

Teoriile dezvoltate în contextul meditaţiei transcendentale (Domash, Orme-Johnson, Farrow, 1977) apreciază că practicile psihofizice înalte, de exemplu aştanga-yoga, reprezintă explorări conştiente ale unor stări mentale de temperatură joasă, deci cu entropie scăzută şi ordine înaltă. În astfel de stări, subiectul realizează un grad înalt de ordine în propriul sistem biopsihoenergetic, prin înlocuirea determinismului statistic cu entropie ridicată, cu un determinism cuantic controlat cu entropie scăzută, care permit accesul la abilităţi exotice sub forma unor fenomene paranormale, printre care şi levitaţia.

Apreciem că detaliile unor experienţe din seance-uri nu exclud neapărat ipoteza pârghiei încastrate, însă majoritatea cazurilor sunt în acord mai bun cu ipotezele psihofizice dezvoltate în cadrul meditaţiei transcendentale, care iau în considerare şi modificarea greutăţii subiectului, până la anulare aproape, prin acţiuni preferenţiale la nivel microfizic. De altfel, aceste ipoteze explică satisfăcător, alături de levitaţie sau semilevitaţie, şi fenomenul opus, denumit uneori antilevitaţie. În antilevitaţie subiectul nu mai poate fi mişcat din loc, probabil datorită creşterii importante a greutăţii corporale. Menţionăm că, alături de laghima (levitaţia), scrierile yoga amintesc şi garima (antilevitaţia).

13.3. MECANISMUL DE DESFĂŞURARE A FENOMENELOR BCI

În fenomenele bioenergetice şi de biocontrol, subiectul este activ, acţionând exotic asupra unor sisteme fizico-chimice, respectiv biologice. Este deci firesc ca cele două categorii de fenomene să se desfăşoare după mecanisme oarecum apropiate.

Dacă sistemele fizico-chimice se reduc la componenta fizică, cele biologice conţin şi o componentă transfizică, acel sistem bioplasmatic care este animatorul şi modelatorul corpului fizic. Astfel, în fenomenele de biocontrol, interacţiunea şi acţiunea exotică propriu-zisă se poate desfăşura atât la nivel transfizic cât şi fizic, corespunzând subdomeniilor bioplasmatic, fizic sau interfeţei celor două subdomenii ale realităţii fizice. Cu toate acestea, şi în fenomenele de biocontrol acţiunea exotică se traduce, în ultimă instanţă, în efecte observabile la nivelul componentei fizice, deoarece posibilele modificări la nivelul componentei transfizice nu pot fi evidenţiate satisfăcător în stadiul actual al cunoştinţelor noastre.

În cazul particular al BCI, acţiunea exotică a subiectului este îndreptată spre interior, asupra propriului organism, ceea ce conferă manifestărilor şi mecanismelor de desfăşurare anumite caracteristici specifice.

În acord cu modelul continuumului material, vom diferenţia două tipuri de mecanisme, după cum în acţiunea exotică asupra componentei fizice (corpul fizic), controlată de conştiinţa subiectului, intervine sau nu componenta transfizică (sistemul bioplasmatic), şi anume:

a) mecanismul interior bioplasmatic;

b) mecanismul interior informaţional, care prezintă aspecte comune cu mecanismul bioplasmatic continuu, respectiv cu mecanismul informaţional discret, întâlnite în cazul fenomenelor bioenergetice, vezi paragrafele 10.2.1,11,11.1 şi 11.2 (vol. 1).

a) Mecanismul interior bioplasmatic

Analiza BCI sugerează că, în majoritatea fenomenelor, în acţiunea exotică intervine sistemul bioplasmatic, cu manifestare preponderentă a aspectului de substrat (bioplasmă propriu-zisă), a celui energetic transfizic (energii transfizice) sau a ambelor aspecte.

După cum componenta transfizică, în cele două aspecte, se converteşte parţial în componentă fizică sau protejează doar componenta fizică, vom distinge două variante ale mecanismului: de conversie şi de protecţie.

În mecanismul interior bioplasmatic de conversie are loc o transformare a formelor de manifestare a materiei în realitatea fizică, sub aspect de substrat (bioplasmă, substanţă), respectiv energetic (energii transfizice, energii fizice), prin jocul numărului de subtilitate, în acord cu unitatea dialectică a componentelor transfizică şi fizică, vezi paragraful 3 şi tabelul 7 (vol. 1).

O conversie a substratului de tip bioplasmă rightarrow substanţă este absolut necesară în inedia, unde subiectul îşi poate modifica greutatea corporală, în absenţa oricărui aport exterior de substanţă prin alimentaţie. Nu este exclusă posibilitatea ca subiectul să convertească nu doar bioplasmă proprie din sistemul bioplasmatic, ci şi bioplasmă din mediul ambiant.

De asemenea, o transformare a substratului de tip substanţă rightarrow bioplasmă rightarrow substanţă, este posibilă în cazul unor fenomene ca elongaţia, stigmatizarea şi în unele experienţe de invulnerabilitate mecanică, în care epiderma, mucoasele şi organele interne sunt străpunse şi străbătute de corpuri ascuţite.

Astfel de conversii şi transformări ale substratului stabilesc o legătură directă între unele fenomene BCI şi fenomenele de condensare.

Conversia energetică de tip energii transfizice rightarrow energii fizice este definitorie în combustia spontană, unde, într-un interval de timp relativ scurt, se eliberează o cantitate foarte mare de energie termică, ce mistuie corpul subiectului "sinucigaş". O conversie asemănătoare este probabilă şi în inedia, fără a exclude însă categoric posibilitatea ca energiile transfizice să nu provină exclusiv din sistemul bioplasmatic al subiectului, ci şi din mediul ambiant.

În mecanismul interior bioplasmatic de protecţie, componenta transfizică, sub aspect de substrat îndeosebi, protejează componenta fizică împotriva unei agresiuni din exterior.

Considerăm că în invulnerabilitatea mecanică propriu-zisă, când epiderma subiectului devine o platoşă de nestrăpuns, în invulnerabilitatea chimică sau în cea termică, corpul fizic este protejat la suprafaţă de bioplasmă, condensată la un grad suficient pentru a bloca acţiunea de agresionare.

b) Mecanismul interior informaţional

Mecanismul interior informaţional se caracterizează printr-o acţiune informaţională a conştiinţei subiectului asupra propriei componente fizice, adică asupra corpului fizic în totalitate sau asupra unei regiuni definite a acestuia, la nivel microfizic (discret). Aflat într-o stare înalt alterată a conştiinţei, subiectul realizează un grad ridicat de ordine în sistemul său biopsihoenergetic, în principal în corpul fizic, care tinde spre stări de entropie minimă.

Astfel de stări, în care constantele interne iau valori minime, sunt caracteristice controlului unor procese fiziologice, în mod obişnuit involuntare. Stări cu o posibilă orientare preferenţială în sus sau în jos a momentelor atomilor şi moleculelor, la scara întregului corp fizic, care pot modifica într-un sens sau altul greutatea corporală, ar explica, parţial cel puţin, semilevitaţia, levitaţia şi aşa-numita antilevitaţie. Unele cazuri în care subiectul transportă, în timpul levitaţiei, obiecte sau alte persoane ori este însoţit în aer de obiecte din imediata sa apropiere, sugerează că acţiunea preferenţială la nivel microfizic se poate uneori extinde şi asupra unei anumite regiuni spaţiale din jurul subiectului.

14. BIOCONTROLUL EXTERIOR (BCE)

Biocontrolul exterior (BCE) reuneşte fenomene al căror aspect aparent este o acţiune exotică de control asupra unui sistem viu exterior.

În marea majoritate a fenomenelor BCE, autorul acţiunii este un alt sistem viu, un aşa-numit inductor, care acţionează asupra unui receptor. Într-un număr restrâns de cazuri, inductorul propriu-zis nu poate fi asociat cu un sistem viu şi rămâne neidentificat.

În lucrările de specialitate recente, acţiunile BCE sunt prezentate frecvent sub denumirea tradiţională a celui mai important şi cunoscut fenomen de acest tip: vindecarea psihică (psychic healing).

14.1. CLASIFICAREA FENOMENELOR BCE

Vom clasifica fenomenele BCE în funcţie de criterii aparente, după cum urmează:

a) după natura receptorului:

- acţiuni asupra microorganismelor;

- acţiuni asupra plantelor;

- acţiuni asupra oamenilor.

Acest criteriu evidenţiază posibilitatea unei acţiuni exotice de control la nivelul oricărui sistem biologic, indiferent de gradul de evoluţie.

b) după rezultatul acţiunii:

- vindecarea exotică;

- vitalizarea exotică;

- devitalizarea exotică;

- bacteriostaza exotică.

În vindecarea exotică, acţiunea BCE determină însănătoşirea sau, cel puţin, ameliorarea stării de sănătate.

În vitalizarea exotică, acţiunea BCE stimulează procese vitale caracteristice.

În devitalizarea exotică, acţiunea BCE afectează procese vitale şi alterează starea de sănătate.

În fine, bacteriostaza exotică este o acţiune BCE specifică, cu efect bacteriostatic şi, eventual, bactericid.

c) după distanţa dintre emiţător şi receptor:

- acţiuni la mică distanţă;

- acţiuni la distanţă,

după cum inductorul şi receptorul se găsesc sau nu în interiorul zonei de acţiune senzorială.

d) după controlul declanşării şi desfăşurării fenomenului:

- fenomene spontane;

- fenomene provocate.

Din punct de vedere al inductorului, atunci când acesta poate fi identificat, acţiunile BCE sunt, aproape în exclusivitate, fenomene provocate, declanşate şi controlate voluntar.

14.2. TIPURI DE FENOMENE BCE

Vom prezenta fenomenele BCE delimitate, în funcţie de rezultatul acţiunii exotice, în cele patru tipuri sau subclase menţionate.

14.2.1. VINDECAREA EXOTICĂ

Vindecarea exotică reprezintă poate cel mai tulburător, cel mai fascinant, cel mai nobil şi cel mai important grup de fenomene exotice. Doar fenomenele mediale, de aparenţă spiritistă, au mai oferit atâta speranţă şi amăgire celor pătrunşi de dorinţa de a înfrânge sau de a transcende boala şi moartea.

Denumirile generale sunt la fel de numeroase şi variate ca şi controversele şi confuziile existente în jurul acestor fenomene. Parapsihologia foloseşte denumirea de vindecare psihică (psychic healing, spirit healing, mental healing), paranormologia preferă denumiri ca vindecare paranormală sau vindecare paramedicală (paranormale Heilung, paramedizinische Heilung), în timp ce psihotronica propune denumirile de bioterapie şi bioenergoterapie (biotherapy, bioenergotherapy).

Lucrările de specialitate definesc vindecarea paranormală ca un domeniu greu de delimitat de practici terapeutice în afara şcolii medicale, în care intervine o influenţă psihică şi/sau energetică în tratarea afecţiunii sau, mai simplu, ca practica vindecării bolilor în absenţa unui agent fizic curativ cunoscut.

Vom prefera denumirea foarte generală de vindecare exotică, pentru a defini însănătoşirea exotică a unui subiect bolnav, datorată, cel puţin aparent, unei acţiuni exterioare.

În terminologia propusă de noi, vindecarea exotică este un grup de fenomene BCE, care determină ameliorarea sau dispariţia unei afecţiuni.

Vindecarea exotică este răspândită în toate epocile, culturile şi religiile, fiind practicată de numeroşi vindecători, de la şamani şi vrăjitori la sacerdoţi, de la Isus Christos la mistici canonizaţi, de la oameni de rând la mari yoghini şi speculată de un număr cel puţin la fel de mare de impostori, şarlatani şi escroci.

Prezentarea controversei în jurul vindecărilor exotice, alimentată nu numai de disputa dintre susţinătorii fenomenului şi sceptici, ci şi de disputele din interiorul cercetării exotice, presupune răspunsuri la unele întrebări fundamentale. Vom prezenta aceste întrebări, împreună cu răspunsurile oferite de teoriile ştiinţifice acceptate, respectiv de teorii exotice mai vechi sau mai recente.

Un prim set cuprinde următoarele întrebări: "Ce este viaţa? Ce sunt sistemele vii? Din ce sunt ele constituite?".

Teoriile biosistemice moderne, care exprimă poziţia oficială a ştiinţei, consideră că proprietăţile fundamentale ale sistemelor vii, ce definesc viaţa, pot fi exprimate în termeni fizico-chimici. Sistemele vii sunt sisteme chimice ale căror proprietăţi fundamentale, luate câte una, sunt fizice sau chimice, dar care se combină în mod propriu în organisme după legi biologice. Astfel, teoriile biosistemice afirmă că nici una dintre proprietăţile sistemelor vii nu este în sine biologică şi reduc organismele la o singură componentă concretă, structurată, reprezentată de corpul fizic.

Împotriva acestor teorii, ce pot fi considerate în ultimă instanţă moleculare şi care nu explică satisfăcător unele aspecte specifice vieţii, s-au ridicat numeroase voci, uneori chiar din interiorul comunităţii ştiinţifice.

Teoria biostructurală a regretatului Eugen Macovschi, ce susţine existenţa în organisme a unei structuri exclusiv biologice, aşa-numita biostructură, se înscrie în încercările de a depăşi modelele actuale ale biologiei.

Teorii exotice, antice sau moderne, afirmă că la baza vieţii se află un principiu sau un element definitoriu, distinct de corpul fizic, de tip imaterial (de ex. sufletul susţinut de teologie), de tip energetic (de ex. Qi la vechii chinezi, Prana la vechii indieni, odul lui Reichenbach, magnetismul animal al lui Mesmer, Reiki-ul lui Usui, orgonul lui Reich, biocâmpul) sau de tip structurat (de ex. Ka la vechii egipteni, aura din ocultism, dublul eteric al teosofilor, bioplasma fizică postulată de Grişcenko şi Iniuşin).

Teoria sistemelor vii, dezvoltată în cadrul modelului continuumului material, defineşte sistemele vii ca sisteme fizico-chimice, capabile să îşi organizeze un sistem bioplasmatic. Sistemul bioplasmatic, care este animatorul şi modelatorul corpului fizic, determină starea de sănătate şi vitalitate a organismului. El cuprinde un aspect structurat şi unul energetic, reprezentate de bioplasma propriu-zisă şi energii transfizice. Astfel, organismele ar dispune de cel puţin două componente: una fizică, reprezentată de corpul fizic, şi alta transfizică, reprezentată de sistemul bioplasmatic, definite în subdomeniul fizic, respectiv în subdomeniul bioplasmatic, la care, pe o scară superioară a evoluţiei, se adaugă un bloc informaţional.

Alte întrebări importante sunt: "Ce este boala? La ce nivel se manifestă?".

Medicina defineşte boala ca o tulburare a stării de sănătate a organismului, datorită acţiunii unor agenţi interni sau externi. Diferitele boli, cu simptome definite şi o evoluţie caracteristică, se datorează unor infecţii, unor tulburări funcţionale sau unor alterări structurale. Şcoala medicală diferenţiază două grupe mari de boli: bolile organice sau somatice, cu modificări la nivel fiziologic, şi bolile psihice, care se manifestă prin tulburări la nivel psihic. Dar, delimitarea celor două grupe nu este întotdeauna simplă şi evidentă. Astfel, în afara bolilor organice de tip fiziogen, determinate de cauze fiziologice, se cunosc şi boli organice de tip psihogen, generate de cauze psihice. Ele sunt denumite şi afecţiuni psihosomatice, exprimând faptul că anumite convingeri, traume, obsesii sau refulări ale subiectului pot determina tulburări somatice.

Majoritatea teoriilor exotice consideră omul ca o parte din întregul universal cu care vibrează la unison. Boala ar reprezenta o perturbare a acestei legături sau armonii. Astfel de aprecieri ale raportului om - Univers, parte - întreg sau multiplu - unu pot fi extinse asupra tuturor sistemelor vii.

Numeroase teorii şi concepţii exotice identifică, în afara bolilor organice şi psihice, aşa-numite boli energetice, pe care le-am putea denumi şi transfizice sau bioplasmatice, deoarece se manifestă în principal la acest nivel. Se consideră că toate bolile organice ar fi precedate sau/şi însoţite de perturbări la nivel energetic, prin ceea ce noi numim dezechilibre şi dezorganizări în sistemul bioplasmatic.

Răspunsul la întrebarea "Cum se combate boala?" diferenţiază categoric medicina propriu-zisă, denumită şi alopată, de medicinile alternative, unele tradiţionale, care formează aşa-numita paramedicină.

Deoarece cunoaşte exclusiv corpul fizic, şcoala medicală pregăteşte specialişti, adică medici, pentru diagnoză şi terapie la acest nivel. Tratamentele cu preparate farmaceutice, cu fluxuri de energii fizice sau intervenţiile chirurgicale sunt acţiuni directe asupra corpului fizic. După ce au fost contestate şi combătute multă vreme, practicile psihoterapeutice, de la psihanaliză la regresie hipnotică şi altele, câştigă tot mai mult teren, obţinând rezultate spectaculoase în cazuri în care chimioterapia nu este eficientă, demonstrând astfel că numeroase boli organice sunt de tip psihogen. Pe de altă parte, rezultatele neaşteptate obţinute la administrarea de placebo, în boli organice cu cauză definită, arată că autosugestia subiectului, care crede sincer în valoarea terapeutică a preparatului, de fapt absentă, este uneori suficientă pentru a determina modificări fiziologice pe cale psihosomatică, cu ameliorarea sau vindecarea bolii.

Spre deosebire de medicina ortodoxă, medicinile alternative sau neconvenţionale recunosc, în majoritate, existenţa unei componente distincte de corpul fizic, denumită adesea energetică, sinonimă cu sistemul bioplasmatic, şi acţionează, de preferinţă, asupra acesteia. De aceea, unele practici alternative sunt denumite şi energetice. Acţiunile la nivelul sistemului bioplasmatic, deci direct asupra cauzei, se repercutează şi asupra corpului fizic, adică asupra efectului, determinând ameliorarea sau vindecarea unor afecţiuni organice.

Astfel, acupunctura susţine că energia vitală Qi circulă pe trasee speciale, prin meridiane principale şi secundare, pe care sunt dispuse punctele de acupunctură, considerate

conexiuni între fizic şi energetic, respectiv proiecţii energetice ale organelor şi viscerelor. Diferitele boli s-ar datora unui deficit sau unui exces de energie Qi. Acţiunea asupra unor puncte anumite determină o redistribuţie energetică internă, cu transfer de energie, prin tonifiere sau dispersie, spre sau dinspre punctele cărora le corespund regiuni afectate. În timp, se realizează o echilibrare energetică parţială sau totală, prin redistribuţie internă, iar afecţiunea se ameliorează şi dispare.

În aşa-numitele vindecări exotice procedurale, se consideră că are loc un transfer energetic, noi spunem bioplasmatic, dinspre un subiect vindecător spre un subiect pacient. În acest caz, reechilibrarea energetică s-ar realiza printr-un flux de energie din exterior.

Homeopatia, care respectă neobişnuitul principiu "similia similibus curantur", foloseşte preparate în doze infinitezimale, uneori atât de diluate încât nu mai conţin nici măcar un atom din substanţa considerată activă, ce acţionează poate printr-un mecanism de acorduri şi rezonanţe energetice, care se pot repercuta asupra somaticului.

Am ales doar câteva exemple de practici alternative de tip energetic, care se disting prin rezultate remarcabile, chiar dacă nu dispun de un model teoretic suficient de elaborat şi acceptat.

Nimeni nu contestă succesele şi meritele deosebite ale medicinii în stăpânirea sau chiar eradicarea unor boli cumplite care făceau ravagii în trecut sau progresele generale în profilaxia şi tratarea aproape tuturor afecţiunilor cunoscute, aducându-şi astfel o contribuţie sensibilă la confortul şi bunăstarea unei părţi importante a populaţiei globului. Aşa cum este firesc, medicina se mai confruntă cu probleme delicate, ca afecţiunile şi maladiile încă incurabile, apariţia de boli noi sau formele tot mai agresive ale unor boli binecunoscute.

Pe de altă parte, se solicită tot mai insistent limitarea tratamentelor alopate, datorită efectelor secundare cumulative, uneori importante, ale preparatelor chimioterapeutice, îndeosebi ale antibioticelor, care pun sub semnul întrebării o cerinţă fundamentală a oricărui tratament, rezumată în cunoscutul dicton "primum non nocere".

Medicina are pretenţii de exclusivitate în diagnoza, tratamentul şi vindecarea bolilor, luptând adesea cu o înverşunare demnă de o cauză mai bună împotriva practicilor alternative. Majoritatea medicilor resping categoric, fie din convingere, fie din interes de breaslă, orice practici care nu se bazează pe modelele teoretice acceptate oficial. Ei refuză să accepte anumite rezultate remarcabile ale terapiilor paramedicale, care au şi avantajul de a fi perfect curate, fără efecte secundare observabile.

Considerăm că medicina este mai puţin îndreptăţită să se pronunţe în privinţa practicilor paramedicale, îndeosebi de tip energetic sau informaţional, deoarece ea continuă să ignore existenţa şi rolul sistemului bioplasmatic. Este adevărat că obiectul acestei dispute îl reprezintă chiar sănătatea şi viaţa noastră, că unele cunoştinţe, îndeosebi asupra structurii şi funcţiilor sistemului bioplasmatic, sunt încă insuficiente, că rezultatele terapiilor alternative par a nu fi întotdeauna controlabile iar pericolul imixtiunii unor şarlatani şi impostori nu trebuie subestimat.

Pentru a preveni anumite neplăceri datorate aspectelor menţionate, în unele ţări s-au luat măsuri preventive. Astfel, în URSS, dreptul de a practica orice formă de terapie revine exclusiv medicilor. Celebra vindecătoare Djuna Davitaşvili a trebuit să urmeze cursurile Universităţii populare din Moscova pentru a primi diploma de medic, care îi permite să practice în continuare "masajul fără contact" în deplină legalitate. În alte ţări, de exemplu în SUA, cunoştinţele şi rezultatele candidatului sunt analizate de o societate a vindecătorilor, care îi poate acorda calitatea de membru, echivalentă cu o diplomă care îi conferă dreptul de a practica terapia paramedicală. În România, situaţia persoanelor fără pregătire medicală, care practică terapii alternative, îndeosebi vindecări exotice, este în prezent cel puţin echivocă şi se impune reglementarea sa.

Apreciem că este necesară o analiză critică serioasă a tuturor practicilor paramedicale, realizată de către medici, fizicieni, chimişti, biologi, care să se bazeze exclusiv pe rezultatele terapeutice şi nu pe respectarea unor modele teoretice perimate. Ea trebuie urmată de o conciliere şi asociere a practicilor medicale cu cele paramedicale care oferă rezultate constant bune, în interesul comun al asigurării şi menţinerii stării de sănătate.

În ultimii ani, au apărut deja primele semne ale mult aşteptatei concilieri a practicilor medicale şi alternative. Astfel, printr-o hotărâre din anul 1980, Asociaţia Medicală Americană, recunoscută pentru tendinţele conservatoare, permite membrilor să îşi consulte pacienţii împreună cu practicanţi alternativi sau să îi recomande acestora, atât timp cât îşi asumă responsabilitatea sănătăţii pacientului. Pe de altă parte, Organizaţia Mondială a Sănătăţii a recunoscut oficial importanţa unor vindecători nativi sau indigeni din lumea a treia, care se înscriu în planul de acces universal la asistenţă pentru îngrijirea sănătăţii până în anul 2000.

Importanţa şi mai ales speranţa şi încrederea în terapiile alternative, chiar în ţările evoluate, cu o educaţie serioasă în spiritul ştiinţei, cu o şcoală medicală recunoscută şi cu o asistenţă medicală excelentă, este demonstrată de datele statistice, care arată, de exemplu, că într-o ţară de mărimea Olandei se înregistrează anual circa 2 milioane tratamente alternative, în rândul cărora vindecările exotice ocupă un loc particular.

În cadrul terapiilor alternative, vindecările exotice constituie adesea o ultimă speranţă pentru numeroşii suferinzi, la care practicile medicale recunoscute s-au dovedit ineficiente.

Încercările de clasificare a vindecărilor exotice sunt numeroase şi variate.

Thouless defineşte patru tipuri de vindecări psihice:

- vindecarea prin credinţă;

- vindecarea prin rugăciune;

- vindecarea rituală;

- vindecarea spiritistă.

Vindecarea prin credinţă aparţine noilor orientări spirituale. În cadrul lor se remarcă grupul de vindecători din "Christian Science", o mişcare fondată în anul 1866 şi devenită

biserică în 1879. Adepţii săi consideră că Dumnezeu l-a creat pe om sănătos şi nu doreşte ca acesta să fie bolnav. De aceea, bolnavul este în primul rând un păcătos, care se va vindeca de îndată ce va reveni pe calea cea bună. Orice terapie farmaceutică este refuzată, deoarece adevărata vindecare se face doar prin rugăciune şi lectura unei cărţi sfinte, de exemplu "Science and Health with Key to the Scriptures" (Ştiinţă şi sănătate cu chei pentru înţelegerea Sfintei Scripturi), a cărei autoare este chiar fondatoarea mişcării, Mary Baker-Eddy.

Vindecarea prin rugăciune absolutizează importanţa unui moment religios, reprezentat de rugăciunea vindecătorului, a bolnavului sau a unei comunităţi.

Vindecarea rituală se produce prin folosirea unor tehnici, ca aşezarea mâinilor, sau prin pelerinaje în locuri considerate sfinte.

În vindecarea spiritistă, terapia s-ar datora, aparent doar, unor medici decedaţi, care acţionează ca spirit de control al vindecătorului sau comunică direct cu pacientul prin automatisme.

Le Shan defineşte două tipuri fundamentale de vindecări, pe care le denumeşte simplu: tipul 1 şi tipul 2.

În tipul 1, vindecătorul se găseşte într-o stare alterată a conştiinţei, în care el şi pacientul reprezintă o singură persoană. Vindecătorul nu încearcă să facă nimic concret, nu acţionează în nici un fel asupra pacientului, ci se concentrează doar cu iubire, grijă şi compasiune asupra acestuia, ceea ce îi permite uniunea deplină cu pacientul într-o singură fiinţă.

În tipul 2, vindecătorul încearcă să trateze, transmiţând, cel puţin aparent, un flux de energie vindecătoare spre pacient. De obicei, vindecătorul foloseşte aşezarea mâinilor, o tehnică ce constă în aplicarea suprafeţelor palmare pe regiunea bolnavă şi/sau dureroasă a pacientului, care resimte uneori o încălzire sau furnicături locale. Diferiţii vindecători se consideră fie sursa, fie doar transmiţătorii acestei energii.

Le Shan consideră că la cele două tipuri fundamentale s-ar putea eventual adăuga altele trei.

În tipul 3, vindecătorul acţionează chirurgical asupra corpului fizic al subiectului, folosind doar mâinile sau cuţite nesterile. Chirurgul psihic asigură totodată analgezia pacientului şi aseptizarea în regiunea operată.

În tipul 4, vindecătorul mimează o operaţie cu instrumente invizibile, la câţiva centimetri deasupra epidermei, asupra a ceea ce consideră că este dublul eteric al pacientului. Tipul 4 ar putea reprezenta o procedură particulară a tipului 2.

Tipul 5 este apropiat de tipul 1, dar se desfăşoară la un nivel superior.

Dacă în tipul 1 vindecătorul se află într-o stare alterată, în care se uneşte cu pacientul într-o singură fiinţă, în tipul 5 vindecătorul se găseşte într-o stare înalt alterată, în care se uneşte în armonie cu un Univers holistic, devenind, în acelaşi timp, parte şi întreg. Legătura sa cu

pacientul este rezultatul acestei uniuni totale şi poate fi asemănată cu întâlnirea a două unde în acelaşi ocean.

Gowan împarte vindecările exotice în patru variante:

- vindecarea prin aşezarea mâinilor;

- chirurgia psihică;

- vindecarea prin ortocunoaştere;

- vindecarea prin compasiune în uniune,

care corespund, în ordine, tipurilor 2, 3, 1 şi 5 ale lui Le Shan. Primele două tipuri ar reprezenta aspecte ale atingerii miraculoase.

Vom prezenta vindecarea exotică delimitată în patru fenomene distincte:

- vindecarea procedurală;

- vindecarea mentală;

- chirurgia exotică;

- vindecarea miraculoasă.

Vindecarea procedurală la mică distanţă, în care vindecătorul tratează subiectul printr-o anumită procedură, este tipul 2 al lui Le Shan, care cuprinde probabil şi tipul 4.

Vindecarea mentală sau la distanţă, când vindecătorul se imaginează în uniune cu pacientul, fără a aplica vreo procedură, reuneşte tipurile 1 şi 5 ale lui Le Shan.

Chirurgia exotică este o altă denumire a chirurgiei psihice, similară cu tipul 3 al lui Le Shan.

În vindecarea miraculoasă, care se produce instantaneu, de obicei într-un loc cu semnificaţie religioasă, inductorul nu poate fi identificat în persoana unui vindecător şi rămâne necunoscut.

Vindecarea procedurală poate fi asemănată cu o acţiune PK specifică fenomenelor bioenergetice, vindecarea mentală cu fenomene bioinformaţionale cu transmisie şi achiziţie de informaţie biologică (tip telepatie), vindecarea miraculoasă cu fenomene bioinformaţionale cu achiziţie de informaţie nebiologică (tip clarviziune) iar chirurgia exotică se apropie de fenomenele de condensare.

În majoritatea vindecărilor exotice poate fi identificat un inductor, care acţionează exotic asupra unui receptor. Inductorul este denumit vindecător, terapeut, operator sau agent iar receptorul este pacient, bolnav sau percipient.

Vindecătorul reprezintă o persoană cu un fond profund etic şi moral, pătrunsă de iubire şi compasiune pentru semeni şi pentru suferinţele acestora.

Vindecătorul adevărat renunţă practic la viaţa sa personală, consacrându-se, adesea exclusiv, tămăduirii celor suferinzi. El nu primeşte pentru activitatea sa decât o recompensă cel mult simbolică pentru sine şi, doar rareori, recompense mai substanţiale şi donaţii pentru înfiinţarea unui centru terapeutic.

Vindecătorul are convingerea că încălcarea principiilor etice şi morale ar atrage alterarea sau pierderea capacităţilor sale. Spre deosebire de subiecţii fizici, capabili de acţiuni PK, vindecătorul nu îşi pierde şi nu îşi reduce capacitatea în timp.

Un aspect esenţial pare a fi convingerea vindecătorului în reuşita acţiunii sale şi, mai ales, credinţa în ceva: în Dumnezeu, în spirite dezîncarnate, într-o uniune cosmică, în întregul armonios care l-a ales, oferindu-i o charismă şi o menire pe care trebuie să o împlinească.

Toţi vindecătorii consideră şi simt boala ca o tulburare a armoniei universale, datorită unei perturbări în interacţiunea omului ca parte cu Universul considerat ca întreg. Vindecarea reprezintă o revenire, o reintegrare a părţii în întregul din care s-a desprins temporar. Vindecătorul este un catalizator care permite pacientului să îşi restabilească legătura pierdută cu sursa vieţii.

Le Shan împarte vindecătorii în trei grupuri.

Cei mai numeroşi aparţin primului grup, care îşi limitează activitatea la rugăciune şi cred că reuşita se datorează doar intervenţiei divine. Vindecătorii din al doilea grup susţin că activitatea lor se datorează spiritelor, ei reprezentând doar un mijlocitor, un medium, între spirit şi pacient. În fine, vindecătorii din grupul al treilea se consideră sursa sau transmiţătorii unei forme particulare de energie cu proprietăţi curative.

Într-o analiză interesantă, Krippner defineşte cinci grupuri de vindecători: vindecători şamanici, vindecători spiritişti, vindecători esoterici, vindecători de ritual religios şi vindecători intuitivi.

Se cunosc vindecători specializaţi doar în vindecări procedurale sau doar în chirurgie exotică. În schimb, vindecătorii mentali sunt, în majoritate, capabili şi de vindecări procedurale.

Răspunsul la întrebarea "Care este rolul efectiv al vindecătorului?" e asociat cu răspunsul la o altă întrebare, la fel de dificilă, şi anume "Cum se produce vindecarea exotică?".

În principiu, există două posibilităţi limită de vindecare şi acţiune a vindecătorului.

În prima posibilitate, vindecătorul nu transmite de fapt nimic, reprezentând doar un fel de superplacebo, o amăgire care sugerează pacientului convingerea profundă în vindecare. Astfel amăgit, pacientul ar intra într-o stare alterată a conştiinţei, în care realizează el însuşi vindecarea, care este de fapt o autovindecare. Pacientul poate produce vindecarea mai lent, prin mobilizarea la maximum a mecanismelor naturale de autoapărare, sau mai rapid, printr-un control ridicat asupra propriului system biopsihoenergetic, cu reducerea severă a entropiei în regiunea afectată.

Această posibilitate, care presupune un lanţ sugestie - autosugestie - autovindecare, este susţinută de vindecările psihosomatice prin administrare de placebo sau de cele induse de o înregistrare pe videocasetă cu un vindecător în acţiune, ca de exemplu cazurile spectaculoase de vindecări în urma vizionării de înregistrări cu Anatoli Kaşpirovski.

În cea de-a doua posibilitate, vindecătorul transmite ceva, de exemplu informaţie, energie sau informaţie şi energie, acţionând exotic asupra pacientului şi vindecându-l efectiv.

A doua posibilitate, care exclude autovindecarea prin sugestie, este susţinută de vindecările la distanţă, fără ca pacientul să cunoască nu doar momentul, ci şi faptul că rudele sau prietenii săi au luat legătura, direct sau doar prin corespondenţă, cu un vindecător, de vindecările exotice ale copiilor mici, ale sugarilor sau chiar ale unor animale sau de acţiunile dovedite asupra microorganismelor şi plantelor. De asemenea, măsurătorile de parametri fiziologici, care indică modificări şi sincronizări prin interacţiunea vindecător-pacient sau imaginile electrografice (tip Kirlian, electronografie, convertografie, etc.) ale suprafeţelor palmare ale vindecătorului şi pacientului, înainte, în timpul şi după procedură şi care evidenţiază modificări sensibile, datorită interacţiunii a două bioplasme, cu transmisie şi achiziţie de informaţie, substrat şi energie, vin în favoarea acestei posibilităţi.

Rezultatele experimentale sugerează existenţa ambelor posibilităţi şi, eventual, o variantă combinată. Deoarece prezentăm vindecarea exotică în cadrul fenomenelor BCE, vom reţine doar cazurile în care considerăm probabilă a doua posibilitate sau, cel mult, o combinare a celor două posibilităţi.

O ultimă întrebare importantă este "Ce boli pot fi combătute?".

Potrivit cunoştinţelor medicale, bolile şi afecţiunile ar putea fi împărţite, din punct de vedere al posibilităţilor de tratament şi vindecare, în: boli curabile absolut şi boli curabile relativ, respectiv boli incurabile relativ şi boli incurabile absolut.

Bolile curabile pot fi tratate în contextul practicilor medicale recunoscute. În cazul bolilor curabile absolut (de ex. infecţii microbiene), tratamentul determină vindecarea pacientului iar în cele curabile relativ (de ex. afecţiuni reumatice), tratamentul permite doar ameliorarea stării pacientului, prin oprirea sau cel puţin încetinirea evoluţiei bolii, atunci când modificările fiziologice sunt prea importante pentru a mai fi reversibile.

Bolile incurabile nu pot fi tratate corespunzător în cadrul practicilor medicale. În cazul bolilor incurabile relativ (de ex. cancer, SIDA), se consideră că vindecarea este, în principiu, posibilă iar punerea la punct a unor tratamente adecvate reprezintă doar o problemă de timp. În schimb, bolile şi afecţiunile incurabile absolut (de ex. forme de cecitate, forme de asurzire, absenţa unui organ sau a unui membru), nu pot şi nu vor putea fi niciodată vindecate, potrivit concepţiei medicale, deoarece se datorează unor lipsuri, modificări sau alterări fiziologice foarte severe şi ireversibile.

Aceste considerente se referă mai ales la bolile organice, deoarece în bolile psihice situaţia este mult mai complexă.

În cazul bolilor curabile absolut din punct de vedere medical, practicile de vindecare exotică obţin rezultate contradictorii, care variază de la fascinant la lamentabil. Rezultatele nu depind doar de natura afecţiunii, ci şi de pacient, de vindecător şi, mai ales, de cuplul vindecător-pacient. De aceea, vindecarea exotică a bolilor curabile, pentru care se cunosc tratamente medicale eficiente, prezintă adesea mai mult un interes teoretic decât practic.

În bolile curabile relativ, practicile exotice conduc constant la rezultate mai bune decât terapiile medicale.

Rezultatele remarcabile în tratarea unor boli considerate incurabile relativ sunt cele care au adus celebritate vindecărilor exotice, oferind speranţă, fericire sau doar amăgire. Şi în aceste cazuri, rezultatele depind de armonia cuplului vindecător-pacient, mai mult în vindecările procedurale şi mai puţin în cele mentale.

Un număr limitat de cazuri menţionează rezultate pozitive în afecţiuni incurabile absolut, obţinute prin vindecare mentală şi, mai ales, prin vindecare miraculoasă. Astfel de cazuri, care nu sunt întotdeauna verificate medical şi conţin uneori elemente anecdotice, trebuie analizate critic şi apreciate cu multă prudenţă.

14.2.1.1. VINDECAREA PROCEDURALĂ

Vindecarea procedurală este fenomenul de vindecare exotică în care inductorul (vindecătorul) acţionează, printr-o anumită procedură, direct asupra receptorului (pacientului).

Vindecarea procedurală, activă, directă sau la mică distanţă constituie, fără îndoială, cea mai veche şi cea mai răspândită formă de vindecare exotică.

Ea este cunoscută sub denumirea generală de vindecare psihică (psychic healing, mental healing), sub denumirea consacrată a celei mai cunoscute proceduri, aşezarea mâinilor (laying on of hands, Handauflegen, imposition des mains) şi sub alte denumiri, ca tipul 2 (Type 2; Le Shan, 1966), vindecare prin transfer de energie sau bioenergoterapie (bioenergotherapy; Zezulka, 1973), etc.

Datorită distanţei reduse dintre vindecător şi pacient, varianta procedurală este cunoscută şi ca vindecare în prezent (present healing) sau vindecare directă (direct healing).

În vindecarea procedurală, inductorul sau vindecătorul, aflat în starea comună a conştiinţei, este un terapeut, care încearcă efectiv să trateze pacientul, transmiţând în direcţia sa, cel puţin aparent, un flux de ceva cu proprietăţi curative. Revista "Psychic Observer" (toamna lui 1978) enumerează 49 de denumiri tradiţionale pentru acest ceva, dintre care menţionăm: Prana, mana, elan vital, od, orgon, eckankar, Qi, dynamis, numen, el. În prezent, se folosesc mai mult denumiri foarte generale, ca energie sau bioenergie.

Diferiţii vindecători se consideră fie sursa, fie doar transmiţătorii acestei energii. Numeroşi vindecători cunoscuţi, ca Harry Edwards, Ambrose Worrall sau Olga Worrall, susţin că ar fi transmiţătorii unei energii de origine divină sau cosmică. Deoarece apreciem că vindecarea procedurală se datorează unui flux bioplasmatic, cele două posibilităţi — sursă-transmiţător — ar corespunde unei emisii din sistemul bioplasmatic al vindecătorului, respectiv unei atrageri a bioplasmei în stare liberă din mediul ambiant, urmată de dirijarea sa spre pacient.

În timpul procedurii, vindecătorul simte în regiunea aplicată un flux energetic, un curent electric sau o formă de activitate, care se transmite în regiunea afectată a pacientului, unde tratează şi vindecă. Circa jumătate din pacienţi resimt o căldură în zona afectată, însoţită uneori de furnicături ca în diatermie, puţini pacienţi au o senzaţie de rece, în timp ce alţii nu simt nimic deosebit.

Tehnica de lucru, care reprezintă procedura sau practica procedurală, presupune în toate cazurile o distanţă redusă între vindecător şi pacient, sugerând că fluxul curativ nu se transmite satisfăcător atunci când cei doi subiecţi sunt depărtaţi în spaţiu.

În funcţie de distanţa dintre regiunea aplicată a vindecătorului şi cea bolnavă a pacientului, care variază de la zero la câţiva centimetri, ajungând doar în cazuri speciale la metri, se diferenţiază:

- proceduri cu contact;

- proceduri fără contact.

În funcţie de regiunea aplicată de vindecător, se cunosc:

- proceduri manuale;

- proceduri nemanuale.

Cea mai cunoscută procedură este aşezarea mâinilor, care, în varianta consacrată, constă în aplicarea suprafeţelor palmare de o parte şi de alta a regiunii bolnave şi/sau dureroase, de obicei la câţiva centimetri deasupra epidermei. În acest caz, fluxul curativ se transmite aparent prin vârful degetelor spre pacient.

În teologie, aşezarea mâinilor este denumită chirotezie (din gr. cheir — "mână" + thesis — "aplicare, aşezare"). Potrivit tradiţiei biblice, Anania l-ar fi vindecat pe Saul de orbire prin chirotezie.

O variantă a procedurii, care constă în efectuarea de mişcări deasupra regiunii afectate, este denumită uneori masaj fără contact sau masaj bioenergetic şi aminteşte de pasele magnetice, asociate cu magnetismul animal.

Magnetismul animal (animalischer Magnetismus) este un concept introdus în secolul al 17-lea de Kircher şi dezvoltat de medicul austriac Franz Anton Mesmer (1734-1815), care defineşte o forţă ipotetică, un fluid universal, ce poate fi radiat şi recepţionat de organisme.

În concepţia lui Mesmer, boala se datorează unei perturbări a acestui fluid vital la nivelul organismului.

Într-o variantă a tratamentului magnetic propus de Mesmer, se extrage fluid magnetic de la magnetizor şi/sau de la asistenţă, care este dirijat apoi asupra pacientului. Cea mai cunoscută tehnică este efectuarea de pase magnetice, adică de mişcări manuale circulare rapide, cu sau fără contact, în regiunea feţei, în regiunea bolnavă sau pe întreg corpul pacientului, care îl transpun într-o stare hipnoidă. În acest caz, inductorul terapeut este denumit magnetizor iar receptorul pacient este somnambul. Între magnetizor şi pacientul somnambul, aflat în somn magnetic, se stabilesc relaţii complexe, sub forma unui raport magnetic, în care se schimbă probabil informaţie, substrat şi energie. În timpul raportului magnetic, sunt frecvente comunicările telepatice şi chiar contaminarea magnetizorului, prin preluarea simptomelor pacientului.

Practicat de persoane cu şi fără pregătire medicală, admirat şi mai ales criticat, tratamentul prin magnetizare a rămas, până în prezent, insuficient lămurit. Încercările de a reduce magnetizarea doar la sugestie şi hipnoză sunt neconvingătoare, deoarece rezultatele terapeutice obţinute prin magnetizare sunt uneori net superioare. În prezent, numeroşi autori consideră pasele magnetice o procedură manuală, care poate determina vindecări exotice.

Deoarece practicile manuale, îndeosebi pasele magnetice, pot favoriza contaminarea vindecătorului, la sfârşitul şedinţei se recomandă scuturarea, lovirea şi chiar spălarea mâinilor şi încheieturilor mâinii, pentru a îndepărta emanaţiile nesănătoase de la pacient, care ar adera la regiunea palmelor şi braţelor.

Varianta orientală a procedurii manuale, dezvoltată de japonezul Mkao Usui în secolul al 19-lea, este denumită terapie Reiki. Terapeutul se consideră un releu între energia cosmică Reiki şi pacient, căruia i-o transmite prin intermediul mâinilor.

Dintre practicile nemanuale, mult mai rare, menţionăm îndeosebi procedura corp la corp, când suprafaţa de contact vindecător-pacient este maximă, respectiv procedura pedică, în care vindecătorul foloseşte picioarele, călcând pe regiunea bolnavă a pacientului, ce se află întins pe jos.

Durata unei şedinţe procedurale variază între câteva minute şi zeci de minute. Pentru obţinerea rezultatelor terapeutice urmărite este uneori suficientă o singură şedinţă, dar de regulă sunt necesare mai multe şedinţe eşalonate în timp.

Originile vindecării procedurale se pierd în negura istoriei. Puterea şamanilor, a vracilor, vrăjitorilor şi sacerdoţilor se datorează şi unor vindecări procedurale, percepute de omul de rând ca semne ale Divinului. Renumele unor mari mistici şi chiar al unor yoghini este asociat şi cu vindecări procedurale, deşi aceştia preferă practici superioare spirituale, ca vindecarea mentală. Aşa-numita binecuvântare regală arată că, la alegerea primelor capete încoronate, capacitatea de taumaturg, transmisă apoi ereditar, a jucat un rol ce nu poate fi întotdeauna neglijat. Printre cei care au vindecat prin practici manuale sunt amintite nume ca: împăratul roman Vespasian, regele merovingian Clodvig, regii englezi Henric al VII-lea,

Iacob al II-lea, regina Ana şi alţii. De altfel, regii Angliei şi Franţei s-au remarcat prin capacitatea particulară de a vindeca scrofuloza prin aşezarea mâinilor.

În general, vindecătorul procedural este o persoană modestă, de obicei fără pregătire medicală, deşi se cunosc destui vindecători cu pregătire medicală. El îşi descoperă adesea capacitatea încă din copilărie, observând că atingerile sale îndepărtează durerea şi vindecă afecţiunile.

Numeroşi autori consideră că vindecătorul este un subiect cu exces natural de bioenergie şi cu un biocâmp particular neobişnuit de intens, fără a defini însă satisfăcător bioenergia şi biocâmpul. Suntem de acord, în principiu, că vindecarea procedurală este un fel de acţiune energetică apropiată de fenomenele bioenergetice. Acţiunea vindecătorului procedural poate fi comparată cu o acţiune PK, fiind însă dirijată asupra unui sistem biologic şi nu asupra unui sistem fizico-chimic. Se poate stabili astfel o legătură între subiectul vindecător procedural şi subiectul fizic. Capacitatea ambilor este limitată la acţiuni la mică distanţă. De obicei, subiectul fizic, capabil de acţiuni PK asupra sistemelor fizico-chimice, poate influenţa exotic şi sisteme biologice. În schimb, un subiect vindecător este doar rareori capabil de acţiuni PK tipice. Se ajunge la concluzia, oarecum aşteptată, că interacţiunea dintre sisteme biologice este mai naturală şi mai simplă decât cea dintre sisteme biologice şi sisteme fizico-chimice. Din acest motiv, capacitatea subiectului fizic, ale cărui acţiuni pretind un efort suplimentar, se estompează adesea sau chiar se pierde în timp, dar capacitatea subiectului vindecător se păstrează nealterată.

Vindecătorul procedural este şi un excelent diagnostician. El simte, de obicei cu suprafeţele palmare, o perturbare energetică la nivelul regiunii afectate şi identifică afecţiunea. În numeroase verificări, diagnoza medicală a confirmat pe deplin diagnoza vindecătorului. Uneori însă, diagnoza pe cale energetică nu a putut fi confirmată medical decât mult mai târziu, chiar peste ani, demonstrând că, în numeroase afecţiuni, perturbările la nivel energetic preced manifestarea la nivel fiziologic şi simptomele clinice care defines propriu-zis boala. Anumiţi vindecători pun diagnosticul având în faţă doar fotografia, de preferinţă în culori, a pacientului.

Vindecătorii procedurali sunt capabili şi de alte acţiuni BCE la mică distanţă, care amintesc de acţiunile bioenergetice, cum sunt: vitalizări (de obicei), aseptizări (uneori) şi devitalizări (rareori).

Vindecările procedurale sunt asociate cu numele unor subiecţi celebri, ca Harry Edwards, Ambrose Worrall, Olga Worrall, Oral Roberts, Francesco Forgione (Pater Pio), Djuna Davitaşvili şi mulţi alţii.

Britanicul Harry Edwards (n.1893), autorul unor lucrări de mare interes pe această temă, este probabil cel mai cunoscut vindecător din perioada modernă. Într-o activitate de peste o jumătate de veac, Edwards a vindecat mental şi procedural câteva milioane de pacienţi, care sufereau de cele mai variate afecţiuni, de la posesie demonică la cecitate, surditate şi tumori benigne sau maligne. În vindecările prin aşezarea mâinilor, Edwards se considera transmiţătorul unei energii de origine divină. Fiind de formaţie spiritistă, Edwards afirma că este doar un medium, prin care se manifestă ca spirite de control medici celebri defuncţi,

ca Pasteur şi Lister. Unii medici şi chiar parapsihologi apreciază că anumite vindecări atribuite lui Edwards ar putea fi reduse la sugestie şi remisie spontană.

Cel mai cunoscut vindecător procedural activ este o femeie, Evghenia (Djuna) Davitaşvili (n.1950). Născută în Armenia, Djuna a moştenit pe linie maternă capacitatea strămoşilor săi asirieni, continuând tradiţia şi practicile lor şamanice. După diagnoza pe cale energetică şi confirmarea sa medicală, Djuna tratează subiectul prin masaj fără contact, trecând mâinile la 3-4 cm deasupra regiunii afectate. Printre afecţiunile vindecate sau cel puţin ameliorate se numără forme de asurzire, de cecitate, de reumatism, pareze, afecţiuni severe ale organelor interne, boli cardiovasculare, alergii, tumori, la care se adaugă specialităţi, ca dispariţia negilor şi estomparea ridurilor. Fizicienii necunoscători ai paranormalului, crezând că se găsesc în faţa unui subiect unic, vorbesc despre un fenomen D (de la Djuna).

În rândul numeroşilor pacienţi ai Djunei, se întâlnesc nume cunoscute, ca scriitorul Arkadi Raikin, poeţii Evgheni Evtuşenko şi Rasul Gomazov, parapsihologul Stanley Krippner precum şi o serie de personalităţi ale scenei politice.

Pentru a practica în conformitate cu prevederile sanitare sovietice, Djuna a urmat cursurile Universităţii populare de medicină din Moscova, obţinând diploma de medic. În prezent, policlinica din circumscripţia 112 Moscova, care dispune de medici specialişti, este organizată în jurul Djunei, verificând diagnozele şi eficienţa tratamentelor sale. Ca recunoaştere a rezultatelor terapeutice deosebite, Djuna Davitaşvili a primit din partea Academiei de ştiinţe a URSS înaltul titlu de doctor honoris causa.

În România, s-au afirmat în ultimul timp o serie de vindecători procedurali, cum sunt: Dumitru Lazia, Valeriu Popa, Iulian Urziceanu, Constantin Mudava, Angela Pop, Mircea Dumitru, Dan Albescu, Dora Dumitru, Marian Chiru şi alţii, care practică masajul bioenergetic, similar cu masajul fără contact. Activitatea lor, care suscită un interes remarcabil în rândul populaţiei, nu este încă studiată suficient, pentru a permite formularea de aprecieri categorice asupra nivelului capacităţii de vindecător.

Rezultatele terapeutice ale practicilor procedurale oscilează adesea între excelent şi penibil.

Referitor la proiectul de cercetare "Psychic Healing", pe care l-a coordonat în anii "70, şi în care au fost trataţi procedural pacienţi ce nu au răspuns la terapiile medicale, Thelma Moss menţionează că în timp ce câţiva pacienţi s-au vindecat de afecţiuni incurabile, de exemplu paralizii avansate şi forme de cancer fără speranţă, la majoritatea pacienţilor s-au observat doar ameliorări mediocre iar la unii absolut nici un efect. Membrii echipei de cercetare nu au reuşit să explice de ce aceeaşi procedură, aplicată de acelaşi terapeut, pentru aceeaşi afecţiune, poate conduce, la subiecţi diferiţi, la rezultate diferite sau chiar opuse. Probabil că anumiţi factori greu de controlat, de exemplu convingerea profundă a pacientului în vindecare sau compatibilitatea vindecător-pacient, să favorizeze transferul şi acţiunea acelui ceva cu proprietăţi vindecătoare, având un rol important în succesul sau eşecul procedurii aplicate. Cercetătorii sovietici, care au studiat un număr restrâns de vindecători, apreciază că practicile procedurale pot trata satisfăcător o serie de afecţiuni, predominând cele degenerative şi cu componente algice. Alţi cercetători extind spectrul maladiilor

sensibile la proceduri, menţionând mai ales forme de asurzire, de cecitate, afecţiuni ale blocului locomotor, paralizii, leziuni interne şi externe, tumori benigne şi maligne, boli dermatologice, etc.

Uneori, ameliorarea sau vindecarea afecţiunii se produce rapid. Ambrose Worrall trata câteodată într-o singură şedinţă tumori mari, vizibile cu ochiul liber, care se resorbeau total în doar câteva ore de la procedură. Oskar Esterbany vindeca într-o şedinţă ulcere gastrice, care se închideau şi dispăreau complet în 24 de ore. Toate aceste reuşite au fost confirmate radiologic. Despre călugărul capucin Pater Pio se afirmă că vindeca forme de cecitate, unele incurabile absolut, printr-o singură atingere.

Alteori, ameliorarea sau vindecarea afecţiunii presupune timp şi sunt necesare mai multe şedinţe procedurale.

Cazul următor este un exemplu de vindecare relativ rapidă, care a solicitat însă câteva şedinţe.

Timp de 15 ani, Patricia Lucille Golden, născută în 1949 la I'owell, Wyoming (SUA) şi domiciliată în Houston, Texas, a fost un copil sănătos şi fericit. Dar, după ce a început să se plângă de dureri de cap, starea sănătăţii sale s-a alterat continuu. Patricia a devenit rebelă, turbulentă, insuportabilă pentru cei din jur, astfel încât părinţii au solicitat un tratament neuropsihiatric, rămas însă fără rezultat. Abia în 1968, un spital din San Jose, California, a stabilit existenţa unei tumori la baza creierului. Între timp, pacienta, aproape oarbă şi paralizată, nu mai putea părăsi patul.

Prognoza medicală era foarte sumbră: chiar dacă pacienta ar fi supravieţuit unei operaţii dificile de 7 ore, medicii nu îi acordau decât cel mult câteva luni de viaţă.

În această situaţie disperată, tatăl bolnavei a luat legătura cu Ruth Montgomery, autoarea unei cărţi despre rezultatele vindecătorului Phil A. rugând-o să îl contacteze, pentru a o trata pe Patricia după operaţie. În operaţia desfăşurată la 11.11.1968, la spitalul San Jose, s-a extirpat un ependimon malign.

La 05.12.1968, Phil A. şi chirurgul dr.Dena L.Smith au vizitat-o pe Ruth Montgomery, pentru a o anunţa că intenţionează să zboare la San Jose, cu escală la Dallas. Înainte de aterizarea la Dallas, Phill A. a avut brusc impresia că trebuie să coboare imediat pentru a lua un alt avion spre Houston, deoarece bolnava s-ar afla acolo. Într-adevăr, în dimineaţa aceleiaşi zile, Patricia fusese transportată în stare critică de la San Jose la Houston, unde refuzase internarea, cerând să fie transportată acasă. Culoarea feţei devenise verde, ochii sticloşi, stomacul nu mai reţinea nimic şi toţi se aşteptau la un deznodământ fatal apropiat.

Phill A. a sosit la Houston la ora 14 şi a aplicat pacientei, timp de 30 de minute, o primă procedură manuală. Imediat, Patricia s-a ridicat din pat şi a umblat puţin prin cameră. După procedura de la ora 18, Patricia a reuşit să mănânce ceva. La ora 22, după ce epiderma şi-a redobândit culoarea normală, privirea a devenit clară iar vorbirea coerentă, s-a desfăşurat a treia şedinţă. În dimineaţa următoare, după a patra şedinţă, Patricia a manifestat o foame neobişnuită.

La ora 12, după a cincea şedinţă procedurală, vindecătorul a afirmat că totul este în regulă şi Patricia va desfăşura o viaţă normală. El a refuzat orice onoruri şi a acceptat cu greu banii de transport.

Patricia s-a însănătoşit deplin şi în 1972 s-a căsătorit.

Cazul, prezentat de Ruth Montgomery în cartea "Born to Heal" (Născut pentru a vindeca), redă nu doar o vindecare exotică, ci sugerează şi rezultatele pe care le-ar putea oferi colaborarea dintre practicile medicale şi paramedicale.

De cele mai multe ori vindecarea este definitivă, dar în suficiente cazuri afecţiunea revine după luni sau ani. Unii vindecători apreciază că asocierea practicilor procedurale şi mentale reduce mult probabilitatea ca boala vindecată să revină în timp. Considerăm posibil ca uneori să fie necesare un număr suplimentar de şedinţe procedurale şi după dispariţia simptomelor clinice, pentru a îndepărta nu doar boala manifestă, ci şi boala latentă.

Un element comun şi constant al practicilor procedurale este accelerarea proceselor normale. Astfel, leziunile exterioare provocate prin rănire se vindecă de câteva ori mai repede în condiţiile unei proceduri manuale. Unii autori explică resorbţia rapidă a tumorilor şi ulceraţiilor printr-o accelerare neobişnuită a unui proces normal de vindecare. Această explicaţie simplă este însă mai puţin plauzibilă în cazul vindecării unor tumori maligne.

Experienţele cu pacient animal prezintă un interes particular, deoarece exclud a priori explicarea acţiunii exotice prin sugestie şi autosugestie.

Dr. Cadoret de la Institutul de medicină din Winnipeg (Canada) menţionează că leziunile provocate la un lot de şoareci tratat de Oskar Esterbany s-au vindecat mult mai repede decât leziunile similare la un lot martor netratat, respectiv la un alt lot martor tratat de subiecţi fără capacitate de vindecător.

Dr. Nuli arată că, în cadrul unei teme de cercetare realizată de Institutul naţional de nutriţie din New York, în colaborare cu Institutul de biologie aplicată, pe şoareci inoculaţi cu ascită Ehrlich, durata de supravieţuire a lotului tratat de vindecătorul A. Weisman a fost cu 14 - 43,8 % mai mare decât la lotul martor netratat.

În fine, unele cercetări evidenţiază dispariţia unor tumori la animale de experienţă, după manipularea procedurală.

Caracterul obiectiv al vindecărilor procedurale poate fi evidenţiat doar pe cale medicală, prin verificări clinice, radiologice, etc., efectuate înainte şi după aplicarea procedurii. În prezent, câţiva vindecători lucrează în strânsă colaborare cu centre medicale, în care diagnoza şi rezultatele terapeutice procedurale sunt urmărite şi verificate de medici specialişti.

Anumite măsurători fizice, îndeosebi de tip electrografic, evidenţiază o interacţiune complexă vindecător - pacient în timpul procedurii. Imaginile Kirlian, electronografice sau convertografice redau o intensificare importantă a activităţii electrice la nivelul

suprafeţelor palmare şi, îndeosebi, a degetelor vindecătorului în timpul procedurii, respectiv modificări sensibile ale amprentelor digitale ale pacientului, precum şi ale dominantei cromatice a strimerilor, care se modifică de la albastru (înainte de aplicarea procedurii) la roşu (după aplicarea procedurii).

Turner arată că interpunerea unei plăci fotografice între mâna vindecătorului şi pacient, în timpul procedurii, în absenţa unui câmp electric exterior, a condus la impresionarea inexplicabilă a plăcii în 57 de cazuri din 97.

Discuţiile, ipotezele şi teoriile asupra vindecării procedurale sunt numeroase şi contradictorii.

Ipotezele subiective consideră toate vindecările exotice de tip psihosomatic, absolutizând rolul sugestiei şi autosugestiei. În cazul practicilor procedurale, ele sunt infirmate de ameliorările şi vindecările cu pacient copil şi pacient animal.

Ipotezele obiective consideră că în timpul procedurii se transmite ceva de la vindecător la pacient. În funcţie de natura acelui ceva, ipotezele se împart în fizice şi transfizice.

Ipotezele fizice apreciază că se transmite o energie fizică, de exemplu termică sau electrică, responsabilă de efectul terapeutic. Astfel, Gulaev crede că rezultatele Djunei se datorează unei emisii de fotoni IR, care încălzeşte cu câteva grade regiunea bolnavă. Inconsistenţa acestor ipoteze este evidenţiată de faptul că producerea unor efecte fizice identice, prin metode fizice, nu determină efecte biologice asemănătoare. Se demonstrează astfel că efectele fizice reclamate, de tip termic, electric sau electromagnetic, care pot fi evidenţiate cu aparatură fizică, prin termografie, termoviziune, electrografie, etc., nu sunt responsabile de acţiunea biologică, datorându-se probabil doar unor energii fizice însoţitoare ale energiilor transfizice. Ipoteza la modă în fosta URSS, susţinută frecvent de psihotronică, a unei emisii de bioplasmă tip Grişcenko-Iniuşin, pe care am denumit-o bioplasmă fizică, aparţine şi ea ipotezelor fizice.

Ipotezele transfizice consideră că se transmite ceva transfizic, structurat sau nestructurat, care nu poate fi evidenţiat direct prin metode fizice şi care, aşa cum s-a menţionat, poartă denumiri foarte diferite. În accepţiunea noastră, prin practici procedurale se transmite bioplasmă transfizică, sub aspect structurat (bioplasmă propriu-zisă) şi nestructurat (energii transfizice), care acţionează la nivelul sistemului bioplasmatic al pacientului, unde compensează deficienţe şi reorganizează echilibre.

Menţionăm că în cazul acţiunilor la mică distanţă, caracteristice vindecării procedurale, nu poate fi exclusă, în principiu, şi o acţiune mentală, care este independentă de distanţă. Astfel, încercarea de a cerceta experimental vindecarea procedurală, în condiţii care exclud vindecarea mentală, este la fel de dificilă şi iluzorie ca şi încercarea de a separa telepatia de clarviziune. Pentru astfel de cazuri se impune un termen distinct, de exemplu vindecare generală, prin analogie cu percepţie extrasenzorială generală (GESP).

14.2.1.2. VINDECAREA MENTALĂ

Vindecarea mentală este fenomenul de vindecare exotică în care inductorul (vindecătorul) e aparent pasiv şi nu acţionează direct şi concret asupra receptorului (pacientului).

Vindecarea mentală, pasivă sau la distanţă reprezintă, după unii autori, tipul fundamental de vindecare exotică. Ea este mult mai cerebrală decât vindecarea procedurală, deoarece presupune o formă de vizualizare sau restructurare în conştiinţa vindecătorului, care îşi imaginează pacientul întreg şi sănătos.

Vindecarea mentală este cunoscută sub denumirile de vindecare mentală (Fernheilung) sau vindecare în absenţă (absent healing), deoarece vindecătorul şi pacientul se găsesc, de obicei, în afara domeniului de interacţiune senzorială. Fiindcă factorul distanţă pare lipsit de semnificaţie, este posibilă, cel puţin în principiu, şi vindecarea mentală la mică distanţă.

Harry Edwards arată că orice încercare de a face ceva concret trebuie abandonată. Vindecătorul, aflat într-o stare alterată a conştiinţei, stabileşte o legătură mentală cu pacientul şi se uneşte cu el.

Astfel, vindecarea mentală poate fi comparată cu un fenomen bioinformaţional, în esenţă cu telepatia, mai ales cu telepatia - Kappa.

Vindecătorul şi pacientul sunt, de fapt, emiţător (agent) şi receptor (percipient), între care se stabileşte o legătură bioinformaţională şi se transmite probabil informaţie codificată. Atât în vindecarea mentală cât şi în telepatie, interacţiunea dintre cei doi subiecţi este complexă şi se poate traduce şi în sincronizarea unor funcţii fiziologice. Dar, fenomenele bioinformaţionale sunt analizate din perspectiva subiectului receptor, care achiziţionează exotic informaţie biologică sau nebiologică, în timp ce vindecarea mentală, ca fenomen de biocontrol, este abordată din punctul de vedere al subiectului emiţător, care transmite informaţie exotică. Din această cauză, este dificil de stabilit o analogie între subiectul intelectual şi vindecătorul mental.

În funcţie de starea alterată a conştiinţei şi de modul în care vindecătorul realizează uniunea cu pacientul, anumiţi autori diferenţiază două variante, pe care le vom denumi:

- vindecarea mentală afectivă;

- vindecarea mentală integrală.

Varianta afectivă este denumită şi tipul 1 (Type 1; Le Shan, 1966) sau vindecare prin ortocunoaştere (orthocognitive healing; Gowan, 1980).

Vindecătorul se află într-o stare alterată a conştiinţei, în care simte şi ştie că realitatea obiectivă reprezintă un ansamblu unitar, format din elemente componente (părţi) conexate între ele şi cu întregul (sub forma întregului nediferenţiat sau a Divinului) ale cărui aspecte amăgitoare sunt. Vindecătorul, orientat de dragoste, grijă şi caritate, găseşte conexiunea care îl leagă de pacient şi se uneşte cu el într-o singură fiinţă, fără ca vreunul să îşi piardă totuşi individualitatea, ca doi oameni care se îndrăgostesc şi, eventual, fac dragoste împreună. Adesea, vindecătorul resimte pe propriul său corp simptomele pacientului,

oarecum ca în psihometrie, şi identifică astfel afecţiunea printr-un fel de diagnoză mentală. Vindecătorul, care îl simte pe pacient pe cale de a se desprinde din armonia universală datorită bolii, şi-l imaginează întreg şi sănătos, reintegrându-l mental, prin uniunea cu sine, în această armonie, ceea ce presupune şi determină vindecarea afecţiunii.

În timpul uniunii mentale, vindecătorul transmite probabil informaţie biosanologică, ce ar activa, după unii autori, un sistem special de autoreparare şi autorecuperare al pacientului, aflat normal în stare latentă. Astfel, s-ar vindeca rapid afecţiuni în limitele posibilităţilor sistemului menţionat. Analiza cazurilor de vindecare sugerează, de exemplu, că remisia rapidă a unui cancer se înscrie în aceste limite, în timp ce restituirea unui membru amputat se găseşte în afara lor.

Referindu-se la varianta afectivă, Agnes Sanford consideră că doar dragostea poate genera focul vindecător iar Stewart Grayson afirmă că sentimentul este combustibilul vindecării.

Varianta integrală e denumită şi tipul 5 (type 5; Le Shan, 1966) sau vindecare prin compasiune în uniune (compassion - union healing; Gowan, 1980). Vindecătorul se găseşte într-o stare înalt alterată a conştiinţei, ce corespunde stadiului suprem al unor tehnici psihofizice sau practici devoţionale, când uniunea cu întregul nediferenţiat sau cu Divinitatea adorată este deplină. Identificarea vindecătorului cu pacientul apare ca rezultat al uniunii integrale.

După unii autori, varianta integrală ar interveni în anumite vindecări ce par incredibile. O ipoteză mai mult decât îndrăzneaţă consideră că în această stare, accesibilă doar la puţini aleşi, vindecătorul ar transcende spaţiul şi timpul, pentru a avea acces la o condiţie anterioară pe care o corectează, determinând vindecarea instantanee, deplină şi ireversibilă.

Este însă dificil de afirmat categoric dacă există într-adevăr două variante distincte ale vindecării mentale sau dacă ele reprezintă doar extreme ale unei variante unice, caracteristice calităţii şi naturii stării alterate, respectiv nivelului de conştiinţă al vindecătorului în timpul terapiei mentale.

De obicei, vindecătorii mentali sunt capabili şi de vindecări procedurale, dar reciproca nu este valabilă. Această constatare vine în favoarea celor care consideră vindecarea mentală o formă superioară a vindecării exotice.

Numele celor mai reprezentativi vindecători mentali din acest secol, ca Harry Edwards, Ambrose Worrall, Olga Worrall, Edgar Jackson, Agnes Sanford, Stewart Grayson, Francesco Forgione (Pater Pio), Sai Baba, Paramahamsa Yogananda, Katherine Kuhlmann, Kurt Trampler şi alţii, sunt binecunoscute.

Cazul Mario D. este un exemplu al vindecărilor mentale netipice atribuite călugărului capucin Francesco Forgione (1887 -1968), cunoscut mai ales sub numele de Pater Pio sau Padre Pio.

În anul 1940, Mario D. din Viareggio, în vârstă de 24 de ani, a suferit un accident de muncă, soldat cu un defect al coloanei vertebrale în regiunea lombară, urmat de atrofierea osului sacral.

Datorită corsetului de gips, el a putut desfăşura totuşi o activitate limitată până în anul 1950, când, în urma unui efort excesiv, s-a prăbuşit. A urmat paralizia şi anestezia totală a picioarelor, care l-a izolat la pat. Medicii consultaţi nu l-au putut ajuta cu nimic.

La 17. 03. 1951, după un an de incapacitate totală de muncă, Mario D. a fost pensionat medical. În aceeaşi zi, soţia i-a adus o carte despre Pater Pio şi l-a rugat să îi ceară ajutor. Pacientul manifesta rezervă faţă de tot ceea ce era religios şi spiritual. Totuşi, el a citit cartea, după care a rostit fără convingere: "Dacă ai făcut atâtea minuni, ajută-mă şi pe mine!". În aceeaşi clipă, a văzut uşa deschizându-se şi pe un călugăr capucin, îmbrăcat în rasă, care a intrat, s-a apropiat şi i-a spus: "Ridică-te, nu îţi mai lipseşte nimic!". Imediat, călugărul a ieşit din cameră, lăsând în urmă un miros de liliac. Mario D. s-a ridicat imediat din pat şi a doua zi s-a dus la locul de muncă, fiind complet vindecat.

Peste un an, Mario D. a parcurs 800 km, pentru a-i mulţumi lui Pater Pio, care l-a recunoscut şi părea să îi cunoască situaţia.

Medicul lui Mario D. a explicat în scris că şi-a tratat pacientul multă vreme de artroză primară cronică cu alterare severă în regiunea lombo - sacrală, fără a observa vreo ameliorare.

Deodată, simptomele subiective au dispărut brusc şi nu au mai revenit. O astfel de remisie spontană este inexplicabilă.

În cazuri deosebite, interacţiunea vindecător-pacient îmbracă forme particulare, determinând nu doar modificări la nivel fiziologic, ci şi o transformare afectivă şi spirituală a pacientului. Astfel, unii pacienţi vindecaţi de Pater Pio şi-au modificat radical modul de viaţă, concepţia despre realitatea înconjurătoare şi s-au convertit, devenind din atei convinşi susţinători sinceri ai dogmei creştine.

În vindecarea mentală, unii vindecători se roagă pentru pacient, alţii încearcă să îl privească din punctul de vedere al Divinităţii sau al lumii spiritelor. Doar puţini vindecători, pentru care iluzia şi amăgirea nu sunt indispensabile, îşi permit să nu folosească un sistem explicativ consacrat.

Pentru atingerea stării alterate şi a nivelului de conştiinţă necesare uniunii cu pacientul, vindecătorul dispune de tehnicile psihofizice şi practicile devoţionale cunoscute. Din punct de vedere al căii alese, ele pot fi grupate în tehnici de meditaţie (de ex. yoga, Zen, rugăciunea), de ritm (de ex. dansul dervişului, rostirea neîntreruptă a unei mantra), de asalt şi şoc (de ex. asceză severă, folosirea de psihedelice), etc. În funcţie de nivelul la care acţionează preferenţial, se diferenţiază tehnici corporale (de ex. Hatha-yoga), afective sau devoţionale (de ex. Bhakti-yoga, alte practici devoţionale orientale, creştine, islamice, moderne) şi spirituale (de ex. Raja-yoga, meditaţia transcendentală).

Vindecătorul îşi alege tehnica ce se potriveşte cel mai bine structurii sale, modului de viaţă şi nivelului de evoluţie spirituală.

Adesea, pacientul nu îl contactează direct pe vindecător, ci îi solicită ajutorul prin corespondenţă. În timpul terapiei mentale, vindecătorul are de obicei în faţă o fotografie a pacientului, pe care nu îl cunoaşte direct şi despre care nu ştie exact unde se găseşte în acele momente. El se concentrează cu dragoste asupra pacientului, încercând să se unească cu el. Vindecătorul simte stabilirea contactului şi resimte uneori simptomele pacientului pe propriul său corp. El îşi imaginează pacientul întreg şi sănătos şi realizează reuşita acţiunii sale mentale, care constă în vindecare.

Uneori însă, pacientul nici nu are idee despre existenţa vindecătorului, care a fost contactat doar de rude sau prieteni fără ştiinţa sa.

În anumite cazuri, nu se poate vorbi despre un vindecător anume, ci despre un grup care se roagă pentru sănătatea pacientului. Cel mai cunoscut este grupul de vindecători organizat în jurul bisericii "Christian Science", iniţiată de Mary Baker-Eddy, imitat de alte grupuri şi curente din Europa şi America. O mişcare asemănătoare, iniţiată de dr. Masaharu Taniguchi sub denumirea Seicho-No-Ie, există în Japonia. După Edgar Jackson, rugăciunea pentru revenirea pacientului este o punte subiect - obiect. Ea determină o stare specială a conştiinţei, dincolo de considerentele obişnuite despre real şi ireal, conştient şi inconştient, organic şi anorganic, subiectiv şi obiectiv, într-o regiune în care fiinţa este abordată ca întreg şi permite astfel o sensibilizare la întreg.

Rezultatele înregistrate de grupuri sunt adesea superioare celor ale vindecătorilor individuali. Cazul următor, relatat de filosoful şi psihologul german Oscar Schellbach, exemplifică posibilităţile terapiei mentale de grup:

"La vârsta de 9 ani, vărul meu Hans a căzut, lovindu-se cu tibia de un ştergător de picioare metalic. Imediat, a apărut o inflamaţie care nu se vindeca şi osul s-a cariat. Unchiul meu era în mare dilemă, deoarece medicii solicitau imperios o operaţie şi eventual amputarea piciorului. În acele zile, el şi-a spus necazul unui coleg baptist, care l-a rugat pe unchiul meu să vină la comunitate pentru a se ruga cu toţii pentru sănătatea tânărului. Şi ce nu face omul pentru sănătatea copiilor săi! Aşadar, a mers la comunitate şi s-a rugat. Din acea oră au dispărut toate simptomele.

S-a întâmplat o minune şi piciorul s-a vindecat fără alt ajutor!".

De obicei, rezultatele terapiei mentale nu sunt atât de spectaculoase. De exemplu, Strauch menţionează rezultatele unei verificări medicale a stării pacienţilor după terapia la distanţă a cunoscutului vindecător Kurt Trampler.

Din 247 de pacienţi la care datele au permis evaluarea unor modificări în evoluţia bolii, în 24 de cazuri (11%) s-a observat o ameliorare temporară sau permanentă evidentă, superioară celei aşteptate normal, în timp ce în 34 de cazuri (14%) ameliorarea a fost inferioară celei aşteptate. Ameliorarea dezechilibrelor funcţionale a fost superioară aşteptării în 16% din cazuri iar cea a tulburărilor organice în doar 8% din cazuri.

Discuţiile şi ipotezele asupra vindecării mentale sunt puţine la număr.

Ipotezele subiective atribuie vindecările mentale sugestiei şi autosugestiei, considerându-le de tip psihosomatic. Dar, posibilităţile vindecărilor psihosomatice sunt totuşi limitate. Astfel, într-o serie de cazuri, în care exista o înţelegere între vindecător şi pacient asupra momentului terapiei mentale la distanţă, vindecătorul nu a încercat, deliberat sau nu, să contacteze pacientul. Cu toate acestea, prin autosugestie, simptomele subiective ale pacientului au dispărut pentru mult timp, determinându-l să se considere vindecat. Dar, controalele clinice şi radiologice, care nu i-au fost aduse la cunoştinţă, au evidenţiat prezenţa în continuare a unor modificări fiziologice severe, ca leziuni interne sau tumori maligne, cu consecinţe uneori fatale. Pe de altă parte, ipotezele subiective sunt infirmate categoric în cazurile în care pacientul nici nu ştie că s-a luat legătura cu un vindecător.

Ipotezele obiective consideră că şi în vindecarea mentală se transmite ceva, pe care l-am denumit informaţie biosanologică, ce determină vindecarea, fie direct, fie prin activarea unui ipotetic sistem latent de autoregenerare şi autorecuperare al pacientului. Problema suportului pe care este codificată informaţia biosanologică pare la fel de dificilă şi delicată ca şi în cazul informaţiei ESP, vezi paragraful 5.4.1(vol.1). În funcţie de natura atribuită acestui suport, se pot formula ipoteze fizice, hiperfizice şi transfizice.

Posibilitatea unei legături între agenţii terapeutici ipotetici din vindecarea procedurală şi din vindecarea mentală este pusă în discuţie de faptul că şi în intervalul terapiei mentale, uneori necunoscut pacientului, acesta resimte frecvent o senzaţie de căldură, frig sau furnicături. Astfel de impresii, subiective sau obiective, sunt însă absente la pacienţii ce suferă de nevroze.

14.2.1.3. CHIRURGIA EXOTICĂ

Chirurgia exotică este o variantă a vindecării exotice în care inductorul (operatorul) efectuează o intervenţie parachirurgicală asupra receptorului (pacientului).

La jumătatea anilor '60, civilizaţia occidentală a luat cunoştinţă, prin intermediul unor mărturii provenite din Brazilia şi apoi din Filipine, despre incredibile operaţii superrapide, realizate de subiecţi lipsiţi de cunoştinţe medicale, cu cuţite de bucătărie murdare sau direct cu mâinile. Aceste relatări au generat un interes enorm şi un scandal pe măsură, stârnind indignare în lumea medicală şi descumpănire în rândul parapsihologilor, confruntaţi cu un nou tip de manifestări de exotism înalt, produse de sute de subiecţi, cu o frecvenţă şi reproductibilitate nemaiîntâlnite.

Fenomenul este cunoscut mai ales sub prima sa denumire, chirurgie psihică (psychic surgery, Geistchirurgie), la care se adaugă altele, ca logurgie (Logurgie; Naegeli - Osjord, 1973) sau chirurgie medială (mediale Chirurgie; Stelter, 1973). Vom prefera însă denumirea de chirurgie exotică, în acord cu interpretarea exotică a fenomenelor paranormale.

Inductorul, denumit operator, chirurg psihic sau chirurg medial, este lipsit de noţiuni de anatomie şi fiziologie, de cunoştinţe medicale primare, pentru a nu mai vorbi despre cele chirurgicale sau despre sterilizare şi aseptizare. Cu toate acestea, el stabileşte diagnosticul pe cale manuală şi realizează o intervenţie parachirurgicală în condiţii absolut nesterile, criminale după părerea medicilor, fără anestezie şi fără infecţii ulterioare, în decursul a câtorva secunde sau cel mult minute.

Prezentăm două exemple caracteristice de operaţii exotice, realizate de cei mai celebri subiecţi operatori, brazilianul Jose Pedro Freitas, alias Ze Arigo (1918-1971) şi filipinezul Antonio Agpaoa (1939-1982), apropiaţi şi printr-o coincidenţă tragică, ambii găsindu-şi sfârşitul prematur, în accidente rutiere.

Medicul şi parapsihologul dr.Henry (Andrija) Puharich relatează o experienţă personală cu operatorul brazilian Ze Arigo:

"Primul meu contact cu Arigo a fost în august 1963, în «clinica» din Congonhas do Campo.

L-am urmărit pe Arigo operând fără anestezie şi fără antisepsie; fiecare pacient a fost ajutat şi nici unul nu a avut complicaţii postoperatorii. Era într-adevăr o experienţă răvăşitoare să vezi violat cu impunitate fiecare principiu al chirurgiei. Eram chiar în situaţia de a nu accepta datele pe care mi le ofereau simţurile.

Pentru a depăşi acest blocaj mental, m-am decis să experimentez personal ceea ce pacienţii lui Arigo simt în timpul operaţiei. Mă temeam că, dacă o astfel de experienţă va fi posibilă, ea va zdruncina evident sistemul meu de convingeri şi percepţii. Arigo a fost de acord să mă opereze de un lipom (o tumoră benignă) la omoplatul drept. Scena operaţiei era o cameră în care stăteau înghesuiţi vreo 90 de oameni în jurul lui Arigo, pentru a-l vedea operând. Cu un gest larg, Arigo a cerut un briceag şi cineva dintre spectatori i-a dat unul. Cu mâna stângă, Arigo m-a apucat de braţul drept iar cu mâna dreaptă a mânuit briceagul de împrumut. Am fost sfătuit să nu privesc operaţia la braţ, aşa că mi-am întors privirea spre cameraman şi am dirijat filmarea. Următorul lucru pe care mi-l amintesc este că Arigo mi-a pus tumora şi briceagul în palmă. De fapt, nu am avut nici un fel de impresii senzoriale la locul operaţiei. Sunt sigur că nu am fost hipnotizat. Acum, pe braţul meu era o incizie care sângera şi ţineam tumora ce fusese în braţ. Analiza ulterioară a filmului a arătat că întreaga operaţie a durat 5 secunde. Arigo a făcut două incizii cu cuţitul pe pielea mea. Epiderma s-a deschis larg şi tumora a devenit vizibilă evident. Atunci, Arigo a strâns tumora, aşa cum se stoarce un furuncul, iar tumora a pocnit şi a ieşit.

Mi s-a părut că am fost amăgit, deoarece nu am avut impresia vreunei experienţe. Totuşi, fiindcă acel cuţit fusese murdar, pielea mea nespălată iar mâinile lui Arigo nu au fost curate, exista o şansă apreciabilă de infecţie, poate chiar de septicemie. Mi-am dat seama că dacă această rană se va vindeca fără infecţie, înseamnă că Arigo are o influenţă asupra procesului de vindecare. Dacă intervenea vreo infecţie sau chiar o septicemie, puteam fi dus la un spital din Rio de Janeiro şi salvat de medicina modernă. De aceea, am acoperit rana cu un bandaj, pe care l-am îndepărtat la fiecare 24 de ore, pentru a o fotografia. Rezultatul experienţei a fost că rana s-a vindecat curată (fără o picătură de puroi) în trei zile, în aproximativ jumătate din timpul normal.".

Profesorul universitar de fizică şi chimie dr. Alfred Stelter, devenit şi un cunoscut parapsiholog, relatează astfel una dintre intervenţiile parachirurgicale realizate de Tony Agpaoa, la Baguio, în Filipine:

"Prima pacientă era o americană cu un cancer mamar grav. Ea s-a aşezat pe masă şi s-a dezbrăcat pentru operaţie. Regiunea intimă i-a fost acoperită de un prosop. Ne-am aşezat în cerc în jurul mesei: Agpaoa, tatăl său şi alte nouă persoane ca spectatori, dintre care trei medici. În planul secund, se afla personalul plin de curiozitate al hotelului.

Sânul drept al pacientei fusese extirpat total în SUA. La sânul stâng, era vizibilă o uriaşă tumoră canceroasă, cu mai mulţi noduli de mărimea oului de găină.

Agpaoa şi-a lăsat mâna dreaptă, cu degetele uşor desfăcute, să alunece la o oarecare distanţă deasupra corpului pacientei. Dorea probabil să depisteze astfel focarul bolii.

Apoi, vindecătorul s-a oprit asupra zonei abdominale drepte şi ne-a indicat această regiune a corpului. Agpaoa a spus că va îndepărta o metastază.

Aveam în total şase camere de filmare, gata de lucru. Unul dintre spectatori ţinea un proiector, pe care Agpaoa ni l-a pus la dispoziţie pentru a avea lumina necesară filmării.

Am fost rugaţi să oprim pentru o clipă filmarea şi să ne unim spiritual într-o scurtă meditaţie. Agpaoa şi-a întins mâinile întru binecuvântare deasupra pacientei, a închis încet ochii şi a rostit o scurtă rugăciune, implorând Domnul să îl ajute în reuşita operaţiei de azi.

Agpaoa purta un pulover negru, cu guler colant şi avea mânecile ridicate, astfel încât braţele erau libere până deasupra cotului. Îi observam fiecare mişcare şi, mai târziu, cu ajutorul filmelor, am reuşit să reconstituim întreaga desfăşurare cu exactitate. Mâinile sale erau goale, între degetele pe care le desfăcea din când în când nu era ascuns cu siguranţă nimic şi, după binecuvântare, mâinile nu au mai venit în contact cu corpul său, pentru a aduce în câmpul operaţiei eventuale ţesuturi ascunse undeva.

Apoi, Agpaoa a aşezat un tampon de vată, udată în prealabil cu apă dintr-un vas de plastic, pe corpul pacientei, care zăcea pe masă cu ochii deschişi şi complet conştientă. Concentrate la maximum, perechile de ochi au privit spre mâinile lui Agpaoa, atunci când acestea au atins suprafaţa abdominală şi au început să o maseze uşor. Impresiile diferiţilor spectatori erau foarte diverse — fascinante şi tulburătoare pentru unii, sceptice pentru alţii —, când, deodată, a părut că sângele curge prin pielea pacientei, în timp ce vindecătorul continua frământarea şi masarea suprafeţei abdominale.

După câtva timp, sub degetele sale, care se mişcau mereu şi păreau să pătrundă oblic în piele, a apărut ceva ca o carne vie. După alte câteva clipe, Agpaoa a scos cu mâna dreaptă din corp ceva ca un ţesut, vizibil pentru toţi, fără a-l desprinde însă.

Acum, corpul era evident deschis. Agpaoa ţinea mâna stângă în deschizătura ca o rană, pentru a menţine, aşa cum afirma, corpul deschis.

Pacienta părea să nu simtă nici o durere şi făcea anumite remarci către bărbatul din apropierea sa. Apoi, şi-a ridicat o clipă capul, astfel încât putea vedea regiunea operaţiei. Ea

a scos un ţipăt de uimire văzând rana sângerândă, aparent deschisă şi ţesutul crud, pe care Agpaoa îl frământa, până ce îl lăsa să alunece în corp, pentru a lucra şi mai adânc în interior. Mâinile sale erau complet murdare de sânge.

Lângă regiunea operaţiei, erau cheaguri de sânge de culoare neagră-roşie.

Agpaoa şi-a scuturat mâna dreaptă în corpul pacientei, de parcă ar fi vrut să rupă ceva cu forţa. Apoi, a aruncat ceva însângerat în vasul de resturi. Era probabil tamponul de vată pe care îl pusese la început pe pieptul pacientei, folosindu-l poate pentru a apuca mai bine ţesutul neted.

Imediat după aceea, Agpaoa a intrat pentru ultima oară cu mâna dreaptă în rană şi a scos încet o bucată de ţesut de mărimea unei prune, care a fost aşezată pe o bucată de vată şi arătată pacientei ca să o pipăie, în timp ce mâna stângă era în rană. În fine, şi-a scos cu grijă şi mâna stângă, până ce doar două degete mai apăsau peritoneul. Atunci, el a strigat: «One, two, three!». La «three», mâna stângă era complet în afara corpului pacientei iar pe corp a rămas doar o pată de sânge şi câteva dâre de sânge scurs. După ştergerea sângelui, pielea abdomenului a rămas nevătămată ca la început.

Prosopul aşezat peste şolduri, în partea inferioară a operaţiei, s-a murdărit foarte tare de sânge în timpul intervenţiei.

Spectatorii, îndeosebi medicii prezenţi, s-au privit uluiţi. Totul s-a petrecut atât de repede şi simplu, a durat probabil 2-3 minute, încât nici măcar nu ne-am dat bine seama de ceea ce se petrecuse de fapt. Medicii au privit cu atenţie ţesuturile şi le-au pipăit. Nu a existat pentru ei nici un dubiu că era vorba despre ţesuturi organice cărnoase.

Între timp, Agpaoa şi-a spălat mâinile şi ne-am adunat cu toţii în jurul căminului. Tony şi-a aprins o ţigară şi i-am pus întrebări.

Am aflat detalii din viaţa şi activitatea sa. Primul punct, care pe medici i-a interesat în mod deosebit, a fost întrebarea dacă are vreun fel de pregătire medicală. La aceasta, Agpaoa a răspuns râzând: «Îmi pare rău, dar nu am nici un fel de pregătire în domeniul medical, aşa cum o înţelegeţi dumneavoastră!». Acest răspuns nu a fost în măsură să ne lămurească. Am replicat că nu se poate realiza nici o procedură terapeutică şi, cu atât mai puţin, o operaţie fără cunoştinţe anatomice şi medicale. Un chirurg trebuie să cunoască măcar unde sunt situate exact diferitele ţesuturi, pentru a localiza focarul bolii!

Agpaoa ne-a întrebat: «Trebuie oare ca un porumbel călător să ştie să citească o hartă pentru ca să găsească drumul cel bun?»..."

În faţa unor asemenea relatări incredibile, majoritatea reprezentanţilor ştiinţei, îndeosebi cei din domeniul medical, au refuzat categoric orice discuţii pe tema operaţiilor exotice. Mai puţin impresionate de atitudinea oficială a comunităţii ştiinţifice, agenţiile turistice au organizat imediat excursii, mai ales în Filipine, permiţând astfel unui număr însemnat de bolnavi şi mai puţin bolnavi, printre care se numărau desigur reporteri şi parapsihologi, alături de câţiva medici curioşi, să se convingă, unii pe piele proprie, de realitatea intervenţiilor parachirurgicale.

Pacienţii s-au reîntors, unii la fel de bolnavi, alţii vindecaţi de boli curabile şi chiar incurabile din punct de vedere medical. Medicii şi reporterii au căutat fără succes trucul mult aşteptat. Din păcate, fie pentru a apăra prestigiul ştiinţei într-o manieră originală, fie în căutare de senzaţii reportericeşti, unii dintre ei au făcut apel la imaginaţie, pentru a inventa ei înşişi un truc, pe care l-au popularizat fără scrupule, contribuind decisiv, timp de mulţi ani, la defăimarea operaţiilor exotice.

Astfel, în anul 1966, medicul american Wanderman, după ce a asistat la doar câteva operaţii ale lui Tony Agpaoa, a rămas dezgustat de practicile primitive, de condiţiile complet nesterile, care, după părerea sa, trebuiau să genereze infecţii grave şi s-a reîntors acasă, fără a aştepta măcar rezultatele terapeutice imediate ale intervenţiilor pe care le urmărise. Convins că asistase la o reprezentaţie ieftină de iluzionism, Wanderman a presupus că Agpaoa, în complicitate cu asistenta sa, ar folosi o membrană de material plastic aşezată cu abilitate pe corpul pacientului, pe care ar stropi-o apoi cu o soluţie roşie, pentru a crea impresia de sânge. El nu a exclus posibilitatea ca uneori Agpaoa să deschidă superficial corpul pacientului, dar cu ajutorul unei lame ascunse undeva în mâna stângă. Din păcate pentru Wanderman, toate observaţiile ulterioare şi, de obicei, la intervenţii asistă numeroase persoane, unele privind cu atenţie de la doar câţiva zeci de centimetri, la care se adaugă multe mii de filme şi fotografii, nu au reuşit să evidenţieze nimic din presupunerile sale.

În anul 1971, cunoscuta revistă germană "Stern" a finanţat o expediţie în Filipine, la care, alături de dr.Wartenburg, internist la Hamburg şi cunoscutul parapsiholog Hans Bender, au participat şi reporteri de la "Stern" şi "Revue", care au urmărit câteva operaţii ale lui Tony Agpaoa. Oarecum surprinzător, revista "Stern" a publicat un articol-raport negativ, acuzându-l iarăşi pe Agpaoa că aşterne o folie peste abdomenul pacientului, care se ridică uneori vizibil deasupra epidermei şi că ar stoarce din vata udă un colorant, care, în contact cu al doilea colorant cu care este uns pacientul, ar genera culoarea roşie cu aparenţă de sânge. Mai mult chiar, s-a afirmat că operatorul ar fabrica organe şi ţesuturi din folie şi vată, aruncându-le imediat într-o găleată sau într-un sac de plastic.

Dar, imaginile ce trebuiau să justifice acuzaţii atât de grave nu au fost publicate niciodată şi nici puse la dispoziţia parapsihologilor care le-au solicitat cu insistenţă, pentru simplul motiv că ele nu existau. Evident, articolul nu a fost însoţit de o analiză de laborator, care să certifice caracterul artificial al sângelui, ţesuturilor sau organelor provenite aparent din operaţii. Acest atac iresponsabil, care, acuzând fără dovezi, a servit mulţi ani drept argument împotriva operaţiilor exotice, a fost infirmat chiar de către "Stern", însă abia în anul 1982, într-un articol foarte favorabil despre operatorii filipinezi, însoţit de numeroase imagini concludente.

În conformitate cu interesele "Asociaţiei medicale americane" (American Medical Association), care purta o luptă deschisă împotriva operatorilor exotici, chirurgul şi scriitorul William Nolen a publicat, în anul 1975, o carte denigratoare, ce va rămâne un exemplu de reavoinţă şi dezinformare, prin afirmaţii gratuite şi mărturii falsificate. După Nolen, operaţiile exotice sunt lipsite de valoare terapeutică, nu însă şi de posibilităţi de trucaj, e drept nedovedite, şi au drept scop doar îmbogăţirea operatorilor, care ar pretinde sume fabuloase pentru nimic, fiind nişte impostori ce trăiesc în lux şi desfrâu.

Fără a insista asupra intervenţiilor şi a rezultatelor terapeutice, menţionăm doar că, spre deosebire de medici, subiecţii operatori lucrează aproape exclusiv pentru populaţia săracă, adesea gratuit, uneori pentru sume simbolice sau câteva alimente iar sumele relativ reduse primite de la străini (circa 100 mărci germane de intervenţie) sunt folosite mai ales pentru înfiinţarea unor centre terapeutice sau pentru donaţii publice.

Un interes particular îl prezintă aşa-numitele demascări ale "vracilor filipinezi", pe baza unor analize biologice de laborator, ce au evidenţiat că ţesuturile operate sunt într-adevăr de natură organică, dar nu pot proveni din organismul uman. Aceste rezultate sunt însă infirmate de alte analize, ca cele efectuate de cunoscutul cercetător japonez dr.Motoyama, care susţin categoric că probe de sânge, organe, ţesuturi tumorale şi de altă natură, provenite aparent din operaţii, sunt de origine umană şi aparţin foarte probabil pacienţilor. În mod paradoxal, aceste analize atât de diferite nu se contrazic, ci se completează, având o explicaţie paranormală asupra căreia vom reveni.

Exodul europeano - american spre ţările sudice a continuat, împreună cu cercetările tot mai susţinute ale unor echipe de parapsihologi, medici şi biologi, care, în cele din urmă, au stabilit, după părerea noastră categoric, realitatea intervenţiilor parachirurgicale şi caracterul lor înalt exotic. Din rândul celor ce s-au remarcat în acest sens, amintim nume ca Puharich, Naegeli-Osjord, Krippner, Villoldo, Meek şi, îndeosebi, Stelter, respectiv Motoyama, Ramos, de Leon.

Diferitele cercetări au lămurit două aspecte controversate, care au generat polemici în rândul susţinătorilor fenomenului, şi anume deschiderea corpului pacientului, respectiv natura şi originea probelor provenite aparent din operaţii. Astfel, unii cercetători considerau că se deschide corpul pacientului iar alţii că operatorul lucrează doar la suprafaţa corpului fizic. Pe de altă parte, aşa cum s-a arătat, unele analize de laborator afirmă iar altele infirmă faptul că probele de sânge, organe şi ţesuturi ar proveni din corpul pacientului. Cauza acestor contradicţii, doar aparente, a fost identificată în diversitatea variantelor folosite de diferiţi subiecţi operatori şi uneori de către acelaşi subiect.

Vom prezenta în continuare cinci dintre cele mai răspândite variante, pe care le vom denumi în funcţie de o caracteristică definitorie, după cum urmează:

- varianta cu deschidere instrumentală;

- varianta fără deschidere;

- varianta cu deschidere manuală;

- varianta cu deschidere fără contact;

- varianta cu deschidere repetată şi absorbţie.

Menţionăm că în toate variantele operatorul pune diagnosticul pe cale manuală, stabilind natura bolii, focarul ei şi regiunile afectate, respectiv asigură exotic analgezia şi bacteriostaza, în absenţa anesteziceloşi a unor condiţii minime de sterilizare şi antisepsie.

Varianta cu deschidere instrumentală (varianta braziliană) este folosită în Brazilia de cei mai celebri foşti sau actuali vindecători autohtoni, în frunte cu Ze Arigo, Lonrival de Freitas sau Edson de Quieroz.

Operatorul foloseşte instrumente nesterile şi improprii pentru deschiderea corpului pacientului, de obicei cuţite de bucătărie, uneori bricege, lame sau beţe de bambus, pe care le şterge neglijent de halat între intervenţii.

Cu ajutorul unui astfel de instrument, a unei foarfeci sau uneori direct cu mâna, operatorul extrage tumori ori alte aşa-zise focare ale bolii, care, aşa cum arată analizele de laborator, au origine normală, provenind din corpul pacientului. În timpul intervenţiei foarte rapide, care, în funcţie de complexitate, durează secunde sau minute, hemoragia este de obicei minimă. În final, operatorul închide incizia pe loc, trecând doar mâna peste ea şi rămânând o cicatrice roz foarte subţire (Arigo, de Freitas) sau lasă incizia să se închidă şi să se vindece de la sine (de Quieroz).

Uneori, operatorul nici nu priveşte în direcţia în care lucrează, întorcându-se spre alţi pacienţi sau spre spectatori şi discutând cu ei. Operatorii brazilieni sunt de formaţie spiritistă, lucrând automat, într-un fel de transă uşoară, convinşi că sunt ghidaţi de un spirit de control, care ar opera folosindu-se de mâinile lor. Astfel, Arigo şi de Quieroz se considerau ghidaţi de un presupus chirurg german, dr.Adolf Fritz, care ar fi murit pe câmpul de luptă în anul 1914, în timp ce controlul lui de Freitas era chiar Nero.

Varianta fără deschidere, folosită mai rar în Filipine, de exemplu de Tony Agpaoa în prima sa perioadă de activitate, are un caracter magic pronunţat.

Operatorul vede paranormal în corpul pacientului anumite boli, sub aspectul unor nori negri sau al unor alte forme mobile. Ţinând sau mişcând mâinile deasupra pacientului, operatorul extrage aceste întruchipări ale bolii, devenite structuri cvasisolide, adesea cu aspect de rădăcini, prin orificiile naturale sau direct prin mucoase, fără a deschide corpul fizic. Structurile extrase aparent din corpul pacientului au origine paranormală, reprezentând produse de condensare, adică materializări, fără corespondent normal în organism.

Varianta cu deschidere manuală, folosită de majoritatea vindecătorilor filipinezi, cuprinde subvariante care se diferenţiază prin detalii. Ea reprezintă un pas mai departe faţă de varianta fără deschidere, răspunzând dorinţei subiectului operator de a vedea normal cauza bolii în interiorul corpului pacientului.

În subvarianta cea mai cunoscută, folosită şi de Tony Agpaoa, operatorul, îmbrăcat într-un halat cu mânecă scurtă, ţine în mâna stângă un tampon mare de vată iar cu mâna dreaptă masează regiunea bolnavă, până ce, la un moment dat, degetele sale pătrund în corpul pacientului ca într-un aluat, probabil printr-un proces local de dematerializare şi penetrare. După ce lărgeşte cu degetele această deschizătură, operatorul sau uneori asistenta sa scoate aparent ceva din corpul pacientului, direct cu mâna sau cu un foarfece. Acest ceva, cu aparenţă de organ, ţesut tumoral sau de altă natură ori membrană, are, de la operator la operator şi de la caz la caz, origine normală şi/sau paranormală.

În timpul intervenţiei, hemoragia este adesea supraabundentă, fiind reprezentată de sânge normal şi/sau de un produs paranormal, ecranând uneori câmpul de lucru, ceea ce a determinat iniţial speculaţii neconfirmate despre posibile trucaje şi scamatorii. În final, nu rămâne nici o urmă a intervenţiei, deschizătura dispărând, fie atunci când operatorul scoate mâna din corp, fie prin trecerea mâinii operatorului deasupra sa.

Operatorul lucrează foarte rapid, de fapt automat, într-o transă uşoară, considerându-se ghidat de un control. Astfel, Agpaoa credea că se găseşte sub controlul unui "protector", care îi dă sfaturi prin voce interioară, dar operaţia ar fi condusă de însuşi Dumnezeu.

Într-o altă subvariantă, practicată printre alţii de Jun Labo, hemoragia este redusă şi operatorul nu foloseşte deloc tamponul de vată.

Varianta cu deschidere fără contact, iniţiată de un alt subiect filipinez celebru, Juan Blance (n. 1928), prezintă particularităţi interesante.

Operatorul simulează în aer o incizie, fie cu degetul sau palma sa, fie cu palma unui spectator pe care o ţine într-a sa, la 15-20 de cm deasupra regiunii bolnave a pacientului. Imediat, în zona corespunzătoare apare o incizie, pe care Motoyama o aseamănă cu cea făcută de laser. Pe incizie, operatorul aşază o monedă veche în dungă iar deasupra o vată îmbibată în alcool sau ulei de cocos, pe care o aprinde. Peste acestea, el pune un păhărel pe care îl apasă puternic. Datorită consumării oxigenului, flacăra se stinge repede. Incizia începe să sângereze, umplând complet sau parţial paharul de sânge. Apoi, paharul se îndepărtează şi incizia se şterge de sânge cu un tampon de vată.

Uneori, operatorul apasă cu mâinile pe marginile inciziei, de unde începe să iasă ceva, cu aparenţă de ţesut rigid, de exemplu zeci de fire subţiri, lungi de circa 10 cm, de origine paranormală. După operaţie, incizia rămâne deschisă, nepansată şi se vindecă normal, fără complicaţii.

Varianta cu deschidere repetată şi absorbţie, practicată în Filipine, în regiunea Rosales, presupune două intervenţii parachirurgicale.

În prima intervenţie, operatorul deschide manual corpul pacientului, de obicei în regiunea abdominală, unde introduce un tampon mare de vată "magnetizată", îmbibat cu o soluţie specială. Apoi, el închide corpul pacientului, fără a lăsa vreo urmă. În a doua intervenţie, efectuată peste câteva zile (adesea 8 zile), operatorul practică aceeaşi deschidere şi închidere a corpului pentru a scoate vata, devenită un fel de bulgăre mare şi înroşit de sânge, care, în concepţia sa, a absorbit răul din organismul bolnav.

Prezentarea acestor variante ale chirurgiei exotice, cu elemente atât de diferite, permite lămurirea aspectelor contradictorii, semnalate nu doar de către detractorii fenomenului, ci şi de către susţinătorii săi.

Subiectul operator este tributar unei concepţii magico-mistice, potrivit căreia boala este cauzată de un rău concret existent în organism iar vindecarea presupune scoaterea acelui rău. Scopul intervenţiei parachirurgicale este scoaterea din corpul pacientului a răului generator de boală, care nu este uneori acelaşi cu focarul bolii în accepţiunea medicală.

Diferitele variante reprezintă expresii ale imaginaţiei şi ale capacităţii paranormale a operatorului.

Operatorul scoate aparent din organism ceva normal (organ, ţesut tumoral sau de altă natură) şi/sau ceva paranormal (un produs de condensare, cu aspect anatomic sau nu), care reprezintă doar o ideoplastie, o materializare a răului din imaginaţia sa. Natura acelui ceva variază de la operator la operator şi de la caz la caz. Astfel, Tony Agpaoa scotea de cele mai multe ori din corp un produs organic normal iar analiza de laborator confirma provenienţa sa normală. În schimb, circa 85% din produsele scoase aparent din corpul pacientului de Josephine Sisson au origine paranormală, condensându-se undeva în câmpul de lucru, chiar în timpul intervenţiei iar analiza de laborator infirmă provenienţa lor umană, normală din punct de vedere anatomic.

Aşa cum demonstrează varianta fără deschidere, deschiderea corpului nu este absolut necesară pentru extragerea răului din organism. Dar, de cele mai multe ori, subiectul doreşte să imite o intervenţie chirurgicală normală şi deschide paranormal corpul pacientului. Chiar şi în varianta cu deschidere instrumentală, instrumentul este doar un inductor care satisface imaginaţia subiectului şi îi stimulează capacitatea paranormală. Astfel, celebrele cuţite de bucătărie murdare şi ruginite ale lui Ze Arigo erau atât de boante, încât, potrivit martorilor, nu puteau tăia nici măcar o bucată de unt.

Închiderea corpului pacientului se poate realiza paranormal, la sfârşitul intervenţiei, fără cicatrice sau cu cicatrice foarte subţire, respectiv normal, adică în timp şi cu cicatricea aşteptată.

De asemenea, hemoragia normală sau paranormală, uneori supraabundentă, nu este nici ea indispensabilă. Probabil că la majoritatea operatorilor ea apare din aceeaşi dorinţă de a imita o operaţie obişnuită, care pentru ei înseamnă neapărat hemoragie abundentă. După Agpaoa, tocmai această hemoragie anormală i-ar convinge pe pacienţi şi pe spectatori că se află în faţa unui vindecător şi nu a unui impostor.

Oarecum surprinzător, pacienţii operatorului aparţin populaţiei sărace şi foarte sărace, ce nu au bani suficienţi pentru a consulta un medic, la care se adaugă, de peste două decenii, bolnavi din Europa şi America, ce suferă de maladii considerate incurabile sau doresc să evite o intervenţie chirurgicală obişnuită.

În Filipine şi Brazilia, se operează exotic aproape orice, fie că presupune sau nu, din punct de vedere medical, o intervenţie chirurgicală, de exemplu: hipertensiune arterială, aritmie cardiacă, abces dentar, amigdalită, cataractă, desprindere de retină, fisură de timpan, sinuzită, litiază renală, apendicită, ulcer gastro-duodenal, diferite pareze, hemoroizi, osteoporoză, tumori maligne şi nemaligne.

Rezultatele terapeutice ale operaţiilor exotice sunt greu de anticipat şi explicat, variind în funcţie de operator, pacient şi afecţiune. Uneori, boli care din punct de vedere medical se pot trata sau opera cu şanse mari de reuşită, nu sunt vindecate sau ameliorate, în timp ce afecţiuni tratate medical fără succes sau afecţiuni considerate incurabile, îndeosebi tumori maligne, se vindecă definitiv, fără sechele. Cele mai bune rezultate se obţin probabil în intervenţiile pe ochi, unde, aproape indiferent de natura şi gravitatea afecţiunii, procentul

de vindecări se apropie de sută la sută. În schimb, rezultatele sunt adesea modeste în afecţiunile osoase, când, aşa cum susţin operatorii, degetele lor sunt prea slabe să frângă osul pentru a scoate răul din interior.

În cazul operaţiilor exotice cu rezultate bune, modificările filozofice sunt de cele mai multe ori imediate, justificând vindecarea. Uneori însă, deşi simptomele bolii dispar imediat după intervenţie, verificările clinice, analizele de laborator sau examinările radiologice arată, în mod surprinzător, prezenţa în continuare a focarului bolii. În asemenea cazuri inexplicabile, modificările fiziologice aşteptate, care justifică vindecarea, apar, de obicei, abia peste câteva săptămâni.

Procentul de vindecări prin operaţii exotice se situează cel puţin la nivelul rezultatelor celor mai buni vindecători procedurali şi mentali, cu o superioritate evidentă în cazul tumorilor maligne şi nemaligne. Considerăm posibil ca, aşa cum deschiderea corpului fizic al pacientului nu este absolut necesară, să nu fie adesea necesară nici extragerea, cel puţin aparentă, a ceva normal sau paranormal din corpul deschis sau închis. În această accepţiune, rezultatele terapeutice s-ar datora mai mult acţiunii vindecătoare a mâinilor operatorului. Astfel, operaţia exotică ar reprezenta, în ultimă instanţă, o procedură manuală, un caz particular al vindecării procedurale, în care inconştientul operatorului montează un scenariu spectaculos şi, cel puţin în mare parte, inutil, pentru a satisface concepţia sa magico-mistică asupra răului, bolii şi vindecărilor. Regia operaţiilor exotice cuprinde mai ales elemente caracteristice fenomenelor de condensare.

Operatorii provin din păturile sărace, având o pregătire modestă, care se limitează, aproape întotdeauna, la câteva clase primare. Ei împărtăşesc credinţa în Dumnezeu şi în existenţa spiritelor dezîncarnate, caracteristică populaţiei băştinaşe. De altfel, majoritatea celor circa 300 de operatori filipinezi sunt grupaţi în jurul Uniunii spiritiste creştine din Filipine (Unio Espiritista Cristiana Filipinas). Toţi subiecţii filipinezi cunoscuţi, în frunte cu Eleuterio Terţe, Tony Agpaoa, Jun Labo, Juan Blance, David Oligani, Jose Mercado, Josephine Sisson, Juanito Flores, Alex Orbito, Romy Bugarin, Marcelo Jainar, Placido Palitayan, Felisa Macans, la care se adaugă brazilienii Ze Arigo, Lonrival de Freitas, Edson de Quieroz au lucrat sau lucrează cu Biblia pe masă, sub îndrumarea unui "control", care, cred ei, le conduce mâna sau le dă sfaturi ce ar proveni direct de la Dumnezeu.

Cele două teorii limită — spiritismul şi animismul — consideră "controlul" o manifestare a unui spirit dezîncarnat, respectiv o componentă disociată a conştiinţei subiectului. Dacă, în prezent, spiritismul este apreciat ca o doctrină depăşită, animismul pur ne pare prea simplu pentru a explica singur întreaga varietate şi complexitate a fenomenelor mediale, ce includ şi chirurgia exotică şi care, după părerea noastră, presupun uneori luarea în considerare a unor elemente informaţional-energetice.

Subiecţii filipinezi şi brazilieni lucrează cu o viteză incredibilă, caracteristică fenomenelor mediale automate, ceea ce le permite să opereze zeci sau chiar peste o sută de pacienţi pe zi. După unele surse, Alex Orbito opera zilnic până la 300 de pacienţi.

Astfel, operatorii sunt ancoraţi în tradiţia locală şi în credinţele magico -mistice iar capacitatea lor se dezvoltă pe acest fond cultural-folcloric. Periodic, operatorii filipinezi se

retrag în munţi, în mediul lor spiritual, pentru a se reîncărca cu credinţă şi energie, ameninţate tot mai mult de modul de viaţă occidental, care, după ce s-a impus în oraşele filipineze, începe să pătrundă şi în mediul rural. De fapt, ceea ce scade şi trebuie refăcut este probabil capacitatea de a intra în starea alterată a conştiinţei specifică, ce permite realizarea operaţiei exotice.

Semnificativ în acest sens este cazul lui Juan Blance, care, în anul 1974, a fost invitat în RFG pentru câteva demonstraţii. Timp de două săptămâni, el a operat peste 100 de pacienţi pe zi, cu acelaşi succes ca în Filipine. După aceea însă, capacitatea a început să îi scadă, astfel încât celebrele sale incizii apăreau în alte locuri decât cele dorite, fie undeva pe corpul pacientului, fie pe propriile mâini sau pe mâinile spectatorilor. Smuls din mediul său caracteristic, Blance a pierdut controlul manifestărilor exotice. Mai mult, el a suferit un colaps circulator şi, după ce a oscilat între viaţă şi moarte la Frankfurt, a refuzat orice ajutor medical şi s-a reîntors acasă. Peste o lună, Stelter l-a vizitat la Manila, găsindu-l încă slăbit, cu multe cicatrice pe mâini, datorită inciziilor necontrolate, dar pe cale de a-şi relua activitatea.

Chirurgia exotică reuneşte, după părerea noastră, manifestări adesea distincte, cum sunt intervenţia parachirurgicală, acţiunea vindecătoare şi bacteriostaza exotică.

Intervenţia parachirurgicală este scenariul aiuritor conceput de inconştientul operatorului, de fapt o farsă, ce exprimă şi concretizează concepţiile sale magico-mistice despre boală şi vindecare. Marea majoritate a cercetătorilor reduc operaţia exotică la această intervenţie, care este de fapt doar un epifenomen. În altă ordine de idei, puţini cercetători, dintre care se remarcă mai ales Stelter, şi-au dat seama că intervenţia parachirurgicală este un caz particular nou al fenomenelor de materializare, pe care noi le numim fenomene de condensare, vezi paragraful 18 şi următoarele.

Deschiderea şi închiderea corpului pacientului sunt de fapt penetrări, dematerializări şi rematerializări. În extragerea aparentă a unor produse paranormale din corp şi a hemoragiei paranormale, intervin alte procese de condensare, care generează ideoplastic materializări, ce seamănă mai mult sau mai puţin cu organe, ţesuturi sau sânge. Substratul acestor ideoplastii este bioplasma, mai exact o componentă cu capacitate de structurare, denumită de parapsihologi ectoplasmă, vezi paragraful 18.2.1.1. În principiu, bioplasma-ectoplasmă poate proveni, parţial sau integral, de la operator, pacient, spectatori sau din mediul ambiant. Astfel, operatorul poate fi considerat şi un subiect de condensare, care produce fenomene de condensare prin jocul gradului de condensare şi al numărului de subtilitate.

Privite ca fenomene de condensare, intervenţiile parachirurgicale frapează mai ales prin două aspecte.

În primul rând, istoria parapsihologiei menţionează un număr foarte limitat de subiecţi de materializare, dintre care nici unul nu mai este activ în prezent. Aceşti subiecţi produceau sporadic fenomene de condensare, aproape niciodată suficient controlate, cu preţul unor eforturi deosebite, ce determinau o stare de extenuare pronunţată şi epuizarea rapidă a capacităţii paranormale.

Şi iată că deodată apar pe neaşteptate sute de subiecţi, denumiţi operatori, care produc un fenomen de condensare necunoscut, aparent fără efort, de zeci sau sute de ori pe zi, cu o reproductibilitate nemaiîntâlnită. Este posibil ca, în timp ce subiecţii de materializare tradiţionali foloseau pentru fenomene mai ales bioplasma proprie, ceea ce le afecta sever starea de sănătate şi vitalitate, subiecţii operatori să folosească doar bioplasma din mediul ambiant şi eventual de la pacient şi spectatori.

În al doilea rând, protocoalele seance-urilor de materializare menţionează că bioplasma-ectoplasmă trece numai pentru scurt timp în structuri condensate, după care revine în corpul subiectului. Produsele paranormale ale intervenţiilor parachirurgicale au o stabilitate prelungită în timp, adesea de ordinul zilelor sau chiar mai mult, putând fi uneori conservate, transportate la distanţe mari şi analizate în laborator. De obicei, după acest interval, ele dispar, probabil prin scăderea gradului de condensare şi creşterea numărului de subtilitate, vezi paragraful 3 (vol. 1).

Acţiunea vindecătoare, care reprezintă un fenomen BCE, nu trebuie asociată neapărat cu intervenţia parachirurgicală. Vindecarea este probabil favorizată în cazul în care se extrag efectiv organe, ţesuturi tumorale normale din corpul pacientului, care şi în accepţiunea medicală constituie focare ale bolii. Adesea însă, mai ales atunci când se extrag aparent produse paranormale, efectul vindecător şi intervenţia parachirurgicală par a nu avea legătură directă. Aşa cum am menţionat, considerăm că vindecarea se datorează în primul rând acţiunii tămăduitoare a mâinilor operatorului, astfel încât fenomenul principal, cel terapeutic, reprezintă un caz particular al vindecării procedurale.

Absenţa oricărei infecţii ulterioare, în condiţiile total nesterile în care se desfăşoară intervenţia, se datorează bacteriostazei exotice asigurate de operator, vezi paragraful 14.2.4.

14.2.1.4. VINDECAREA MIRACULOASĂ

Vindecarea miraculoasă este fenomenul de vindecare exotică în care inductorul nu poate fi identificat în persoana unui subiect vindecător.

Vom folosi denumirea generală, de inspiraţie religioasă, de vindecare miraculoasă (gudrison miraculouse, wunderheilung, miraculous healing), pentru vindecările, uneori extraordinare, asociate cu locuri miraculoase (de ex. locuri cu apariţii mariale, morminte ale sfinţilor) sau cu obiecte miraculoase (de ex. icoane şi statui făcătoare de minuni, relicve de cult şi adoraţie), cu semnificaţie religioasă particulară. În accepţiunea bisericii creştine, orice miracol presupune o intervenţie directă, o manifestare a Divinităţii.

Majoritatea autorilor, care caută o explicaţie cauzală a miracolelor religioase, consideră că anumite locuri şi obiecte "binecuvântate" ar fi impregnate pe termen lung cu ceva cu proprietăţi terapeutice, care poate determina vindecări instantanee ale bolnavilor creştini aflaţi în pelerinaj.

Cele mai numeroase şi cunoscute vindecări miraculoase se produc în locuri în care s-au observat apariţii religioase, îndeosebi apariţii mariale, care vor fi prezentate în paragraful 18.2.4.1. Printre locurile celebre pentru apariţii mariale, urmate de vindecări miraculoase, amintim: La Salette (Franţa, 1846), Lourdes (Franţa, 1858), Fatima (Portugalia, 1917), Beauraing (Belgia, 1932), Banneux (Belgia, 1933), Medugorje (Iugoslavia, 1981).

În România, cazul Maglavit (1935), devenit un adevărat fenomen naţional, a fost ulterior contestat vehement şi ridiculizat deşi întruneşte elementele caracteristice aparţiilor religioase nemariale cu vindecări miraculoase.

Proprietăţile terapeutice ale locului în care s-au observat apariţii mariale se menţin mai mult timp în cazul prezenţei unei surse de apă, de obicei un izvor sau o fântână al căror debit creşte brusc, ceea ce sugerează o legătură directă între agentul vindecător şi apă.

Vindecările în locuri miraculoase sau în apropierea unor obiecte miraculoase sunt, de obicei, instantanee. Vindecarea unor afecţiuni de tip psihogen poate fi explicată psihosomatic, în contextul impactului afectiv religios, care transpune adesea pacientul într-o stare alterată a conştiinţei.

Dar, în cazul vindecării unor boli organice de tip fiziogen, această explicaţie, mult prea simplă, pare exclusă.

Cel mai cunoscut loc miraculos este Lourdes, mai exact Grota aparţiilor de lângă Lourdes, cu un izvor miraculos, unde a fost înălţată o statuie a Mariei. În anul 1858, în acest loc din sudul Franţei, Bernadette Soubirous a observat 18 aparţii ale Fecioarei Maria. De peste un secol, Lourdes constituie un loc de pelerinaj neîntrerupt, cu zeci de milioane de suferinzi sosiţi din toate colţurile lumii, în speranţa unei vindecări miraculoase. De la 26.02.1858, data primei vindecări a unui orb şi până în prezent, s-au semnalat mii de vindecări miraculoase.

La Lourdes, devenit centrul mondial al vindecărilor miraculoase, funcţionează o comisie teologică şi Asociaţia medicală internaţională din Lourdes (Association medicale internationale de Lourdes; AMIL), care examinează vindecările după criterii severe şi publică într-un periodic ştiinţific concluziile medicale. Astfel, pentru a fi recunoscută ca atare, vindecarea miraculoasă trebuie să îndeplinească următoarele condiţii:

- să se producă în maximum 24 de ore;

- să fie inexplicabilă medical;

- să dureze încă după un an;

- să fie deplină (se admit doar urme uşoare, eventual cicatrice);

- istoria bolii să poată fi dovedită;

- pacientul să nu fie bolnav psihic.

Pe de altă parte, la Lourdes este interzisă practicarea oricărei forme de terapie medicală.

S-au analizat câteva mii de vindecări asociate cu Lourdes, dintre care doar 68 au satisfăcut criteriile impuse pentru a fi declarate miraculoase.

Cunoscutul chirug francez Alexis Carrel, laureat al premiului Nobel pentru medicină (1917), a studiat, sub pseudonimul anagramă Louis Lerrac, fenomenele neobişnuite de la Lourdes. El a cercetat şi a făcut public cazul Marie Bailly, alias Marie Ferrand, din anul 1903. Bolnava, examinată de Carrel, suferea de peritonită tuberculoasă în ultimul stadiu şi era pe cale de a intra în agonie. Sub privirile lui Carrel, ea s-a vindecat instantaneu, după ce s-a spălat cu apă din grota de la Lourdes.

Cazul Pierre de Rudder este semnificativ pentru caracterul miraculos al unor vindecări asociate cu apariţiile mariale de la Lourdes şi, mai ales, cu o Madonă făcătoare de minuni.

În anul 1867, belgianul Pierre de Rudder a fost lovit de un arbore în cădere, care i-a fracturat piciorul stâng. Fractura gravă la nivelul tibiei, fără speranţe de vindecare în acea epocă, s-a infectat, astfel încât pacientul nu se mai putea deplasa singur nici măcar cu cârje. Medicul chirurg Affenaer a îndepărtat o bucată de os complet detaşată şi înfiptă în carne, lăsând două fragmente de os separate printr-un spaţiu de aproape 3 cm. Timp de 8 ani, P. de R. a îndurat suferinţe îngrozitoare, refuzând categoric amputarea piciorului, singura care i-ar fi putut curma suferinţele.

În ianuarie 1875, dr. van Hoestenberghe a comentat starea bolnavului astfel: "Rudder are o rană deschisă în partea superioară a gambei. În interiorul rănii, pot fi văzute două fragmente de os separate printr-o distanţă de 3 cm. Nu există semne de cicatrizare. Pierre suferă şi suferinţele sale durează de 8 ani. Partea inferioară a gambei poate fi mişcată în toate direcţiile. Laba piciorului poate fi ridicată, prin îndoirea gambei la mijloc. Ea poate fi şi răsucită, cu călcâiul înainte şi degetele în spate, mişcarea nefiind împiedicată decât de piele". Aceste observaţii au fost confirmate şi de medicul Verriest.

Catolic convins, P. de R. nu mai spera decât într-un miracol divin. El ar fi dorit să meargă la Lourdes, dar nu avea bani suficienţi pentru călătorie. În aceste condiţii, s-a decis pentru un pelerinaj mai scurt, la sanctuarul Notre-Dame de Lourdes din localitatea belgiană Oostacker.

La 07. 04. 1875, P. de R. a ajuns în grota de la Oostacker, unde fusese înălţată o statuie a Sfintei Fecioare de Lourdes. Mulţimea era atât de numeroasă în jurul său, încât era mereu lovit şi suferea cumplit. A încercat să facă în cârje înconjurul grotei ca ceilalţi pelerini, dar, după numai două ture, a fost nevoit să renunţe din cauza epuizării. Atunci, s-a aşezat şi a început să se roage.

Deodată, a simţit o transformare interioară ciudată, s-a ridicat în picioare, a trecut prin mulţime şi a îngenuncheat în faţa statuii. Rana era închisă şi piciorul îşi redobândise aparenţa normală. Mai mult, oasele erau sudate, lungimea picioarelor egală şi P. de R. umbla absolut normal. El s-a reîntors acasă înconjurat de mulţime, fiind sărbătorit ca erou naţional.

Imediat, dr.Affenaer l-a examinat şi a constatat că în regiunea fostei fracturi osul era perfect neted. Dr.van Hoestenberghe, un sceptic, l-a examinat la rândul său, observând două

cicatrice, pe locul fracturii şi pe laba piciorului, precum şi faptul că tibia era sudată şi netedă iar P. de R. umbla normal.

P. de R. a mai trăit fericit 23 de ani, lucrând cu entuziasm. După moartea sa, survenită în anul 1898, medicul sceptic, dr.van Hoestenberghe, a obţinut autorizaţie de exhumare şi autopsiere a lui P. de R. El a operat cadavrul la 24.05.1899, amputând ambele picioare de la genunchi. Examinarea şi fotografierea oaselor evidenţia clar deformarea tibiei piciorului stâng. Vindecarea s-a produs astfel încât cele două gambe au redevenit egale în lungime, suportând în mod egal greutatea corpului. În locul fragmentului de os lipsă, exista o bucată de os alb sănătos, care lega cele două secţiuni unde urmele fracturii erau încă vizibile.

Raportul de autopsie a fost prezentat într-un articol detaliat asupra cazului, semnat de medicii van Hoestenberghe, Deschamps, Royer şi apărut în "Revue des questions scientifiques" din octombrie 1899.

După unii autori, în anumite locuri miraculoase ar interveni şi un element temporal, ce favorizează vindecările în anumite zile ale săptămânii sau ale anului, cu sau fără semnificaţie religioasă.

Printre obiectele miraculoase menţionăm o relicvă sfântă, considerată a proveni din cămaşa lui Christos (Heiliger Rock), păstrată în Domul din Trier şi care se expune periodic. Ea a generat numeroase vindecări spontane, cu ocazia expunerilor din anii 1844 şi 1891. Dar, în timpul expunerilor din 1933 şi 1959, nu s-au mai semnalat vindecări. Rămâne deschisă problema dacă absenţa vindecărilor la ultimele expuneri în public se datorează scăderii credinţei pelerinilor sau atenuării în timp a unor presupuse proprietăţi terapeutice ale relicvei.

Legătura strânsă dintre apariţiile mariale şi manifestările ufologice, pe care le considerăm doar măşti distincte ale unui fenomen unic, impune şi menţionarea unor vindecări, e drept foarte rare, asociate cu observaţii ufologice. Cel mai cunoscut este cazul unui medic francez, Dr. X., care la 02.11.1968, în timpul unei experienţe OZN, s-a vindecat instantaneu de un hematom serios cauzat de o lovitură la picior, la care se adaugă dispariţia sechelelor severe ale unei răni de război, caracterizată prin hemipareză în partea dreaptă, cu staţiune verticală penibilă.

Ipotezele despre vindecarea miraculoasă pot fi împărţite în cauzale şi necauzale.

Ipotezele cauzale identifică o cauză, subiectivă sau obiectivă, care determină vindecarea.

Ipotezele subiective consideră că în vindecările miraculoase nu intervine nici un agent sau factor terapeutic exterior. Ele s-ar datora exclusiv credinţei şi autosugestiei pacientului, reducându-se la vindecări psihosomatice. În mod evident, acest model simplu nu este valabil în cazul vindecării unor afecţiuni grave, cu alterări fiziologice severe. De altfel, criteriile comisiilor teologice sau medicale, care analizează vindecările, exclud cazurile ce pot fi explicate psihosomatic.

Ipotezele obiective consideră că vindecările miraculoase se datorează unui agent sau factor terapeutic exterior, de natură transfizică. În accepţiunea modelului continuumului material,

agentul terapeutic este reprezentat de bioplasmă, îndeosebi sub aspectul unor energii transfizice aderente, care impregnează, pentru o perioadă de timp, locuri sau obiecte ce devin miraculoase. Apariţiile mariale, ca fenomene de condensare remarcabile, cu substrat bioplasmatic, se pot afla la originea unor astfel de impregnări.

Afinitatea particulară a bioplasmei pentru apă ar explica rolul terapeutic al izvoarelor şi fântânilor din locurile miraculoase.

Într-o ipoteză necauzală, Jung explică vindecările miraculoase prin sincronicitate, în condiţiile întrunirii unor factori simultani coincidenţi necauzali.

În pofida numărului impresionant de vindecări miraculoase, raportul dintre numărul vindecărilor şi cel al pelerinilor este redus. De fapt, toate fenomenele miraculoase se manifestă periodic, suficient de des pentru a menţine fiorul credinţei la cei credincioşi, dar suficient de rar pentru ca cei care nu cred să rămână dezolaţi şi sceptici. Considerăm că în cazul tuturor fenomenelor miraculoase, al credinţelor şi amăgirilor permanente se ascund elemente din realitatea informaţional-energetică, asociate cu conştiinţa umană, cu rol de feed-back, al căror scop ultim este însă dificil de intuit.

14.2.2. VITALIZAREA EXOTICĂ

Vitalizarea exotică este un fenomen pozitiv, benefic, care nu poate fi diferenţiat, din punctul de vedere al inductorului, de vindecarea exotică.

Ambele sunt de fapt aspecte ale terapiei exotice, care se deosebesc aparent prin scopul acţiunii BCE.

În vindecarea exotică, receptorul este un pacient bolnav şi acţiunea BCE urmăreşte combaterea bolii, determinând vindecarea sau, cel puţin, ameliorarea stării de sănătate. În vitalizarea exotică, acţiunea BCE stimulează procese vitale specifice ale unui receptor normal.

În terminologia propusă de noi, vitalizarea exotică este fenomenul BCE care determină activarea, stimularea şi optimizarea unor procese specifice viului.

Vitalizarea este o noţiune nebuloasă şi ambiguă, care poate fi interpretată în funcţie de natura organismului receptor şi de locul său pe scara evoluţiei biologice. Astfel, după o şedinţă de vitalizare, o persoană tânără, dar obosită, se simte odihnită şi relaxată, în deplinătatea resurselor fizice şi intelectuale, în timp ce o persoană în vârstă are impresia imediată că a întinerit cu câţiva ani. Dezavantajul studierii vitalizării exotice cu subiecţi umani ca receptori se datorează faptului că rezultatul acţiunii exotice este exprimat mai mult de impresii subiective, care nu pot fi verificate sau cuantificate.

Dar, vitalizarea exotică poate fi adusă în laborator, urmărită în condiţii experimentale şi adesea cuantificată, atunci când receptorul este reprezentat de microorganisme şi, mai ales, de plante.

În ultimele decenii, unii cercetători au condus experienţe cu materiale biologice ca receptor. Majoritatea lucrărilor menţionează rezultatele pozitive în sensul stimulării creşterii culturilor de bacterii (de ex. Salmonella typhurium) şi a culturilor de ciuperci (de ex. Saccharomyces cerevisiae, adică drojdia de bere), al accelerării unor procese enzimale sau al creşterii vitezei de sedimentare a celulelor sanguine, în prezenţa unui subiect inductor. Dar, alte cercetări nu au reuşit să evidenţieze efecte semnificative, care să poată fi atribuite acţiunii unui inductor.

Într-o analiză critică a rezultatelor, Solfvin apreciază că datele experimentale de laborator sunt, în general, în favoarea unei influenţe exterioare asupra materialelor biologice, dar nu permit formularea de concluzii în sensul că subiecţii dotaţi, cu capacitate recunoscută de vindecător, ar obţine rezultate superioare subiecţilor comuni selectaţi aleator. Alţi autori susţin totuşi că subiecţii vindecători obţin rezultate constant mai bune decât cei comuni în experienţe pe materiale biologice. Se poate considera că rezultatele diferitelor grupe de subiecţi în acţiunea asupra materialelor biologice, considerate de parapsihologi acţiuni de tip PK, sunt la fel de complexe ca şi în cazul studiilor PK cantitativ-statistice de influenţare exotică a traiectoriei zarului în mişcare sau al generatorului de evenimente aleatoare.

Cele mai concludente experienţe, care permit evidenţierea şi evaluarea vitalizării exotice, folosesc ca receptori plante, stimulate de un subiect inductor, urmărind viteza de germinare, viteza de creştere a tulpinilor sau frunzelor, comparativ cu cea a probelor martor.

Tradiţia populară menţionează persoane aşa-numite cu "mână bună" şi cu "mână rea", după influenţa asupra germinării şi dezvoltării plantelor pe care le sădesc. Literatura de specialitate prezintă, alături de cazul obişnuit al subiectului comun, subiecţi cu "deget verde" (green thumb), care determină plantele să crească mai robuste şi mai sănătoase, respectiv subiecţi cu "deget maro" (brown thumb), în apropierea cărora plantele se ofilesc, se usucă şi mor.

Thelma Moss a încercat să obiectiveze aceste efecte prin intermediul imaginilor electrografice de tip Kirlian. Experienţele de laborator au urmărit modificarea imaginii electrografice caracteristice unei frunze proaspăt tăiate, la apropierea mâinii unui subiect inductor, la o distanţă suficientă pentru a nu determina efecte de umiditate, datorită transpiraţiei, sau efecte termice, datorită temperaturii mâinii. Rezultatele obţinute au evidenţiat trei posibilităţi în acest sens:

i) imaginea nu prezintă modificări semnificative;

ii) imaginea devine luminoasă, strălucitoare, prin intensificarea răspunsului electric al frunzei, care pare revitalizată;

iii) imaginea se stinge, uneori până la anulare, datorită reducerii sau absenţei răspunsului electric al frunzei, care pare devitalizată, asemenea unei plante moarte.

Experienţele s-au raportat la o frunză martor de dimensiuni apropiate, desprinsă în acelaşi moment de pe aceeaşi plantă.

Cazul i), cel mai răspândit, corespunde subiectului comun, cazul ii), mai rar, subiectului cu deget verde (după Th. Moss, cu bioenergie pozitivă) iar cazul iii), foarte rar, subiectului cu deget maro (după Th. Moss, cu bioenergie negativă).

Efectele induse în plante de subiecţi cu deget verde sau cu mână bună se înscriu în vitalizarea exotică.

Ca şi în cazul vindecării exotice, se pot diferenţia variante ale vitalizării exotice, după cum inductorul acţionează la mică distanţă, respectiv la distanţă, pe care le vom denumi:

- vitalizarea procedurală;

- vitalizarea mentală.

În vitalizarea procedurală, acţiunea inductorului poate fi orientată direct asupra receptorului ori asupra apei sau soluţiei saline cu care este udată planta receptor, ceea ce conduce la două subvariante:

- vitalizarea procedurală directă;

- vitalizarea procedurală indirectă.

Referindu-se la varianta procedurală, acelaşi Solfvin apreciază că rezultatele experimentale nu prezintă diferenţe semnificative în funcţie de o presupusă capacitate de vindecător a subiectului inductor. Dar, majoritatea autorilor asociază vitalizarea procedurală cu vindecarea procedurală, considerând că ea este realizată preferenţial de către aşa-numiţi subiecţi vindecători procedurali, sau de către subiecţi fizici, capabili de acţiuni PK, între care există o strânsă legătură, dacă nu chiar similitudine.

În subvarianta directă, inductorul stimulează planta printr-o procedură clasică, de exemplu aşezarea mâinilor, pase magnetice.

Astfel, cunoscutul medic şi parapsiholog bulgar Lozanov menţionează sporirea cu circa 300% a vitezei de creştere a unui lot de plante sub influenţa mâinilor unui subiect vindecător. Pettet raportează, în anul 1975, o experienţă în care lungimea plantelor de fasole verde pe bumbac, stimulate procedural timp de 14 zile, prin concentrarea privirii, a crescut în medie cu 249,1 ţoli (732,7 cm), faţă de 43,5 ţoli (110,5 cm) pentru lotul martor. Favre, Vasse, Grad, Hickman, Nicholas şi alţii raportează rezultate pozitive precum stimularea procedurală a încolţirii şi dezvoltării plantelor.

O serie de relatări cvasianecdotice menţionează performanţa unor fakiri de a provoca, în spectacole publice, o accelerare extraordinară a proceselor vitale, prin dezvoltare, în doar câteva minute, a unei plante din stadiul de sămânţă în stadiul matur. De obicei, aceste experienţe sunt considerate subiective, fiind atribuite exclusiv iluziei spectatorilor care ar fi sugestionaţi în masă. Dar, relatări sporadice despre cazuri similare, care nu mai pot fi reduse la simple iluzii, provin şi din experienţe parapsihologice calitative. Astfel,

protocoalele unor seance-uri de la sfârşitul secolului trecut arată că Elizabeth d'Esperance, un subiect de materializare remarcabil, era capabilă să transforme, în timpul şedinţei, o sămânţă într-o plantă viguroasă, cu frunze şi flori deschise.

În subvarianta indirectă, inductorul activează procedural apa sau soluţia salină cu care este udată planta.

Grad, Loehr, Miller, McDonald şi alţii raportează creşteri semnificative ale înălţimii plantelor udate sistematic cu apă astfel tratată. Dean şi Brame semnalează modificări ale legăturilor chimice în apa tratată de subiectul vindecător Olga Worrall.

Pe linia tendinţei de originalitate a psihotronicii, care redescoperă uneori experienţe şi fenomene cunoscute de către parapsihologi, Patrovsky introduce denumirile de electromiotransfer (electromyopower transfer, EMPT) şi emisie oculară plasmatică (plasma power eye emitting radiation, PEER), respectiv apă polarizată (polarized water), pentru tehnici ca aşezarea mâinilor sau pase magnetice şi concentrarea privirii, respectiv pentru apa tratată astfel.

Patrovsky menţionează rezultate pozitive în stimularea germinării şi creşterii plantelor udate cu apă polarizată, comparabile cu cele obţinute prin tratarea directă a plantelor.

Din punct de vedere experimental, vitalizarea procedurală nu poate fi separată de cea mentală. Pentru astfel de cazuri echivoce trebuie introdus termenul neutru de vitalizare generală.

Menţionăm în acest sens cercetările sistematice foarte promiţătoare de vitalizare-devitalizare generală, începute la Cluj-Napoca, în anul 1990, de către V. Morariu (Institutul de tehnologie izotopică şi moleculară) şi M. Popovici (Institutul de cercetări electronice), care se bucură de sprijinul Societăţii Române de Parapsihologie (SRP) şi al Mişcării de Integrare Spirituală în Absolut (MISA). Experienţele se desfăşoară pe grupe de subiecţi: comuni, energizaţi nativ, energizaţi prin tehnici yoga, dezenergizaţi prin vârstă şi dezenergizaţi prin boală.

În vitalizarea mentală, subiectul inductor influenţează la distanţă procese vitale ale plantei, gândindu-se la ea cu dragoste şi afecţiune şi imaginându-şi că se dezvoltă accelerat. Vitalizarea mentală prezintă legături evidente cu fenomenele bioinformaţionale de tip biocomunicaţie om-plantă, în care planta este un senzor biologic de gânduri şi emoţii umane.

Inductorul este, de obicei, un vindecător mental, care poate fi considerat eventual un caz particular activ al subiectului intelectual, care realizează pasiv fenomene bioinformaţionale. Într-o serie de experienţe conduse de Dean, în cadrul Colegiului de inginerie Newark, studenţii au încercat să influenţeze mental dezvoltarea seminţelor de orz. Plantele stimulate mental de studenţi cu rezultate semnificative statistic, de tip reuşită psi (psi-hitting) sau eroare psi (psi-missing) la testele de telepatie şi clarviziune cu cărţi Zener, au încolţit mai repede şi au generat plante mai robuste decât cele stimulate de subiecţi cu rezultate în jurul mediei aleatoare.

Printre experienţele foarte riguroase se numără cele conduse de Miller, care, în anul 1967, a urmărit prin intermediul aparaturii puse la dispoziţie de către Departamentul pentru Agricultură al SUA, rata de creştere a vlăstarelor de secară stimulate mental. La orele 21, celebrul cuplu vindecător Ambrose şi Olga Worrall, aflat la Baltimore, se concentra timp de o oră asupra plantelor ce se găseau la o distanţă de circa 960 km, la Atlanta, imaginându-şi o creştere intensivă. În acest interval, Miller a măsurat o creştere a vitezei de dezvoltare a plantelor cu peste 800%, de la 0,15 mm/h la 12,50 mm/h.

Inductorul poate folosi variantele şi subvariantele prezentate ale vitalizării exotice indiferent de natura receptorului, cu menţiunea că în subvarianta indirectă organismele ale căror procese vitale sunt urmărite trebuie să consume apa activată.

Ipotezele care încearcă să explice vitalizarea exotică sunt cele menţionate la vindecarea procedurală şi la vindecarea mentală.

Suplimentar apare doar ipoteza apei oxigenate (Patrovsky, 1977), care aparţine ipotezelor obiective fizice, formulată pentru vitalizarea procedurală.

După Patrovsky, mâinile şi degetele emit energie prin contracţii musculare (metoda EMPT) iar ochii prin activitate neuronală (metoda PEER). Autorul consideră că nu ar fi vorba despre o energie psihică necunoscută, ci despre o emisie electromagnetică în domeniul undelor ultrascurte şi de sarcini electrice, care poate fi ecranată, de exemplu cu o folie de aluminiu. Această emisie fizică ar favoriza o reacţie de transfer de electroni direct în apă (subvarianta indirectă) sau în apa din ţesuturi (subvarianta directă), cu formare de cantităţi reduse de peroxid de hidrogen (apă oxigenată), de tipul:

2H2O + O2 rightarrow leftarrow 2H2O2

Patrovsky menţionează că stimularea indirectă a plantelor se poate realiza nu doar cu apă polarizată prin metodele EMPT sau PEER, ci şi cu apă activată prin acţiunea unor câmpuri electrostatice, magnetice, electromagnetice, sonore sau ultrasonore. Analiza chimică evidenţiază în toate aceste cazuri formarea de peroxid de hidrogen în cantităţi reduse, probabil prin desfacerea de punţi de hidrogen şi de legături chimice ale moleculelor de apă, sub influenţa unei surse exterioare de energie. Rezultate similare se obţin şi dacă se adaugă direct peroxid de hidrogen în apa de udat plantele, pentru a se obţine o concentraţie finală de circa {mat}10^{-5}{/mat} - {mat}10^{-3}{/mat} %.

Ipoteza lui Patrovsky, bazată pe experienţe şi analize de laborator, deşi reducţionistă, este interesantă. Rolul peroxidului de hidrogen într-o presupusă stimulare a germinării şi creşterii plantelor este încă necunoscut. Ipoteza surprinde probabil un epifenomen al practicilor procedurale, poate nu chiar lipsit de importanţă, datorat bioplasmei fizice, care însoţeşte bioplasma transfizică emisă de subiectul inductor.

În accepţiunea noastră, deoarece sistemul bioplasmatic este responsabil de starea de sănătate şi vitalitate a organismului, atât vindecarea cât şi vitalizarea exotică, pe care le considerăm aspecte ale terapiei exotice, se traduc în ultimă instanţă în acţiuni la nivelul sistemului bioplasmatic al receptorului, unde compensează deficienţe şi restabilesc echilibre perturbate. În funcţie de amploarea dezorganizărilor bioplasmatice anterioare

acţiunii exotice, care nu intră sau intră în domeniul patologicului, acţiunea BCE a inductorului este denumită vitalizare exotică sau vindecare exotică.

14.2.3. DEVITALIZAREA EXOTICĂ

Devitalizarea exotică este un fenomen negativ, malefic, opus din punct de vedere al rezultatului inductorului, vitalizării şi vindecării exotice. Ea are drept consecinţă o scădere severă a vitalităţii sau chiar o alterare a stării de sănătate a receptorului, determinând epuizarea sau îmbolnăvirea acestuia.

În terminologia propusă de noi, devitalizarea exotică este fenomenul BCE care determină afectarea unor procese vitale şi/sau alterarea stării de sănătate.

După cum inductorul acţionează la mică distanţă sau la distanţă, se diferenţiază două variante, pe care, prin analogie cu alte fenomene BCE, le vom denumi:

- devitalizarea procedurală;

- devitalizarea mentală.

Denumirea de devitalizare procedurală nu este întotdeauna cea mai potrivită pentru acţiunile la mică distanţă, mai ales în cazul celor spontane.

Astfel, persoanele cu "mână rea" şi mai ales cele cu "deget maro", au spontan o influenţă nefastă asupra plantelor, care, în apropierea lor, se dezvoltă cu întârziere, par lipsite de vitalitate iar, în cazuri extreme, se usucă şi mor. În studii calitative de laborator, aceşti subiecţi sunt capabili, prin acţiuni procedurale, ca aşezarea mâinilor, pase magnetice sau concentrarea privirii, să determine încetinirea sau oprirea dezvoltării plantelor şi chiar ofilirea şi moartea lor. Dar, numărul subiecţilor în stare de asemenea contraperformanţe pare a fi foarte scăzut.

Deochiul este o acţiune de devitalizare, adesea ignorată şi negată, cu o răspândire largă în toate epocile şi culturile. De obicei, inductorul îşi concentrează privirea asupra unei persoane, care, în scurt timp, se simte vlăguită, epuizată, ajungând uneori până în stare de leşin. Restabilirea funcţiilor vitale ale receptorului la parametri apropiaţi de normal durează câteva ore sau, mai rar, câteva zile. Se pare că persoanele aparţinând unor etnii mai puţin evoluate şi dezvoltate, care trăiesc mai mult în condiţii naturale, de exemplu ţiganii nomazi, dispun de o capacitate particulară de a deochia.

Anumiţi subiecţi fizici recunoscuţi sunt capabili, la dorinţă, de acţiuni BCE pozitive sau negative. Astfel, cunoscuta Nina Kulaghina, specializată în acţiuni PK, se remarcă şi prin fenomene de vindecare, vitalizare, respectiv devitalizare. Referitor la acest ultim aspect, se menţionează cazuri în care Nina Kulaghina a provocat aritmii cardiace şi chiar stări de leşin, de preferinţă unor persoane sceptice din apropierea sa, care îi contestau capacitatea. Într-o experienţă din anii ‘70, condusă de Sergheev, Kulaghina a reuşit să omoare o broască

prin concentrarea privirii, provocându-i, aşa cum a indicat electrocardiograma, stop cardiac. Toate încercările ulterioare de reanimare s-au dovedit zadarnice.

Deoarece, în principiu, devitalizarea procedurală nu poate fi separată complet de cea mentală, în cazurile respective trebuie introdus termenul de devitalizare generală.

Devitalizarea mentală sau la distanţă este un adevărat fenomen cultural-folcloric, care ne transpune pe tărâmul nebulos al practicilor magice cu tradiţii străvechi. Voodoo, vrăjitoria, blestemul, legătura sunt denumiri ale acestor practici, care constituie un aspect definitoriu al aşa-numitei magii negre. Trebuie să menţionăm că orice investigaţii cât de cât ştiinţifice în acest domeniu lipsesc cu desăvârşire, astfel încât o referire la devitalizarea mentală reprezintă cel puţin un act de imprudenţă din partea autorului, care dispune doar de relatări cu un pronunţat caracter anecdotic. Totuşi, anumite mărturii provenind din mediile cele mai diferite, adesea de la persoane a căror pregătire, competenţă şi bună credinţă nu pot fi uşor puse la îndoială, ne-au determinat să prezentăm, cu rezervele de rigoare, câteva aspecte caracteristice.

În varianta mentală, inductorul se gândeşte la un subiect receptor aflat la distanţă, imaginându-l slăbit, bolnav sau chiar mort. Tradiţia menţionează că inductorul îşi asumă riscul efectului de bumerang, denumit şi şoc de retur, ce ar consta în faptul că semnalul negativ emis împotriva receptorului poate fi reflectat împotriva inductorului.

Astfel de practici oculte, astăzi mai puţin răspândite în lumea civilizată, continuă să persiste şi să joace un rol însemnat în comunităţi înapoiate sau la triburi primitive din Java, Hawaii, Filipine, Jamaica, Brazilia.

Lăsăm cititorului sarcina delicată de a aprecia veridicitatea unei experienţe trăite şi relatate de dr.William Trufts Brigham, custodele Muzeului Episcopal din Honolulu, asociată cu blestemul de moarte al tribului hawaian Kahuna.

Brigham a studiat mulţi ani tribul Kahuna şi, printre altele, practicile sale magice. Mai târziu, în timpul unei expediţii spre craterul vulcanului Mauna Loa, un tânăr băştinaş Kahuna, din echipa lui Brigham, s-a îmbolnăvit brusc. În scurt timp, el se vlăguise într-atât, încât nu mai putea sta în picioare. Starea sănătăţii sale a continuat să se înrăutăţească, fără a se putea stabili un diagnostic medical. Atunci, Brigham şi ceilalţi însoţitori au bănuit că tânărul este sub acţiunea unui blestem de moarte al tribului Kahuna, care începe cu paralizia picioarelor, avansează în partea superioară a corpului şi ajunge, în câteva ore, în regiunea inimii, provocând moartea prin stop cardiac. Însoţitorii tânărului şi-au amintit că acesta se afla, încă din copilărie, sub interdicţia de a însoţi vreodată un alb, pronunţată de vrăjitorul satului, sub ameninţarea pedepsei cu moartea. Ei l-au rugat pe Brigham să salveze viaţa prietenului lor, reflectând blestemul asupra celui care l-a trimis. După ce s-a lăsat convins cu greu, Brigham s-a concentrat extraordinar, transpirând prin toţi porii, până ce, într-un târziu, a simţit o uşurare şi a avut impresia reuşitei. Peste o oră, tânărul şi-a revenit suficient pentru a putea mânca şi umbla iar expediţia şi-a continuat drumul.

La întoarcere, Brigham şi însoţitorii săi au aflat că exact în seara în care se concentrase pentru a întoarce blestemul, vrăjitorul satului s-a trezit din somn ţipând, a căzut paralizat la pământ, cu spume la gură şi a murit încă în cursul acelei nopţi.

O serie de alte mărturii, sugerează o posibilă acţiune pe termen lung a blestemelor, pronunţate uneori, ca în cazul prezentat, împotriva persoanelor, încă necunoscute, care vor săvârşi în viitor anumite fapte.

Ipotezele şi teoriile referitoare la devitalizarea exotică, în cele două variante, sunt puţine la număr.

Ipotezele subiective încearcă să reducă fenomenul doar la sugestie şi efect psihogen. Ele sunt însă excluse categoric, cel puţin în cazurile în care receptorul nu este informat despre acţiunea inductorului şi, mai ales, atunci când receptorul nu este un subiect uman.

Ipotezele obiective consideră că şi în devitalizarea exotică se transmite ceva de la inductor la receptor. Astfel, Thelma Moss crede că inductorul cu "deget maro" emite bioenergie negativă, spre deosebire de cel cu "deget verde", care emite bioenergie pozitivă, fără a risca însă să se pronunţe asupra naturii bioenergiei pozitive şi negative. În funcţie de natura acestui ceva, se pot din nou imagina ipoteze fizice, hiperfizice şi transfizice.

Fideli modelului continuumului material, apreciem că acţiunea inductorului determină dezorganizări şi dezechilibre în sistemul bioplasmatic al receptorului, uneori cu pierderi severe de bioplasmă. În funcţie de natura şi amploarea acestora, a caracterului lor reversibil sau ireversibil, acţiunea exotică produce epuizarea temporară, îmbolnăvirea sau chiar sfârşitul receptorului.

În varianta procedurală, inductorul transmite probabil componente bioplasmatice transfizice, sub aspect structurat (bioplasmă propriu-zisă) şi, mai ales, nestructurat (energii transfizice), însoţite de bioplasmă fizică, cu acţiune negativă asupra receptorului. În varianta mentală, inductorul ar transmite o informaţie biopatologică, posibil cu remanenţă îndelungată, codificată pe un suport, poate bioplasmatic, cu efect malefic, uneori fatal.

14.2.4. BACTERIOSTAZA EXOTICĂ

Bacteriostaza exotică este fenomenul BCE care inhibă dezvoltarea bacteriilor responsabile de procese de infecţie, alterare şi putrefacţie.

De obicei, inductorul acţionează procedural (prin aşezarea mâinilor, pase magnetice), oprind dezvoltarea bacteriilor, care reprezintă receptorul.

Acţiunea exotică poate fi considerată o devitalizare specifică, cu efect primar negativ asupra unor colonii de bacterii. Pe de altă parte, ea reprezintă adesea o acţiune pozitivă, prevenind procese de infecţie, alterare sau putrefacţie, având astfel un efect secundar antiseptic, conservant şi mumifiant.

Am preferat denumirea de bacteriostază exotică (bacteriostasis), care exprimă efectul primar, altor denumiri ca antisepsie, conservare sau mumifiere, care exprimă efectul

secundar. Anumiţi cercetători consideră că uneori acţiunea inductorului nu este de tip bacteriostatic (inhibarea dezvoltării bacteriilor), ci de tip bactericid (distrugerea bacteriilor).

Experienţele de laborator "in vitro", pe culturi de bacterii, sunt cvasiinexistente, astfel încât fenomenul este evidenţiat aproape exclusiv indirect, prin efectele secundare menţionate.

Cele mai cunoscute experienţe sunt realizate de medicii Clarac şi Llaguet din Bordeaux, care, între anii 1905 - 1912, au studiat un subiect feminin, al cărui nume nu a fost comunicat. Dintre rezultatele subiectului, obţinute în şedinţe de 15 - 20 de minute, prin aşezarea mâinilor, menţionăm: deshidratarea florilor cu menţinerea culorii şi a aderenţei la tijă, oprirea fermentaţiei vinului, deshidratarea moluştelor în 13 zile, mumifierea păsărilor şi peştilor în culori naturale, conservarea organelor sensibile (de ex. splină, ficat) şi deshidratarea lor fără miros, conservarea sângelui de iepure timp de 21 de zile cu păstrarea culorii, urmată de deshidratare fără afectarea globulelor, oprirea procesului de putrefacţie a unui canar şi mumifierea sa în 5 zile. Ulterior, Gelcy a verificat aceste experienţe, constatând conservarea prin mumifiere a animalelor mici, fără eviscerare, ca şi când ar fi împăiate, prin distrugerea paraziţilor microbieni şi de altă natură.

Literatura de specialitate din anii '20 menţionează alţi doi subiecţi, pantofarul J. Caillard şi pictorul medial Heinrich Nuslein, care au mumifiat plante şi animale mici, prin aşezarea mâinilor.

Alte experienţe au evidenţiat capacitatea unor subiecţi, printre care şi Nina Kulaghina, de a preveni sau opri infectarea unor leziuni, respectiv de a conserva pe termen lung alimente la temperatura camerei, ca şi când ar fi păstrate în congelator.

În pofida faptului că ignoră cerinţe elementare de aseptizare şi sterilizare, intervenţiile parachirurgicale, realizate cu instrumente nesterile sau direct cu mâinile, nu sunt urmate de procese infecţioase. Acest aspect demonstrează că chirurgia exotică este însoţită cu necesitate de bacteriostază, datorată probabil acţiunii mâinilor subiectului operator.

Uneori, bacteriostaza are efecte secundare chiar asupra corpului subiectului inductor. Deoarece efectul primar se manifestă asupra bacteriilor, acţiunea exotică este, şi în acest caz, de tip BCE şi nu de tip BCI. Astfel, leziunile subiecţilor stigmatizaţi nu se infectează niciodată, în absenţa oricăror măsuri profilactice, ceea ce sugerează că stigmatizarea este asociată cu bacteriostaza.

Lucrările religioase şi, mai rar, cele dedicate paranormalului menţionează distinct fenomenul de incoruptibilitate, aparent de tip BCI, dar produs de o acţiune exotică BCE. În cazurile de incoruptibilitate, organe, membre sau întreg corpul fizic nu intră în putrefacţie după moarte şi se conservă datorită unei acţiuni bacteriostatice pe termen lung.

Un caz celebru de incoruptibilitate parţială este cel al călugărului franciscan Anton de Padova (1195 - 1231), canonizat imediat după moartea sa prematură. Peste patru secole, sicriul a fost deschis şi printre oasele scheletului s-a găsit limba celebrului predicator, moale, roză şi suplă, ca cea a unui om viu.

Limba Sf. Anton de Padova se păstrează şi astăzi într-o casetă din marea bazilică din Padova, care îi poartă numele.

Incoruptibilitatea totală a corpului este menţionată foarte rar, în cazul unor mistici creştini şi orientali. Uneori, corpul se conservă ca atare (de ex. Sf. Andrei de Bobola), alteori conservarea este asociată cu un lichid uleios (de ex. Charbel Markhlouf), care poate fi parfumat cu mirosuri exotice foarte plăcute (de ex. Maria Ana de Isus).

Cazul de incoruptibilitate a corpului călugărului maronii Charbel Markhlouf se numără printre cele mai bine documentate.

Călugărul Charbel Markhlouf de la Mănăstirea Sf. Maron de Annaya din Liban a murit în anul 1898, fiind înmormântat fără sicriu, potrivit tradiţiei ordinului maronii. Peste scurt timp, deasupra mormântului său au fost observate repetat lumini stranii. Din acest motiv, peste câteva săptămâni mormântul a fost deschis iar corpul călugărului a fost exhumat. Corpul, care, în ciuda ploilor abundente ce inundaseră mormântul, nu prezenta nici un semn de descompunere, a fost spălat, îmbrăcat în alte haine, introdus într-un sicriu de lemn şi depus în capela mănăstirii. Imediat, corpul neînsufleţit a început să exsudeze un lichid uleios cu miros de sânge, într-o asemenea cantitate încât veşmintele au trebuit să fie schimbate de două ori pe săptămână. S-a pretins că veşmintele impregnate cu lichid uleios aveau proprietăţi vindecătoare.

În anul 1927, medicii au examinat corpul lui Charbel Markhlouf şi l-au declarat neafectat de orice proces de descompunere. Raportul medical şi constatările martorilor oculari au fost sigilate într-un tub de zinc şi introduse împreună cu corpul într-un sicriu de lemn şi apoi într-un sicriu de zinc, care au fost zidite într-o nişă din peretele mănăstirii.

În anul 1950, pelerinii au remarcat că din peretele respectiv se prelinge un lichid uleios. Nişa a fost deschisă şi sicriul dublu a fost desfăcut în prezenţa unor autorităţi ecleziaste şi medicale.

Aparent, Charbel Markhlouf părea doar adormit. Veşmintele sale, pe jumătate putrezite, erau îmbibate de acelaşi lichid uleios, care s-a coagulat parţial pe fundul sicriului. Tubul de zinc, ce conţinea raportul din anul 1927, era complet corodat.

Şi după anul 1950 corpul a fost examinat iar exsudaţia uleioasă, care s-a acumulat din nou într-un strat de 8 cm pe fundul sicriului, a fost extrasă şi folosită pentru vindecări.

În anul 1977, Charbel Markhlouf a fost canonizat.

În cadrul ipotezelor referitoare la bacteriostaza exotică se remarcă prin originalitate cea propusă de Geley (1919), care, referindu-se la mumifieri de animale, consideră că ar fi vorba despre o acţiune microbicidă indirectă, prin creşterea rezistenţei ţesuturilor, ce poate fi asociată cu procesele de vindecare.

Majoritatea autorilor consideră că subiectul inductor transmite sau doar dirijează spre receptor ceva cu proprietăţi antiseptice (fluid mumifiant, Sudre, 1928; emisie bioplasmatică, Stelter, 1973). Apreciem că inductorul emite o componentă bioplasmatică,

mai ales sub aspect nestructurat, de tip energie transfizică, cu proprietăţi bacteriostatice şi, eventual, bactericide.

Efectele generate prin vitalizare, devitalizare sau bacteriostază exotică sunt asemănătoare, uneori până la identitate, cu cele care se petrec în interiorul sau în exteriorul piramidelor, datorită presupusei focalizări a unor energii transfizice din mediul înconjurător, prin efectul de piramidă, vezi paragraful 2.2 (vol. 1).

14.3. MECANISMUL DE DESFĂŞURARE A FENOMENELOR BCE

BCE cuprinde, poate cu excepţia vindecării miraculoase, fenomene de interacţiune a două sisteme vii. Ele sunt considerate din perspectiva subiectului inductor, a cărui acţiune exotică este îndreptată spre exterior, influenţând pozitiv sau negativ starea de sănătate şi vitalitate a receptorului. Acţiunea BCE se traduce, în ultimă instanţă, în efecte observabile şi uneori măsurabile la nivelul sistemului bioplasmatic al receptorului, responsabil de vitalitatea şi sănătatea organismului.

În funcţie de rolul mai mult sau mai puţin important al componentei transfizice (sistemul bioplasmatic) a subiectului inductor în acţiunea exotică, vom diferenţia două tipuri de mecanisme:

a) mecanismul exterior bioplasmatic;

b) mecanismul exterior informaţional.

Fiind vorba despre fenomene cu subiectul activ, mecanismele BCE prezintă aspecte comune cu cele ale fenomenelor bioenergetice, respectiv BCI, vezi paragrafele 10.2.1,11,11.1,11.2 (vol. 1) şi 13.3.

a) Mecanismul exterior bioplasmatic

Analiza manifestărilor BCE la mică distanţă sugerează rolul decisiv al unor componente din sistemul bioplasmatic al inductorului, cu aspect structurat (bioplasmă propriu-zisă) şi/sau nestructurat (energii transfizice), ce influenţează exotic sistemul bioplasmatic al receptorului. Astfel, mecanismul exterior bioplasmatic poate fi redus la interacţiunea a două sisteme bioplasmatice.

În funcţie de natura şi aspectul caracteristic al elementelor bioplasmatice transmise şi achiziţionate, la care se adaugă desigur natura informaţiei transferate, acţiunea BCE are efecte pozitive sau negative asupra receptorului.

Acţiunea pozitivă sau terapeutică este vitalizantă sau vindecătoare, după cum dezorganizările din sistemul bioplasmatic al receptorului, anterioare acţiunii, aparţin sau nu patologicului. În cazul vitalizării procedurale sunt activate şi optimizate procese bioplasmatice şi se compensează deficienţe minore. În vindecarea procedurală, acţiunea BCE compensează deficienţe importante şi reorganizează echilibre perturbate.

Acţiunea negativă sau devitalizantă are efecte opuse, determinând dezorganizări şi dezechilibre în sistemul bioplasmatic al receptorului, uneori cu pierderi semnificative de bioplasmă. Este posibil ca în devitalizarea procedurală să intervină uneori şi efecte negative provocate de componente ale bioplasmei fizice, însoţitoare a bioplasmei transfizice, ce acţionează direct asupra componentei fizice a receptorului. Bacteriostaza exotică este o acţiune specifică, datorată probabil unei componente bioplasmatice, cu aspect predominant nestructurat, cu proprietăţi bacteriostatice şi, eventual, bactericide.

Referitor la natura componentelor bioplasmatice, responsabile de acţiunea exotică la mică distanţă, apreciem că importanţa aspectului structurat scade şi cea a aspectului nestructurat creşte în următoarea secvenţă a fenomenelor BCE: vindecare rightarrow vitalizare rightarrow devitalizare rightarrow bacteriostază.

b) Mecanismul exterior informaţional

Analiza manifestărilor BCE la distanţă, uneori la foarte mare distanţă, sugerează o acţiune informaţională la nivelul sistemului bioplasmatic al receptorului. Conştiinţa subiectului inductor, aflat într-o stare alterată cu grad înalt de control, este cea care, printr-un proces imaginativ conştient complex, generează semnalul informaţional de tip biosanologic sau biopatologic.

În terapia mentală, care poate fi vindecătoare sau doar vitalizantă, semnalul informaţional este de tip biosanologic, determinând stări de entropie joasă (ordine ridicată) în sistemul bioplasmatic al receptorului.

În devitalizarea mentală, semnalul informaţional este de tip biopatologic, determinând stări de entropie înaltă (ordine joasă) în sistemul bioplasmatic al receptorului, cu consecinţe dramatice, uneori fatale.

Anumite caracteristici ale acţiunilor BCE la distanţă conduc la ideea că informaţia ar fi codificată pe un suport transfizic, cu aspect nestructurat, care nu trebuie să provină neapărat din sistemul bioplasmatic al inductorului.

Astfel, efectul prelungit în timp al unor acţiuni BCE s-ar datora fenomenului de impregnare sau aderenţă, caracteristic energiilor transfizice, pe care este grefată o componentă informaţională codificată, vezi paragraful 2.2 (vol. 1).

Vindecarea miraculoasă reprezintă un fenomen BCE particular, în care inductorul nu poate fi identificat în persoana unui subiect cunoscut, astfel încât propunerea unui mecanism de desfăşurare din perspectiva inductorului este o problemă delicată. Totuşi, anumite aspecte ale acestei vindecări susţin acţiunea unor energii transfizice, pe care este grefată o componentă informaţională, impregnate pe termen lung în locuri sau obiecte devenite miraculoase, şi care pot fi activate prin interacţiuni cu conştiinţa receptorului.

15. MECANISMUL FENOMENELOR DE BIOCONTROL

Fenomenele bioenergetice şi cele de biocontrol cuprind unele elemente comune, datorate caracteristicilor acţiunii subiectului activ asupra unui sistem fizico-chimic, respectiv biologic. Sistemele biologice care conţin cel puţin două componente — transfizică şi fizică — sunt de ordin superior, în raport cu sistemele fizico-chimice, care se reduc la componenta fizică. Astfel, am considerat fenomenele de biocontrol mult mai complexe, de exotism ridicat, iar pe cele bioenergetice de exotism moderat.

Am formulat şi analizat mecanisme de desfăşurare a fenomenelor de biocontrol în acord cu modelul continuumului material. După cum acţiunea exotică a subiectului este îndreptată spre interior, asupra propriului sistem, sau spre exterior, asupra altui sistem viu, mecanismul este denumit interior sau exterior. În funcţie de ponderea componentelor bioplasmatice şi informaţionale, care intervin într-un grad mai mare sau mai mic în toate acţiunile, respectiv de desfăşurarea acţiunii la nivel transfizic sau fizic, mecanismul este denumit bioplasmatic sau informaţional. Astfel, fenomenele de biocontrol se desfăşoară după patru tipuri de mecanisme:

- mecanismul interior bioplasmatic;

- mecanismul interior informaţional;

- mecanismul exterior bioplasmatic;

- mecanismul exterior informaţional,

ale căror elemente caracteristice au fost deja prezentate in extenso.

15.1. MECANISMUL INTERIOR BIOPLASMATIC

Majoritatea acţiunilor de biocontrol îndreptate spre interior se desfăşoară după acest mecanism, în care intervine sistemul bioplasmatic al subiectului care joacă rolul inductorului şi al receptorului.

După cum componenta transfizică se converteşte parţial în componentă fizică sau protejează doar componenta fizică, se diferenţiază două variante:

- mecanismul interior bioplasmatic de conversie;

- mecanismul interior bioplasmatic de protecţie.

15.2. MECANISMUL INTERIOR INFORMAŢIONAL

Mecanismul se caracterizează printr-o acţiune informaţională a conştiinţei subiectului inductor-receptor, îndreptată preferenţial asupra corpului său fizic. Interacţiunea, care se desfăşoară la nivel microfizic, determină stări de entropie joasă (ordine ridicată).

15.3. MECANISMUL EXTERIOR BIOPLASMATIC

În acest mecanism, componente ale sistemului bioplasmatic al subiectului inductor acţionează, la mică distanţă, asupra sistemului bioplasmatic al receptorului, cu efecte pozitive sau negative, observabile la nivelul corpului fizic. Acţiunea exotică determină la ambele nivele — transfizic şi fizic — stări de entropie joasă (ordine ridicată), respectiv de entropie înaltă (ordine scăzută).

15.4. MECANISMUL EXTERIOR INFORMAŢIONAL

Mecanismul exprimă o acţiune informaţională la distanţă a conştiinţei subiectului inductor asupra sistemului bioplasmatic al receptorului, cu efecte pozitive sau negative, observabile la nivelul corpului fizic, care corespund unor stări de entropie joasă sau înaltă.

16. CLASIFICAREA GENERALĂ A FENOMENELOR DE BIOCONTROL

Fenomenele de acţiune exotică asupra sistemelor biologice, pe care le-am denumit de biocontrol, aparţin fenomenelor de exotism înalt şi nu se bucură, cel puţin o parte din ele, de atenţia meritată în lucrările de referinţă ce urmăresc sistematizarea şi clasificarea fenomenelor paranormale.

Într-o primă sistematizare, am împărţit fenomenele de biocontrol în două clase — biocontrolul interior (BCI) şi exterior (BCE) —, după cum subiectul inductor se identifică sau nu cu receptorul. Extinderea clasificării în tipuri de fenomene are un caracter mai mult sau mai puţin formal şi artificial, deoarece unele fenomene nu sunt suficient delimitate sau sunt asociate cu altele iar mecanisme diferite ale acţiunii exotice pot determina efecte similare.

Clasificarea generală a fenomenelor de biocontrol are la bază un criteriu obiectiv: mecanismul de desfăşurare. În acord cu acest criteriu, se disting următoarele grupe:

i) fenomene de biocontrol care se desfăşoară după un mecanism interior bioplasmatic;

ii) fenomene de biocontrol care se desfăşoară după un mecanism interior informaţional;

iii) fenomene de biocontrol care se desfăşoară după un mecanism exterior bioplasmatic;

iv) fenomene de biocontrol care se desfăşoară după un mecanism exterior informaţional.

Primele două grupe cuprind fenomenele BCI iar ultimele două fenomenele BCE.

În modelul continuumului material, realitatea fizică este componenta de entropie ridicată a realităţii obiective. Ea reprezintă un domeniu de manifestare a materiei, sub aspect de substrat şi energie, în cadru spaţio -temporal. După cum substratul este reprezentat de bioplasmă sau substanţă iar energiile sunt de tip transfizic sau fizic, realitatea fizică se împarte în subdomeniile bioplasmatic şi fizic, vezi paragrafele I, II, 1, 2 (vol. 1).

Gradul de condensare (GC) exprimă consistenţa aparentă a substratului nestructurat sau structurat în forme. El este notat cu indici specifici: 0 pentru stadiul (ipotetic) invizibil şi nefotografiabil; 1 (1A, 1B, 1C) pentru stadiul invizibil, dar fotografiabil; 2 (2A, 2B, 2C) pentru stadiul vizibil şi fotografiabil, vezi paragraful 2.1 (vol. 1). În general, gradele de condensare mici sunt caracteristice bioplasmei iar cele mari substanţei, dar o serie de cazuri indică şi grade de condensare ridicate pentru bioplasmă.

Numărul de subtilitate (NS) exprimă caracterul fizic sau transfizic al substratului şi energiilor. El creşte de la substanţă la bioplasmă şi de la energii fizice la transfizice. Jocul numărului de subtilitate determină scindarea realităţii fizice în cele două subdomenii, exprimând totodată unitatea şi posibilitatea de interconversie a substratului şi energiilor caracteristice, vezi paragraful 3 (vol. 1).

Fenomenele de condensare sunt fenomene al căror aspect aparent este modificarea gradului de condensare şi, eventual, a numărului de subtilitate al substratului realităţii fizice.

În perioada de aur a parapsihologiei, fenomenele de condensare erau considerate manifestări supreme ale exotismului, fiind incluse în rândul fenomenelor aşa-zise obiective, fizice sau fiziologice şi denumite, de obicei, fenomene de materializare. Dar, în ultimele decenii, ele sunt ignorate de numeroase lucrări de specialitate sistematice. Această ignorare se datorează faptului că fenomenele de condensare nu mai pot fi aduse în cadru experimental, cu foarte rare excepţii, datorită dispariţiei surprinzătoare a subiecţilor (fizici) de materializare, la care se adaugă o oarecare aversiune a cercetătorilor anglo-saxoni faţă de ele.

Atunci când autorul acţiunii este un subiect de materializare, fenomenul de condensare exprimă capacitatea sistemelor vii de a acţiona exotic asupra substratului substanţă-bioplasmă al realităţii fizice. În acest caz, fenomenul de condensare poate fi asemănat cu cele bioenergetice şi de biocontrol, înscriindu-se în fenomenele de influenţă exotică, cu subiectul activ.

Uneori însă, autorul fenomenului de condensare nu poate fi identificat în persoana unui subiect cunoscut. Considerăm că în unele dintre aceste cazuri, fenomenul reprezintă o manifestare temporară în realitatea fizică, prin asociativitate, a unor elemente

informaţional-energetice potenţiale, care se servesc pentru structurare de substratul realităţii fizice.

Datorită încălcării flagrante a unor paradigme şi legi fundamentale ale ştiinţelor naturii, a singularităţii, stranietăţii şi rarităţii lor, fenomenele de condensare în ansamblu au cel mai ridicat grad de exotism în cadrul fenomenelor exotice.

Analiza fenomenelor de condensare sugerează că ele pot fi încadrate aparent în două clase distincte:

- aptraportul (ATT);

- bioplasmia (BPS).

Prima clasă cuprinde fenomene în care acţiunea exotică este îndreptată asupra unor structuri formate din substanţă (structuri normale), determinând iniţial o destructurare, prin scăderea gradului de condensare, adică, în termeni consacraţi, o dematerializare. Ele reprezintă fenomene de aport-transfer-transport, pe care le vom denumi prescurtat aptraporturi.

Cea de-a doua clasă reuneşte fenomene în care acţiunea exotică determină iniţial o structurare, cu formarea unor structuri din bioplasmă (structuri paranormale), cu creşterea gradului de condensare, adică o materializare, în termenii consacraţi. Pentru aceste fenomene vom folosi denumirea de bioplasmie.

În ambele clase de fenomene este frecventă interconversia substanţă-bioplasmă, prin jocul numărului de subtilitate.

În continuare, vom prezenta cele două clase de fenomene, cu tipurile caracteristice. Vom formula mecanisme de desfăşurare, în acord cu modelul continuumului material şi vom propune o clasificare generală a fenomenelor de condensare.

În unele cazuri, este posibilă modificarea numărului de subtilitate, cu transformarea parţială sau totală a substratului din bioplasmă în substanţă sau invers, fără o destructurare prealabilă. Astfel, structuri normale formate din substanţă ar deveni structuri paranormale formate din bioplasmă şi invers.

Pentru a evita asemenea confuzii, vom denumi structuri normale pe cele formate iniţial din substanţă şi vom denumi structuri paranormale pe cele condensate iniţial din bioplasmă, indiferent de transformările ulterioare ale substratului lor.

17. APTRAPORTUL (ATT)

Aptraportul (ATT) este acţiunea exotică asupra substratului cu aspect de substanţă al unui sistem normal (fizico-chimic sau viu), care implică modificarea gradului de condensare şi, eventual, a numărului de subtilitate.

Astfel, aptraportul reuneşte fenomenele de condensare al căror obiect sunt sisteme normale, formate iniţial din substanţă.

Am propus o denumire condensată pentru o clasă de fenomene de condensare. Denumirea aptraport provine din condensarea termenilor aport-transfer-transport, care definesc aspecte caracteristice ale manifestărilor.

Dintre denumirile propuse şi folosite de diferiţi autori, menţionăm: aport (apport), după fenomenul reprezentativ al clasei, respectiv hiloclastie (hyloclastie; Sudre, 1926), adică "stăpânirea materiei" (din gr. hylos — "materie, substanţă" + gr. clao — "a stăpâni, a supune") şi transformare spaţio - temporală (transformation in space and time; Gowan, 1980), care exprimă elemente exotice definitorii.

17.1. CLASIFICAREA FENOMENELOR ATT

Din considerente de sistematizare, vom clasifica fenomenele ATT după criterii aparente:

a) după rezultatul şi aspectul aparent:

- aportul;

- asportul;

- teleportarea şi absenţa temporală;

- penetrarea.

Aportul reprezintă apariţia bruscă, inexplicabilă, a unui sistem normal, care se produce, de obicei, într-un spaţiu închis.

Fenomenul complementar aportului, deci dispariţia subită, este denumit uneori asport.

Teleportarea constituie un transport aparent în spaţiu al unui sistem normal, în timp ce absenţa temporală semnifică dispariţia sa temporară din spaţiul-timp fizic.

Penetrarea este străbaterea aparentă a unui obstacol material concret, fără deteriorare.

b) după caracterul reversibil sau nu al acţiunii:

- fenomene reversibile;

- fenomene ireversibile.

În fenomenele reversibile, finalul acţiunii exotice regăseşte sistemul şi structura iniţială. Acţiunea ATT modifică reversibil gradul de condensare şi probabil numărul de subtilitate.

În fenomenele ireversibile, a căror existenţă este greu de dovedit sau de infirmat, sistemul şi structura iniţială nu se mai refac, deoarece acţiunea ATT ar modifica ireversibil gradul de condensare şi, mai ales, numărul de subtilitate.

c) după controlul declanşării şi desfăşurării fenomenului:

- fenomene spontane;

- fenomene provocate.

Sunt posibile două cazuri de fenomene ATT spontane. În primul caz, subiectul nu e conştient de faptul că este el însuşi autorul acţiunii exotice, controlată exclusiv la nivel inconştient. În cel de-al doilea caz, autorul acţiunii nu poate fi identificat în persoana unui subiect cunoscut.

În fenomenele provocate, care se desfăşoară adesea în cadru experimental, subiectul, aflat într-o stare alterată a conştiinţei, declanşează voluntar acţiunea exotică şi o controlează parţial sau integral.

17.2. TIPURI DE FENOMENE ATT

Vom prezenta fenomenele ATT delimitate, în funcţie de rezultatul şi aspectul aparent, în cele patru tipuri deja enumerate.

Asemănarea, uneori până la identitate, a acestor tipuri sugerează că, la fel ca şi în cazul ESP, aptraportul nu trebuie considerat neapărat o clasă cu tipuri de fenomene distincte, ci poate un singur fenomen, cu mai multe variante posibile, care urmează secvenţe caracteristice.

17.2.1. APORTUL

Aportul este definit, de obicei, ca pătrunderea exotică a unui sistem normal (fizico-chimic sau viu) într-un spaţiu închis.

După Long, aportul este ceva dizolvat într-un anumit loc într-o formă invizibilă, transportat la locul dorit şi refăcut în forma originală. În aport, se reformează, de obicei integral, sistemul iniţial, cu structura caracteristică. Deşi este precedat cu necesitate de asport, teleportare şi/sau absenţă temporală, penetrare, aportul reprezintă cea mai cunoscută şi studiată etapă sau fenomen din secvenţa aptraportului reversibil. Din acest considerent, începem prezentarea fenomenelor ATT tocmai cu etapa finală.

Am limitat obiectul acţiunilor ATT, inclusiv aportul, la sisteme normale, apărute prin procese cauzale normale şi formate din substanţă. Astfel, sistemele paranormale, structurate în timpul seance-urilor din bioplasmă, reprezintă bioplastii şi nu pot fi

considerate aporturi, chiar şi atunci când se aseamănă până la identitate cu structuri normale. În cazuri particulare, când natura şi provenienţa structurilor apărute în încăpere rămâne incertă, opţiunea aport-bioplastie nu este simplă.

Aporturile spontane se întâlnesc în fenomene de tip infestare personală activă (IPA) sau infestare locală activă (ILA). Rapoartele unor cazuri menţionează pătrunderea inexplicabilă de obiecte, de cele mai multe ori pietre calde, în încăperi sau în alte spaţii închise. Uneori, martorii au impresia că obiectele se formează în aer.

Aporturile provocate, cvasiinexistente în prezent, au reprezentat cândva manifestări obişnuite ale seance-urilor spiritiste şi experienţelor parapsihologice. Primul caz în cadru experimental datează din anul 1819, când medicul francez Billot menţionează aportul unei cutii de carton, într-o şedinţă cu trei somnambuli şi un orb. Un an mai târziu, Billot asistă la primul aport de flori, într-o şedinţă cu aceiaşi patru subiecţi.

Denumirea de aport (apport), adică "a aduce ceva" sau "ceva care este adus" (din fr. apporter — "a aduce") provine din această perioadă. Aportul denumeşte nu doar acţiunea şi fenomenul în sine, ci şi sistemul, neviu sau viu, aportat.

Protocoalele seance-urilor menţionează aporturi de obiecte (pietre, scrumiere, sonerii, clopoţei, vaze, bijuterii, monede, cărţi, fotografii, bomboane şi alte dulciuri, etc.), plante (flori, ramuri, frunze, plante întregi, fructe, legume, etc.), animale (insecte, fluturi, păsări, peşti, câini, etc.) şi, în cazuri excepţionale, oameni.

Practic, toţi marii subiecţi de materializare, la care se adaugă subiecţi specializaţi, au produs aporturi. Dintre aceştia, se remarcă în mod deosebit: Agnes Nichol (d-na Samuel Guppy, devenită d-na Guppy-Volckmann), Elizabeth Hope (d-na d'Esperance), Eusapia Paladino, Daniel Home, Stainton Moses, Charles Bailey, Heinrich Melzer, Maria Silbert, Maria Vollhardt.

Marea majoritate a subiecţilor de materializare sunt foarte sensibili la lumină şi produc aporturi în întuneric. Aportul este anunţat de un sunet caracteristic, atunci când corpul aportat cade pe masă sau pe podea.

Fenomenul este confirmat doar la aprinderea luminii, când participanţii observă obiecte, plante sau animale, pătrunse inexplicabil în încăperea cu uşile şi ferestrele sigilate. Uneori, numărul şi volumul aporturilor este prea mare pentru a lăsa loc unor dubii asupra realităţii fenomenului. Alteori însă, posibilitatea de fraudă nu este complet exclusă, ceea ce a permis scepticilor să blameze fenomenul în totalitate. Au fost prinşi aşa-zişi subiecţi ce au trişat, simulând aporturi, ca de exemplu o isterică de 26 de ani, care, înaintea şedinţei, lipea cu ceară obiectele de tavan şi de partea inferioară a mesei, aşteptând topirea cerii şi căderea lor în întuneric.

Literatura de specialitate menţionează şi subiecţi care lucrează uneori în lumină, ca Agnes Nichol şi Maria Silbert, în condiţii ce exclud practic orice posibilitate de fraudă. În astfel de cazuri, pot fi observate direct structurile ce cad cu viteză moderată, fără a produce vătămări celor prezenţi. Potrivit mărturiilor din seance-uri desfăşurate în case vechi, cu încăperi spaţioase şi înalte de peste 4 metri, obiectele aportate se condensează în aer, de

obicei la o înălţime de circa 10 picioare (aprox. 3 m). Exemplul cel mai romantic este aportul de flori proaspete, cu picături de rouă pe ele, care cad în număr impresionant peste participanţii la seance.

Numărul subiecţilor animişti, care cred că produc aporturi exclusiv prin propria lor capacitate, este minim. În perioada anilor 1860-1930, când aporturile erau relativ frecvente, marea majoritate a subiecţilor aveau formaţie spiritistă, considerându-se mediumuri prin care s-ar manifesta spirite dezîncarnate, sub protecţia unui spirit de control. Aceşti subiecţi, care lucrează, de obicei, în transă hipnotică, atribuie fenomenele exotice controlului lor sau altor spirite. Dar, declinul spiritismului, avântul cuceririi spaţiului cosmic şi căutarea vieţii inteligente extraterestre, susţinute de o literatură ştiinţifico-fantastică bogată, sunt pe cale de a aduce în prim planul fenomenelor mediale alte entităţi. Anumiţi subiecţi moderni atribuie fenomenele pe care le produc, inclusiv rarele aporturi, inteligenţelor extraterestre, reprezentate de fiinţe sau ordinatoare, care i-ar coordona direct de pe planeta lor natală, cu nume real sau imaginar, ori de la bordul unor vase spaţiale ce se rotesc undeva în apropierea Terrei.

Pentru exemplificarea aporturilor caracteristice, vom folosi date din protocoalele unor seance-uri cu subiectul Agnes Nichol, cunoscută mai mult sub numele de d-na Samuel Guppy:

Într-o şedinţă desfăşurată la Societatea spiritistă din Florenţa, s-au produs aporturi în condiţii de control, cu mâinile subiectului ţinute strâns de către asistenţi. La început, pe masă a căzut o mulţime de flori proaspete, frumos parfumate. Pe urmă, s-a auzit un zgomot violent în direcţia mesei. La aprinderea luminii, s-a observat pe masă un bloc de gheaţă, lung de un picior şi lat de un deget şi jumătate. Datorită căldurii din cameră, gheaţa a început să se topească şi a fost scoasă din încăpere pe o tavă. Seance-ul începuse de o oră şi, dacă gheaţa ar fi fost iniţial ascunsă în cameră, s-ar fi topit de mult.

În şedinţa desfăşurată la domiciliul subiectului din Londra, la data de 03.10.1867, s-a cerut fiecăruia dintre cei 18 asistenţi să solicite un fruct preferat. Unele dorinţe au fost acceptate, altele refuzate şi, imediat, fructele promise au fost aportate. O doamnă a întrebat, în glumă, de ce nu se pot cere şi legume, de exemplu ceapă. Abia a rostit aceste cuvinte şi o ceapă i-a căzut pe genunchi.

Printre cazurile particulare menţionăm aportul de apă. Astfel, în perioada anilor 1930, fakirul Mortado devenea o adevărată fântână arteziană.

Din mâinile şi picioarele sale ţâşneau neîntrerupt, timp de 12 ore, jeturi de apă, într-o cantitate suficientă pentru a umple un mic bazin.

Bozzano relatează un caz neobişnuit, care aduce elemente interesante despre mecanismul fenomenelor ATT:

Într-o şedinţă desfăşurată în martie 1904, la domiciliul subiectului Cavaliere Pereni, Bozzano a solicitat aportul unei bucăţi de pirită de pe biroul său, aflat la circa 2 km distanţă.

Aşa-zisul control a răspuns, prin gura subiectului aflat în transă, că acesta este prea obosit, dar va face totuşi o încercare. Imediat, subiectul a început mişcările spasmodice caracteristice pentru aport, dar nu s-a auzit nici un zgomot provocat de căderea unui corp. Controlul a explicat că a încercat să dezintegreze o bucată din corpul solicitat, a adus-o în încăpere dar nu a mai avut forţă suficientă pentru a o restructura. S-a aprins lumina şi asistenţii au constatat cu surprindere că masa, furniturile şi carpetele din încăpere, precum şi părul şi hainele lor erau pline de lamele foarte subţiri de pirită, ca o pulbere strălucitoare. La întoarcerea acasă, Bozzano a observat că din blocul de pirită de pe birou lipsea un fragment mare, care reprezenta cam o treime din volumul iniţial.

Numeroase cazuri demonstrează că aportul nu afectează viaţa şi starea de sănătate a sistemelor vii din regnul animal. Astfel, insectele, păsările, peştii, câinii sau pisicile aportate sunt întregi şi nevătămate.

Cazul cel mai celebru este aportul în care a fost implicată însăşi Agnes Nichol:

În cursul unei şedinţe spiritiste desfăşurate la Londra, cu subiecţii Frank Herne şi Charles Williams (având ca şi controale pe John King şi Kalic King), unul dintre cei 8 asistenţi a cerut cu ironie să fie adusă d-na Guppy, care are o experienţă bogată în domeniu. Toţi au început să râdă, când, deodată, ceva greu a căzut pe masa de şedinţă. S-a aprins lumina şi a fost văzută d-na Guppy în transă, stând pe masă, cu un caiet într-o mână şi un toc cu cerneală în peniţă în cealaltă mână.

Trezită, ea şi-a amintit doar că se afla în propria casă, situată la circa 5 km distanţă, unde făcea nişte socoteli. Participanţii la şedinţă au condus-o acasă, unde membrii familiei erau îngrijoraţi de dispariţia sa subită. Presa timpului a comentat sarcastic acest fenomen.

În unele cazuri, proveniența şi originea aportului, deci locul asportului, este cunoscut sau poate fi identificat. Dar, problema distanţei în aporturi, adică a distanţei dintre locul aportului şi cel al asportului, sinonimă cu lungimea aparentă a teleportării, nu a fost încă studiată. Se consideră, în general, că această distanţă variază de la câţiva metri, când obiectele sunt aduse din încăperi învecinate sau situate la alte etaje ale locuinţei, la câţiva kilometri, când structurile provin din alte case sau din spaţii libere. În cazuri deosebite, distanţa ajunge la mii de kilometri. Astfel, în anul 1950, Eddy raportează aportul unei scrumiere grele la New York, tocmai dintr-o casă din Chicago.

Puharich relatează, în anii '70, aportul într-un hotel din New York a unei camere de luat vederi, pe care o uitase la Tel Aviv. Autorul acestei performanţe mult controversate, Uri Geller, se consideră doar un medium pentru inteligenţele extraterestre de la bordul unei nave spaţiale "Spectra".

Aporturile experimentale sunt considerate exclusiv fenomene actuale, fără decalaj temporal sesizabil între momentul aportului şi cel al asportului (Delta t right 0). Dar, literatura de specialitate menţionează un număr strict limitat de aporturi spontane, de fapt aptraporturi reversibile cu absenţă temporală (Delta t > 0), asociate cu cazuri Poltergeist. Astfel, raportul întocmit de Pătruţ, Miklos şi Bojescu asupra cazului Poltergeist remarcabil de la Unirea (România, jud. Gorj), din anul 1990, evidenţiază aporturi de obiecte, de

exemplu haine care cădeau din tavan, întregi sau sfâşiate, după 1-5 zile de la momentul dispariţiei din aceeaşi încăpere sau dintr-o alta apropiată.

Aportul, de fapt aptraportul reversibil cu subiectul la locul aportului, este precedat de un fenomen bioinformaţional, în care subiectul achiziţionează exotic informaţie, prin clarviziune mai ales, asupra poziţiei exacte a sistemului ce va fi supus acţiunii ATT. Modul în care subiectul acţionează, uneori în doar câteva fracţiuni de secundă, pentru a afla unde se află exact acel ceva solicitat de asistenţi (de ex. o anumită carte, un fruct exotic, o pasăre) şi pentru a-l aporta, ridică întrebări extraordinare asupra capacităţii şi posibilităţilor psyche-ului uman.

Analiza aporturilor relevă un aspect pe care îl considerăm esenţial pentru formularea mecanismului fenomenelor ATT. Observaţiile arată că adesea nu sunt aportate doar sisteme macroscopice individuale, nevii sau vii, ori fragmente ale acestora. Florile aportate sunt uneori acoperite de rouă şi conţin mici insecte rătăcite printre petale, pietrele sunt acoperite de bucăţi de pământ iar oamenii apar îmbrăcaţi şi cu obiectele pe care le aveau asupra lor în momentul asportului. Ajungem la concluzia că aptraportul ca atare, fie că îl considerăm o clasă de fenomene sau doar un singur fenomen, nu implică de fapt sisteme macroscopice individuale, ci o regiune spaţio-temporală din jurul acestora.

17.2.2. ASPORTUL

Asportul reprezintă dispariţia exotică a unui sistem normal (fizico-chimic sau viu).

Asportul constituie etapa iniţială obligatorie a oricărui aptraport. Deşi mai frecvent decât aportul, el este mult mai rar observat şi mai puţin cercetat.

Literatura de specialitate foloseşte aproape exclusiv denumiri improvizate, ca dispariţie subită sau dispariţie paranormală. Denumirea de asport (Asport; Bonin, 1977), puţin cunoscută, este o replică la aport, adică "a duce ceva" faţă de "a aduce ceva" (din lat. ab(s) portare — "a aduce de la" faţă de lat. ad portare — "a aduce la", care a generat fr. apporter).

În cazul clasic al aptraportului reversibil fără absenţă temporală (Delta t right 0), analizat în paragraful precedent, subiectul şi observatorul se găsesc la locul aportului. Asportul este observat doar accidental, dar este subînţeles şi poate fi verificat atunci când poziţia iniţială a sistemului aportat este cunoscută sau poate fi stabilită.

În cuprinsul acestui paragraf, vom analiza cazul mult mai rar, cu subiectul şi observatorul la locul asportului, când dispariţia exotică poate fi urmărită direct, dacă se lucrează în condiţii satisfăcătoare de luminozitate. Aceste experienţe, desfăşurate în seance-uri, cu subiecţi specializaţi, sunt de tip aptraport reversibil cu absenţă temporală (Delta t > 0), când obiectul dispărut reapare după un interval de timp, în acelaşi loc sau într-un loc diferit.

În celebrele şi controversatele experienţe ale astronomului Zollner cu subiectul Henry Slade, desfăşurate la Berlin, în anul 1877, s-au observat şi fenomene de dispariţie-

reapariţie a unor obiecte. Zollner raportează dispariţia bruscă a unui gheridon care evolua telekinetic, urmată, peste 5-6 minute, de reapariţia sa la fel de bruscă, la 1,50 m înălţime şi căderea pe parchet. Un tub de termometru, un cărbune şi o carte au servit ca obiecte pentru acţiuni asemănătoare.

În anii 1908-1909, Ochorowicz a realizat o serie de experienţe interesante cu subiectul Stanislawa T. (Tomczyk), printre care şi dispariţia şi reapariţia unor obiecte în plină lumină. Reapariţia obiectelor se făcea la momentul şi în locul desemnat de către experimentator, de obicei peste câteva minute şi la o distanţă suficientă de subiect, pentru a preveni orice posibilitate de fraudă.

Continuând aceste experienţe, Lebiezdinski a făcut constatarea îngrijorătoare că, atunci când era prea obosită, Stanislawa T. nu mai putea readuce obiectele asportate, care rămâneau, poate pentru totdeauna, condamnate la o existenţă potenţială într-o stare nemanifestă.

În anul 1912, Lebiezdinski şi Roszolowski au realizat experienţe asemănătoare cu subiectul Stefka B., dar la adăpostul unui manşon negru, care proteja de lumină obiectul ce urma să fie asportat.

17.2.3. TELEPORTAREA ŞI ABSENŢA TEMPORALĂ

Teleportarea este un transport exotic aparent în spaţiu al unui sistem normal (fizico-chimic sau viu), care este supus aptraportului.

Trebuie făcută o distincţie între telekinezie *, ca acţiune PK de poziţie în care un sistem fizico-chimic este deplasat ca atare şi efectiv pe o distanţă scurtă, vezi paragraful 10.2.1 (vol.1), şi teleportare, o acţiune ATT în care un

* Notă. Denumirea tradiţională de telekinezie este înlocuită în terminologia modernă folosită de parapsihologie cu psihokinezie (PK), care are şi un caracter mai general. Totuşi, pentru o nuanţare pe care o considerăm necesară, folosim pe parcursul lucrării şi termenul de telekinezie, exclusiv pentru unele acţiuni PK de poziţie.

sistem fizico-chimic sau viu este transportat, probabil doar aparent, pe distanţe adesea lungi, într-o stare destructurată.

Denumirea de teleportare (teleportation), adică "a duce departe" (din gr. tele — "departe" + lat. portare — "a aduce"), ca şi alte denumiri folosite, ca teletransport (Teletransport) sau translocaţie (translocation), exprimă caracteristica fenomenului, fără a-l separa însă net de PK de poziţie, în esenţă de telekinezie.

Se poate defini o lungime aparentă a teleportării (Delta s_f), care măsoară distanţa efectivă dintre locul asportului şi cel al aportului.

Absenţa temporală reprezintă o dispariţie temporară, cel puţin aparentă, din spaţiul-timp fizic a unui sistem normal (fizico-chimic sau viu), ca atare, care este supus aptraportului. Ea se datorează trecerii sistemului din stare manifestă structurată în stare potenţială destructurată şi exprimă probabil o dispariţie temporară din subdomeniul fizic al realităţii fizice.

Se poate defini un interval sau o durată a absenţei temporale (Delta t_f), care măsoară intervalul de timp dintre momentul aportului şi cel al asportului.

Literatura de specialitate nu propune un termen anume pentru acest aspect, care este de altfel adesea ignorat. Denumirea de distorsie temporală (time-warp) se referă doar la evenimentele care se desfăşoară inexplicabil într-un interval de timp mai scurt decât cel normal.

Teleportarea şi absenţa temporală sugerează că acţiunea ATT determină modificări ale parametrilor spaţiali şi/sau temporali ai sistemelor implicate, în condiţiile modificării prealabile a gradului de condensare şi destructurare.

Astfel, aptraporturile pot fi considerate fenomene de transformare spaţio-temporală.

În cazul particular al aptraportului ireversibil, cel puţin potrivit informaţiilor accesibile, teleportarea şi absenţa temporală nu pot fi cuantificate. Mărimile Delta s_f şi Delta t_f nu au valori definite (Delta s_f nedefinit, Delta t_f right infty), deoarece acţiunea nu se mai încheie prin restructurarea sistemului iniţial în spaţiul-timp fizic.

Tradiţiile folclorice ale multor popoare menţionează dispariţii de persoane. Un număr limitat de cazuri moderne susţin dispariţia fără urmă a unor sisteme nevii sau vii. Dispariţiile definitive ale unor obiecte, atunci când subiectul este obosit, au fost menţionate în paragraful 17.2.2. Experienţele cele mai dramatice sunt dispariţiile subite şi definitive ale unor persoane, uneori în prezenţă de martori. În astfel de cazuri, autorul propriu-zis al acţiunii exotice rămâne necunoscut sau nu poate fi identificat, nefiind exclusă intervenţia unor elemente provenite din realitatea informaţional-energetică, ce se manifestă uneori şi sub masca zânelor, elfilor sau gnomilor, a îngerilor sau demonilor ori a OZN-urilor cu sau fără ocupanţi.

Cazul fermierului american Orion Williamson este unul dintre cele mai cunoscute dintr-o lungă serie de dispariţii misterioase:

Orion Williamson era un fermier cunoscut din apropiere de Salem, statul Alabama. Într-o zi de iunie a anului 1844, el şi-a părăsit fotoliul din pridvor şi a pornit pe câmpul de lângă casă, pentru a-şi aduce caii de la păscut. Soţia şi copilul l-au văzut îndepărtându-se iar, de cealaltă parte a câmpului, doi vecini i-au făcut semne amicale. Sub privirile lor, Orion a dispărut brusc.

Martorii au verificat cu atenţie întreg câmpul, dar nu au descoperit nici o groapă sau gaură în sol. Din oraş au sosit oameni cu câini care l-au căutat zadarnic pe fermier. Ziariştii au venit şi ei imediat la faţa locului. Ambrose Pierce a relatat întregul caz sub titlul "Despre dificultatea de a traversa un câmp".

Orion Williamson nu a mai fost văzut niciodată.

Teleportarea şi absenţa temporală pot fi definite şi cuantificate în cazul aptraportului reversibil. Deşi nu sunt accesibile ca atare observaţiei directe, observatorul fix exterior le deduce din distanţe (Delta s_f) şi durate (Delta t_f) aparente între asport şi aport.

Din acest motiv, ne vom referi în mod particular la experienţe în care sunt implicate persoane, care pot oferi informaţii relativ exacte despre locul şi momentul asportului şi al aportului, respectiv impresii personale, mai mult sau mai puţin subiective, din punctul de vedere al observatorului mobil implicat în experienţă.

Analiza teleportărilor prezentate de lucrările dedicate fenomenelor paranormale, respectiv manifestărilor ufologice relevează două variante distincte:

- teleportarea simplă;

- teleportarea ufologică.

Teleportarea simplă constituie, de obicei, etapa caracteristică din secvenţa aptraportului reversibil. Subiectul propriu-zis, adică autorul acţiunii ATT în care sunt implicate sisteme nevii şi/sau vii, este cunoscut sau rămâne necunoscut. Atunci când sunt teleportate persoane, autorul acţiunii este aproape întotdeauna necunoscut. Cazul remarcabil al d-nei Samuel Guppy, teleportată cvasiinstantaneu la o distanţă de 5 km, prezentat în cadrul paragrafului 17.2.1, este o excepţie notabilă, care a necesitat efortul conjugat a trei subiecţi.

Un caz tipic de teleportare simplă, menţionat adesea, este cel al soldatului filipinez Gil Perez:

În dimineaţa zilei de 25. 10. 1593, Gil Perez, un soldat din corpul de gardă al oraşului filipinez Manila, a dispărut subit, pentru a reapare însă imediat, la o distanţă de aproape 15000 km, în Piaţa Palatului din Ciudad de Mexico. El a afirmat în faţa autorităţilor mexicane uluite că guvernatorul Filipinelor fusese ucis în noaptea precedentă. Potrivit lui Perez, teleportarea a durat mai puţin decât cântecul unui cocoş. Peste două luni, pasagerii unui vapor sosit din Filipine au confirmat vestea morţii guvernatorului, susţinând că îl întâlniseră pe Perez cu o zi înaintea dispariţiei sale din Manila.

Teleportarea ufologică prezintă caracteristici particulare, fiind asociată cu o apariţie ufologică. Scenariul său urmează, de cele mai multe ori, o schemă deja cunoscută. Pasagerii unui autoturism, care se deplasează, de obicei noaptea, pe o şosea interurbană, observă pe cer una sau mai multe lumini ce par să îi urmărească. După un timp, autoturismul întâlneşte ceva care pare un autobuz sau un tren ciudat fără călători, prin ale cărui ferestre se răsfrânge o lumină caldă sau intră brusc într-o ceaţă densă, uneori colorată, care acoperă şoseaua. În următoarea secvenţă pe care şi-o reamintesc, pasagerii autoturismului, care

continuă să ruleze pe şosea, realizează că au parcurs, fără să îşi fi dat seama, o distanţă apreciabilă, de câteva zeci sau sute de kilometri.

Privindu-şi ceasurile, ei constată cu stupoare că au trecut inexplicabil zeci de minute sau ore din care nu îşi amintesc nimic. Acest interval de timp este, de obicei, mai scurt decât cel necesar pentru a parcurge cu autoturismul, în condiţii normale, porţiunea de drum pe care nu îşi amintesc că ar fi străbătut-o. Verificarea ulterioară a consumului de carburant arată o valoare mai mică decât cea aşteptată, diferenţa corespunzând tocmai acelei porţiuni de drum. Uneori, autoturismul prezintă ulterior urme sau pete neobişnuite. Acest scenariu constituie partea obiectivă şi uneori parţial verificabilă a experienţei.

Câteodată, peste săptămâni, luni sau ani, obsedaţi de orele de amnezie şi de coşmarurile ce le tulbură nopţile, subiecţii implicaţi în experienţă se supun unor şedinţe de regresie hipnotică. Pe parcursul şedinţelor, ei povestesc, într-o stare de tensiune şi anxietate, că în intervalul de timp care le lipseşte din memorie au fost victima unei abducţii, vezi paragraful 18.2.4.5. Introduşi fără voia lor, cu sau fără autoturism, în interiorul unui OZN, s-au găsit înconjuraţi de ocupanţi cu aspect umanoid, din rândul cărora se distingea un lider, care le-a comunicat, de obicei telepatic, că sunt exploratori din alte sisteme planetare sau stelare, din alt timp sau dintr-un univers paralel, care cercetează Pământul de la bordul farfuriilor zburătoare. Subiecţii mai povestesc că ar fi fost dezbrăcaţi şi supuşi unui simulacru de examen medical. Odată încheiată abducţia, ei s-au regăsit în propriul autoturism, la o distanţă apreciabilă de locul în care au fost răpiţi. Mărturiile sub hipnoză regresivă constituie aspectul subiectiv al experienţei.

Teleportările ufologice clasice, de exemplu cazurile în care au fost implicaţi soţii Barney şi Betty Hill (19/20. 09.1961, Canada - SUA), soţii Vital (05. 07. 1958, Argentina - Mexic), soţii Peter şi Frances (30/31. 03. 1974, Rhodesia), soţii John şi Elaine Avis cu cei trei copii (27. 10. 1974, Anglia), Attilio Brunelli şi Severino Porchietto (14/15. 07. 1972, Argentina), Luli Oswald şi F. G. (15.10.1979, Brazilia), respectă acest scenariu aiuritor.

Cazul cel mai spectaculos, din punct de vedere al teleportării, este probabil cel al soţilor Vital:

În seara zilei de 05. 06. 1958, s-a desfăşurat o senzaţională teleportare ufologică de 5000 km. Dr. Gerardo Vital, împreună cu soţia, se întorceau, la bordul unui autoturism "Peugeot 403", de la o petrecere de familie. Imediat în faţa lor, într-o altă maşină, se aflau doi prieteni, care au ajuns la Buenos Aires, aşteptând zadarnic sosirea soţilor Vital. Neliniştiţi de eventualitatea unui accident, cei doi prieteni au refăcut întregul drum în sens invers, fără a găsi vreun indiciu despre "Peugeot-ul 403" căutat. Abia peste 48 de ore, un telefon de la Consulatul argentinian din Ciudad de Mexico anunţa prezenţa soţilor Vital în Mexic. Potrivit depoziţiei lor, pe drumul spre Buenos Aires, undeva între localităţile Chascomus şi Maipu, au intrat deodată într-o ceaţă verde şi deasă, după care şi-au pierdut cunoştinţa. Atunci când şi-au revenit, se aflau tot în maşină, pe o stradă pustie necunoscută. Ceasurile de mână erau oprite. Au aflat că se găsesc la Ciudad de Mexico şi că de la dispariţia lor din Argentina au trecut două zile. Autoturismul, rămas fără vopsea, care arăta ca ars cu un aparat de sudură, a fost transportat în SUA pentru analize. Datorită unei depresii nervoase, doamna Vital a fost internată într-un spital argentinian. Din păcate, soţii Vital nu au fost

supuşi hipnozei regresive, care să ofere informaţii asupra celor 48 de ore de amnezie, în care au fost probabil victime ale unei abducţii.

Nu ştim însă dacă teleportarea ufologică este o teleportare propriu-zisă, când sistemele implicate sunt supuse unei acţiuni ATT şi se află în stare destructurată, sau doar o pseudoteleportare, când sistemele implicate ar fi transportate ca atare în interiorul unui OZN concret, cu aparenţă de navă.

Cazurile în care sunt implicate persoane în stare conştientă, ce păstrează amintiri ale experienţei, alterate de factori personali subiectivi, prezintă un interes deosebit pentru cercetători. Persoanele implicate în experienţe nu au avut nici un moment impresia că s-ar fi aflat în stare destructurată. Mai mult chiar, în cazurile de absenţă temporală, subiecţilor masculini implicaţi le creşte barba, corespunzător duratei subiective a experienţei, apreciate din punctul de vedere al observatorului mobil. Uneori, în aceleaşi experienţe de absenţă temporală, subiectul implicat are impresia că pătrunde temporar într-o realitate distinctă, într-un veşnic prezent, într-o lume magică a zânelor, ielelor, elfilor sau gnomilor, care alimentează tradiţiile folclorice, sau la o bază extraterestră din noul folclor ufologic, ce prezintă asemănări cu aşa-numitul plan astral luminos şi simbolic din unele experienţe extracorporale, o lume raţională şi absurdă, angelică şi demonică, cu măşti amăgitoare, pe care Jacques Vallee o numeşte Magonia.

Parametrii Delta s_f şi Delta t_f care reprezintă lungimea teleportării şi durata absenţei temporale, au fost definiţi din perspectiva observatorului fix exterior.

Atunci când în experienţă sunt implicate persoane, pot fi definiţi, cel puţin teoretic, parametri Delta s_m şi Delta t_m, care reprezintă aceleaşi mărimi, considerate însă din punctul de vedere al observatorului mobil participant.

Valoarea Delta s_m este puţin semnificativă, deoarece, chiar şi atunci când are impresia unei deplasări efective, subiectul implicat nu cunoaşte viteza, pentru a face aprecieri asupra distanţei. În schimb, valoarea Delta t_m şi, îndeosebi, compararea valorilor Delta t_m şi Delta t_f permite o serie de aprecieri şi speculaţii interesante, care demonstrează complexitatea experienţelor de acest tip.

Se poate defini un decalaj temporal, Delta (Delta t) = Delta t_m - Delta t_f, care exprimă diferenţa duratelor de absenţă temporală apreciate de observatorul mobil şi de cel fix. În funcţie de decalajul temporal, se disting trei cazuri:

- experienţe fără decalaj temporal, Delta (Delta t) right 0;

- experienţe cu decalaj temporal pozitiv, Delta (Delta t) > 0;

- experienţe cu decalaj temporal negativ, Delta (Delta t) < 0.

Majoritatea teleportărilor simple, vezi cazurile Gil Perez şi d-na Samuel Guppy, sunt experienţe fără decalaj temporal şi cu absenţă temporală neglijabilă, în care Delta t_m, Delta t_f right 0 şi Delta (Delta t) right 0.

Experienţele cu decalaj temporal pozitiv, când timpul se dilată pentru observatorul mobil, Delta (Delta t) > 0, sunt foarte rare.

Cazul caporalului chilian Valdes, prezentat de literatura ufologică, este un exemplu remarcabil, în care decalajul este susţinut nu de amintiri, ci de barba crescută şi de ceasul său.

În noaptea de 24/25.04.1972, caporalul Armando Valdes se afla, împreună cu şapte soldaţi, într-o misiune de patrulare, undeva în regiunea Arica, situată la circa 4000 m altitudine. În jurul orei 4 dimineaţa, o santinelă a raportat că din cer au coborât două lumini de culoare violetă. Una dintre ele, suspendată la mică înălţime, la vreo 500 m de militari, strălucea intens, luminând întreaga zonă. Îngrijorat de prezenţa inoportună, caporalul Valdes a pornit spre inamicul potenţial, somându-I să se identifice şi să se îndepărteze.

Era ora 4:15, când, după ce a parcurs doar câţiva metri spre lumina violacee, a dispărut brusc din faţa soldaţilor săi uimiţi. El a reapărut în acelaşi loc, la fel de neaşteptat, 15 minute mai târziu.

Avea o barbă care corespundea la câteva zile de creştere, deşi, aşa cum au confirmat şi superiorii săi, se răsese înaintea misiunii de noapte. Ceasul de mână era oprit la orele 4:30 iar calendarul său nu indica data de 25. 04, ci 30. 04. Caporalul Valdes nu şi-a amintit nimic din cele petrecute în timpul absenţei temporale.

Experienţele cu decalaj temporal negativ, când timpul se contractă pentru observatorul mobil, Delta (Delta t) < 0, sunt ceva mai numeroase decât cele cu decalaj pozitiv. O serie de povestiri şi basme au ca subiect întâmplări în care eroul se prinde pentru o clipă în dansul zânelor sau se abate pentru scurt timp pe la casele lor, după care, regăsindu-şi drumul, constată cu disperare că a revenit într-un timp al strănepoţilor săi, când rudele apropiate, prietenii şi cunoscuţii i-au murit de mult.

Experienţa unui student, asociată cu elemente ufologice, relatată de Vallee, se referă la un decalaj negativ mai modest, de... numai 18 zile.

Într-o zi din iulie 1961, un student, al cărui nume nu a fost dezvăluit, se afla Împreună cu patru prieteni în căutare de vestigii arheologice. Separându-se la un moment dat de grup, a observat în spatele unui boschet un disc argintiu aterizat, cu un diametru de circa 7 m. A urcat pe o platformă transparentă la bord, descoperind un post de pilotaj cu trei locuri şi un ecran ce prezenta scene exterioare. OZN-ul, fără alţi ocupanţi, a decolat imediat, aterizând puţin mai târziu într-o zonă de deşert. La ieşirea din OZN, studentul s-a găsit în faţa unei "maşini de învăţat", ce semăna cu un ordinator şi care, timp de 3 ore, i-a transmis, parcă direct în creier, o mulţime de cunoştinţe cu ajutorul unor înregistrări. În acest interval, pe vârful maşinii, cu o lungime de 7 m şi lată de 1 m, pulsa o lampă orbitoare. Odată lecţia încheiată, a urmat drumul înapoi la bordul OZN-ului.

Studentul a reapărut la doar câţiva metri de locul în care se separase de colegii săi. Unităţi ale armatei şi ale poliţiei îl căutau. Trecuseră 18 zile. Purta la butonieră aceeaşi floare. Barba nu îi crescuse.

Analiza generală a fenomenelor de teleportare şi/sau absenţă temporală evidenţiază trei tipuri distincte:

- teleportare fără absenţă temporală, Delta s > 0, Delta t right 0;

- teleportare cu absenţă temporală, Delta s > 0, Delta t > 0;

- absenţă temporală fără teleportare, Delta s right 0, Delta t > 0.

Teleportarea fără absenţă temporală, de fapt cu absenţă temporală neglijabilă, este caracteristică experienţelor din seance-uri, în care asistenţa abia îşi formulează cererea şi obiectul solicitat este aportat, uneori de la distanţe considerabile. Ea se întâlneşte, de obicei, şi în teleportarea simplă în care sunt implicate persoane.

Teleportarea cu absenţă temporală este rar menţionată în cazul teleportării simple, dar este specifică teleportării ufologice, în care sunt implicate persoane aflate în deplasare cu autoturismul.

Absenţa temporală fără teleportare sau cu teleportare neglijabilă se întâlneşte în experienţele din seance-uri cu obiecte care dispar şi reapar după un timp, practic în acelaşi loc, în povestirile şi basmele din tradiţia folclorică şi în unele experienţe asociate cu manifestări ufologice, cum sunt cazurile caporalului Valdes şi al studentului pasionat de arheologie.

În tipurile cu absenţă temporală, decalajul temporal poate fi pozitiv sau negativ.

17.2.4. PENETRAREA

Potrivit definiţiei tradiţionale, penetrarea este străbaterea materiei prin materie; evident, este vorba despre materie-substanţă.

Într-o definiţie mai explicită, penetrarea reprezintă întrepătrunderea aparentă a două sisteme normale (fizico-chimice sau vii) ori a unor părţi ale aceluiaşi sistem. Într-o altă definiţie explicită, penetrarea este străbaterea, cel puţin aparentă, de către un sistem normal a unui obstacol material concret, fără deteriorare.

Ipoteza cea mai cunoscută şi răspândită consideră penetrarea o traversare, în care unul dintre cele două sisteme sau una dintre regiunile aceluiaşi sistem care se întrepătrund, ocupând pentru un interval scurt de timp aceeaşi regiune în spaţiu, se găseşte temporar în stare destructurată. Potrivit ipotezei, unul dintre sistemele implicate urmează o secvenţă dematerializare-rematerializare, pe care noi o numim destructurare-restructurare şi o asociem cu variaţia gradului de condensare şi, probabil, a numărului de subtilitate.

Denumirea de penetrare (penetration), în sensul de "a pătrunde prin" (din lat. penetrare — "a penetra, a pătrunde prin"), exprimă tocmai această ipoteză.

Penetrarea constituie o etapă în aptraportul reversibil, atunci când pe parcursul lungimii aparente a teleportării (Delta s), există cel puţin un obstacol material concret. În funcţie de ipoteza aleasă, se pot formula aprecieri asupra penetrării. Dacă teleportarea se desfăşoară în spaţiul-timp fizic (3+1) D, penetrarea aparentă este într-adevăr o traversare. Dacă însă, aşa cum susţin unii autori, teleportarea nu se desfăşoară în spaţiul-timp fizic (3+1) D, ar avea loc o transcendere şi chiar penetrarea aparentă ar fi doar iluzorie.

Protocoalele unor seance-uri menţionează experienţe cu subiecţi puternici, care urmăresc în mod particular penetrarea. Amintim în acest sens experienţele cu obiecte ce trec din exteriorul în interiorul unor volume sigilate (de ex. cutii, casete, vase, recipiente, geamantane), respectiv din interior în exterior.

Referindu-se la seria de experienţe cu subiectul Henry Slade din 1877, cunoscutul fizician şi astrofizician Zollner raportează că Slade a extras fără contact monede din două cutii sigilate şi lipite. Monedele au traversat nu numai peretele cutiei, ci şi masa, căzând pe podea. Într-o cutie, în locul monedelor s-au găsit la desigilare bucăţi de ardezie. În anul 1832, Mina (Margery) Crandon a obţinut rezultate asemănătoare, introducând şi extrăgând obiecte în şi din recipiente închise. Scepticii consideră aceste performanţe doar trucuri obişnuite de prestidigitaţie.

Manifestări similare spontane, cu obiecte care apar şi dispar, de exemplu din dulapuri sau sertare închise, sunt menţionate şi în cazuri Poltergeist.

Din punct de vedere teoretic, există două posibilităţi de penetrare în astfel de experienţe:

- obiectul care traversează peretele volumului închis suferă o destructurare temporară;

- peretele volumului închis este temporar destructurat.

Prima posibilitate, care intervine în majoritatea cazurilor, este un aptraport reversibil, cu teleportare pe distanţă scurtă, dar cu un obstacol pe parcurs. A doua posibilitate, care nu este exclusă cel puţin teoretic, ar reprezenta o acţiune PK de poziţie, adică o telekinezie cu destructurarea temporară a obstacolului interpus.

La 17.12.1877, au început la Berlin seance-urile celebre şi mult controversate cu experimentul nodurilor (Knotenexperiment). Experienţele lui Zollner cu Henry Slade, la care au mai asistat uneori fizicienii Weber şi Fechner, au avut ca temă producerea de noduri într-o coardă închisă (funie fără sfârşit). Într-o variantă experimentală, tema a fost întrepătrunderea unor corpuri cu suprafaţă închisă, formate dintr-o singură bucată. Rezultatele obţinute l-au condus pe Zollner la formularea ipotezei alternative a unei a patra dimensiuni spaţiale, pentru a explica aportul, în general, şi penetrarea, în particular. Potrivit ipotezei, obiectul supus acţiunii exotice ar pătrunde temporar într-un spaţiu 4 D, generând impresia amăgitoare a unei secvenţe dematerializare-rematerializare, deci destructurare-restructurare.

Într-o primă experienţă, Zollner a pregătit, în absenţa lui Slade, patru sfori cu lungimea 1,48 m şi lăţimea 1 mm, unindu-le capetele şi sigilându-le cu ceară. Zollner a ales o coardă, a

petrecut-o în jurul gâtului său iar Slade, în plină lumină şi fără atingere, a produs în ea patru noduri.

Apoi, Zollner a ales fâşii de piele, late de 5-10 cm, pe care le-a unit la capete, le-a sigilat şi le-a acoperit cu mâinile. A simţit un suflu rece şi fâşiile mişcându-se sub mâinile sale, în timp ce mâinile lui Slade nu s-au apropiat, rămânând tot timpul la 20-30 cm de masă. După circa 3 minute, Zollner şi-a ridicat mâinile, descoperind fâşiile întrepătrunse şi cu patru noduri.

Într-o altă experienţă, Zollner a introdus două inele de lemn şi unul de cauciuc pe o coardă de vioară, după care a legat capetele corzii şi le-a sigilat. S-a stins lumina şi, după câteva minute, s-a simţit un miros slab de ars şi s-a auzit clinchetul celor două inele de lemn. La aprinderea luminii, inelele de lemn au fost găsite în jurul piciorului unui gheridon din apropiere. Pe coardă s-au format două noduri iar inelul de cauciuc se afla în interiorul lor. Sigiliile de la capetele corzii erau intacte.

Conform ipotezei lui Zollner, un obiect care pătrunde temporar în spaţiul 4-dimensional ar trebui să revină simetric, identic cu imaginea sa în oglindă. Pentru a verifica această propunere, Zollner a imaginat o experienţă-test, cerând lui Slade să treacă prin masă două cochilii de melc de mărime diferită şi cu sens de înfăşurare diferit. Una dintre cochilii a traversat masa, fără a-şi modifica însă sensul de înfăşurare. De altfel, în nici una dintre experienţele asemănătoare, cu obiecte care străbat un obstacol concret ce nu delimitează un volum închis, obiectele implicate nu au devenit identice cu imaginea lor în oglindă. Nici cartea pe care Eusapia Paladino a trecut-o printr-o perdea, sub privirile astronomului Camille Flammarion, şi nici multele alte cărţi aportate nu au trebuit citite după experienţă de la dreapta la stânga sau în oglindă.

Penetrarea nu trebuie confundată cu perforarea. În perforare, obstacolul concret este străbătut cu deteriorare, ceea ce arată un impact real între obiectul mobil şi obstacol, ambele în stare structurată. Perforarea se întâlneşte mai ales în cazuri Poltergeist, în aşa-numitele "bombardamente cu pietre", când o casă este bombardată din senin cu pietre, care pătrund în interior, găurind acoperişul sau spărgând ferestre.

17.3. MECANISMUL DE DESFĂŞURARE A FENOMENELOR ATT

Aptraportul reprezintă acţiunea exotică asupra substratului cu aspect de substanţă, din care sunt structurate sistemele normale, ce determină modificarea gradului de condensare şi, eventual, a numărului de subtilitate.

Fenomenele ATT sunt etape din secvenţa generală: asport - teleportare şi/sau absenţă temporală - penetrare - aport, ce exprimă modul în care este perceput aptraportul de către un observator fix exterior.

În funcţie de caracterul reversibil sau ireversibil al acţiunii ATT, propunem două tipuri de mecanisme:

a) mecanismul de destructurare reversibil;

b) mecanismul de destructurare ireversibil.

a) Mecanismul de destructurare reversibil

În acest mecanism, caracteristic aptraportului reversibil, începutul şi finalul acţiunii exotice găsesc sistemul normal iniţial, format exclusiv din substanţă. Aparent şi formal, gradul de condensare variază reversibil şi numărul de subtilitate nu este afectat.

Fenomenele ATT sugerează, după părerea noastră, că sistemele materiale dispun de o matrice informaţională (blue-print), care structurează materia fizică potrivit informaţiei codificate. Transformările sistemelor, datorită interacţiunilor cu alte sisteme sau unor procese cu evoluţie temporală, se operează iniţial în aceste matrici-plan primordiale. Poziţia unui sistem în spaţiul-timp fizic este determinată de valorile codificate ale parametrilor spaţio-temporali ai matricii sale informaţionale.

Considerăm că mecanismul reversibil cuprinde 3 etape:

- conversia substratului şi destructurarea sistemului implicat;

- transformarea parametrilor spaţio-temporali ai matricii informaţionale;

- restructurarea sistemului iniţial şi reconversia substratului.

În prima etapă, se produce destructurarea sistemului fizico-chimic sau viu implicat. Experienţele cu reuşită parţială, în care subiectul aportează doar o parte a unui sistem, de exemplu aportul fragmentului unui bloc de pirită ce nu a mai putut fi restructurat de Cavaliere Peretti, prezentat în paragraful 17.2.1, constituie o dovadă în favoarea destructurării. Absenţa unor efecte fizice importante în mediul înconjurător demonstrează că destructurarea nu se face direct din faza de substanţă, ci este precedată de transformarea substratului din substanţă în bioplasmă, prin creşterea numărului de subtilitate. Această etapă, considerată de obicei o dematerializare, este percepută de observatorul fix exterior ca o dispariţie bruscă, deci un asport, şi apreciată ca un fenomen distinct.

În etapa centrală, are loc doar o transformare a parametrilor spaţio-temporali ai matricii informaţionale. După cum sunt modificaţi parametrii spaţiali şi/sau temporali, etapa este considerată, de către observatorul fix exterior, teleportare şi/sau absenţă temporală, cu sau fără penetrare. Acesta şi-o imaginează, evident incorect, ca un transport în spaţiu şi/sau timp, fie în cadrul (3+1) D sau într-un cadru superior, aşa cum consideră Zollner.

În etapa finală, matricea informaţională organizează materia fizică, refăcând integral structura iniţială, în locul şi momentul codificate de noii parametrii spaţio-temporali. Absenţa, din nou, a unor efecte fizice importante arată că restructurarea nu se face direct în fază de substanţă, ci în fază de bioplasmă, ceea ce presupune ulterior transformarea substratului din bioplasmă în substanţă, prin scăderea numărului de subtilitate. Această

etapă, considerată de obicei o rematerializare, este percepută de observatorul fix exterior ca o apariţie bruscă, deci un aport, şi apreciată ca fenomen distinct.

Prezentarea mecanismului relevă că sistemul iniţial şi cel final nu sunt identice, ci doar similare, deoarece microparticulele ce le compun nu mai sunt, din punct de vedere individual, aceleaşi. Dar, indiscernabilitatea microparticulelor, deci imposibilitatea diferenţierii particulelor de acelaşi tip, nu permite evidenţierea nonidentităţii.

Aparent surprinzător, ciclul destructurare-restructurare, care, în cazul sistemelor vii supuse acţiunii ATT, implică nu doar corpul fizic, ci şi sistemul bioplasmatic, nu pune în pericol viaţa şi nu afectează starea de sănătate şi vitalitate a organismelor, controlate probabil la nivel superior de către matricea informaţională.

O analiză atentă a cazurilor spontane şi experimentale relevă un aspect interesant. Astfel, oamenii teleportaţi nu dispar şi nu apar dezbrăcaţi, ci cu hainele şi lucrurile pe care le au asupra lor. Florile aportate sunt uneori acoperite cu picături de rouă iar pietrele cu bucăţi de pământ. Acest amănunt demonstrează că transformările spaţio-temporale, datorate acţiunii ATT, nu se operează în matrici individuale izolate ale sistemelor normale, ci într-o anumită regiune spaţio-temporală. Astfel, prin modificarea coordonatelor spaţiale şi/sau temporale ale unei întregi regiuni, are loc translatarea tuturor sistemelor pe care le conţine în altă regiune spaţială şi/sau temporală.

Apare evident că nu structurile concrete, formate din substratul bioplasmă-substanţă, sunt fundamentale, ci matricile informaţionale care le organizează şi le localizează. Datele observaţionale arată că nu doar sistemele organice sau minerale sunt structurate de blue-printuri, ci şi cele confecţionate pe cale artificială (de ex. haine, bijuterii, monede, cărţi, pahare, vaze, automobile), care pot fi astfel asportate, aportate, teleportate. Aceste elemente sugerează că însăşi materia fizică dispune în intimitatea sa de o componentă informaţională, pe care deocamdată o ignorăm. În acord cu modelul continuumului material, ipoteza că materia fizică este doar o manifestare în cadru spaţio-temporal a unor aspecte informaţional-energetice profunde constituie o expresie a faptului că realitatea fizică este un domeniu inferior în raport cu realitatea informaţional-energetică.

b) Mecanismul de destructurare ireversibil

Mecanismul este caracteristic aptraporturilor considerate ireversibile, când observatorul fix exterior nu mai obţine informaţii despre sistemele asportate, pe care le crede dispărute definitiv.

Potrivit acestui mecanism, acţiunea ATT ireversibilă ar determina, într-o primă etapă, conversia substanţei în bioplasmă şi destructurare, după care, din anumite motive, sistemul implicat nu mai poate fi refăcut şi rămâne condamnat pentru totdeauna la existenţă într-o stare potenţială nemanifestă.

Aparent şi formal, gradul de condensare variază ireversibil şi numărul de subtilitate este afectat.

Există însă posibilitatea alternativă ca cel puţin unele aptraporturi să fie doar aparent ireversibile, deoarece transformarea parametrilor spaţiali şi mai ales temporali ar fi atât de severă, încât sistemul implicat este considerat dispărut definitiv de către cei din apropierea regiunii spaţio-temporale afectate de acţiunea ATT. Astfel de aptraporturi necontrolate, doar aparent ireversibile, s-ar desfăşura de fapt după mecanismul reversibil.

Nu este exclus ca prea numeroasele obiecte de mici dimensiuni (de ex. sfere sau cuburi metalice, cuie, gloanţe), descoperite în straturi geologice corespunzând unor epoci îndepărtate, în care nici măcar nu se întrezărea apariţia lui Homo Sapiens pe lungul şi chinuitorul drum al evoluţiei şi care alimentează speculaţii hazardate, fie despre obiecte pierdute de vizitatori extratereştri neglijenţi, fie despre civilizaţii umane terţiare, apărute pe o cale care evită filogeneza şi dispărute la fel de misterios, să reprezinte aptraporturi necontrolate, cu transferul obiectelor într-un trecut îndepărtat.

18. BIOPLASMIA (BPS)

Bioplasmia (BPS) este acţiunea exotică asupra substratului cu aspect de bioplasmă, care implică structurare, cu modificarea gradului de condensare şi, eventual, a numărului de subtilitate. Astfel, bioplasmia grupează fenomenele de condensare în care se formează sisteme paranormale condensate din bioplasmă, adică structuri paranormale, pe care le vom denumi bioplastii.

Denumirile bioplasmie şi bioplastie, propuse pentru această clasă de fenomene de condensare, respectiv pentru rezultatul acţiunii exotice, sunt în acord cu modelul continuumului material. Lucrările de specialitate folosesc aproape exclusiv denumirea intuitivă consacrată de materializare (materialization), atât pentru acţiunea exotică în sine, cât şi pentru produsul său.

18.1. CLASIFICAREA FENOMENELOR BPS

Fenomenele BPS pot fi clasificate după criterii aparente, astfel:

a) după caracterul reversibil sau nu al acţiunii:

- fenomene reversibile;

- fenomene ireversibile.

În fenomenele reversibile, sistemul paranormal format este instabil şi se descompune în finalul acţiunii exotice. Acţiunea BPS modifică reversibil gradul de condensare şi uneori numărul de subtilitate.

În fenomenele ireversibile, a căror existenţă este controversată, sistemul paranormal structurat ar fi stabil şi nu se mai descompune, deoarece formal acţiunea BPS modifică ireversibil atât gradul de condensare cât şi numărul de subtilitate.

b) după controlul declanşării şi desfăşurării fenomenului:

- fenomene spontane;

- fenomene provocate.

Sunt posibile două cazuri de fenomene BPS spontane, a căror diferenţiere este delicată. În primul caz, autorul acţiunii exotice poate fi identificat, cu probabilitate ridicată, în persoana unui subiect (sau a unui grup de subiecţi), care însă nu realizează acest fapt, deoarece acţiunea este controlată exclusiv la nivel inconştient. În cel de al doilea caz, autorul acţiunii nu poate fi identificat în persoana unui subiect cunoscut.

În fenomenele provocate, care se desfăşoară în cadrul experimental, subiectul, aflat într-o stare alterată a conştiinţei, declanşează voluntar acţiunea exotică, pe care o controlează parţial sau integral.

18.2. TIPURI DE FENOMENE BPS

Vom prezenta fenomenele BPS delimitate în trei tipuri:

- ectoplasmia;

- apariţiile;

- manifestările bioplasmatice,

la care vom adăuga unele cazuri particulare.

Ectoplasmia este o bioplasmie provocată, produsă de subiecţi (fizici) de materializare în condiţii experimentale. Acţiunea exotică determină structurarea unor ectoplastii cu aspect foarte variat, condensate din ectoplasmă.

Apariţiile sunt manifestări, de obicei spontane, în care subiectul propriu-zis nu poate fi adesea identificat. Ele au de cele mai multe ori aspect uman şi aparenţă animată, asemănându-se, uneori până la identitate, cu persoane fizice normale, cunoscute sau nu, decedate sau încă în viaţă.

Manifestările bioplasmatice spontane se caracterizează printr-o varietate nesfârşită de structuri vizibile sau invizibile, în care se găsesc, printre altele, toate tipurile şi formele caracteristice ale ectoplastiilor şi apariţiilor. Ele susţin identitatea ectoplasmă-bioplasmă şi stabilesc o legătură clară ectoplastii-apariţii.

Tipurile menţionate se caracterizează prin acţiuni BPS ce conduc la condensarea unor bioplastii, care se diferenţiază mai ales prin forma exterioară. Astfel, bioplasmia nu trebuie considerată neapărat o clasă cu tipuri de fenomene distincte, ci mai degrabă un fenomen complex, care generează structuri paranormale, a căror varietate este la fel de mare ca şi cea a structurilor normale.

18.2.1. ECTOPLASMIA

Ectoplasmia este fenomenul de exteriorizare a ectoplasmei şi de structurare în ectoplastii.

În terminologia folosită de noi, ectoplasmia este o bioplasmie în condiţii experimentale.

Am ales denumirea de ectoplasmie (ectoplasmie), propusă de fiziologul francez Charles Richet, laureat al premiului Nobel (1913), adică "a modela în exterior" (din gr. ektos — "în exterior, în afară" + gr. plassein — "a forma, a modela").

Vom folosi trei termeni distincţi: ectoplasmie, pentru fenomen şi acţiunea exotică; ectoplasmă, pentru substrat; ectoplastie, pentru structura paranormală produsă de acţiunea exotică asupra ectoplasmei. În literatura de specialitate, folosirea acestor termeni nu este întotdeauna foarte clară. De altfel, diversitatea terminologiei poate deruta pe cititorul mai puţin avizat.

Astfel, substratul este denumit ectoplasmă (ectoplasme), teleplasmă (Teleplasme), substanţă (substance), ideoplasmă (ideoplasme), protoplasmă (protoplasme) sau medioplasmă (Medioplasme). Fenomenul şi acţiunea exotică sunt denumite materializare (materialization), ectoplasmie (ectoplasmie), ectoplastie (ectoplastie), ectoplasie (ectoplasie) sau teleplastie (teleplastie). Pentru structura paranormală se folosesc termenii materializare (materialization), ectoplasmie (ectoplasmie), ectoplasmă (ectoplasme), ectoplastie (ectoplastie), teleplastie (teleplastie) sau fantomă experimentală (experimental phantasm). În fine, subiectul de materializare este denumit şi ectoplast (ectoplaste), teleplast (teleplaste) sau ideoplast (ideoplaste).

Nici unul dintre fenomenele exotice nu a cunoscut atâtea dispute şi contestări, după părerea noastră nemeritate, ca ectoplasmia. Fenomenul a apărut în anii 1850, în plină efervescenţă spiritistă, materializând, la propriu şi la figurat, speranţele şi convingerile în favoarea supravieţuirii post-mortem.

Pentru prima dată, pretinsele spirite dezâncarnate, care până atunci comunicau doar cu noi dintr-o realitate transcendentă, prin intermediul unui subiect considerat medium, se înfăţişau efectiv, revenind temporar în lumea terestră într-o haină ectoplasmatică. Interesul şi entuziasmul generate de primele materializări, denumite în acea vreme fantome (experimentale), a fost extraordinar. În continuare, ectoplasmia a cunoscut o dezvoltare rapidă, datorită unor subiecţi de materializare excepţionali, a căror imaginaţie inconştientă a diversificat spectaculos structurile paranormale născute în seance-uri. Dar, după 1930, subiecţii au început să devină tot mai rari şi tot mai disputaţi de

experimentatori, pentru a dispare apoi cvasitotal în perioada postbelică. Astfel, ectoplasmia a intrat într-un declin pronunţat, rămânând astăzi doar o amintire nostalgică a unei perioade de zbucium romantic, pe care mulţi autori contemporani încearcă să o uite.

18.2.1.1. ECTOPLASMA

Ectoplasma este substratul din care sunt structurate ectoplastiile.

În terminologia folosită de noi, ectoplasma este o bioplasmă eliberată în condiţii experimentale.

Denumirea de ectoplasmă (ectoplasme), adică "substanţă exteriorizată, ceva modelat în exterior" (din gr. ektos — "în exterior, în afară" + gr. plasma — "ceva modelat, substanţă") a fost propusă de Richet, după ce a asistat la experienţele cu Eusapia Paladino din anii 1893-1894. Dintre denumirile alternative menţionăm teleplasmă (Teleplasme), propusă de von Schrenk - Notzing şi folosită aproape în exclusivitate în lucrările de limbă germană.

Schwab descrie substratul în următorii termeni: "Ectoplasma este o substanţă misterioasă, care se formează din nimic şi dispare la fel, poate lua într-o clipă orice consistenţă dorită, pentru a şi-o schimba apoi din nou, de la nebulos şi vaporos la solid ca osul sau piatra, poate lua orice formă dorită şi să şi-o modifice instantaneu şi, în fine, reacţionează la gânduri, mai ales la gânduri purtătoare de dorinţe, astfel încât aceste reprezentări sunt aduse la manifestare (= ideoplastie)."

Pentru Enciclopedia ştiinţelor psihice "ectoplasma este materia invizibilă şi intangibilă în stadiul primar, dar aflată în stare vaporoasă, lichidă sau solidă în diferitele grade de condensare. Ea răspândeşte un miros de ozon. Culoarea sa este albă, neagră sau cenuşie: cel mai adesea albă sau poate aceasta e cel mai uşor de observat. Impresia la pipăit este umedă şi rece, uneori vîscoasă şi cleioasă, mai rar uscată şi tare. E mobilă, înceată ca o reptilă sau iute ca fulgerul. Este sensibilă la lumină."

Toţi experimentatorii menţionează sensibilitatea ectoplasmei la lumină, care determină imediat încetarea manifestărilor. Se consideră că, de obicei, fotonii cu energie superioară celor din domeniul roşu al spectrului vizibil atacă ectoplasma, care se destructurează şi se decondensează imediat, devine invizibilă şi revine în corpul subiectului. De fapt, sensibilitatea ectoplasmei la lumină depinde de capacitatea, starea şi dispoziţia subiectului.

Uneori, ectoplasma este luminoasă, fluorescentă sau fosforescentă.

Alteori, exteriorizarea sa este însoţită de fenomene luminoase spectaculoase: puncte sau sfere strălucitoare foarte mobile, coloane luminoase, jocuri de lumină, scântei ce dansează în aer şi dispar brusc, a căror origine normală (fenomene fizico-chimice de luminiscenţă în aer) sau paranormală (ectoplasmă luminiscentă) nu a fost suficient lămurită.

Referindu-se la ectoplasmă ca atare, nestructurată în ectoplastii cu formă definită, Sudre distinge două tipuri: nebulos şi păstos.

a) Ectoplasma de tip nebulos. Primii subiecţi ectoplaşti au produs exclusiv ectoplasmă nebuloasă, care se manifestă ca o ceaţă, luminoasă sau nu, şi trece fără tranziţie într-o stare organizată.

Dar, ectoplasma nebuloasă se prezintă la rândul său în două stadii: invizibil şi vizibil.

De obicei, stadiul iniţial este cel invizibil pentru ochiul normal. Totuşi, el a putut fi evidenţiat pe diverse căi. Experienţele lui Grunewald din anii 1910-1920 au demonstrat că subiecţii senzitivi "văd" ectoplasma invizibilă, probabil nu prin vedere normală (vedere optică), ci prin vedere paranormală (clarviziune). Introducerea mîinii în regiunea indicată de un senzitiv a condus la o impresie caracteristică de rece dezagreabil. În anii 1920, Osty a constatat că ectoplasma invizibilă absoarbe ritmic, în acord cu respiraţia accelerată a subiectului, circa 75% dintr-un fascicul de fotoni IR. În fine, într-un număr limitat de cazuri, ectoplasma nebuloasă invizibilă impresionează emulsia fotografică.

Într-un stadiu de condensare superior, ectoplasma nebuloasă devine vizibilă. De regulă, în seance-urile de materializare se observă nebulozităţi mai mult sau mai puţin dense, mobile şi uneori luminoase, care se condensează rapid şi se organizează în ectoplastii. Foarte rar, aceşti aburi albi, cenuşii sau negri sunt observaţi ieşind din corpul subiectului, în imediata sa apropiere sau la o distanţă de câţiva metri.

b) Ectoplasma de tip păstos. Într-un seance condus de Juliette Bisson în anul 1909, Marthe Beraud, cunoscută mai ales sub numele de subiect Eva C. (Carriere), care, asemenea tuturor subiecţilor, produsese până atunci doar ectoplasmă nebuloasă, a exteriorizat un nou tip de substrat. Ectoplasma păstoasă produsă de Eva, printr-un proces imaginativ ideoplastic, încerca poate să imite argila folosită pentru modelarea figurilor de J. Bisson, care era sculptor. Ectoplasma păstoasă a fost imitată imediat de alţi subiecţi, fiind considerată de atunci tipul reprezentativ de ectoplasmă sau chiar singurul tip de ectoplasmă.

Geley descrie ectoplasma păstoasă altfel: "Substanţa se degajă din tot corpul mediumului, mai ales din gură şi alte orificii naturale, ca şi din extremităţile sânilor şi degetelor. Ea are un aspect variabil, când, şi acesta este cel mai caracteristic, ca o pastă maleabilă, o adevărată masă protoplasmică, respectiv când ca nişte cordoane de grosimi diferite sau raze strâmte şi rigide, când ca o membrană, când ca o stofă ţesută mărunt, cu contururi nedefinite şi neregulate. Cea mai curioasă dintre aceste aparenţe este a unei membrane bine întinse, prevăzute cu franjuri şi suluri, al cărei aspect general aminteşte de o cuvertură".

De obicei, subiectul vomează spasmodic ectoplasmă păstoasă, albă sau cenuşie, care poate ocupa un volum important, acoperindu-l ca o manta.

Într-un stadiu mai puţin condensat, ectoplasma are aspect de pânză de păianjen. Mişcările ectoplasmei păstoase sunt foarte vii; ea apare brusc şi dispare la fel, de exemplu la contact material şi luminos. Impresia tactilă este de ceva rece, jilav şi reptilian iar consistenţa la pipăit variază de la moale şi elastic la dur şi fibros.

Problema originii ectoplasmei a fost studiată de majoritatea cercetătorilor fenomenului. E bine stabilit faptul că subiectul exteriorizează ectoplasmă nebuloasă sau păstoasă, care se condensează şi se structurează în forme ectoplasmatice. La sfârşitul experienţei, ectoplastiile se descompun şi substratul revine în corpul subiectului. Problema regiunilor anatomice din care se elimină efectiv ectoplasmă a făcut obiectul unor cercetări interesante.

Originea exactă a ectoplasmei nebuloase este greu de precizat, deoarece ea se exteriorizează aproape întotdeauna în stadiu invizibil şi se condensează, devenind vizibilă, la o distanţă de câţiva metri. Uneori însă, exteriorizarea ectoplasmei nebuloase este observabilă direct, de exemplu ca un abur diafan, care iese din regiunea capului, pieptului sau mâinilor subiectului.

Deoarece ectoplasma păstoasă nu este cunoscută în stadiu invizibil, exteriorizarea sa poate fi urmărită cu uşurinţă. Ea se elimină prin toată suprafaţa corpului, mai ales din orificiile naturale, sâni, vîrful degetelor, creştetul capului şi de sub braţ. Dar, cel mai frecvent, ectoplasma păstoasă se elimină pe gură, cu eforturi ca de vomă.

De-a lungul anilor, au fost surprinşi şi demascaţi destui pseudosubiecţi, care trişau folosind vată, tifon sau ţesături, ascunse în orificiile naturale sau în haine, pentru a imita eliberarea de ectoplasmă. În condiţii bune de control, un experimentator versat depistează cu uşurinţă astfel de trucuri şi nu poate confunda ectoplasma, un substrat foarte specific, cu proprietăţi particulare, cu un produs normal. De altfel, încercările unor prestidigitatori de a produce ectoplasmă falsă au fost depistate cu uşurinţă, fiind confirmate ca trucuri şi de imaginile fotografice realizate.

Totuşi, pentru a preântâmpina orice posibilitate de fraudă, subiecţii au fost supuşi unui control sever înaintea seance-ului. De exemplu, înaintea experienţelor conduse de von Schrenk - Notzing şi J. Bisson, Eva C. era adesea dezbrăcată complet şi examinată cu atenţie în orificiile naturale (gură, nas, urechi, vagin, anus). În plus, ea trebuia să consume alimente colorate intens, de exemplu prăjitură cu afine sau compot de afine, pentru a se evita frauda prin regurgitaţie. Chiar şi în aceste condiţii, la care se adăuga uneori aplicarea unui manşon subţire pe întreaga suprafaţă a capului, Eva C. a continuat să producă ectoplasmă păstoasă albă. Numeroase fotografii simple sau stereoscopice, realizate în seance-uri, o înfăţişează pe Eva sau alţi subiecţi în timpul exteriorizării de ectoplasmă păstoasă.

Crawford a marcat ectoplasma exteriorizată, aflată la câţiva metri de subiect, structurată sau nu în ectoplastii, cu coloranţi (negru de fum, albastru de metilen, roşu carmin) sau cu uleiuri eterice (eucaliptol). La sfârşitul manifestărilor, colorantul sau uleiul eteric s-a regăsit întotdeauna pe corpul subiectului. Astfel, s-a demonstrat că ectoplasma revine în corpul subiectului şi că, în acest proces, ea depune pe suprafaţa epidermei impurităţile adunate în intervalul de exteriorizare.

O serie de observaţii sugerează că uneori şi asistenţii contribuie într-un fel, poate chiar cu ectoplasmă nebuloasă, la producerea şi desfăşurarea manifestărilor. Astfel, atunci când subiectul aflat în transă hipnotică şi asistenţii formează un lanţ închis, exteriorizarea ectoplasmei şi manifestările încetează dacă lanţul se rupe. Alteori, subiectul se apropie pe

rând de asistenţi şi face câteva pase magnetice rapide, pentru a porni sau întreţine manifestările.

Deşi ectoplasma se decondensează uşor la atingere prelungită şi dispare imediat, unii experimentatori s-au străduit să o introducă în cutii, care erau apoi închise, pentru a o analiza. Dar, ectoplasma astfel capturată s-a "volatilizat" fără urmă, analiza microscopică a evidenţiat doar celule epiteliale lipsite de nucleu iar analiza chimică a găsit clorură de sodiu, fosfat de calciu şi umori organice, antrenate probabil în timpul exteriorizării şi care nu au putut străbate pereţii cutiei împreună cu ectoplasma decondensată.

Alte experienţe sugerează că, în timpul manifestărilor, subiectul poate transforma reversibil o parte din substanţa corpului său în ectoplasmă, reducându-şi temporar greutatea proprie. În timpul unui seance din anul 1873, în care s-a materializat Katie King, celebrul fizician Crookes a măsurat reducerea greutăţii subiectului Florence Cook de la 112 livre (50,7 kg) la 68 livre (30,8 kg). În anul 1874, Olcott raportează că, în timpul manifestărilor, greutatea subiectului, care în mod normal cântărea 121 livre (54,8 kg), a variat între 52 livre (22,5 kg) şi 77 livre (34,9 kg). Studiile cele mai riguroase aparţin lui Crawford, care, în anul 1920, a măsurat reduceri ale greutăţii subiectului Kathleen Gollgher de 7-23 kg. Subiectul arăta ca o păpuşă dezumflată şi devenea foarte nervos, atunci când greutatea sa, în mod normal de 62 kg, scădea sub 49 kg.

Cunoscutul cercetător rus Aksakoff relatează în publicaţiile vremii un caz spectaculos şi foarte controversat, cu subiectul parţial dematerializat:

În timpul unui seance desfăşurat la 11.12.1893, la Helsinki, Aksakoff a constatat în condiţii satisfăcătoare, la lumină roşie, dematerializarea parţială a d-nei d'Esperance (Elizabeth d'Hope Reed). Potrivit mărturiei sale, la un moment dat, subiectul şi-a pierdut complet partea inferioară a corpului; rochia, devenită goală, cădea vertical în faţa scaunului, în timp ce bustul îşi păstrase forma normală. Doar 3 din cei 15 asistenţi au semnat pentru autenticitatea fenomenului, care a fost contestat de unii cercetători.

Grunewald a formulat o posibilă lege a conservării masei: "Suma masei subiectului şi a masei substanţei exteriorizate într-o formă oarecare este constantă în timpul experienţei.". Se consideră că legea trebuie generalizată şi asupra asistenţilor la experienţă, prin includerea masei acestora în invariant.

Până în prezent, nici o experienţă nu a confirmat sau infirmat această lege, care rămâne astfel doar o ipoteză.

Potrivit modelului continuumului material, ectoplasma este doar denumirea tradiţională a bioplasmei exteriorizate în condiţii experimentale.

Gradul de condensare al ectoplasmei, corespunzător celor trei stadii menţionate — invizibil nefotografiabil, invizibil fotografiabil şi vizibil —, este similar cu gradul de condensare al bioplasmei, notat cu indicii 0, 1 şi 2, vezi paragraful 2.1 (vol.I).

Considerăm că ectoplasma provine parţial din sistemul bioplasmatic al subiectului (şi, posibil, al asistenţilor). Dar, o dezorganizare exagerată a sistemului bioplasmatic ar afecta

major starea de sănătate şi ar pune chiar viaţa subiectului în pericol. De aceea, manifestările intense pretind o contribuţie a substanţei corpului fizic al subiectului (şi, probabil, al asistenţilor), care se transformă parţial şi reversibil, în acord cu posibilitatea de interconversie substanţă right/left bioplasmă a substratului realităţii fizice.

Delanne s-a întrebat pe bună dreptate cum se desfăşoară procesele vitale în corpul fizic al subiectului, atunci când el este parţial dematerializat. În accepţiunea noastră, disocierea temporară de substanţă în bioplasmă, respectiv ectoplasmă, este permisă datorită rolului oarecum secundar al corpului fizic, animat de sistemul bioplasmatic. Astfel, disocierea parţială şi temporară a substanţei corpului fizic ar fi preferabilă unei dezorganizări majore a sistemului bioplasmatic.

Ca urmare, exteriorizarea de ectoplasmă, condensarea şi structurarea în ectoplastii şi revenirea ectoplasmei în regiunea corpului fizic reprezintă un joc al numărului de subtilitate şi o variaţie continuă a gradului de condensare al substratului substanţă-bioplasmă al subiectului (şi, posibil, al asistenţilor), controlat îndeosebi de componente inconştiente ale conştiinţei acestuia.

Ectoplasmia ar reprezenta o secvenţă de tipul:

substanţă (în corpul fizic), bioplasmă (în sistemul bioplasmatic) right (exteriorizare) ectoplasmă (în exterior) right (structurare)... ectoplasmă cu grad de condensare ridicat, posibil convertită parţial sau total în substanţă (în ectoplastii)... right (destructurare) ectoplasmă (în exterior) right (revenire) substanţă (în corpul fizic), bioplasmă (în sistemul bioplasmatic).

18.2.1.2. ECTOPLASTIILE

Ectoplastiile sunt sisteme paranormale structurate din ectoplasmă.

În terminologia folosită de noi, ectoplastia este o bioplastie structurată în condiţii experimentale.

Am ales denumirea distinctă de ectoplastie (ectoplastie), adică "modelat în exterior" (din gr. ektos — "în exterior, în afară" + gr. plastos — "modelat"), mai puţin folosită, pentru a diferenţia structura paranormală de fenomenul exotic şi de substrat. Denumirile alternative cele mai răspândite sunt: materializare (materialization), ectoplasmă (ectoplasme), ectoplasmie (ectoplasmie), teleplastie (teleplastie) şi ideoplastie (ideoplastie).

Ectoplasma este un substrat psihosensibil şi psihoplastic, care se organizează foarte uşor şi rapid în ectoplastii, materiallizând gândurile şi ideile subiectului, îndeosebi cele inconştiente. Totuşi, diferenţierea clară a ectoplasmei nestructurate şi a ectoplastiilor structurate e doar formală. De fapt, ectoplasma nebuloasă este într-un fel o structură paranormală, o ectoplasmă condensată într-un nor de formă variabilă. La rândul său,

ectoplasma păstoasă este o structură paranormală, care imită argila sculptorului, în măsura în care subiectul se consideră (şi, de fapt, este) el însuşi un artist, un sculptor ce modelează cu gândul într-un substrat provenit chiar din corpul său. Convenţional, nebulozităţile, structurile definite vag, în continuă transformare, sunt considerate ectoplasmă, în timp ce formele bine definite, cu semnificaţie clară şi stabilitate variabilă, reprezintă ectoplastii.

Sudre prezintă formarea ectoplastiilor astfel: "...seance-urile sunt favorizate de obscuritate, dar se pot desfăşura şi în condiţii de luminozitate suficientă. De obicei, subiectul stă într-un fotoliu, fiind controlat din ambele părţi. El cade în transă şi, după un timp mai mult sau mai puţin îndelungat, formele apar în vecinătatea sa. În cazul cel mai general (dar nu şi cel mai răspândit, N. A.), se observă o nebulozitate ieşind din corpul său. Norul fluidic se condensează şi o mână, un corp sau un cap se modelează, parcă sub degetele unui sculptor prodigios. Se naşte o personalitate, căreia teleplastul (subiectul, N.A.) îi dă un nume, dacă nu cumva fantoma (ectoplastie completă cu toate aparenţele vieţii, N.A.) îşi declină ea însăşi identitatea... este vorba despre un ghid, despre o personalitate a fanteziei sale sau, cel mai frecvent, în cazul subiecţilor spiritişti, despre un mort ale cărui trăsături sunt mai mult sau mai puţin bine reproduse. Corpul, atunci când este format în întregime, e acoperit de voaluri albe asemănătoare muselinei sau îmbrăcat asemenea celor vii. El pluteşte mai degrabă decât umblă. Apoi, peste câteva minute sau secunde, dispare pentru a face loc altuia, până când teleplastul se trezeşte, inconştient de creaţiile cărora le-a împrumutat o viaţă pasageră."

Richet denumeşte acest proces "embriogeneza materializărilor".

Tipuri de ectoplastii. În pofida evoluţiei lente sau rapide, care determină modificări ale formei şi consistenţei, prezentarea ectoplastiilor impune o clasificare formală după criterii distincte.

În funcţie de caracter şi scop se diferenţiază:

- ectoplastii auxiliare;

- ectoplastii propriu-zise.

Ectoplastiile auxiliare sunt structuri paranormale, care intervin în fenomenele bioenergetice asociate cu fenomene de condensare (PK de poziţie, PK de coeziune), pentru a executa acţiuni extramotoare, respectiv în fenomene de biocontrol asociate cu fenomene de condensare (chirurgia exotică), pentru a sugera o intervenţie chirurgicală şi/sau o întruchipare a bolii. Structurile paranormale care deplasează obiecte sau produc rapuri, în acţiuni PK ce se desfăşoară prin mecanismul bioplasmatic continuu cu manifestare preponderentă a aspectului structurat, de tipul razelor rigide, eflorescenţelor rigide, pârghiei încastrate, apendicelor apucătoare, mâinilor umane sau animale, au fost menţionate în prezentarea fenomenelor bioenergetice corespunzătoare, vezi paragrafele 10.2.1 şi 10.2.3 (vol.I). Structurile paranormale, produse în unele variante ale chirurgiei exotice, care reproduc mai mult sau mai puţin convingător ţesuturi, organe, sânge ori sunt doar reprezentări simbolice magice ale principiului rău ce ar fi cauzat boala, au fost menţionate în paragraful 14.2.1.3.

Ceea ce ne interesează însă în cazul fenomenelor de condensare sunt ectoplastiile propriu-zise, de care ne vom ocupa în exclusivitate.

În funcţie de gradul de condensare, pot fi definite:

- ectoplastii invizibile (nefotografiabile sau fotografiabile);

- ectoplastii vizibile (nebuloase, transparente, translucide sau opace).

Oarecum surprinzător, consistenţa aparentă după gradul de condensare, care arată dacă structura paranormală este sau nu este observabilă şi vizibilă, nu coincide în mod necesar cu consistenţa aparentă după rigiditate şi coeziune, sesizabilă tactil şi caracterizată prin posibilitatea de a efectua acţiuni mecanice.

Astfel, unele structuri vizibile, cu grad de condensare ridicat şi aspect solid, se dovedesc la atingere moi şi penetrabile, în timp ce structuri invizibile, cu grad de condensare scăzut, au uneori formă definită, sunt impenetrabile, consistente la pipăit şi pot efectua acţiuni mecanice cu uşurinţă.

În funcţie de spaţialitate, se diferenţiază:

- ectoplastii bidimensionale (plane);

- ectoplastii tridimensionale (spaţiale; în volum).

Ectoplastia plană sau cvasiplană este un produs estetic al imaginaţiei inconştiente a subiectului sau doar o etapă iniţială în formarea unei structuri spaţiale. Uneori, ea exprimă o capacitate slăbită a subiectului, care nu produce suficientă ectoplasmă pentru o materializare în volum.

După aspectul animat, se disting:

- ectoplastii neanimate;

- ectoplastii animate.

Majoritatea ectoplastiilor sunt aparent animate, prezentând elemente caracteristice structurilor normale vii pe care le copiază. Astfel, mâinile materializate se mişcă, ating, mângâie, ochii clipesc, capetele vorbesc iar formele complete se mişcă, vorbesc, respiră aidoma nouă.

Câteodată însă, ectoplastiile, mai ales cele incomplete sau estetice, sunt neanimate, constituind simple măşti sau manechine.

Clasificarea după formă este delicată, pe de o parte datorită instabilităţii ectoplastiilor, aflate adesea în evoluţie şi transformare şi, pe de altă parte, faptului că posibilitatea de modelare paranormală pare neângrădită, putând fi reproduse, cel puţin teoretic, o gamă nelimitată de structuri normale sau imaginare de dimensiuni rezonabile. Totuşi, o încercare de clasificare a formelor mai răspândite, relativ stabile în timp, conduce la câteva tipuri reprezentative:

a) ectoplastii (umane) incomplete;

b) ectoplastii (umane) complete;

c) ectoplastii de animale;

d) ectoplastii estetice,

pe care le vom prezenta în continuare.

a) Ectoplastiile incomplete. Formele umane incomplete, mai ales mâinile şi capetele, sunt relativ frecvente în seance-urile de materializare, fiind produse de majoritatea subiecţilor.

Subiecţi celebri, ca Daniel Home, Eusapia Paladino şi alţii, au materializat de preferinţă mâini vizibile sau invizibile, calde şi vii sau reci şi neânsufleţite. De remarcat cazul particular al lui Home, care lucra fără cabinet în condiţii de luminozitate normală, adesea la lumina zilei, ceea ce înlătură orice suspiciuni referitoare la ectoplastiile sale. Potrivit propriilor mărturii, asistenţii la seance, care se desfăşoară de obicei la întuneric, simt deodată o mână parfumată de femeie care îi mângâie pe obraz, o mână masculină voinică ce le strânge mâna, braţul sau îi bate pe spate, degete mirosind a tutun care li se plimbă pe gât, pe piept sau pe picioare; alteori, o mână elegantă luminoasă le oferă o floare şi o altă pereche de mâini aplaudă cu entuziasm. Atunci când asistenţii încearcă să reţină prea mult organul materializat, acesta se topeşte în mâna lor.

Capetele care privesc şi zâmbesc, respiră discret sau violent, au fizionomie calmă şi gravă, cu aparenţă de demnitate severă, conştiente de importanţa lor, aşa cum le descrie Geley, reprezintă o altă caracteristică a seance-urilor.

Uneori, capetele se prezintă singure şi vorbesc cu cei prezenţi. Adesea, asistenţii recunosc în aceste capete chipul unor rude sau prieteni dispăruţi.

b) Ectoplastiile complete. Formele umane animate, cu cap şi corp, sunt cele mai emoţionante manifestări ectoplasmatice şi poate cel mai spectaculos fenomen exotic. Formele complete, denumite şi materializări întregi, fantome sau entităţi, sunt totuşi rare, fiind produse doar de subiecţi foarte puternici. Ele au generat dispute pasionante, chiar şi în rândul susţinătorilor fenomenelor paranormale, ceea ce impune prudenţă în prezentarea lor şi eliminarea cazurilor suspecte.

Formarea ectoplastiilor complete, adică structurarea lor, cunoaşte numeroase posibilităţi. În majoritatea cazurilor, de altfel cele mai suspecte de fraudă, ectoplastia apare gata formată din cabinetul în care se găseşte şi subiectul. Alteori, ea se structurează dintr-o nebulozitate ce iese din corpul subiectului sau se află la o distanţă oarecare de el. În variante mai rare, o pată nebuloasă şi luminoasă pe podea creşte încet până ia forma unei fiinţe, o ceaţă difuză coboară din tavan şi se structurează sau o nebulozitate cu chip iese din corpul subiectului, îşi desăvîrşeşte înfăţişarea şi se condensează.

Ectoplastia completă perfectă nu se deosebeşte, din punct de vedere al aspectului exterior, de un om normal şi se comportă adesea asemenea unei persoane vii. Ea îşi arată chipul, rosteşte câteva cuvinte sau se plimbă printre asistenţi şi se întreţine cu ei.

De obicei, formele complete au existenţă scurtă, de ordinul minutelor sau secundelor şi se succed asemenea actorilor pe scenă. Uneori, numărul ectoplastiilor consecutive dintr-o singură şedinţă este surprinzător, ajungând la 10-30 forme distincte.

Deoarece aproape toţi subiecţii de materializare sunt de formaţie spiritistă, formele complete, asemenea unora dintre formele incomplete, reproduc frecvent, potrivit propriilor afirmaţii sau mărturiilor asistenţilor, înfăţişarea unei persoane decedate şi pot fi considerate defunctoplastii. Pentru spiritişti, defunctoplastiile prezintă anumite dovezi, aşa-numite probe de identitate, interpretate în favoarea ipotezei că ele ar fi într-adevăr spirite dezâncarnate, revenite temporar din lumea de dincolo în veşmânt ectoplasmatic. Principalele probe de identitate sunt: fizionomia, aspectul fizic general, semne particulare, unele infirmităţi, gesturi specifice, bijuterii caracteristice, vocea, proba de scris, detalii intime prezentate celor apropiaţi, etc. Firește că prezenţa unor probe de identitate este departe de a confirma ipoteza spiritistă, subliniind doar faptul că ectoplastiile schiţează sau reproduc adesea, mai mult sau mai puţin deformat, caracteristici ale unei persoane defuncte, în acord cu convingerile spiritiste ale subiectului, ce se consideră un medium.

Dispariţia, de fapt destructurarea ectoplastiilor complete, cunoaşte şi ea mai multe posibilităţi. Adesea, ectoplastia intră în cabinet fără a mai reveni.

Alteori, ea se descompune şi dispare chiar în faţa asistenţilor; de exemplu se topeşte începând de la picioare şi dispare asemenea unui om de zăpadă, îşi ridică braţele, se înalţă în aer şi se descompune sau dispare prin tavan, dispare vertical în podea ori e absorbită încet de corpul subiectului.

Anumite ectoplastii complete se materializează repetabil şi au o stabilitate prelungită în timp, recomandându-se adesea ca un control al subiectului. Marii subiecţi au produs în cariera lor astfel de ectoplastii recurente, care reprezintă, în mod evident, personalităţi secundare ale fanteziei lor inconştiente. Menţionăm câteva ectoplastii recurente, mai cunoscute sub numele cu care s-au prezentat: Katie King, o domnişoară de pe vremea lui Cromwell (cu subiectul Florence Cook), Bien-Boa, un brahman ce ar fi trăit acum 300 ani (cu subiectul Marthe Beraud = Eva C.), prinţesa egipteană Phyrgia (cu acelaşi subiect), Yolanda, o fată arabă senzuală (cu subiectul Elizabeth d'Hope = d-na d'Esperance), Nepenthes, o femeie de o frumuseţe incomparabilă, purtând numele băuturii magice împotriva tristeţii din poemele lui Homer (cu acelaşi subiect), Abdulah, un arab ciung (cu subiectul William Eglinton) sau indianul cu turban Madhi (cu subiectul Francis Monck). Două dintre ele, Katie King şi Bien-Boa, au devenit celebre, în parte şi pentru că au fost studiate şi prezentate de către doi corifei ai ştiinţei academice: fizicianul William Crookes şi fiziologul Charles Richet.

Povestea lui Katie King a entuziasmat de-a lungul timpului numeroşi susţinători ai fenomenelor exotice şi a fost criticată, adesea fără discernământ, de către sceptici. În seara zilei de 22.04.1872, în casa familiei Cook din Hackney, s-a materializat pentru prima oară o femeie tânără şi frumoasă, înveşmântată în alb, care s-a recomandat Katie King, fata cunoscutului "spirit" John King, "controlul" a numeroşi subiecţi (fraţii Davenport, William Eglinton, Agnes Nichol, Eusapia Paladino, etc.). Katie King afirma că a trăit 23 de ani sub numele terestru Annie Owen Morgan, în timpul domniei lui Carol I, al Republicii şi la

începutul domniei lui Carol al II-lea, o perioadă aflată sub influenţa personalităţii lui Cromwell. Ea a anunţat că va reveni temporar printre muritori, vreme de trei ani, prin intermediul fetiţei de 16 ani neâmpliniţi, Florence Cook, zisă Florrie.

Capacitatea subiectului s-a dezvoltat rapid iar forţele sale au sporit, astfel încât Katie King, iniţial imperfectă, cu chipul transparent şi apariţii scurte la lumină foarte scăzută, a ajuns să se materializeze perfect, întreţinându-se îndelung cu cei prezenţi, la lumină satisfăcătoare. Aflând la Londra despre aceste întâmplări neobişnuite, Crookes s-a decis să asiste el însuşi la seance-uri, pentru a demasca subiectul şi a spulbera poveştile despre spirite şi fantome.

Spre surprinderea sa, el nu a descoperit înşelătoria aşteptată, ajungând chiar, în scurt timp, principalul cercetător şi susţinător al lui Katie King. Florence Cook a devenit un adevărat membru al familiei Crookes, în casa căreia petrecea zile întregi şi oferea seance-uri. Katie King se materializa mereu, spre satisfacţia celor prezenţi, şi spunea adesea poveşti copiilor lui Crookes, care le ascultau fascinaţi. Crookes a verificat prin intermediul sigiliilor că subiectul nu părăseşte cabinetul, a măsurat reducerea greutăţii sale în timpul manifestărilor, a efectuat numeroase observaţii şi măsurători comparate, în prezenţa unor martori demni de încredere, convingându-se că, în pofida unor asemănări fizice, Florence Cook şi Katie King sunt două făpturi distincte.

Crookes a realizat o serie de 44 fotografii cu Katie King, care o înfăţişează singură, alături de el sau împreună cu subiectul adormit.

Iată câteva dintre relatările lui Crookes, care i-au atras oprobiul unor colegi de breaslă, adversari declaraţi ai fenomenelor:

"Niciodată Katie nu a părut atât de perfectă; timp de aproape 2 ore s-a plimbat prin cameră, conversând familiar cu cei prezenţi. De mai multe ori, m-a luat de mână în timpul mersului şi impresia resimţită de mintea mea, că lângă mine se afla o femeie vie şi nu un vizitator din cealaltă lume, impresia asta zic, era atât de intensă, încât ispita de a repeta o experienţă recentă şi curioasă a devenit irezistibilă. Gândind deci că dacă nu aveam lângă mine un spirit, trebuia să fie o doamnă, i-am cerut permisiunea de a o lua în braţe. Această îngăduinţă mi-a fost dată graţios şi m-am folosit de ea cuviincios, aşa cum ar face orice bărbat bine crescut într-o asemenea împrejurare. Fantoma era o fiinţă tot atât de materială ca d-ra Cook însăşi..."

"Doresc să prezint câteva deosebiri pe care le-am observat între d-ra Cook şi Katie. Înălţimea lui Katie este variabilă: la mine acasă, am văzut-o cu vreo 15 cm mai înaltă decât d-ra Cook. Aseară, fiind desculţă şi nestând în vîrful picioarelor, avea 12 cm mai mult decât d-ra Cook.

Aseară, Katie avea gâtul descoperit, pielea perfect netedă la pipăit şi la vedere, pe când d-ra Cook are o cicatrice la gât, care, în condiţii asemănătoare, se vede desluşit şi e aspră la pipăit.

Urechile lui Katie nu sunt găurite, pe când d-ra Cook poartă, de obicei, cercei. Tenul lui Katie este foarte alb, pe când cel al d-rei Cook este mai închis la culoare. Degetele lui Katie

sunt mai lungi decât ale d-rei Cook iar obrazul său este mai mare. În felul şi în manierele lor de exprimare sânt iarăşi deosebiri însemnate..."

"Am siguranţa absolută că d-ra Cook şi Katie sunt două individualităţi diferite, cel puţin în ceea ce priveşte trupurile lor. Mai multe semne mici, care se găsesc pe obrazul d-rei Cook, lipsesc pe cel al lui Katie. Părul d-rei Cook este de un brun atât de închis, încât pare aproape negru; o şuviţă din părul lui Katie, care se află acum sub ochii mei, este de un castaniu auriu plăcut.

Într-o seară am numărat pulsul lui Katie: pulsul ei bătea regulat 75, pe când cel al d-rei Cook atingea 90 cu câteva clipe în urmă, valoarea sa obişnuită. Apăsându-mi urechea pe pieptul lui Katie, am auzit bătând o inimă iar bătăile sale erau mai regulate decât cele ale d-rei Cook după şedinţă.

Când dânsa mi-a îngăduit aceeaşi experienţă, încercaţi în acelaşi fel, plămânii lui Katie s-au arătat mai sănătoşi decât ai mediumului, căci, în momentul experienţei, d-ra Cook urma un tratament contra unui guturai straşnic".

Florence Marryat prezintă o mărturie categorică, ce demonstrează caracterul paranormal al lui Katie King, care nu putea fi nici subiectul deghizat sau transfigurat, nici o altă fiinţă umană şi nici un manechin:

"Într-o zi, Katie King a fost întrebată de ce nu se poate arăta la o lumină mai puternică. (Ea nu permitea decât un singur bec de gaz şi acesta cu flacăra redusă). Întrebarea a iritat-o teribil şi ne-a răspuns: «V-am spus adesea că nu pot suporta o lumină intensă. Nu ştiu de ce, dar, dacă vă îndoiţi de spusele mele, aprindeţi toate becurile şi veţi vedea ce se întâmplă. Vă previn doar că, dacă mă puneţi la încercare, nu voi mai putea reapare, aşa că alegeţi.»

Persoanele prezente s-au consultat şi au decis să încerce experienţa, pentru a vedea ce se petrece. Am dorit să tranşăm definitiv problema dacă lumina deranjează fenomenul de materializare. Katie a fost anunţată de hotărârea noastră şi a consimţit la această încercare. Mai târziu, am aflat că i-am produs o mare suferinţă.

Katie King s-a oprit lângă peretele salonului, cu braţele desfăcute în cruce, aşteptând descompunerea. Cele trei becuri de gaz au fost deschise la maxim. (Camera măsura circa 52 m).

Efectul asupra lui Katie King a fost extraordinar. Ea a rezistat doar o clipă, apoi am văzut-o topindu-se sub ochii noştri, ca o păpuşă de ceară în faţa unui foc mare. Mai întâi, trăsăturile sale s-au şters şi nu mai puteau fi distinse. Ochii s-au adâncit în orbite, nasul a dispărut iar fruntea s-a teşit. Apoi, membrele au cedat şi întreg corpul s-a prăbuşit ca o clădire care se dărâmă. Nu a mai rămas decât capul pe covor, apoi puţină draperie albă, care a dispărut de parcă ar fi fost trasă brusc; am rămas câteva clipe cu ochii îndreptaţi spre locul în care a dispărut Katie King. Astfel, s-a încheiat această şedinţă memorabilă".

La 22.05.1874, Katie King a apărut pentru ultima oară, luându-şi rămas bun de la Florence Cook şi anunţând că astfel şi-a ispăşit un păcat din timpul vieţii terestre şi poate accede într-un plan superior al existenţei spirituale.

Dar, aşa cum o ectoplastie poate reproduce o fiinţă reală sau imaginară, o ectoplastie poate desigur copia o altă ectoplastie. Sub impresia mitului Katie King, alţi subiecţi au produs ectoplastii care se prezentau Katie King şi semănau cu materializarea lui Florence Cook: în 1874 la Philadelphia, în 1930 la Winnipeg şi, în fine, în 1974 la Roma. În seance-ul de la Roma, din 19.07.1974, cu subiectul Fulvio Rendhall, noua Katie King a oferit trandafiri şi gladiole celor 23 asistenţi şi s-a lăsat fotografiată la lumină roşie.

În anii 1905-1906, la vila Carmen din Alger, casa generalului Noel, s-a materializat recurent un bărbat cu ochi negri foarte vii, mustaţă şi cască metalică, ce s-a prezentat Bien-Boa, un brahman care ar fi trăit în urmă cu 300 ani. Subiectul acestor seance-uri, desfăşurate la lumină roşie, era foarte tânăra Marthe Beraud, cunoscută mai târziu sub pseudonimul Eva C. (Carriere), fosta logodnică a fiului generalului Noel, ucis în Congo cu puţin timp înaintea datei prevăzute pentru căsătorie. Asemenea lui Crookes, Richet a sosit la Alger foarte sceptic, devenind, în cele din urmă, un susţinător convins al cazului, aşa cum arată mărturiile sale:

"(Bien-Boa) se plimbă, vorbeşte, se mişcă şi respiră ca o fiinţă umană. Corpul său este rezistent şi are o oarecare forţă musculară. Nu e nici un trup inert, nici o păpuşă, nici o imagine reflectată de o oglindă; este o fiinţă vie, un bărbat viu.".

O serie de fotografii, realizate de către Richet, Delanne şi alţi cercetători, îl înfăţişează pe Bien-Boa, singur sau alături de subiectul aflat în transă hipnotică.

Într-o experienţă devenită celebră, Richet a demonstrat că Bien-Boa respiră asemenea unei fiinţe vii. El i-a cerut lui Bien-Boa să sufle printr-un tub într-un vas cu apă de barită (soluţie de hidroxid de bariu). Tulburarea soluţiei, datorită formării carbonatului de bariu, a arătat că Bien-Boa expiră dioxid de carbon. Prezent la experienţă, Delanne s-a întrebat dacă dioxidul de carbon a fost produs de plămânii ectoplastiei sau de cei ai subiectului.

Crookes, Richet şi alţi cercetători consideră că ectoplastiile complete sunt aidoma oamenilor normali, atât din punct de vedere al aspectului exterior, cât şi al structurii interioare, avînd schelet, muşchi, tendoane, aparat respirator, organe interne, etc. Dar anatomia şi fiziologia ectoplastiilor complete este departe de a fi întotdeauna atât de evidentă şi perfectă.

Am definit ectoplastiile complete ca materializări animate cu cap şi corp, cu un aspect exterior şi o structură interioară mai mult sau mai puţin apropiate de omul normal. Structurile paranormale a căror asemănare cu persoane normale se apropie de perfecţiune pot fi considerate ectoplastii perfecte.

Adesea însă, datorită lipsei de ectoplasmă, ectoplastiile complete sunt imperfecte. În acest caz, subiectul produce o ectoplastie aparent normală, dar cu lacune în aspectul exterior şi, mai mult ca probabil, în structura interioară.

Observaţiile vizuale şi fotografiile stereoscopice din faţă, profil şi spate au demonstrat că uneori doar faţa este completă, în timp ce partea dorsală rămâne o îngrămădire de substanţă amorfă cu goluri mari. Draperiile, voalurile sau turbanele, cu care se înveşmântează ectoplastiile complete, pot masca lacune importante de materializare.

Deoarece structura interioară pare mai puţin importantă pentru subiect, organizarea sa începe doar dacă şi după ce s-a obţinut un aspect exterior satisfăcător.

Într-o experienţă interesantă, desfăşurată la sfârşitul secolului trecut la Moscova şi condusă de de Meck, s-a obţinut, în cele din urmă, "permisiunea" unei ectoplastii de a se verifica structura interioară a braţelor. Inciziile făcute cu bisturiul de doi medici au arătat că antebraţul drept era perfect format în interior, cu muşchi, tendoane, oase, vase sanguine, în timp ce antebraţul stâng era alcătuit sub epidermă doar dintr-o masă gelatinoasă nestructurată. Dar, această experienţă de verificare directă a anatomiei interioare, o adevărată vivisecţie, a rămas singulară.

Faptul că uneori ectoplastiile complete gesticulează, umblă, văd, aud, vorbesc, scriu, au ritm cardiac şi puls, respiră, sângerează când se taie, aşa cum atestă mărturiile multor asistenţi la seance-uri, sugerează că nu este exclus ca, într-un număr limitat de cazuri, şi structurarea interioară să ajungă la perfecţiune, devenind temporar, cel puţin din punct de vedere macroscopic, cvasiidentică cu cea a omului normal.

Ectoplastiile complete se materializează întotdeauna îmbrăcate.

Veşmântul obişnuit este draperia albă de muselină strălucitoare, fină şi uşoară, dar rezistentă, un fel de togă romană. Uneori, ectoplastia este îmbrăcată în valuri de pânză sau, mai rar, în haine obişnuite. Unele observaţii par să indice că veşmintele nu sunt întotdeauna structurate din ectoplasmă, ci pot reprezenta aporturi. Astfel, murdărirea şi uzarea exagerată a draperiilor în casele în care se desfăşoară seance-uri de materializare a fost menţionată de mai multe ori.

Cele două posibilităţi — ectoplasmie sau aport — rămân deschise şi în cazul bijuteriilor pe care ectoplastiile le poartă, le aduc sau le produc. Cel mai cunoscut caz este cel al arabului ciung Abdulah, ectoplastia recurentă din seance-urile lui Eglington, care apărea împodobit cu pietre preţioase şi producea la cererea asistenţilor bijuterii, ce dispăreau apoi împreună cu el.

Numeroase seance-uri se desfăşoară în întuneric. Uneori, ectoplastia rămâne nevăzută şi îşi face simţită prezenţa doar prin acţiuni mecanice sau prin voce. De obicei însă, ea se luminează într-un fel oarecare, pentru a se face observată de către asistenţi.

În cazul cel mai simplu, se folosesc ecrane luminoase, adică bucăţi de carton unse cu o substanţă fosforescentă (fosfură de zinc), pe care ectoplastiile le aşază în dreptul obrazului pentru a se prezenta. Alteori, apare o lumină paranormală din interior sau din exterior, care creează o impresie de feerie onirică. În luminarea din interior, mâna ori faţa devin luminoase ca un metal incandescent sau apare o lumină intensă sub draperie, de parcă ar fi aprinse mai multe becuri. În luminarea din exterior, ectoplastia este însoţită de puncte, aburi, discuri, limbi sau coloane luminoase ori ţine în mână o sferă ce împrăştie raze strălucitoare; uneori, sfera strălucitoare se poate materializa undeva în încăpere.

Între subiect şi ectoplastie există o legătură permanentă, firească deoarece ectoplastia completă animată este de fapt o personalitate secundară materializată, cu nume exclusiv sau inclusiv din inconştientul subiectului.

Uneori, trăsăturile ectoplastiei seamănă cu cele ale subiectului, probabil cu atât mai mult cu cât manifestarea componentei narcisiste este mai pronunţată.

Subiectul simte atingerile, mângâierile şi agresiunile asupra ectoplastiei pe propriul său corp. Rareori, această legătură se concretizează sub forma unui abur, unui filament subţire sau a unui cordon ombilical ce uneşte corpul subiectului şi al ectoplastiei.

c) Ectoplastiile de animale. Deoarece posibilităţile ectoplasmiei sunt teoretic nelimitate, materializările de animale nu trebuie considerate surprinzătoare. Ele au fost produse sporadic de un număr limitat de subiecţi.

Trei subiecţi polonezi, Kluski, Guzyk şi Burgik, care au activat în jurul anului 1920, s-au specializat în ectoplastii de animale din specii existente sau imaginare.

În seance-urile conduse de Geley la Institutul Metapsihic Internaţional (IMI) din Paris, în anii 1922-1923, Jan Guzyk a produs numeroase forme animale: păsări, câini, dintre care unul l-a muşcat pe prof. Leclanche, o nevăstuică, un urs sau o maimuţă antropoidă mare, sub pasul căreia scârţâia podeaua. Şedinţele s-au desfăşurat la întuneric iar animalele lui Guzyk erau invizibile, fiind doar auzite, simţite şi pipăite de către asistenţi. Deoarece Guzyk fusese anterior suspectat de fraudă, condiţiile de control au fost severe: subiectul în veşmânt special, asistenţii şi subiectul înlănţuiţi, subiectul ţinut de mâini şi strâns cu putere.

Franek Kluski a produs sistematic, alături de ectoplastii umane, forme animale. El a materializat păsări, dintre care un uliu a fost fotografiat pe umărul său (singura fotografie cunoscută de animal materializat), câini, un hibrid câine-leu şi, mai ales, un om al pădurilor, foarte păros, cu barbă încâlcită şi miros de fiară, ce scotea sunete răguşite şi avea obiceiul de a linge mâinile şi feţele asistenţilor, pe care Richet şi Geley, prezenţi la şedinţe, l-au denumit Pithecantropus.

d) Ectoplastiile estetice. Unele ectoplastii sunt simple creaţii estetice sau reprezentări ale unor imagini, fotografii sau tablouri cu care subiectul a venit cândva în contact. Ectoplastiile estetice, denumite şi ideoplastii sau materializări artistice, sunt gânduri inconştiente materializate sau, mai exact, ectoplastii ale unor elemente informaţionale provenite exclusiv din conştiinţa subiectului.

Ectoplasmia estetică este asociată cu numele subiectului Eva C., care, în perioada anilor 1909-1913, a produs numeroase materializări ce reprezentau personaje reale sau imaginare. Sunt cunoscute îndeosebi seance-urile din anii 1912-1913, conduse de von Schrenk-Notzing, când Eva a materializat portrete ce reprezentau personalităţi ale timpului: preşedinţii Wilson, Deschanel, Poincare, regele Ferdinand al Bulgariei, actriţa Monna Delza, doamnele Leconte şi Faber, la care se adaugă Mona Lisa lui Leonardo da Vinci.

Fotografiile acestora apăruseră de curând în "Miroir" şi în alte reviste ilustrate pe care Eva le citea cu plăcere. Ectoplastiile produse erau, de regulă, capete neanimate sau busturi, cu diferenţe notabile faţă de modelul original fotografiat, corespunzând imaginii păstrate de inconştientul subiectului, care controlează manifestările. Astfel, Mona Lisa materializată la

14.02.1912, când furtul tabloului de la Luvru făcea vîlvă, era mai tânără şi mai frumoasă, Monna Delza părea mai în vîrstă iar preşedintele Wilson avea mustăţi.

Ectoplastiile par uneori bine materializate; de obicei însă, ele sunt lipsite de relief, simple imagini plate, bidimensionale. Uneori, capetele îşi modifică dimensiunile în timpul şedinţei, crescând sau micşorându-se. Adesea, capetele estetice ale Evei sunt reduse la două treimi din dimensiunea unui cap obişnuit.

Fotografiile realizate din diferite unghiuri, cu aparate stereoscopice, înfăţişează figuri materializate, ce par portrete executate pe o suprafaţă moale şi păstoasă sau plată şi dură, uneori cu îndoituri şi rupturi.

Un alt subiect care, în perioada anilor 1910, a produs ectoplastii estetice este Linda Gazzera. Seance-urile desfăşurate la întuneric, sub conducerea lui Imoda sau Richet, se caracterizează prin formarea şi evoluţia foarte rapidă a structurilor. Ele au fost orientate mai ales spre obţinerea de fotografii, prin declanşarea aparatelor la comanda "Foco" (Foc) a subiectului. Linda a materializat numeroase capete de femei şi copii, ce seamănă cu păpuşi. Ele sunt uneori plate şi evocă desene, gravuri sau tablouri.

Subiectul în ectoplasmie. Autorul ectoplastiilor, deci al acţiunii BPS, denumit subiect (fizic) de materializare, ectoplast sau teleplast, este considerat un caz particular al subiectului fizic. Doar subiecţii fizici capabili de acţiuni PK prin intermediul unor structuri paranormale auxiliare (Home, E. Paladino, Stanislava T., L. Gazzera) au produs şi ectoplastii propriu-zise, putând fi consideraţi şi subiecţi de materializare.

Seance-urile de materializare se desfăşoară de regulă în prezenţa a 4-8 asistenţi, într-o încăpere suficient de spaţioasă dintr-o locuinţă sau într-un laborator cu aspect plăcut. Adesea, într-un colţ al încăperii se improvizează un cabinet, adică un mic spaţiu delimitat de o perdea, în care există un scaun pe care se aşază subiectul. Mai rar, subiectul se poate lipsi de cabinet, luând loc printre asistenţi.

A devenit o obişnuinţă să se afirme că lumina deranjează ectoplasma şi distruge ectoplastiile. Dar, datele experimentale sugerează că influenţa luminii asupra procesului de materializare depinde de capacitatea, sensibilitatea şi dispoziţia subiectului. Subiecţii sensibili au nevoie de întuneric deplin (Guzyk, L. Gazzera); uneori, ei nu suportă nici măcar clipirea scurtă a blitz-ului şi nu permit fotografierea (Burgik). Subiecţii puternici pot lucra la lumina redusă a unui bec de gaz sau a unui bec roşu. Doar subiecţii foarte puternici şi în formă bună produc ectoplastii la lumină normală, fie naturală sau artificială (Home, Mirabelli, uneori Eva C.).

Subiectul aflat în cabinet, în întuneric, cu posibilităţi de fraudă ce trebuie anihilate printr-un control sever, respectiv subiectul aşezat între asistenţi, la lumină normală, cu posibilităţi de fraudă cvasinule, sunt cele două extreme foarte depărtate, între care se încadrează toţi subiecţii de materializare.

În cazul subiecţilor ceva mai slabi (S. Moses, E. Paladino), formele produse sunt invizibile sau vagi şi se obţin rar ectoplastii complete, cu autonomie relativă efemeră. Subiecţii puternici (Eva C., Eglinton, Monck, d-na d'Esperance) produc structuri bine conturate, dar

destul de greu şi târziu iar independenţa acestora de subiect este de durată relativ scurtă. În fine, în prezenţa subiecţilor foarte puternici (Home, F.I. Cook, Mirabelli), ectoplastiile se formează rapid şi evoluează independent.

În timpul manifestărilor, subiectul se găseşte, de obicei, în transă hipnotică uşoară sau profundă, o stare alterată cu grad redus de control conştient, ce favorizează declanşarea şi controlul fenomenelor de către inconştient. Subiectul conştient, aflat într-o stare a conştiinţei apropiată de cea comună, reprezintă o excepţie.

Solicitarea subiectului în timpul ectoplasmiei este maximă.

Exteriorizarea de ectoplasmă, cu dezorganizarea parţială a sistemului bioplasmatic, poate afecta sever starea de sănătate şi vitalitate. Uneori, la sfârşitul unui seance cu fenomene remarcabile, subiectul sensibil este aproape leşinat, are respiraţia sacadată şi aritmii cardiace iar sângele îi curge pe nas şi pe gură. De aceea, îmbolnăvirile subiecţilor de materializare sunt relativ frecvente iar speranţa lor de viaţă mai scăzută.

Datorită formaţiei spiritiste, majoritatea subiecţilor au un "control" sau "ghid", care se schimbă adesea în timp, de fapt o personalitate secundară exteriorizată din inconştient, care, în convingerea sa, este un spirit superior, ce îl protejează şi conduce manifestările. Din cauza aceleiaşi convingeri spiritiste, cele mai multe structuri condensate reprezintă defunctoplastii.

Menţionăm, în ordine cronologică, câţiva dintre cei mai importanţi subiecţi de materializare, cunoscuţi pentru intensitatea, exotismul şi varietatea fenomenelor şi/sau pentru condiţiile experimentale deosebite, cu un control foarte riguros, asigurate de experimentatori apreciaţi: Daniel Home, Florence Cook, Francis Monck, Elizabeth d'Hope Reed (d-na d'Esperance), William Eglinton, Eusapia Paladino, Marthe Beraud (Eva C.), Linda Gazzera, Franek Kluski, Maria Vollhardt, Carlos Mirabelli, Sai Baba.

Prezentăm succint activitatea unora dintre aceşti subiecţi, pe care îi considerăm cei mai reprezentativi pentru ectoplasmie.

Scoţianul Daniel Dunglass Home (1833-1886), considerat cel mai mare subiect din istoria cercetării paranormale, a fost şi un ectoplast remarcabil.

Home s-a remarcat şi prin faptul că lucra fără cabinet, la lumină normală, fără "control" şi nu a oferit niciodată ocazia de a fi suspectat de fraudă. El a materializat aproape exclusiv forme vaporoase, îndeosebi mâini care mângâiau sau deplasau obiecte. Totuşi, Adare raportează un caz şi Crookes două cazuri în care au observat ectoplastii complete.

Florence Cook (1856-1904), capricioasa Florrie, a creat mari probleme cercetătorilor ectoplasmiei. Ţinând cont de rapoartele şi de calitatea asistenţilor, în rândul cărora se distinge Crookes, majoritatea autorilor consideră autentice fenomenele din perioada 18721874, dominată de cazul Katie King. Florence s-a măritat în anul 1874, devenind d-na Corner. Probabil datorită epuizării capacităţii sale, revenirea în seance-uri s-a încheiat penibil. În anul 1880, Florence a fost surprinsă jucând rolul ectoplastiei complete Mary, după ce părăsise cabinetul. În anul 1899, Ochorowicz a invitat-o la Varşovia pentru 6

seance-uri. Spre deziluzia generală, condiţiile severe de control, inclusiv electric, au evidenţiat că subiectul a încercat mereu să ascundă bucăţi de stofă albă şi s-a ridicat de pe scaun cu puţin înaintea începerii manifestărilor. Ochorowicz a declarat că a asistat la o comedie lamentabilă, prost jucată, care a marcat de altfel sfârşitul definitiv al carierei de subiect pentru Florence Cook Corner.

Eusapia Paladino (1854-1918), cel mai cercetat subiect din toate timpurile, a produs şi fenomene de ectoplasmie. Ea nu se caracterizează prin materializări remarcabile, ci prin numărul şi calitatea experimentatorilor care au studiat-o: Richet, Lombroso, de Rochas, von Schrenk-Notzing, Ochorowicz şi alţii. Eusapia a materializat mai ales mâini, capete ce puteau fi pipăite în spatele unei perdele, forme obscure, uneori larvare şi, foarte rar, forme întregi, în condiţii de control bune, care neutralizau o înclinaţie spre fraudă inconştientă a subiectului în stare de transă.

Marthe Beraud (1887-?), numită şi Eva C. sau Eva Carriere, este poate subiectul cel mai important pentru cercetarea ectoplasmiei. Tânăra Marthe s-a afirmat rapid şi spectaculos, prin fenomenele de la Alger din anii 1905-1906, când a produs cu mare uşurinţă câteva ectoplastii complete: Bien-Boa, sora lui Bien-Boa şi Phyrgia. În anul 1909, J. Bisson a adus-o pe Marthe la Paris şi a rebotezat-o Eva C. (Carriere). În perioada 1909-1914, Eva a fost studiată alternativ şi simultan de J. Bisson şi von Schrenk-Notzing, la Paris, Biarritz şi Munchen, în condiţii de control foarte severe, care îi impuneau uneori să evolueze complet dezbrăcată. Comportamentul Evei s-a modificat sensibil faţă de cel observat la Alger. Materializările se conturau greu, cu un efort evident, solicitând în mod deosebit subiectul, care suferea intens în timpul manifestărilor. În anul 1909, Eva a produs în premieră ectoplasma păstoasă, a cărei exteriorizare a fost observată şi fotografiată. Între anii 1909-1911, ea a creat aproape exclusiv materializări informe, un fel de schiţe de mâini şi degete dezumflate. Din septembrie 1911, Eva a început să materializeze din nou figuri iar din anul 1912 forme complete. Mâinile vii, feţele foarte mobile şi formele întregi alternau cu celebrele ectoplastii estetice, de la simulacre şi forme reduse la capete clişee, uneori plate, care reproduceau imagini din ziare şi reviste. Niciodată înainte sau după Eva C. nu s-a putut urmări atât de evident exteriorizarea ectoplasmei, structurarea, transformările şi destructurarea ectoplastiilor. Multe din cele peste 200 fotografii obţinute în aceste seance-uri au devenit binecunoscute, fiind reproduse în majoritatea lucrărilor care abordau ectoplasmia.

În perioada 1917-1918, Eva C., însoţită de J. Bisson, a produs fenomene convingătoare, dar mai puţin spectaculoase, la sediul IMI de la Paris.

Experienţele conduse de Geley, în condiţii de control care exclud categoric orice posibilitate de fraudă, s-au desfăşurat în prezenţa a peste 100 de oameni de ştiinţă. În anul 1920, Eva C. a fost invitată la Londra, de către Societatea de cercetări psihice (SPR), cunoscută pentru poziţia sa rezervată, pentru a nu spune chiar ostilă, faţă de fenomenele de materializare. În pofida unor fenomene apreciate semnificative de către Richet, raportul final al SPR consideră rezultatele celor 40 seance-uri ca neconcludente. Cariera subiectului Marthe-Eva se încheie odată cu cele 15 seance-uri de la Institutul Sorbona din Paris, în totalitate negative, poate datorită atitudinii ostile a cercetătorilor şi epuizării remarcabilei sale capacităţi.

Franek Kluski (1874-?) este pseudonimul unui scriitor polonez de o probitate morală ireproşabilă. El a produs la întuneric sau la lumină roşie slabă numeroase ectoplastii incomplete (ochi, mâini, capete), complete sau de animale. În seance-urile de la Paris şi Varşovia din anii 1920-1921, conduse de Richet şi Geley, s-au obţinut, în condiţii foarte bune de control, fotografii şi mulaje remarcabile. Seance-urile desfăşurate la Varşovia, în anul 1924, sub conducerea lui Geley, au fost foarte bogate în ectoplastii. Din păcate, pe drumul de întoarcere spre Paris, avionul s-a prăbuşit şi Gustave Geley, directorul IMI, şi-a pierdut viaţa înainte de a-şi fi redactat raportul final.

Brazilianul Carlos Mirabelli (1889-1951), apreciat de unii autori ca un Daniel Home al secolului al 20-lea, este totuşi un subiect mai puţin cunoscut, deoarece a evoluat departe de marile centre ale cercetării paranormale. Printre numeroase fenomene intelectuale şi mai ales fizice, Mirabelli a produs la lumină normală, cu mâinile şi picioarele legate, ectoplastii cu caracter exotic pronunţat.

Moser relatează o materializare singulară din anul 1927, la care a asistat preşedintele Braziliei:

"Un fenomen de o «perversitate originală» s-a desfăşurat în prezenţa preşedintelui Republicii, de Souza... Subiectul se afla într-o stare de epuizare. Deodată, un craniu a bătut în uşile încăperii. Ele s-au deschis şi craniul a intrat, zburând prin aer. Curând, au apărut unul după altul, de la gât la picioare, oasele unui schelet. Subiectul delirează, se loveşte singur şi răspândeşte un miros de hoit. Scheletul începe să umble, apoi se clatină şi umblă din nou. Se plimbă singur prin încăpere, în timp ce dr. de Souza îl pipăie şi simte oase solide uscate. Îl pipăie şi ceilalţi prezenţi. Apoi, scheletul dispare încet, până ce capul rămâne singur şi cade pe masă. În timpul şedinţei, subiectul a fost legat. Şedinţa a durat 22 minute, la lumina plină a zilei. Scheletul a împrăştiat un miros de descompunere aproape insuportabil".

În ultimele decenii, subiecţii de materializare au dispărut practic în totalitate, cel puţin din ţările dezvoltate. Poate că declinul spiritismului a determinat estomparea unei motivaţii iluzorii pentru subiect, ceea ce explică, măcar în parte, acest aspect.

Singurul subiect contemporan cunoscut, care produce fenomene oarecum asemănătoare, este indianul Sai Baba, pe adevăratul său nume Satynarayama (n. 1926). În aşram-ul său din Puttaparthi, Sai Baba obţine, la o simplă mişcare a mâinii în aer, flori, fructe, dulciuri, bijuterii, pe care le oferă credincioşilor, bolnavilor sau curioşilor care îl caută. Dar, el produce îndeosebi vibhuti, cenuşa sfântă obţinută prin arderea fecalelor de vacă. Pentru cantităţi mai mici, Sai Baba se foloseşte de aceeaşi mişcare a mâinii, dar, pentru cantităţi mai mari, are nevoie de o vază de metal, din care curge o cantitate de pulbere mult mai mare decât capacitatea vasului. După revenirea acasă, numeroase persoane relatează că, pe fotografiile primite de la Sai Baba şi care îl înfăţişează, se depune continuu o pulbere fină alb-cenuşie de vibhuti.

Unele dintre fenomenele produse de Sai Baba par aporturi, în timp ce altele ar putea fi materializări. Trecând peste faptul important că fenomenele menţionate nu au fost observate în condiţii experimentale, dacă se dă crezare numeroşilor observatori, trebuie

acceptat că Sai Baba produce materializări netipice. Dintre caracteristicile particulare menţionăm: nu se observă ectoplasmă şi procese de structurare, structurile obţinute nu se descompun şi sunt stabile în timp, subiectul controlează deplin manifestările, pe care le produce oricând şi fără efort, perfect conştient şi la lumina zilei. Unele grupe de cercetători germani, care l-au urmărit şi filmat pe Sai Baba susţin autenticitatea fenomenelor sale. Analiza unei probe de vibhuti produs de Sai Baba, efectuată de dr. Evers de la Universitatea din Munchen, a relevat o pulbere anorganică foarte fină de sulfat de magneziu. Este deci posibil ca, cel puţin uneori, Sai Baba să materializeze de fapt un vibhuti fals, cu aspectul vibhuti-ului organic adevărat, dar cu compoziţia chimică total diferită.

Caracterul obiectiv al ectoplasmiei. Ectoplasmia este, fără îndoială, fenomenul experimental cu cel mai înalt grad de exotism. Exemplul cel mai incitant, formarea, în doar câteva secunde sau minute, a unei fiinţe paranormale cu toate atributele vieţii, care nu poate fi deosebită ca aspect şi comportament de o persoană normală, poate contraria chiar şi pe cei foarte receptivi la insolit. Este deci firesc ca disputele în jurul ectoplasmei şi ectoplastiilor să fie aprinse, astfel încât problema existenţei sau nonexistenţei lor presupune o analiză atentă şi lucidă, sine ira et studio.

În principiu, există patru posibilităţi de interpretare a datelor experimentale în totalitate:

i) experimentatorii şi asistenţii sunt victimele unor erori de observare sau a unor halucinaţii colective;

ii) experimentatorii şi asistenţii sunt victimele unor fraude şi escrocherii ale subiecţilor;

iii) subiecţii, experimentatorii şi asistenţii pun la cale în comun o înşelătorie de proporţii, oferind mărturii false şi probe trucate;

iv) fenomenele sunt reale şi au o existenţă obiectivă.

Evident, această analiză urmăreşte totalitatea cazurilor serioase şi nu cazuri izolate. În principiu, sunt suficiente un număr redus de cazuri reale, pentru ca fenomenele să existe obiectiv.

Mărturiile subiective ale asistenţilor şi rapoartele experimentatorilor nu exclud teoretic posibilitatea unor confuzii, erori de observare sau halucinaţii colective. Dar, numărul foarte ridicat al mărturiilor şi rapoartelor înşirate pe o perioadă de timp îndelungată şi provenind de la persoane cu pregătire diferită, fac ca această posibilitate să fie redusă, practic neglijabilă.

Existenţa a numeroase probe obiective, asociată cu relatările şi rapoartele subiective, aduc argumente importante în favoarea realităţii fenomenelor. Principalele probe obiective ale seance-urilor de materializare sunt: imaginile fotografice, amprentele şi mulajele.

Ectoplasma şi ectoplastiile au fost surprinse adesea pe peliculă fotografică. Primele imagini sunt cele 44 de fotografii realizate de Crookes, în anii 1873-1874, încă tributare tehnicii timpului, care o înfăţişează pe Katie King, singură sau împreună cu savantul englez şi cu subiectul Florence Cook. Cele mai cunoscute şi sugestive rămân însă cele peste 200 de

imagini obţinute în anii 1909-1914, de von Schrenk-Notzing, J. Bisson, Geley şi alţi experimentatori, uneori cu 6-8 aparate fixate în unghiuri diferite şi declanşate simultan, în seance-urile cu Eva C., care surprind eliberarea de ectoplasmă, procesul de structurare şi numeroase ectoplastii.

Imaginea fotografică în sine nu constituie o dovadă suficientă, datorită posibilităţilor de trucaj, de exemplu prin dublă expunere sau prin folosirea unor modele normale, prezentate ca structuri paranormale. Dar, numărul şi calitatea experimentatorilor şi asocierea imaginilor cu mărturiile asistenţilor fac puţin probabilă ipoteza ca toate imaginile cunoscute să fie, într-un fel sau altul, falsuri.

Diferitele critici la adresa imaginilor fotografice sunt, de obicei, superficiale şi nu ţin cont de toate datele experimentale. Astfel, s-a afirmat adesea că fotografiile cu Katie King ar înfăţişa-o de fapt pe Florence Cook deghizată, fără a se oferi însă explicaţie imaginilor în care ectoplastia şi subiectul apar împreună. Ectoplastiile estetice ale Evei C., cu aspect frecvent de portret plat, cu îndoituri şi rupturi, au fost criticate sever de sceptici, care, pe baza fotografiilor publicate, au reclamat folosirea unor decupaje din reviste şi ziare. Dar, von Schrenk-Notzing a demonstrat autenticitatea ectoplastiilor, subliniind, în pofida unor asemănări, diferenţele clare faţă de imaginile din publicaţii, pe care încearcă să le reproducă. Cercetătorul german a realizat contraprobe, folosind decupaje din reviste, pe care le-a înconjurat cu voaluri de muselină şi le-a fotografiat în condiţii de seance. S-au obţinut imagini gri foarte şterse, fără jocuri de lumină şi umbră în regiunea decupajelor, care, privite cu lupa, prezintă puncte de raster.

Amprentele şi îndeosebi mulajele din seance-uri constituie probe obiective, mult mai greu, dacă nu chiar imposibil de contrafăcut.

Amprentele sunt urme fidele ale unor regiuni ale corpului unei ectoplastii, de obicei membre, pe o suprafaţă presărată cu o pulbere fină (făină, negru de fum, etc.) sau direct într-o substanţă cu proprietăţi plastice (de ex. argilă).

În anul 1867, Zollner a obţinut în făină prima amprentă a unei mâini mult mai mari decât cea a subiectului Henry Slade. Ulterior, Slade a produs numeroase amprente de mâini şi de picioare, uneori asemănătoare, alteori foarte diferite de ale sale. Cu Eusapia Paladino s-au obţinut în argilă numeroase amprente de degete, mâini, picioare şi chiar de obraz (faţă şi profil); într-un caz, ochiul şi firele de păr erau reproduse perfect. După Morselli, amprentele semănau câteodată cu subiectul îmbătrânit.

Asociaţia americană de cercetări psihice (ASPR) a studiat cu atenţie amprentele digitale în parafină sau în ceară dentară, produse între anii 1923-1933 de subiectul Mina Crandon, alias Margery. Numeroşi cercetători au asistat la seance-uri cu Margery, în care s-au obţinut nu doar amprente ale unor persoane decedate, ci şi ale unor persoane încă în viaţă. Într-un caz, amprentele au apărut în interiorul unui vas închis. Uneori, Margery producea amprente în oglindă, de exemplu urma unei mâini drepte cu amprente digitale de mână stângă. Aceste rezultate au stârnit numeroase controverse.

În anul 1875, americanul Denton a obţinut cu subiectul Mary Hardy primele mulaje ale unor degete, prin metoda băii de parafină. La cererea experimentatorului, ectoplastia îşi

cufundă o mână, un picior sau, mai rar, o altă regiune a corpului într-un vas cu apă fierbinte, în care plutește parafină topită și apoi într-un vas cu apă rece. Astfel, stratul de parafină ce se depune pe membru se întărește și se formează o mănușă sau un pantof de parafină, din care ectoplastia își eliberează membrul, probabil prin destructurare, și îl depune pe masă. Acesta este negativul sau tiparul de parafină. Ulterior, negativul, introdus în nisip pentru a nu se rupe, este umplut cu ipsos, obținându-se mulajul propriu-zis de ghips sau pozitivul, care reproduce membrul respectiv sau o altă regiune a corpului.

Cele mai bune mulaje au fost obținute de Geley cu subiectul Franek Klusky, ce nu avea nevoie de vasul cu apă rece, deoarece ectoplastiile sale răceau singure parafina, producând negativele în doar 15-45 de secunde. În anul 1920, Geley a obținut, în 11 seance-uri, șapte mulaje de mâini și unul de picioare, de mărimea membrelor unui copil de 5-7 ani, dar cu caracteristici de adult, respectiv un mulaj al părții inferioare a obrazului, de mărime normală, cu buzele și bărbia bine conturate. În anii 1921-1922, Kluski a produs la Varșovia mulaje și mai interesante și mai fine în detalii, printre care și cel al unei perechi de mâini încrucișate. Negativele de parafină, subțiri de circa 1 mm, au fost examinate de cinci specialiști în mulaje, care le-au declarat originale, produse de contactul cu membre vii, și nu copii. Ei s-au declarat surprinși de grosimea redusă a stratului de parafină și nu și-au putut explica cum a fost scoasă mâna sau piciorul din tiparul de parafină. Mulajele obținute de Geley erau diferite ca aspect, mărime și amprente digitale de membrele subiectului.

Expertiza semnată de de Bayle, șeful Serviciului de identitate judiciară al Palatului de Justiție din Paris, la data de 01.04.1922, confirmă că amprentele digitale ale mulajelor și ale subiectului sunt net distincte.

Toate încercările unor artiști plastici specialiști în mulaje sau ale unor scamatori și magicieni de a contraface mulaje, de fapt negativele de parafină, în condiții similare celor din seance-uri, au eșuat, deoarece un membru normal nu poate fi scos din negativ fără a-l tăia sau deteriora.

Așa cum mărturiile și rapoartele de observație singure nu pot exclude absolut ipoteza halucinatorie, probele obiective în sine lasă teoretic deschisă posibilitatea unei acțiuni PK a subiectului asupra emulsiei fotografice (pentru imaginile fotografice), respectiv asupra unei suprafețe (pentru amprente) sau asupra unei substanțe plastice (pentru mulaje). Dar, asocierea mărturiilor și rapoartelor subiective Cu probele obiective din seance-uri susține cu fermitate ipoteza unor fenomene reale, produse de un substrat și de structuri concrete, fie ele normale sau paranormale.

Pentru a dovedi existența sistemelor paranormale, deci a ectoplasmei și ectoplastiilor, ar trebui demonstrat că, cel puțin în câteva din miile de cazuri cunoscute, măsurile de control au fost suficiente pentru ca subiectul să nu poată trișa, prezentând un produs normal drept paranormal.

Spiritismul, pe fundalul căruia a apărut și s-a dezvoltat ectoplasmia, a generat și o industrie prosperă a iluziei și înșelătoriei, cu mesaje trucate din lumea de dincolo, deplasări simulate de mese și scaune în obscuritate, fotografii de spirite nebuloase, de vânzare pretutindeni și în care, cu puțină imaginație, puteau fi regăsiți cei dispăruți, sau cu fantome ce apăreau la

comandă pe scene improvizate. Dar, aspectul show+business este prea puţin important pentru studiul fenomenelor exotice, în general, şi al ectoplasmiei, în particular. De aceea, ne vom referi doar la seance-uri cu caracter experimental, mai puţin la cele cu asistenţi sinceri, dar naivi şi creduli, insistând asupra celor conduse de experimentatori competenţi şi cu simţ critic pronunţat. Dar, şi în aceste condiţii, fraudele şi încercările de fraudă din partea unor subiecţi sau pseudosubiecţi au fost suficiente. Ele au blamat serios cercetarea paranormalului, alimentând mereu atacurile scepticilor, pentru care ectoplasmia a reprezentat o ţintă preferată. Personalităţi ilustre ale ştiinţei, care, dintr-un motiv sau altul, au îndrăznit să se apropie de fenomene, ca de exemplu Crookes sau Zollner, au fost compătimiţi de colegii de breaslă, care i-au suspectat de dereglări psihice.

În contextul acestor dispute, alimentate de fraude şi escrocherii, ce făceau deliciul presei de scandal, s-a conturat un curent ostil fenomenelor obiective, chiar printre cercetătorii de frunte ai paranormalului. Membrii marcanţi ai Societăţii de cercetări psihice (SPR), fondată în anul 1882, ca Sidgwick, Gurney, Podmore şi alţii, au ajuns chiar să nege existenţa fenomenelor obiective (fizice), considerând toate fenomenele paranormale ca fiind subiective (intelectuale).

În disputa materializărilor, au fost demascaţi şi pretinşi subiecţi care, profitând de obscuritatea pe care o cereau în seance-uri, trişau grosolan; de exemplu, Eldred dispunea de un fotoliu special, cu un adevărat arsenal de obiecte necesare "formării fantomelor", Bastien avea asupra sa o întreagă recuzită pentru a simula ectoplastii, Williams se costuma rapid părăsind cabinetul, jucând rolul fantomei şi aşa mai departe. Pe lângă aceşti impostori, au existat destui subiecţi care au fost consideraţi autentici, cu capacitate reală.

Oarecum surprinzător, unii dintre aceştia (F. I. Cook, Slade, Monck, Eglinton, d-na d'Esperance, E. Paladino, Guzyk, Nielsen) au fost suspectaţi de fraudă sau chiar prinşi trişând, mai mult sau mai puţin conştient, îndeosebi când controlul nu era suficient de sever. Dar, ei au produs fenomene spectaculoase în condiţii experimentale excelente, astfel încât negarea capacităţii lor nu ar fi corectă. În schimb, alţi subiecţi (Home, Eva C., L. Gazzera, Kluski) sunt consideraţi perfect "curaţi", deoarece cariera lor îndelungată nu a fost umbrită de nici o încercare observată de fraudă.

Posibilităţile de fraudă în seance-uri sunt totuşi limitate. Astfel, pentru simularea ectoplasmei se poate folosi vată, tifon sau voal, pentru ectoplastiile incomplete şi estetice sunt necesare decupaje, păpuşi sau manechine, în timp ce rolul ectoplastiilor complete şi perfecte poate fi jucat doar de una sau mai multe (uneori ar fi nevoie chiar de foarte multe) persoane travestite, fie subiectul care părăseşte cabinetul, fie altul sau alţii ce pătrund fraudulos şi apoi dispar din încăpere. Cu timpul, asistenţii subjugaţi şi extaziaţi de fenomene au devenit experimentatori tot mai versaţi şi exigenţi, care impuneau condiţii de control tot mai severe, ce făceau frauda nu doar improbabilă, ci uneori chiar imposibilă. Menţionăm în acest sens: controlul riguros al încăperii de seance şi al încăperilor vecine, absenţa oricăror intrări secrete sau trape, sigilarea uşilor şi ferestrelor, controlul, inclusiv corporal, al subiectului, uneori chiar şi orificiile naturale, înainte şi după seance, controlul electric în timpul manifestărilor pentru a semnala orice mişcare suspectă a subiectului sau a asistenţilor, condiţii de luminozitate satisfăcătoare, la lumină roşie sau chiar la lumină normală. Astfel de condiţii par suficiente pentru a evidenţia imediat şi fără echivoc orice

încercare de fraudă. Nici unul dintre marii iluzionişti sau magicieni nu a reuşit şi nu va reuşi vreodată să simuleze fenomene în condiţiile prezentate. Este semnificativ faptul că unii subiecţi au refuzat categoric aceste condiţii experimentale, în timp ce alţii au fost prinşi imediat, atunci când încercau zadarnic să trişeze. Totuşi, câţiva subiecţi au produs fenomene remarcabile în condiţii foarte severe, care sunt, fără îndoială, stânjenitoare şi stressante. Uneori, e drept în cazuri de excepţie, controlul devine inutil. De exemplu, sunt dificil de imaginat posibilităţi de fraudă în unele seance-uri conduse de J. Bisson şi desfăşurate la lumina zilei, în care Eva C., complet dezbrăcată, a produs diferite ectoplastii.

Pe baza condiţiilor de control menţionate în rapoarte, fenomenele din seance-uri conduse de experimentatori remarcabili, cum sunt Crookes, Richet, von Schrenk-Notzing, Lombroso, J. Bisson, Ochorowicz, Geley, Schwab şi alţii trebuie luate în considerare cu toată seriozitatea. Desfăşurate în condiţii care exclud orice fraudă sau cel puţin orice fraudă sistematică, ele reprezintă dovezi greu de combătut în favoarea realităţii sistemelor paranormale în seance-urile de materializare.

Apreciem că o analiză obiectivă a tuturor datelor experimentale semnificative trebuie să conducă cu necesitate la recunoaşterea caracterului obiectiv al materializărilor ectoplasmatice. Rămâne totuşi o ultimă posibilitate de a nega realitatea sistemelor paranormale şi unii adversari înverşunaţi ai fenomenelor exotice nu s-au sfiit să o susţină. Şi anume că seance-urile cu fenomene ce par inatacabile ar fi doar rezultatul unei înşelătorii de mari proporţii, puse la cale în comun de subiecţi, experimentatori şi asistenţi, printre care se află şi oameni de ştiinţă de renume, care, lipsiţi de orice scrupule, au prezentat mărturii şi rapoarte de observaţie absolut nereale şi au confecţionat probe false. Aproape toţi experimentatorii au fost acuzaţi de lipsă de onestitate sau suspectaţi de tulburări psihice, atunci când rezultatele lor nu mai puteau fi combătute altfel.

Chiar marele Crookes, pentru a alege un exemplu ilustru, a fost blamat şi acuzat de colegii de breaslă că şi-ar fi pierdut minţile, lăsându-se înşelat de o adolescentă. Peste ani, un oarecare Anderson, reluat ulterior de Hall, a susţinut că însăşi Florence Cook i-ar fi mărturisit o legătură intimă cu Crookes, ceea ce a generat un adevărat scandal şi suspiciunea că savantul englez ar fi acoperit cu bună ştiinţă fraudele tinerei fete. Pare însă puţin probabil ca Crookes să îşi fi riscat cariera şi rezultatele ştiinţifice pentru o presupusă idilă efemeră şi este foarte greu de crezut că o adolescentă, chiar cu sprijinul lui Crookes, să fi putut înşela timp de aproape trei ani vigilenţa altor zeci de observatori, unii experimentaţi, simulând fenomene pe care maeştrii în iluzie şi magie nu le pot reproduce.

Chiar dacă acceptăm posibilitatea unor mistificări izolate, este absolut neverosimil ca mii de subiecţi, experimentatori şi asistenţi, în majoritate persoane a căror integritate şi onestitate nu a fost vreodată pusă la îndoială, să fi regizat împreună o farsă absurdă, cu singurul scop de a impune, fără vreun profit material şi cu riscul pierderii credibilităţii şi prestigiului, un fenomen inexistent. Cui prodest?

Dar cum să pretinzi scepticilor să recunoască un fenomen atât de exotic ca ectoplasmia, când, în pofida datelor experimentale, poziţia oficială actuală a reprezentanţilor de frunte ai cercetării paranormale este cel puţin echivocă.

Astfel, lucrarea de specialitate cea mai citată şi apreciată, "Handbook of Parapsychology" (ed. B. B.Wolman), consideră într-un paragraf de istorie a cercetării psihice, semnat de J. Fraser Nicol, că ectoplasma şi materializările, ca şi levitaţia, aportul şi teleportarea, ar fi fenomene puţin plauzibile pentru investigatorul cu suficient simţ critic(!)

Ne permitem să ne exprimăm dezacordul cu acest punct de vedere tipic anglo-saxon. Manifestările bioplasmatice pe care le-am studiat timp de peste 15 ani, vezi paragraful 18.2.3, susţin cu fermitate realitatea obiectivă a fenomenelor observate în seance-urile de ectoplasmie.

Mecanismul de producere a ectoplastiilor. Răspunsul la întrebările incitante referitoare la natura ectoplastiilor presupune abordarea celor trei probleme majore ale fenomenului, legate de natura substratului, de aspectul informaţional şi de procesul de structurare.

Natura substratului, care este o bioplasmă, denumită în acest caz ectoplasmă, ce provine din şi revine în corpul fizic şi sistemul bioplasmatic al subiectului (fără a exclude şi o contribuţie a asistenţilor), a fost analizată în paragraful 18.2.1.1 şi nu mai este cazul să revenim asupra sa.

Aspectul informaţional, ce urmăreşte şi stabilirea autorului propriu-zis al materializărilor, a determinat dispute furtunoase, care durează de peste un secol, în contextul confruntării tradiţionale dintre animism şi spiritism.

După cum se cunoaşte, spiritiştii susţin supravieţuirea post-mortem într-o realitate transcendentă, aşa-numita lume de dincolo a spiritelor dezîncarnate, care poate interfera cu realitatea terestră, generând fenomene paranormale. Astfel, partizanii spiritismului consideră că majoritatea fenomenelor exotice ar fi produse de spirite dezîncarnate, ce se folosesc în acest scop de instrumentul uman denumit medium. Pentru spiritişti, ectoplastiile sunt ceea ce, de obicei, se recomandă ele însele, adică spirite revenite temporar printre noi în veşmânt ectoplasmatic, prin intermediul mediumului şi ghidate de "controlul" său. Dar, unele ectoplastii ale subiectului Eva C., îndeosebi cele estetice, au dat o lovitură serioasă ipotezei spiritiste în ectoplasmie, demonstrând că, cel puţin în anumite cazuri, materializările şi spiritele nu au nimic în comun. În prezent, ipoteza spiritistă în fenomenele paranormale împărtăşeşte declinul sever al mişcării spiritiste şi nu mai are, pentru majoritatea cercetătorilor contemporani, decât o valoare istorică.

Animismul în parapsihologie susţine că fenomenele exotice, inclusiv ectoplasmia, se datorează exclusiv acţiunii unui subiect viu. Acest punct de vedere s-a impus cu autoritate în ultimele decenii. Se consideră că acţiunea de structurare este controlată de conştiinţa subiectului, de obicei de componente inconştiente, care modelează ectoplasma, generând ectoplastii. Inconştientul conţine informaţie proprie, în care se regăsesc credinţe, convingeri, dorinţe, traume, obsesii ale subiectului, cu scenarii şi elemente fanteziste, la care se poate adăuga informaţie exterioară achiziţionată exotic. Aceste componente informaţionale au o contribuţie distinctă la materializări, generând cele două tipuri de ectoplastii: defunctoplastiile şi ideoplastiile.

Defunctoplastiile reproduc, mai mult sau mai puţin fidel, o persoană defunctă, necunoscută sau puţin cunoscută de subiect. Informaţia referitoare la caracteristicile fizice şi

intelectuale ale defunctului sunt probabil achiziţionate exotic de subiect prin ESP, adesea chiar de la asistenţi, şi prelucrate de inconştientul său. Această prelucrare este sursa unor deformări şi alterări ale informaţiei originale, care poate determina diferenţele remarcate uneori între ectoplastie şi originalul pe care îl copiază, ce este de multe ori o rudă sau un prieten apropiat decedat al unuia dintre asistenţi. Interferenţa cu elemente narcisiste din inconştient poate conduce la anumite asemănări fizice şi intelectuale ale defunctoplastiei cu subiectul.

Ideoplastiile sunt producţii exclusive ale subiectului, adesea rodul fanteziei sale inconştiente. Menţionăm aici toate ectoplastiile estetice, unele ectoplastii incomplete şi complete. Materializări recurente celebre, cum sunt Katie King, Bien-Boa, Yolanda, Nepenthes, Abdulah, Madhi şi altele, reproduc probabil defuncţi imaginari şi constituie de asemenea ideoplastii.

Considerăm că defunctoplastiile sunt produse, în ultimă instanţă, de informaţia exterioară conştiinţei subiectului, achiziţionată prin ESP şi apoi prelucrată de inconştientul său, în timp ce ideoplastiile sunt generate direct de informaţie din conştiinţa subiectului. Astfel, raportul defunctoplastie-ideoplastie din ectoplasmie trebuie să fie asemănător cu relaţiile defunctografie-gândografie din conceptografie şi defunctofonie-autofonie din conceptofonie, vezi paragrafele 10.2.5.1 şi 10.2.5.2 (vol. 1)

În acord cu modelul continuumului material, apreciem că formarea propriu-zisă a ectoplastiilor şi apoi descompunerea lor urmează un mecanism bioplasmatic de structurare reversibil, de tip structurare-destructurare, printr-un joc al gradului de condensare şi al numărului de subtilitate. Secvenţa acestui mecanism este:

bioplasmă (în exteriorul subiectului) se transformă prin structurare în bioplastie (formată din bioplasmă cu grad de condensare ridicat, posibil convertită parţial sau total în substanţă) se transformă prin destructurare în bioplasmă (în exteriorul subiectului).

Reamintim că, în cazul ectoplasmiei, bioplasma este denumită ectoplasmă iar bioplastiile sunt ectoplastii, astfel încât secvenţa mecanismului poate fi scrisă:

ectoplasmă se transformă prin structurare în ectoplastie se transformă prin destructurare în ectoplasmă.

În concluzie, putem afirma că ectoplastiile sunt doar artefacte, un fel de prelungiri ale subiectului, care le împrumută temporar nu numai substratul pentru materializare, ci şi viaţă.

18.2.2. APARIŢIILE

Apariţia reprezintă o experienţă vizuală spontană, în care este observată o persoană, un animal, un obiect, etc., care, în realitate, nu se află în domeniul senzorial al observatorului.

Denumirea de apariţie (apparition), promovată de Delanne (1911) şi mai ales de Tyrrell (1942), provine din termenul filosofic ce defineşte un lucru, nu neapărat în starea sa reală, ci aşa cum este perceput.

Apariţiile sunt un fenomen complex, cu tradiţii profunde, întâlnit în povestirile, basmele şi legendele tuturor popoarelor. Ele constituie totodată manifestări mult studiate, asupra cărora cercetătorii sunt departe de a fi ajuns la un acord satisfăcător. Însăşi definiţia echivocă prezentată, din punctul de vedere posibil subiectiv al observatorului, care este folosită curent în parapsihologie, lasă deschise posibilităţi de interpretare, favorizând totuşi pe cei care susţin caracterul exclusiv subiectiv al apariţiilor.

În anul 1886 a apărut, sub semnătura lui Gurney, Myers şi Podmore, prima lucrare importantă din cercul SPR, monografia "Phantasms of the Living" (Fantasmele celor vii), dedicată apariţiilor. Denumirea de fantasmă exprimă concepţia lui Gurney despre apariţii, pe care le consideră halucinaţii induse telepatic. De altfel, denumirile de fantomă (phantom) şi fantasmă (phantasm) au fost folosite aproape exclusiv până în anul 1942.

Obiectivarea informaţiei achiziţionate exotic, prin telepatie sau clarviziune, sub formă de imagini (pseudo)halucinatorii este binecunoscută.

Dar, un subiect sănătos, aflat în stare de veghe, realizează imediat că nu vede imagini reale optice, ci imagini interioare, fără corespondent concret, proiectate pe un fundal real sau imaginar. Nu excludem categoric posibilitatea ca un număr restrâns de aşa-zise apariţii, în care observatorul are impresia că vede structuri localizate în spaţiul fizic, să fie simple halucinaţii, respectiv pseudoapariţii, adică un fenomen exclusiv bioinformaţional de tip ESP, obiectivat prin imagini. Însă, considerăm că marea majoritate a observaţiilor se referă la bioplastii localizate în câmpul vizual al observatorului. În continuare, ne vom referi exclusiv la aceste apariţii propriu-zise.

Includerea apariţiilor în cadrul fenomenelor de condensare exprimă opţiunea noastră fermă pentru caracterul lor obiectiv, considerându-le sisteme paranormale structurate din bioplasmă.

În terminologia pe care o propunem, apariţiile sunt bioplastii observate spontan.

Denumirea de apariţie se referă deopotrivă la observaţie, la fenomen şi la sistemul paranormal.

Tipuri de apariţii. Vom împărţi apariţiile, după natura lor, în cinci tipuri:

a) apariţii de tip uman;

b) apariţii de tip animal;

c) apariţii folclorice;

d) apariţii religioase;

e) apariţii tehnologice,

la care se adaugă unele apariţii mai puţin semnificative.

a) Apariţiile de tip uman. Apariţiile de tip uman sunt bioplastii cu aspect uman. Cercetătorii preocupaţi de fenomen au studiat aproape exclusiv acest tip, care este adesea considerat sinonim cu apariţiile în totalitate.

Deoarece de cele mai multe ori persoana reprodusă este cunoscută de observator(i) sau poate fi cel puţin identificată ulterior, Tyrrell a împărţit apariţiile de tip uman în patru subtipuri:

- apariţii ale celor vii;

- apariţii de criză (apariţii ale celor muribunzi);

- apariţii ale celor morţi;

- apariţii continue.

Clasificarea este tributară convingerii că moartea reprezintă un moment crucial, care întrerupe existenţa terestră şi deschide o nouă existenţă într-o altă realitate. Analiza diferitelor cazuri nu a evidenţiat diferenţe notabile între primele trei subtipuri, pe care le vom prezenta în continuare. Este evident că apariţiile nu sunt de fapt ale celor vii, muribunzi sau morţi, ci reprezintă sisteme paranormale, care reproduc, mai mult sau mai puţin fidel, trăsăturile unor persoane vii, muribunde sau moarte în momentul observaţiei.

Al patrulea subtip, apariţiile continue sau, mai corect, apariţiile recurente asociate cu un anumit loc prezintă caracteristici distincte şi vor fi prezentate separat, ca un caz particular, în cadrul infestării locale active, vezi paragraful 18.2.4.6.

Susţinătorii modelului proiecţiei ESP sau a halucinaţiei induse telepatic consideră că fenomenul presupune doi subiecţi: un emiţător (agent, inductor, proiector) şi un receptor (percipient), care creează într-un fel drama aparițională. Consecvenţi punctului de vedere care le consideră manifestări obiective, vom diferenţia trei elemente ale apariţiilor care reproduc fiinţe sau structuri normale: originalul, apariţia şi observatorul (sau observatorii).

Numeroase lucrări se referă exclusiv la apariţii care personifică muribunzi sau defuncţi. Dar, diferitele cercetări şi statistici arată că subtipul cel mai numeros îl reprezintă apariţiile celor vii.

În momentul manifestării unei apariţii care personifică un om viu, originalul se află în stare de somn şi visează o anumită persoană sau un loc anume, este treaz şi se gândeşte intens la o persoană sau la un loc, se îndreaptă grăbit spre o persoană sau spre un loc, doreşte să apară în faţa unei persoane sau, mai rar, desfăşoară o activitate ce nu poate fi asociată cu apariţia.

De obicei, cercetătorii disting două experienţe diferite, din punctul de vedere al originalului.

În prima variantă, originalul, aflat în stare de veghe sau de somn, are impresii cvasisenzoriale de la locul apariţiei, ca şi cum s-ar fi aflat efectiv acolo, cu simţurile proiectate în apariţie. Aceste impresii sugerează o experienţă extracorporală (OBE), cu obiectivare sub formă de apariţie.

În a doua variantă, observatorul nu are impresii de la locul apariţiei şi nu ştie nimic despre fenomen, chiar dacă eventual s-a gândit cu intensitate la locul apariţiei şi/sau la observator(i).

Uneori, experienţa este declanşată voluntar de original, care doreşte să apară în faţa unei anumite persoane sau într-un anumit loc.

Cazul Beard-Verity din analele SPR, publicat în anul 1886, este semnificativ în acest sens. El reuneşte ambele variante de experienţă.

S. H. Beard, un gentleman din perioada victoriană, prieten cu Gurney, a realizat o serie de experienţe interesante, în care a încercat să apară în faţa logodnicei sale, L. S. Verity.

În prima experienţă, el s-a concentrat asupra logodnicei, dar a adormit şi nu şi-a amintit nimic despre reuşita experienţei. A doua zi, d-ra Verity i-a comunicat că în timpul nopţii l-a văzut lângă patul ei, îmbrăcat în cămaşă de noapte. Speriindu-se, a strigat, trezind-o pe sora mai mică, ce dormea în aceeaşi încăpere şi care a văzut şi ea apariţia.

Ulterior, Beard a repetat de mai multe ori experienţa, pe care a reuşit să o controleze deplin, avînd impresii corecte de la locul apariţiei, în momentul manifestării. Înaintea unei experienţe, l-a anunţat pe Gurney, care a verificat-o personal. Beard s-a concentrat asupra d-rei Verity, gândindu-se să o mângâie pe păr. Aceasta i-a raportat lui Gurney că, fiind perfect trează, a văzut forma lui Beard, care a mângâiat-o pe păr.

Cazul deputatului britanic Sir Carne Raschse aparţine celei de-a doua variante:

În anul 1905, înaintea vacanţei parlamentare de Paşti, deputatul Sir Carne Raschse s-a îmbolnăvit de gripă pe un fond de nevroză. Starea sănătăţii l-a obligat să rămână la pat, împiedicându-l să participe la o şedinţă importantă a Camerei Comunelor, la care ţinuse neapărat să fie prezent.

Cu toate acestea, în timpul şedinţei, deputatul Sir Gilbert Parker l-a văzut la locul său obişnuit, l-a salutat şi l-a întrebat cum stă cu sănătatea. Dar, Sir Carne Raschse avea o expresie rece, aspră şi nu i-a răspuns. Mirat, Sir Gilbert Parker s-a ridicat, intenţionând să meargă la el, dar a constatat cu surprindere că dispăruse fără urmă. Un alt deputat, Sir Arthur Hayter, care îl ştia bolnav, i-a remarcat prezenţa la şedinţă, semnalând-o şi unui alt coleg.

Ulterior, Sir Gilbert Parker şi Sir Arthur Hayter l-au felicitat pe Sir Carne Raschse pentru prezenţa la şedinţă în pofida bolii, spre stupoarea familiei acestuia, care ştia foarte bine că în acea perioadă zăcuse tot timpul la pat.

Capacitatea unei persoane de a se afla simultan în două locuri este denumită de tradiţia creştină bilocaţie (bilocatio), adică "în două locuri " (din lat. bi — "doi, două" + lat. locus —

"loc"). O serie de lucrări menţionează nume de laici (Apollonius din Tyana, Aristeas, Pitagora), mistici creştini (Sf. Anton de Padova, Sf. Sever de Ravenna, Sf. Ambrozie, Sf. Clement, Alfonso de Liguori, Pater Pio) sau mistici orientali care au stăpânit bilocaţia.

Cazul călugărului Alfonso de Liguori este unul dintre cele mai cunoscute:

În dimineaţa zilei de 21.09.1774, călugărul Alfonso de Liguori se afla întemniţat la Arenzo, la patru zile de drum de Roma. După cinci zile de post, intrase într-o stare de somn cataleptic. La trezire, călugărul a povestit celor din jur că fusese prezent la căpătâiul papei Clement al XIV-lea, care tocmai a murit. Peste câtva timp, a sosit confirmarea de la Roma că Alfonso de Liguori a fost văzut rugându-se în imediata apropiere a suveranului pontif, în ultimele clipe ale acestuia.

Cercetarea paranormală tradiţională denumeşte acest fenomen dedublare (dedoublement), considerând că apariţia este un dublu (double, Doppelganger) al originalului. Uneori, originalul este conştient de dedublare, care se produce spontan sau controlat, alteori însă el nu realizează fenomenul.

Distanţa dintre original şi apariţie (dublu) nu pare semnificativă şi poate varia, de la caz la caz, între câţiva centimetri şi mii de kilometri.

Cel mai celebru caz de dedublare este al învăţătoarei franceze Emilie Sagee:

Emilie Sagee s-a născut la 03.01.1813, la Dijon. În anul 1845, Emilie a obţinut un post de învăţătoare la un institut pentru fete tinere din familii aristocratice, la Neuwelcke, în Letonia.

Directorul institutului, M. Buck, s-a arătat mulţumit de calităţile sale şi de modul în care îşi desfăşoară activitatea. La scurt timp însă, au început să circule poveşti ciudate pe socoteala sa; diferite eleve susţineau că ar fi fost văzută în acelaşi timp în locuri diferite. Personalul şi conducerea institutului nu au luat în considerare relatările elevelor, considerându-le fabulaţii.

Dar, într-o zi, toate elevele din clasă au văzut deodată două Emilie Sagee, una lângă alta, la tablă. Ambele făceau aceleaşi gesturi, dar numai una, cea adevărată (originalul), ţinea creta în mână şi scria pe tablă. Când, datorită rumorii din clasă, Emilie Sagee s-a întors spre eleve, dublul a dispărut. Peste câteva zile, în timp ce o ajuta pe Antoinette de Wrangel să se îmbrace, eleva a văzut în oglindă două Emilie ocupându-se de toaleta sa şi a leşinat. Cu altă ocazie, la cină, au fost văzute două Emilie; dublul, fără furculiţă şi cuţit, imita mişcările originalului, însă nu întotdeauna mişcările originalului şi ale dublului coincideau. Într-o dimineaţă, toate cele 42 de eleve se aflau la lecţia de broderie şi o puteau vedea pe fereastră pe Emilie Sagee culegând flori în grădină. La un moment dat, supraveghetoarea a părăsit clasa şi, după scurt timp, pe scaunul rămas liber a apărut dublul lui Emilie. Imediat, elevele şi-au întors privirea spre fereastră, văzând-o pe adevărata Emilie culegând flori, dar cu mişcări mult mai lente, ca cele ale unei persoane bolnave sau somnolente. Deşi dublul din clasă părea o persoană perfect normală, două eleve mai îndrăzneţe l-au atins, simţind doar o rezistenţă slabă, ca o ţesătură de muselină. Mai mult chiar, una dintre eleve a trecut mâna prin dublu, care a dispărut.

Emilie Sagee nu era conştientă de dedublare, care survenea atunci când era foarte preocupată de ceva. Astfel, în experienţa cu originalul în grădină şi dublul în clasă, apariţia a fost provocată de faptul că Emilie a observat din grădină că supraveghetoarea părăsise clasa şi era îngrijorată că elevele sunt singure. Potrivit observaţiilor, în timpul dedublării, originalul arăta slăbit, confuz, somnolent şi bolnav, probabil fiindcă împrumuta dublului o parte din vitalitate. În toate cazurile, dublul a fost observat de toate persoanele prezente în locul respectiv.

Aflând despre aceste întâmplări, părinţii alarmaţi au început să îşi retragă fetele de la internat. După 18 luni, din cele 42 de eleve mai rămăseseră doar 12. Directorul s-a văzut nevoit să o concedieze pe Emilie Sagee. Din cauza unor întâmplări similare, ea pierduse deja 18 posturi de învăţătoare în 16 ani. Peste câtva timp, Emilie Sagee a plecat în Rusia şi nu s-au mai aflat veşti despre ea.

Apariţiile de criză sunt asociate cu un accident, cu un moment critic într-o afecţiune severă sau cu un alt eveniment dramatic pentru original. Deoarece criza poate fi uneori depăşită, dar, de cele mai multe ori înseamnă decesul originalului, apariţiile de criză constituie un subtip intermediar între apariţiile celor vii şi ale celor morţi. Atunci când criza coincide cu decesul, apariţiile respective sunt denumite şi apariţii ale celor muribunzi. Convenţional, se admite un interval de 12 ore de la deces, care delimitează apariţiile de criză de apariţiile celor morţi.

Originalul este întotdeauna foarte apropiat de observator(i) şi numeroşi cercetători consideră că foloseşte această modalitate spectaculoasă şi dramatică pentru a-şi lua rămas bun, într-un moment care este sau pare doar un sfârşit. Din cele peste 800 de cazuri de apariţii la ora morţii sau a unei primejdii de moarte, prezentate în monumentala monografie "Phantasms of the Living", 263 au implicat prieteni, 390 rude, mai ales cupluri părinte-copil, şi doar 52 cupluri soţ-soţie. Raritatea cazurilor între soţi este explicată, cel puţin parţial, prin faptul că ei sunt aproape tot timpul împreună şi nu este necesară o apariţie pentru a anunţa decesul celuilalt.

Am ales din aceeaşi lucrare o relatare a unui om de stat remarcabil din secolul al 19-lea, lordul englez Brougham.

În memoriile sale, lordul Brougham relatează un fapt din tinereţe, petrecut la 19.12.1799, în timp ce călătorea prin Suedia cu nişte prieteni:

"Pe la ora 1, am sosit la un han cuviincios, unde ne-am hotărât să rămânem peste noapte. Eu m-am grăbit să cer mai întâi să îmi pregătească o baie caldă şi acolo mi s-a întâmplat lucrul cel mai uimitor...

După terminarea liceului, eu şi cel mai bun amic al meu, G., am urmat cursurile universitare. Deşi nu aveam curs de teologie, în timpul plimbărilor noastre discutam adesea şi ne gândeam, printre alte probleme grave, la nemurirea sufletului şi la viaţa după moarte. Această problemă, ca şi posibilitatea, nu de umblare a sufletelor, ci de apariţie a unui mort la un viu, ne preocupa foarte mult şi într-o zi am avut nebunia de a încheia o înţelegere scrisă cu sângele nostru, potrivit căreia cel care va muri primul să se arate celuilalt, pentru a risipi orice îndoială despre viaţa după moarte. După terminarea studiilor universitare, G.

a plecat în India, unde a primit o funcţie administrativă. Îmi scria rar de acolo şi după câţiva ani l-am uitat, cu atât mai mult cu cât familia sa nu prea avea legături la Edinburg; astfel, nemaiauzind mai nimic despre el, prietenia noastră din şcoală şi chiar existenţa lui s-au şters aproape de tot din memoria mea.

Aşa cum am spus, stăteam în baie, gustând cu plăcere căldura după ce suferisem de frig, când, deodată, întorcându-mi capul spre scaunul pe care îmi aşezasem hainele la intrarea în baie, îl văd pe G., aşezat pe scaun şi privindu-mă liniştit. Nu ştiu cum am ieşit din baie, dar, trezindu-mă, m-am văzut rostogolit pe jos. Apariţia sau ce va fi fost, cu chipul lui G., dispăruse...

Copiind din carnet această povestire — certissima mortis imago! — trebuie să completez întâmplarea petrecută acum vreo 60 de ani. Curând după revenirea la Edinburg, a sosit o scrisoare din India, care mă înştiinţa despre moartea lui G. şi anume la 19 decembrie".

Apariţiile observate la cel puţin 12 ore de la decesul originalului sunt considerate apariţii ale celor morţi. Şi în acest caz, observatorul este, de obicei, un apropiat al originalului decedat. Uneori, intervalul scurs de la deces este important, de ordinul anilor sau chiar mai mult.

În anul 1903, Myers a prezentat un caz interesant de apariţie post-mortem, care a devenit binecunoscut.

Sora lui F. G. a murit de holeră, la vîrsta de 18 ani. Peste 9 ani, F. G., care era agent comercial, se afla în SUA, într-o cameră de hotel la St. Joseph, Missouri, şi se gândea la afacerile sale. Deodată, a simţit prezenţa cuiva în încăpere. Ridicând privirea, a zărit-o pe sora sa aşezată pe un scaun. Fericit de revedere, F. G. a strigat-o pe nume şi s-a repezit spre ea pentru a o îmbrăţişa, dar apariţia a dispărut brusc. F. G. menţionează că sora sa părea vie, dar avea o zgârietură lungă roşie pe obraz.

Revenit în Anglia, F. G. a povestit întâmplarea părinţilor săi. Auzind despre zgârietura de pe obraz, mama sa aproape că a leşinat. După ce şi-a revenit, ea a recunoscut că, în timp ce îşi plângea fiica moartă, a zgâriat-o din greşeală pe obrazul neânsufleţit. Imediat, a mascat zgârietura cu pudră şi nimeni nu a aflat despre incident. Două săptămâni după această împărtăşire, mama s-a stins din viaţă, liniştită că fiica sa continuă să trăiască într-o altă lume, cu proba de identitate pe care a văzut-o F. G.

În "Autobiografia unui yoghin", Yogananda relatează apariţia post-mortem a maestrului său Sri Yukteswar, petrecută într-o cameră a hotelului Regent din Bombay.

"În ziua de 19 iunie 1936... tocmai meditam în aceeaşi cameră de hotel, când, deodată, o strălucire uimitoare m-a trezit din starea de reculegere; întreaga cameră se transformase parcă într-o lume de vis feerică, în care lumina soarelui a devenit subit o splendoare supranaturală. Îmbătat de extaz, îl contemplam din nou pe Sri Yukteswar, el însuşi, în carne şi oase, materializat instantaneu în faţa mea, la câteva luni după moarte.

— Fiul meu!

Maestrul vorbea blând şi un surâs sublim îi lumina faţa angelică. Pentru prima dată în viaţă, nu îngenuncheam la picioarele sale sacre, ci le strângeam cu frenezie.

Angoasa ultimelor luni, în care îi simţisem atât de intens lipsa, nu mai însemna nimic pe lângă fericirea nesfârşită pe care o simţeam...

— Dar oare eşti chiar tu, Leul lui Dumnezeu? Porţi oare acelaşi înveliş carnal pe care l-am îngropat în nisipul uscat de la Puri?

— Da, fiul meu, sunt chiar eu în persoană. Acesta este corpul meu format din carne şi sânge. El pare eteric în ochii spiritului meu, dar pentru tine el este perfect material. Eu am alcătuit şi materializat din atomi cosmici un corp în întregime nou, perfect asemănător cu acela — vis cosmic — pe care l-ai înmormântat în nisipul iluzoriu de la Puri, în sânul acestei lumi de vise...

— Guru nemuritor, povesteşte-mi tot, te implor! Vreau să cunosc misterul acestei reântoarceri".

În continuare, apariţia lui Sri Yukteswar s-a referit, în termeni specifici filozofiilor orientale, la unele probleme fundamentale: iluzia şi sensul morţii, planuri de existenţă, locuitorii lor şi corpurile omului corespunzătoare acestor planuri, sensul şi căile evoluţiei umane, raportul faţă de Absolut.

În final, Yogananda menţionează:

"Sri Yukteswar mi-a dat şi alte lămuriri, pe care nu le pot dezvălui aici. În cele două ore petrecute în camera mea de la Bombay, el mi-a răspuns la toate întrebările. Un anumit număr de profeţii mondiale, făcute în 1936, s-au împlinit deja.

— Acum te părăsesc, dragul meu!

La aceste cuvinte, am simţit că învăţătorul scapă strânsorii mele.

— Întotdeauna când, cufundat în nirvikalpa samadhi, mă vei chema, voi fi lângă tine în carne şi oase, la fel ca azi!

Cu această previziune celestă, Sri Yukteswar a dispărut. Dar vocea sa cu accente divine a mai răsunat un timp."

În anul 1956, Hart a publicat rezultatele unui studiu amplu despre apariţiile de tip uman, urmărind mai ales: relaţia dintre apariţiile celor vii şi ale celor morţi, gradul în care apariţiile au o motivaţie şi o identitate personală şi legătura dintre apariţii şi problema supravieţuirii. Hart a împărţit cazurile studiate în cinci subtipuri, care detaliază clasificarea lui Tyrrell:

- apariţii ale celor decedaţi de peste 12 ore;

- apariţii ale celor decedaţi de mai puţin de 12 ore;

- apariţii observate în momentul morţii;

- apariţii ale celor vii, în care agentul ştie că a provocat o apariţie;

- apariţii ale celor vii, în care agentul nu ştie că a provocat o apariţie.

Analizând toate cazurile, Hart a stabilit că cele cinci subtipuri au caracteristici similare, independente de faptul că apariţia personifică vii, muribunzi sau morţi. El defineşte două grupe de proprietăţi, aşa-numite materiale şi semimateriale, sau, după alţi autori, fizice şi nefizice.

Dintre proprietăţile materiale (fizice) ale apariţiilor remarcăm: sunt descrise, de obicei, ca solide, palpabile şi însufleţite; se adresează uneori prin voce, care pare normală; sunt observate uneori de mai multe persoane (colectiv); acoperă obiectele din spatele lor într-un mod natural; pot fi percepute nu doar vizual, ci şi auditiv şi tactil; par identice cu corpuri materiale; se adaptează mediului, asemenea persoanelor obişnuite; sunt văzute în perspectivă normală, fie că stau sau umblă; sunt reflectate în oglindă şi sunt acoperite de alte obiecte; când sunt însoţite de alte fiinţe şi obiecte (animale de casă, haine, bijuterii, bastoane, vehicule, etc.), acestea sunt percepute în aceeaşi manieră realistă.

Proprietăţile semimateriale (nefizice) ale apariţiilor sunt următoarele: apar şi dispar brusc şi neaşteptat; uneori par mai degrabă nebuloase şi translucide; uneori alunecă sau plutesc; nu sunt întotdeauna observate de toate persoanele prezente; pot străbate pereţi sau uşi închise; pot transmite mesaje fără cuvinte sau gesturi.

Hart ajunge la concluzia că apariţiile sunt un fenomen relativ frecvent şi trebuie acceptate ca o parte din realitatea noastră. Ele ar reprezenta entităţi spaţiale, independente şi autonome, reacţionând la persoane şi la obiecte fizice din jur, asemenea persoanelor normale.

Nu putem încheia prezentarea caracteristicilor apariţiilor de tip uman fără câteva precizări suplimentare. Apariţiile sunt întotdeauna îmbrăcate, de obicei în haine normale, rareori în draperie sau giulgiu. Ele apar adesea însoţite de lucrurile lor obişnuite, uneori chiar şi de câinele sau pisica favorită.

Durata apariţiilor este de ordinul secundelor sau minutelor; în cazuri excepţionale, acest interval se poate prelungi la zeci de minute sau chiar mai mult. Observatorul nu surprinde un proces de structurare, respectiv de destructurare a apariţiei. Începutul manifestării nu este observat direct. În cazurile cele mai frecvente, observatorul intră în încăpere şi vede apariţia, se află în încăpere, ridică ochii şi o zăreşte sau se întoarce şi o vede în faţa sa; mai rar, apariţia deschide uşa şi pătrunde în încăpere sau observatorul vede deodată apariţia pe stradă. Sfârşitul manifestării este brusc: apariţia dispare fulgerător fără urmă sau, mai rar, iese pe uşă sau chiar prin uşă ori prin perete. Încercările observatorului de a atinge apariţia determină dispariţia sa imediată.

Adesea, apariţia se adresează verbal observatorului, comunicând un mesaj compus din puţine cuvinte.

b) Apariţiile de tip animal. Acest tip cuprinde apariţii cu chip animal.

Cele mai multe reproduc animale de casă, îndeosebi câini şi pisici, care pot fi adesea identificate de observator(i). Studiind aceste cazuri, Bayless arată că apariţiile animale pot fi clasificate în aceleaşi subtipuri ca apariţiile de tip uman.

c) Apariţiile folclorice. Apariţiile folclorice ne transpun direct în lumea feerică sau tenebroasă a basmelor, pe tărâmul nesigur al tuturor posibilităţilor.

Relatările despre astfel de apariţii au caracter prea anecdotic pentru a permite o analiză sistematică şi credibilă, dar sunt totodată prea numeroase în spaţiu şi timp pentru a le nega în totalitate.

Apariţiile folclorice se referă la spirite ale naturii, denumite în diferite regiuni zâne, devas sau djinni şi care, potrivit tradiţiei, trăiesc într-o realitate paralelă, cu semnificaţia timpului distinctă. Magia medievală le numeşte spirite elementare sau elementali, considerându-le fiinţe vii, lipsite de suflet, care îşi au sălaşul în cele patru elemente, dar stabilesc uneori contacte cu oamenii şi pot fi invocate. Elementalii asociaţi unui anumit element sunt cunoscuţi sub nume diferite, dintre care cele mai răspândite sunt: gnomi (pentru pământ), undine (pentru apă), silfi (pentru aer), salamandre (pentru foc).

Numeroase mărturii medievale, dar şi din ultima sută de ani, susţinute de unele urme de paşi şi de câteva fotografii mult discutate şi controversate, se referă la întâlniri cu astfel de spirite bune sau rele. O serie de relatări menţionează făpturi mici, cu ochii mari, matinale şi foarte capricioase, când rele, când gata de ajutor, care seamănă cu elfii din mitologia germanică.

Tradiţia folclorică românească menţionează mai ales întâlniri cu iele şi vîlve.

Nu este exclus ca unele relatări despre fiinţe fabuloase necunoscute (de ex. monştri acvatici de tip Loch Ness, oameni-maimuţă de tip Bigfoot sau Sasquatch, oameni-ciclop, oameni cu corn), pentru care nu există în mod cert o populaţie critică minimă ce le-ar permite existenţa ca specie biologică distinctă, să aparţină într-un fel acestui tip de apariţii.

d) Apariţii religioase. Aceste apariţii reproduc simboluri religioase sau, mai ales, entităţi menţionate de scrieri religioase, care întruchipează credinţe caracteristice. Diferenţierea de apariţiile folclorice este uneori dificilă şi pare formală.

Crucea cerească de la Migne este una dintre cele mai cunoscute apariţii de simboluri religioase.

În încheierea celebrărilor religioase de la 17.12.1826, 2000-3000 de persoane s-au adunat în apropierea bisericii din Migne pentru a asculta slujba abatelui Massault. La sfârşitul slujbei, înainte de a consacra o cruce ridicată lângă poarta dinspre apus, abatele s-a referit la celebra cruce cerească observată în ajunul bătăliei de la Ponte Milvio, din anul 312, de Constantin cel Mare şi oştirea sa. Deodată, deasupra mulţimii a apărut o mare cruce luminoasă, care plutea orizontal la înălţime joasă, fără vreun zgomot. Mulţimea în extaz a îngenuncheat, cântând imnuri religioase de slavă. Apoi, crucea a dispărut încet, începând de la bază. Când abatele a dat binecuvîntarea, crucea dispăruse aproape în totalitate.

Peste cinci zile, episcopul de Poitiers a primit o dare de seamă asupra miracolului ceresc şi a numit o comisie de anchetă, compusă din autorităţi clericale, laice şi ştiinţifice. Raportul final al comisiei, datat 09.02.1827, menţionează printre altele:

- când a apărut crucea, soarele era apus iar cerul senin şi fără vînt;

- crucea avea o culoare argintie, ce contrasta cu culoarea încă albastră a cerului;

- braţele crucii aveau lungime egală iar marginile păreau tăiate cu ferăstrăul;

- lungimea crucii a fost estimată la circa 40 metri iar lăţimea la 1 metru;

- crucea se afla la o înălţime de 30-60 metri de sol.

Raportul a suscitat o emoţie deosebită în întreaga Franţă. Prof. Boisguirard, titularul catedrei de fizică la Colegiul regal din Poitiers şi membru al comisiei de anchetă, a exclus categoric orice explicaţie naturală a fenomenului.

Relatările despre apariţii angelice şi demonice au reprezentat o temă preferată în Evul Mediu. Presupusele întâlniri cu demoni, mai ales cu incubi şi succubi, au făcut ca numeroase persoane să fie urmărite, persecutate, torturate sau chiar arse pe rug de către Inchiziţie.

Cele mai bine documentate şi singurele care se bucură de oarecare recunoaştere în rândul cercetării paranormale sunt apariţiile mariale, care reproduc chipul Fecioarei Maria din iconografia creştină. Ele vor fi tratate separat, ca un caz particular, în cadrul paragrafului 18.2.4.1.

e) Apariţiile tehnologice. Apariţiile tehnologice sunt structuri paranormale cu tehnologie simulată, îndeosebi cu aparenţă de vehicule aeriene, reunite de obicei sub acronimul OZN. Ele sunt ocupate adesea de entităţi ce reprezintă apariţii cu chip uman sau folclorice. Acest tip de apariţii va fi abordat distinct, ca un caz particular, sub denumirea de apariţii ufologice, vezi paragraful 18.2.4.5.

Caracterul obiectiv al apariţiilor. Punctul cheie al disputelor printre cercetătorii apariţiilor îl reprezintă tocmai caracterul obiectiv. Prima ipoteză consideră apariţiile fenomene halucinatorii, psihologice, subiective, adică pseudoapariţii induse telepatic sau generate accidental de halucinaţii ale observatorului. A doua ipoteză susţine că apariţiile sunt fenomene obiective, adică structuri concrete localizate în spaţiul-timp fizic. Teoriile principalilor cercetători aduc argumente în favoarea uneia sau alteia dintre ipoteze.

Pentru o analiză corectă, trebuie eliminate cazurile relativ numeroase din studiile unor cercetători, îndeosebi apariţii de criză în care observatorul se află în stare de somn. Imaginile de persoane observate în vis nu reprezintă în nici un caz apariţii şi nici măcar proiecţii ESP sau halucinaţii induse telepatic, ci doar fenomene simple de telepatie sau clarviziune. De asemenea, trebuie eliminate cazurile în care observatorul are doar impresii auditive sau tactile, prezentate mai ales de susţinătorii ipotezei subiective, care de fapt nici nu constituie apariţii stricto sensu, deoarece posibilitatea de halucinaţie este mult mai mare decât în cazurile cu impresii obiective.

Gurney (1886) crede că apariţiile, pe care le denumeşte fantasme, sunt un fenomen subiectiv, provocat de telepatie inter vivos. După Gurney, observatorul este un receptor (percipient), ce primeşte un semnal telepatic de la original, care este emiţător (agent), şi apoi proiectează apariţia într-un spaţiu halucinator. Apariţiile post-mortem ar fi de fapt proiecţii ante mortem, rămase latente în inconştientul receptorului.

Punctul slab al teoriei lui Gurney şi al tuturor teoriilor bazate pe ipoteza subiectivă îl constituie apariţiile observate colectiv. Pentru a explica aceste cazuri, Gurney a propus o telepatie contagioasă, în care unul dintre observatori este receptorul propriu-zis, ce "infectează" alte persoane prezente, care văd mental simultan acelaşi lucru inexistent. Dar, modelul pare puţin plauzibil, practic imposibil în cazul apariţiilor observate simultan de un grup mare de persoane, la care se adaugă uneori şi animale.

Myers (1890,1903) consideră că apariţiile, deşi nu ar fi fizice, ocupă într-un fel spaţiul fizic. Ele ar exista într-un spaţiu metaeteric, un fel de dimensiune psihică ce interacţionează cu spaţiul fizic. Admiţând supravieţuirea, Myers crede că apariţiile celor vii sunt produse de telepatie inter vivos iar apariţiile celor morţi de telepatie post-mortem.

Tyrrell (1942) apreciază că apariţiile sunt fenomene psihologice şi propune o teorie complexă şi greoaie. După Tyrrell, uniunea telepatică emiţător-receptor declanşează, dar nu produce apariţia. Inconştientul celor doi interacţionează într-o "dramă apariţională" şi creează o apariţie ca imagine subiectivă. O altă persoană din apropierea receptorului poate veni în contact cu această dramă şi vede mental apariţia.

Hart (1956) reia ideea dublului eteric din teoriile orientale. După Hart, dublul eteric, ce copiază cu fidelitate aspectul corpului fizic şi pe care îl denumeşte corpul sufletului (soul body), ar exista obiectiv într-un Univers psihic cu (3+1) dimensiuni, care nu coincid, de obicei, cu cele ale Universului fizic. Uneori, cele două Universuri interpenetrează, dar nu pe considerente fizice, ci emoţionale şi afective. În funcţie de gradul de întrepătrundere, apariţia, sinonimă cu dublul eteric, are proprietăţi preponderent materiale sau semimateriale.

De regulă, poziţiile corpului fizic şi dublului eteric coincid. Dar, în anumite condiţii, o persoană îşi poate folosi dublul eteric ca instrument de observaţie şi acţiune, proiectându-l la distanţă de corpul fizic. Astfel, Hart explică apariţiile celor vii. După moarte, dublul eteric s-ar desprinde de corpul fizic, continuându-şi existenţa în Universul psihic şi ar putea fi folosit de Eul care supravieţuieşte, ca vehicul de observaţie şi acţiune în lumea fizică.

Teoria lui Hart poate fi considerată ptolemeică, deoarece porneşte de la un postulat discutabil, pe care îl susţine prin presupuneri arbitrare, ce seamănă cu epicicluri. Ideea unui dublu eteric, structurat identic cu corpul fizic, care se poate manifesta ca apariţie, lasă neexplicate multe aspecte, de exemplu de ce apariţiile sunt îmbrăcate şi însoţite uneori de obiecte personale sau de ce apariţiile nu sunt întotdeauna identice cu originalul.

Louisa E. Rhine (1956) a studiat 825 de cazuri de apariţii (440 ale celor vii, 297 ale celor muribunzi şi 88 ale celor morţi), pe care le consideră, fără excepţie, experienţe ESP halucinatorii, fără legătură cu supravieţuirea. Iniţial, L. E.Rhine a susţinut că apariţiile sunt produse exclusiv de receptor, care dramatizează într-o imagine halucinatorie un contact

telepatic fără transmisie. Ulterior, ea a admis că şi emiţătorul poate fi activ în unele cazuri de apariţii ale celor vii.

Ulterior, ipoteza halucinatorie a fost reluată în diferite variante şi de alţi autori, ca de exemplu Green şi McGreery (1975) sau Ryzl (1980).

Sudre (1956) face cea mai severă critică a tuturor teoriilor bazate pe ipoteza halucinatorie, considerând că marea majoritate a apariţiilor nu pot fi reduse la telepatie dramatizată şi obiectivată în imagini halucinatorii.Sudre arată că,în cele mai multe cazuri, apariţiile sunt observate de persoane sănătoase, aflate în stare de veghe, care nu sunt predispuse la halucinaţii.

Pentru astfel de persoane, imaginile obiective şi subiective au calităţi inconfundabile. După Sudre, cele două aspecte care ruinează definitiv ipoteza halucinatorie sunt observaţiile colective şi asocierea apariţiilor cu fenomene fizice ce lasă urme. Dacă halucinaţia individuală este rară, cea colectivă este menţionată doar excepţional, exclusiv la grupuri de persoane aflate sub hipnoză. Presupunerile despre pluralitatea impresiilor telepatice şi contagiunea psihică sunt infirmate categoric de cazuri simple. De exemplu, într-o încăpere sunt prezente două persoane, dintre care una vede apariţia iar cealaltă nu o vede, fiindcă este întoarsă cu spatele; dar, de îndată ce se întoarce spre apariţie şi cea de-a doua persoană o poate observa, evident fiindcă apariţia ocupă un loc definit în spaţiu.

În cazurile cu fenomene fizice ce lasă urme, apariţia deschide uşa, deplasează obiecte, rupe o creangă, etc., aspecte ce nu pot fi explicate prin ipoteza halucinatorie.

După Sudre, apariţiile sunt teleplastii spontane cu subiect depărtat. El remarcă legătura dintre ceea ce numeşte teleplastii spontane şi teleplastii experimentale, adică între apariţii şi ectoplastii.

Aşa cum am arătat, ne pronunţăm categoric în favoarea caracterului obiectiv al apariţiilor, pe care le considerăm bioplastii structurate din bioplasmă.

Originea apariţiilor. Problema subiectului, adică a autorului propriu-zis al apariţiei, este delicată şi nu a primit încă un răspuns definitiv. Susţinătorii celor două ipoteze în dispută — obiectivă şi subiectivă — consideră că apariţiile, fie ele structuri localizate sau imagini ESP halucinatorii, sunt produse de unul sau de ambii parteneri ai cuplului denumit original-observator sau emiţător (agent)-receptor (percipient). În plus, spiritiştii consideră că apariţiile post-mortem sunt produse de spirite dezîncarnate, cu rol de agent.

Referitor la apariţiile de tip uman şi de tip animal, apreciem, în acord cu punctul de vedere animist, că ele sunt produsul exclusiv al unui subiect viu, care nu poate fi identificat cu certitudine. În apariţiile provocate ale celor vii, subiectul probabil este originalul, în timp ce în cazul celor spontane nu poate fi exclusă o contribuţie a observatorului. Aceleaşi posibilităţi, cu preferinţă pentru original, există şi în apariţiile de criză. În apariţiile celor morţi, subiectul cel mai probabil este observatorul, care a recepţionat sau nu informaţie exotic. Subiectul, oricare ar fi el, se foloseşte de bioplasma existentă în regiunea în care se manifestă apariţia şi modelează o structură paranormală în acest substrat psihosensibil şi psihoplastic.

Dar, amploarea şi complexitatea unor apariţii folclorice, religioase sau tehnologice depăşeşte considerabil capacitatea celor mai puternici subiecţi fizici cunoscuţi, ceea ce ridică semne de întrebare asupra ipotezei unui singur subiect. În acest sens, ipoteza inconştientului colectiv ca autor al unor apariţii de acest tip, susţinută îndeosebi de J. Vallee (1975), deşi destul de nebuloasă, nu poate fi exclusă categoric. În acord cu modelul continuumului material, considerăm posibilă o acţiune prin asociativitate,în care elemente informaţional-energetice din realitatea informaţional-energetică sunt chemate la manifestare temporară în realitatea fizică. Factorii asociativi necesari sunt oferiţi de interacţiuni dinamice cu inconştientul personal şi colectiv, componente ale conştiinţei umane. Astfel de apariţii ar fi rezultatul unui cuplaj coduri informaţional-energetice — subiect uman, vezi paragrafele 4.1.2 (vol. 1), respectiv 18.2.3,18.2.4.1 şi 18.2.4.5.

Mecanismul de producere a apariţiilor. Am admis caracterul obiectiv al apariţiilor, pe care le considerăm structuri paranormale. Ca urmare, răspunsul la întrebările privind natura apariţiilor presupune analiza unor aspecte legate de natura substratului, aspectul informaţional şi procesul de structurare.

Natura substratului apariţiilor nu a fost abordată direct de către nici unul dintre cercetători. Unii susţinători ai ipotezei obiective, îndeosebi Sudre, consideră apariţiile materializări spontane şi face o legătură cu materializările experimentale din seance-uri, lăsând să se înţeleagă că apariţiile şi ectoplastiile ar putea avea un substrat comun. Dar, ei au evitat orice considerente suplimentare, deoarece proveniența substratului pentru apariţii era dificil de explicat.

Studiul manifestărilor bioplasmatice evidenţiază nu doar existenţa bioplasmei în sisteme bioplasmatice ale organismelor, ci şi existenţa unor procese de eliberare ireversibilă de bioplasmă, care poate exista astfel în stare liberă în mediul ambiant, vezi paragraful 2.1 (vol. 1). Această bioplasmă, faţă de care ectoplasma reprezintă un caz particular, constituie substratul structurilor bioplasmatice, vezi paragraful 18.2.3, adică al bioplastiilor, din care fac parte şi apariţiile.

Pentru aspectul informaţional, care presupune stabilirea canalului informaţional ce determină procesul de structurare, identificarea autorului propriu-zis al apariţiei sau cel puţin a naturii sale constituie un punct de plecare.

Disputa tradiţională dintre animişti şi spiritişti, care a cuprins şi apariţiile, înclină astăzi serios în favoarea primilor, ce consideră că autorul fenomenelor paranormale este un subiect viu. Susţinem acest punct de vedere în cazul apariţiilor de tip uman şi de tip animal. Acţiunea de structurare este controlată de conştiinţa subiectului, mai ales de componente inconştiente, ce cuprind informaţie proprie şi informaţie exterioară achiziţionată exotic, care modelează bioplasma, generând apariţia.

Aşa cum am specificat, considerăm posibil ca unele apariţii folclorice, religioase şi tehnologice să transcendeze disputa animism-spiritism şi să fie produse de o acţiune prin asociativitate, deci de elemente informaţional-energetice, care interacţionează cu elemente din inconştientul personal şi colectiv al conştiinţei unui subiect sau unui grup de subiecţi umani.

Astfel, toate apariţiile ar reprezenta doar artefacte, condensate din bioplasmă, care obiectivează temporar în structuri paranormale fie informaţie proprie şi/sau exterioară din conştiinţa subiectului, fie, în unele cazuri, elemente din realitatea informaţional - energetică, alterate de şi înveşmântate în elemente informaţionale din componente ale inconştientului unor subiecţi umani.

Considerăm că procesul de formare şi apoi de descompunere a apariţiilor urmează un mecanism bioplasmatic de structurare reversibil, cu o secvenţă de tipul:

bioplasmă (în stare liberă) se transformă prin structurare în apariţie (formată din bioplasmă cu grad de condensare ridicat, convertită parţial sau total în substanţă) se transformă prin destructurare în bioplasmă (în stare liberă).

Acest mecanism explică satisfăcător diferitele proprietăţi ale apariţiilor, aşa-zise materiale sau fizice şi semimateriale sau nefizice, care au ridicat probleme insurmontabile pentru susţinătorii ipotezei subiective şi chiar pentru cei ai ipotezei obiective. Aceste proprietăţi, uneori paradoxale şi contradictorii, se datorează faptului că apariţiile se desfăşoară la interfaţa subdomeniu bioplasmatic-subdomeniu fizic şi se explică prin variaţia gradului de condensare şi jocul numărului de subtilitate, ce le conferă proprietăţi fizice şi/sau transfizice.

Studiul manifestărilor bioplasmatice arată că, în funcţie de gradul de condensare, alături de bioplastiile vizibile, există şi bioplastii invizibile, care pot fi însă fotografiate. Principalul argument al susţinătorilor ipotezei subiective sunt apariţiile observate doar de unul sau de câteva dintre persoanele prezente. Aceste cazuri se explică probabil prin faptul că apariţiile respective au un grad de condensare ce le situează în apropierea limitei de percepţie vizuală, care variază uşor de la persoană la persoană. Aceleaşi manifestări bioplasmatice sugerează că pragul de percepţie vizuală a sistemelor paranormale nu trebuie corelat neapărat cu lungimea de undă sau cu frecvenţa fotonilor reflectaţi. Dar, asupra acestui aspect vom reveni în paragraful următor.

18.2.3. MANIFESTĂRILE BIOPLASMATICE

În anii '50, Al. Sift a observat, în zone din jurul oraşului Cluj-Napoca, forme cu aspect nebulos, pe care alt observator le-ar fi putut ignora sau considera fenomene naturale mai puţin obişnuite. Încercând să fotografieze aceste manifestări, Sift a constatat cu surprindere că numărul structurilor surprinse pe peliculă este incomparabil mai ridicat decât al celor observate vizual. A urmat o lungă perioadă de cercetări solitare, în care numărul observaţiilor vizuale şi îndeosebi al reuşitelor fotografice a crescut remarcabil.

Observaţiile şi cercetările începute de Sift (din 1953) au fost continuate de un grup de investigare condus de Pătruţ (din 1975), la care se adaugă cercetări sporadice întreprinse de alte persoane, printre care Fl. Gheorghiţă, Leb, Borbath.

Studiul manifestărilor nu s-a limitat la varietatea spectaculoasă a structurilor, extinzându-se şi asupra substratului acestora. Numeroase observaţii şi cercetări au evidenţiat un substrat psihoplastic eliberat de sisteme vii, care a fost denumit plasmă (Sift, 1960) şi apoi bioplasmă (Pătruţ, 1977).

Structurile condensate din acest substrat au fost denumite plasmatice, respectiv bioplasmatice.

Astfel, manifestările bioplasmatice cuprind eliberarea de bioplasmă din sisteme vii, evoluţia bioplasmei în stare liberă şi condensarea sa în structuri bioplasmatice.

O serie de cercetări paralele şi analiza numeroaselor imagini fotografice au confirmat faptul că manifestările bioplasmatice sunt un fenomen general răspândit, dar că există zone favorizate, în care manifestările sunt mai frecvente şi mai intense. Cercetări oarecum asemănătoare cu cele clujene au fost întreprinse şi în alte zone active din SUA (deşertul Mojave), Brazilia (Belo Horizonte) şi Italia (La Spezia şi Arenzano). Dar, ele s-au orientat exclusiv asupra structurilor exotice, interpretate mult prea incitant şi nerealist, ca făpturi nebuloase, plasmoizi inteligenţi, fiinţe din alte dimensiuni sau chiar extratereştri.

Manifestările bioplasmatice studiate sunt fenomene spontane, prezente, cel puţin potenţial, pretutindeni în mediul ambiant. În marea varietate a structurilor bioplasmatice se regăsesc şi principalele tipuri de apariţii şi ectoplastii, care pot fi considerate manifestări bioplasmatice particulare. În accepţiunea noastră, apariţiile reprezintă structuri bioplasmatice cu grad de condensare ridicat iar ectoplastiile sunt structuri bioplasmatice condensate în condiţii experimentale. Astfel, manifestările bioplasmatice aduc dovezi importante în favoarea realităţii şi caracterului obiectiv al apariţiilor şi ectoplastiilor.

În continuare, ne vom referi la bioplasmă, ca substrat al manifestărilor, şi la structurile bioplasmatice, ca rezultat al manifestărilor.

18.2.3.1. BIOPLASMĂ (SUBSTRAT)

În modelul continuumului material, bioplasma este componenta cu aspect de substrat a subdomeniului bioplasmatic al realităţii fizice. Sistemele vii se caracterizează prin capacitatea de organizare a unui sistem bioplasmatic, calitativ acelaşi la toate organismele, fundamental pentru existenţa vieţii, responsabil de starea de sănătate şi vitalitate. În timpul vieţii, organismele sunt antrenate într-un proces continuu de tipul formare de bioplasmă-eliberare de bioplasmă.

Cercetările clujene asupra bioplasmei au urmărit eliberarea sa din organisme, existenţa în stare liberă, proprietăţile şi efectele fizice, chimice şi biologice.

Bioplasma în stare liberă se manifestă în mai multe varietăţi interconvertibile: albă, neagră, gri şi, mult mai rar, colorată. Consistenţa bioplasmei este asociată cu gradul de condensare,

notat cu indicii: 0 (stadiu invizibil, nefotografiabil, evidenţiabil doar prin unele efecte fizice), 1 (stadiu invizibil, fotografiabil) sau 2 (stadiu vizibil, fotografiabil).

Foto 1. (16.08.1978, Cluj-Napoca)

Se observă eliberarea de bioplasmă invizibilă din vegetaţie în toate cele trei varietăţi: neagră (cu aspect de fum dens), albă şi gri (sub formă de globuri din crengile aflate în partea superioară a imaginii).

Foto 2. Peste 2 minute, emisia de bioplasmă neagră a încetat, cea de bioplasmă gri este constantă, în timp ce emisia de bioplasmă albă s-a intensificat considerabil.

Foto 3. Peste alte 2 minute, nu se mai observă decât o emisie de bioplasmă gri.

În foto 1-3 este prezentat un proces de eliberare de bioplasmă din vegetaţie în stadiu invizibil (indice 1), surprins pe o serie de clişee consecutive, realizate cu timp de expunere lung (10 s), la intervale de 2 minute.

Aceste aspecte caracteristice au fost abordate în detaliu în cuprinsul paragrafului 2.1 (vol. 1).

Bioplasma exteriorizată constituie substratul în care acţiunile informaţionale modelează structuri bioplasmatice.

18.2.3.2. STRUCTURILE BIOPLASMATICE

Majoritatea observaţiilor şi cercetărilor clujene se referă la structuri bioplasmatice, a căror modelare pare să nu cunoască vreo restricţie de formă.

Structurile bioplasmatice sunt sisteme paranormale condensate din bioplasmă. Astfel, termenul de structură bioplasmatică poate fi considerat un sinonim pentru bioplastie.

Diferenţierea bioplasmă-structură bioplasmatică nu este întotdeauna foarte clară. Bioplasma exteriorizată poate fi considerată, cel puţin în gradele de condensare 1 şi 2, un fel de structură paranormală iniţială, sensibilă la acţiuni informaţionale, care o pot structura în continuare în forme caracteristice. Dar, convenţional, prin structuri bioplasmatice vom înţelege formele relativ bine definite, deja modelate din bioplasmă de acţiuni informaţionale, chiar şi atunci când evoluţia şi transformarea lor este rapidă.

Aspecte observaţionale şi fotografice. Structurile bioplasmatice, ca şi bioplasma în stare liberă, au fost surprinse frecvent de emulsia fotografică, evidenţiate uneori prin efecte fizice, chimice şi biologice şi observate mult mai rar vizual.

Ca şi în cazul bioplasmei exteriorizate, se poate defini un grad de condensare al structurilor bioplasmatice, notat cu indici, după cum urmează:

0 - structură invizibilă şi nefotografiabilă (stadiu ipotetic);

1 - structură invizibilă, dar fotografiabilă;

Aspectul structurii pe fotografie se specifică cu indici suplimentari:

1A - structura are doar contur, asemănându-se cu o imagine proiectată;

1B - structura are aparenţă nebuloasă;

1C - structura are aparenţă consistentă (dar nu lasă umbră);

2 - structură vizibilă şi fotografiabilă;

Aspectul vizual al structurii se specifică cu indici suplimentari:

2A - structura are aparenţă nebuloasă;

2B - structura are aparenţă gelatinoasă sau semisolidă;

2C - structura are aparenţă de corp solid obişnuit.

După estimările noastre, numărul structurilor invizibile, dar fotografiabile şi bine conturate (indice 1B, 1C), depăşeşte cu cel puţin 3 ordine de mărime pe cel al structurilor vizibile (indice 2A, 2B, 2C) (raport 1000:1).

Dacă se iau în considerare şi structurile invizibile în conturare şi în curs de localizare (indice 1A), valoarea raportului ar mai putea creşte cu 2 ordine de mărime.

Deoarece observaţiile vizuale sunt relativ rare, tehnica de investigare cea mai folosită, care a permis schiţarea tabloului manifestărilor bioplasmatice, este, poate surprinzător, fotografierea şi analiza imaginilor obţinute.

Iniţial, fotografiile s-au efectuat în gol, oarecum la întâmplare, în zonele considerate active, obţinându-se,în medie, câteva imagini notabile la câteva sute de cadre fotografice. După evidenţierea unor fenomene fizice însoţitoare, posibile dar nu şi obligatorii, de exemplu emisii radioactive sau câmpuri magnetice intense, care însoţesc mai ales aeroformele invizibile în deplasare, s-a încercat fotografierea atunci când aparatele indică epifenomene ce sugerează prezenţe exotice în apropiere. În astfel de cazuri, procentajul reuşitelor fotografice a crescut apreciabil.

Prezenţa unor subiecţi sensibili sau a unor animale de casă (câini, pisici) în zonele active nu a evidenţiat, în majoritatea cazurilor, o sensibilitate sporită la structuri invizibile, dar fotografiabile. S-au semnalat totuşi câteva reacţii specifice, traduse în stări de agitaţie sau chiar de anxietate în apropierea unor structuri invizibile consistente (indice 1C), aflate probabil în apropierea limitei de percepţie vizuală.

Semnalarea unor aşa-zise câmpuri energetice pozitive sau negative, resimţite la nivelul diferiţilor centri de forţă (cakras) de către persoane antrenate prin tehnici psihofizice de tip yoga, nu a fost asociată, de obicei, cu un număr crescut de structuri invizibile, dar fotografiabile.

Înregistrarea pe emulsie fotografică a bioplasmei exteriorizate şi a structurilor bioplasmatice în stadiu invizibil reprezintă o mare necunoscută în contextul cunoştinţelor actuale despre formarea imaginii latente.

Pentru exemplificare, vom folosi două imagini remarcabile, care înfăţişează forme geometrice invizibile cu ochiul liber, vezi foto 4 şi 5.

Căutarea agentului responsabil de impresionarea filmului în cazul fotografierii structurilor bioplasmatice albe invizibile este foarte dificilă. Dacă se elimină radiaţiile nucleare, care nu pot genera în nici un caz imagini focalizabile de tipul celor obţinute, se poate afirma că nu există diferenţe semnificative între transparenţa obiectivului fotografic şi sensibilitatea ochiului uman. Obiectivul fotografic prezintă o transparenţă suplimentară doar în intervale restrânse din domeniile IR apropiat şi UV apropiat. Dar, s-au

Foto 4. (06.09.1977, Cluj-Napoca).

Imaginea prezintă o structură complexă, cu simetrie sferică, invizibilă cu ochiul liber, formată din două sfere bioplasmatice albe (indice 1C) în interiorul unui elipsoid semitransparent (indice 1B).

Dacă elipsoidul se află pe terenul arat, aşa cum sugerează partea inferioară uşor turtită şi cele două dungi luminoase de pe sol, diametrul său poate fi estimat la 28-30 m.

Atrage atenţia simetria perfectă a formelor bioplasmatice şi haloul întunecat din jurul întregului ansamblu. Fotografia este realizată la orele 18:30, în direcţia E-SE.

Foto 5. (09.06.1977, Buşteni).

Imaginea a surprins o cutie neagră, invizibilă cu ochiul liber (indice 1C), aflată la nivelul solului, într-o poziţie de nonechilibru tipică. Dimensiunile estimate ale cutiei sunt: 1,05 x 0,60 x 0,40 m.

obţinut imagini similare şi atunci când s-au folosit filtre care elimină aceste domenii. Dacă nu se face apel la o radiaţie necunoscută, fotonii vizibili rămân singurul candidat la impresionarea emulsiei fotografice, cu atât mai mult cu cât se obţin imagini focalizabile. Însă, în această ipoteză, este cu totul inexplicabil de ce ochiul uman nu percepe, în majoritatea cazurilor, structuri bioplasmatice care impresionează puternic emulsia fotografică. Foto 4 arată cu claritate că nu intervin fenomene de ecranare, deoarece, în acest caz, nu ar fi fost vizibilă cu ochiul liber, în momentul fotografierii, nici porţiunea de peisaj din spatele celor două sfere albe, aflate în interiorul elipsoidului semitransparent. De

asemenea, nu poate fi vorba despre structuri cu timp de existenţă redus, sub timpul limită de percepţie vizuală (t < {mat}{10}^{-1}{/mat} s), deoarece astfel de structuri apar adesea pe clişee consecutive, avînd, de obicei, o durată de existenţă care se măsoară în secunde sau minute.

În contextul celor prezentate, faptul că structurile albe invizibile pot fi fotografiate şi în condiţii de întuneric, de exemplu noaptea, nu pare surprinzător.

Astfel, în cazul structurilor bioplasmatice albe invizibile există, în principiu, două posibilităţi de impresionare a emulsiei fotografice:

i) cu fotoni din domeniul vizibil;

ii) cu o "radiaţie" necunoscută, cu energie şi proprietăţi apropiate de cele ale fotonilor vizibili, care poate genera imagini focalizabile.

Aşa cum s-a arătat, prima posibilitate nu poate explica invizibilitatea structurilor fotografiate. În schimb, a doua posibilitate este, cel puţin aparent, atât de neverosimilă, încât poate îndepărta orice persoană cu pregătire ştiinţifică şi bun simţ.

Dacă în cazul structurilor albe este dificil de explicat cum şi de către ce este impresionată emulsia fotografică, în cazul structurilor negre invizibile apare întrebarea de ce filmul rămâne neimpresionat.

Foto 5 prezintă o structură bioplasmatică neagră invizibilă, în formă de cutie. După aspectul imaginii, cutia ar trebui să fie un corp negru care absoarbe fotoni, deoarece porţiunilor întunecate pe pozitiv le corespund porţiuni transparente, neimpresionate, pe negativ. Dar, în momentul fotografierii, în timp ce cutia neagră era invizibilă, porţiunea de gard aflată în spatele ei se vedea foarte bine, ceea ce arată că fotonii reflectaţi de gard ajungeau nestingheriţi la retină şi, prin urmare, trebuiau să străbată şi obiectivul fotografic, ajungând astfel pe suprafaţa emulsiei. Este dificil, dacă nu imposibil de imaginat un mecanism care să împiedice impresionarea emulsiei fotografice de către fotonii reflectaţi din regiunea corespunzătoare structurii negre. Menţionăm că nu se poate vorbi despre structuri absorbante de fotoni, cu durată de existenţă foarte scurtă, între timpul de expunere şi timpul limită de percepţie vizuală, deoarece s-au fotografiat structuri negre invizibile şi pe clişee consecutive sau cu timp lung de expunere.

Fotografierea structurilor bioplasmatice gri invizibile ridică probleme asemănătoare cu cele menţionate în cazul structurilor negre.

Menţionăm că tipul filmului folosit (alb-negru, negativ color, reversibil color, IR) şi sensibilitatea sa nu au influenţă notabilă asupra înregistrării structurilor bioplasmatice invizibile.

Psihofotografia este rezultatul unei acţiuni PK. asupra emulsiei fotografice, care produce o imagine paranormală fără corespondent concret în regiunea fotografiată. Uneori, imaginea paranormală se suprapune peste imaginea normală aşteptată (imagine extra), alteori i se

substituie în totalitate (gândografie), ceea ce presupune un mecanism de blocare parţială sau totală a acţiunii fotonilor asupra emulsiei fotografice, vezi paragraful 10.2.5.1 (vol. 1).

Cei care cunosc aceste aspecte, ar putea fi tentaţi să stabilească o legătură între imaginile de structuri bioplasmatice şi psihofotografii. Însă o serie de elemente, asupra cărora vom reveni, demonstrează că structurile bioplasmatice invizibile au un corespondent concret în spaţiul (3+1) D în momentul fotografierii şi nu pot fi reduse la psihofotografii.

Tipuri de structuri bioplasmatice. Structurile bioplasmatice pot fi clasificate după formă în două tipuri mari:

a) forme geometrice;

b) bioforme.

O serie de observaţii vizuale şi imagini fotografice consecutive evidenţiază atât forme relativ stabile, cu timp de existenţă mediu sau lung, cât şi forme efemere, cu timp de existenţă scurt, care se transformă rapid în alte forme, prin procese morfogenetice complexe. Astfel, clasificarea după formă are un caracter relativ, urmărind doar o mai bună înţelegere a varietăţii şi mecanismului manifestărilor.

a) Formele geometrice. Geometria joacă un rol important în manifestările bioplasmatice. Numeroase structuri au formă geometrică iar altele provin din transformări succesive ale unor forme geometrice.

Cele mai răspândite forme geometrice sunt: prisme (mai ales paralelipipede), sfere, hemisfere, piramide, cilindri, cruci, ciuperci. Cei iniţiaţi pot stabili o legătură directă cu simbolistica astral-mentală şi cu aspectul formelor-gând din literatura esoterică.

În funcţie de poziţia în spaţiu, se întâlnesc forme la nivelul solului şi aeroforme. Formele la nivelul solului sunt frecvent staţionare, în timp ce aeroformele sunt mobile, în zbor orizontal sau vertical, cu momente de staţionare, mai ales deasupra zonelor active.

Formele geometrice, îndeosebi invizibile, au fost surprinse de nenumărate ori de emulsia fotografică. Foto 4 şi 5, deja prezentate, alături de foto 6 - 9 redau câteva forme geometrice caracteristice.

Foto 6. (07.08.1974, Cluj-Napoca).

Imaginea fotografică prezintă aşa-numita "pară cu baston", o aeroformă curioasă invizibilă (indice 1C), cu diametrul de peste 2 m, care se deplasează paralel cu marginea pădurii.

Foto 7. (26.04.1977, Cluj-Napoca).

Imaginea evidenţiază un "disc negru cu centru luminos", o aeroformă invizibilă, relativ frecventă (indice 1C).

Dar, formele geometrice au făcut şi obiectul unui număr suficient de observaţii vizuale. Cele mai des observate sunt aşa-numitele aeroforme V, în diferite variante, cu dimensiuni ce variază între 0,5 - 40 m. V-urile sunt forme tipice de zbor orizontal, care au şi rolul de transportor de bioplasmă.

Trebuie menţionate şi observaţiile, mai ales nocturne, de aeroforme sferice luminoase (indice 2B, 2C), cu diametrul de 0,5-30 m, ce emit sau nu fascicule luminoase albe ori colorate şi care staţionează uneori deasupra regiunilor active. Astfel de cazuri sugerează că apariţiile ufologice fac parte integrantă din marea diversitate a manifestărilor bioplasmatice. De altfel, unul dintre cazurile ufologice clasice, devenit celebru datorită seriei fotografice de excepţie realizate de către Emil Barnea, la 18.08.1968, s-a desfăşurat în chiar centrul unei zone foarte active din apropiere de Cluj-Napoca.

Numeroase imagini de structuri bioplasmatice invizibile cu aspect ufologic extind domeniul de manifestare al OZN-urilor spre stări invizibile, dar fotografiabile.

Foto 8. (16.09.1973, Cluj-Napoca).

Fotografia evidenţiază o aeroformă V albă invizibilă (indice 1C), cu aspect de inimă, aflată în descompunere liniară, ce ejectează bioplasmă deasupra unei zone foarte active de la marginea pădurii.

Foto 9. (09.06.1977, Buşteni).

Imaginea prezintă un semiglob gri invizibil (indice 1C), de tip ufologic, alături de o aeroformă prismatică neagră (indice 1C), ce ejectează bioplasmă albă.

b) Bioformele. Prin abundenţă şi varietate, bioformele aduc o notă de spectaculozitate aparte în cadrul manifestărilor bioplasmatice.

Într-o clasificare simplă, după aspect, se diferenţiază patru subtipuri:

- forme protoantropoide;

- forme umane;

- forme animale;

- forme mixte.

Formele protoantropoide sunt structuri care fac legătura între formele geometrice şi cele umane.

Formele umane sunt structuri cu caracter uman pronunţat. În cadrul lor se întâlnesc mai ales capete geometrice şi umanoizi.

Capetele geometrice sunt structuri bioplasmatice neanimate, răspândite pe iarbă, în coroanele copacilor sau plutind în apropierea solului. Apar în toate gradele de condensare, de la 1A la 2C. Abundenţa capetelor invizibile este remarcabilă, ele reprezentând peste 95% din totalul structurilor bioplasmatice. Aspectul lor variază de la grotesc la normal. Raportul dintre numărul capetelor masculine şi feminine este surprinzător de ridicat, circa 50:1 în zonele active din regiunea Cluj-Napoca.

Unele capete umanoide sunt asemănătoare cu ectoplastiile din seance-uri, îndeosebi cu producţiile estetice de tip ideoplastic. Foto 10 şi 11 prezintă un exemplu remarcabil în acest sens.

Umanoizii sunt forme umane complete. Şi ei se supun unei legi a bioformelor, potrivit căreia numărul formelor groteşti scade vertiginos cu creşterea gradului de condensare. Astfel, dacă umanoizii invizibili (indice 1A - 1C) au înfăţişări foarte variate, uneori chiar ciudate, umanoizii vizibili (indice 2C) pot fi confundaţi adesea cu o persoană normală. Se poate afirma că apariţiile de tip uman, aşa cum sunt prezentate în literatura de specialitate, constituie un caz particular al umanoizilor.

În majoritatea cazurilor, chipul umanoizilor este necunoscut pentru observatori. Totuşi, în puţine cazuri, s-au observat umanoizi cu înfăţişarea unei persoane defuncte cunoscute.

Prezentăm un caz tipic de observaţie de umanoizi:

La data de 17.07.1970, în jurul orei 16:30, A. şi V., aflaţi în excursie, au ajuns undeva la marginea pădurii F. În apropiere, la circa 30 m distanţă, un bărbat şi o femeie, amândoi tineri şi îmbrăcaţi în costum de baie, făceau balansuri spate la spate. Deodată, femeia a dispărut brusc.

Contrariat, A. a declanşat peste circa 10 s aparatul de fotografiat, surprinzând momentul când a dispărut şi bărbatul. Pe locul dispariţiei celor doi, a persistat, timp de câteva minute, un miros respingător de descompunere, asemănător cu cel de varză stricată. Deoarece pământul era moale, după o vreme ploioasă, pe sol au rămas întipărite urme de picioare desculţe. Aceste urme erau mai puţin profunde decât cele lăsate de observatori, sugerând o greutate redusă.

Imaginea asociată cu această observaţie este prezentată în foto 11 şi 12.

Foto 12. (17.07.1970). Imaginea a surprins dispariţia unui umanoid (indice 2C).

Aparent, procesul de destructurare, care vizual a părut instantaneu, a început. Bărbatul priveşte spre piciorul stâng, care are o poziţie anormală, este subţiat, foarte alb şi pare puţin desprins de corp. În partea superioară a trunchiului, apare o umbră inexplicabilă, probabil datorită descompunerii braţului stâng.

Foto 13. La o mărire mai puternică şi cu contrast pronunţat, unele detalii, îndeosebi subţierea, desprinderea şi albirea piciorului stâng, sunt mai evidente.

Formele animale sunt structuri cu aspect animal, care se întâlnesc în toate gradele de condensare.

Formele mixte constituie structuri intermediare, la care elementul uman este însoţit de elemente neumane, îndeosebi de elemente animale.

Caracterul obiectiv al manifestărilor bioplasmatice. Dovezile în favoarea caracterului obiectiv al structurilor bioplasmatice şi a bioplasmei sunt numeroase şi categorice.

Imaginile fotografice fără corespondent vizual înfăţişează structuri care pot fi, de obicei, localizate în peisaj. Însă acest aspect se întâlneşte şi la psihofotografiile de tip extra, în care, peste imaginea normală aşteptată, se suprapune o imagine paranormală, ce se încadrează adesea perfect în peisaj şi i se adaptează dimensional. Dar, unele structuri bioplasmatice au fost surprinse pe imagini consecutive luate din unghiuri diferite şi au fost fotografiate simultan sau succesiv cu aparate diferite, ceea ce demonstrează caracterul lor obiectiv şi exclude orice încercare de a le interpreta ca psihofotografii. În plus, structurile invizibile sunt însoţite uneori de fenomene fizice ce pot fi evidenţiate direct, de exemplu emisii radioactive sau câmpuri magnetice.

Atunci când sunt prezente mai multe persoane, observaţiile vizuale sunt colective. Totuşi în câteva cazuri, structura bioplasmatică a fost văzută doar de una dintre persoanele prezente şi a rămas invizibilă pentru ceilalţi, deşi le-a fost semnalată şi localizată de primul observator. Acest aspect, menţionat şi în unele cazuri de apariţii, este folosit nejustificat ca argument de către susţinătorii ipotezei subiective, care neagă realitatea obiectivă a manifestărilor.

Considerăm însă că astfel de experienţe se explică prin faptul că unele structuri bioplasmatice, inclusiv apariţii, se află în apropierea limitei de percepţie vizuală, care variază sensibil de la o persoană la alta. Evidenţierea pe emulsia fotografică a structurilor observate doar de unul dintre cei prezenţi susţine existenţa lor obiectivă în mediul ambiant. Ea sugerează totodată că limita de percepţie vizuală, care intervine în astfel de cazuri, nu trebuie asociată cu lungimea de undă sau frecvenţa fotonilor emişi sau reflectaţi de structura paranormală.

O serie de fenomene şi efecte fizice, chimice sau biologice, simultane sau ulterioare manifestării bioplasmei în stare liberă şi structurilor bioplasmatice, susţin, de asemenea, caracterul lor obiectiv. Ele se datorează probabil unor procese ce se dezvoltă în componenta fizică a bioplasmei, ce însoţeşte bioplasma transfizică. Menţionăm în acest sens: radioactivitate beta şi gamma, interferenţe cu emisii radio, efectele "vînt rece" şi "vînt cald", aberaţii magnetice, devierea acului busolei, voalarea unor clişee şi filme neexpuse, descărcarea bateriilor unor aparate de măsură sau aparate video, înroşiri ale epidermei, deshidratări, necroze şi arsuri ale vegetaţiei, zone de vegetaţie cu întârzieri semnificative în dezvoltare, etc.

Originea manifestărilor bioplasmatice. Identificarea autorului propriu-zis al structurilor bioplasmatice, care se serveşte de bioplasma în stare liberă, eliberată de sisteme vii, constituie o problemă mai mult decât incitantă.

În cazul unor manifestări bioplasmatice, identificarea subiectului pare relativ simplă. O serie de capete umanoide în evoluţie şi transformare rapidă, cu existenţă scurtă, asemănătoare cu ectoplastiile din seance-uri, sunt produse foarte probabil de persoanele prezente în apropiere, care modelează inconştient în bioplasma disponibilă. Acesta este probabil şi cazul unor umanoizi identici cu apariţiile sau al unor forme geometrice, care pot fi considerate produse exclusive ale unui subiect viu, aflat adesea accidental într-o zonă bogată în bioplasmă. Faptul că persoane comune, cu capacitate medie devin brusc subiecţi de materializare, cu rezultate la nivelul celor mai bune reuşite din seance-uri, se explică probabil prin abundenţa de bioplasmă disponibilă. Astfel, ei nu mai trebuie să exteriorizeze bioplasmă din regiunea corpului lor fizic, acţiune care caracterizează pe subiecţii de materializare consacraţi şi îi solicită la maximum.

Dar, cei care urmăresc manifestările bioplasmatice şi analizează un număr suficient de imagini fotografice realizează imediat că se găsesc în faţa unui fenomen mult mai complex şi de mari proporţii. Structurarea unor aeroforme de dimensiuni impresionante, cu aspect uneori ufologic şi evoluţii complicate sau prezenţa simultană a mii şi mii de bioforme şi forme geometrice pe suprafeţe relativ reduse, ce dispun de cantităţi enorme de bioplasmă, depăşeşte cu mult capacitatea celor mai puternici subiecţi cunoscuţi şi nu poate fi în nici un caz rezultatul acţiunii unui grup, oricât de numeros, de persoane prezente în zonele active sau chiar la o oarecare distanţă de ele. Pentru a afla originea acestor structuri, care reprezintă marea majoritate a manifestărilor bioplasmatice, trebuie căutat un factor informaţional exterior neuman, ce poate fi găsit doar în realitatea informaţional-energetică. Într-un astfel de model, deja abordat în paragraful 18.2.2, elemente informaţional-energetice sunt chemate la manifestare în realitatea fizică, în condiţiile întrunirii unor factori asociativi, oferiţi de interacţiuni dinamice cu elemente din inconştientul unor persoane, grupuri de persoane sau colectivităţi. Astfel, elemente informaţional-energetice, alterate de gândurile, năzuinţele, traumele, credinţele, coşmarurile, arhetipurile şi bioprogramele umane, prezente în inconştientul personal şi colectiv al celor care le activează prin interacţiuni asociative, se actualizează temporar în realitatea fizică, sub aparenţa structurilor bioplasmatice. Astfel, majoritatea structurilor bioplasmatice sunt produsul unei interacţiuni complexe elemente informaţional-energetice — subiecţi umani.

Mecanismul de producere a structurilor bioplasmatice. Prezentarea mecanismului complet presupune aspectul informaţional, factorii asociativi, substratul şi procesul de structurare. Primele trei aspecte au fost deja schiţate iar procesul de structurare, adică bioplasmia propriu-zisă, urmează potrivit modelului continuumului material, un mecanism bioplasmatic de structurare reversibil, cu o secvenţă de tipul:

bioplasmă (în stare liberă)se transformă prin structurare în structură bioplasmatică (formată din bioplasmă, posibil convertită parţial sau total în substanţă) se transformă prin destructurare în bioplasmă (în stare liberă).

Astfel, elemente informaţional-energetice potenţiale din realitatea informaţional-energetică interacţionează cu factori asociativi din conştiinţa unor subiecţi umani şi pierd grade de libertate, ajungând în apropierea interfeţei realitate informaţional-energetică — realitate fizică. Pierzând în continuare grade de libertate, elementele informaţional-energetice străbat interfaţa, se actualizează în cadrul spaţio-temporal şi, cu ajutorul bioplasmei disponibile, devin temporar forme în realitatea fizică, ce reprezintă structuri bioplasmatice.

Structurile bioplasmatice cu grad de condensare minim (indice 0) se află în subdomeniul bioplasmatic al realităţii fizice, nu pot fi observate vizual sau fotografiate, dar sunt evidenţiabile uneori prin epifenomene fizice. Structurile bioplasmatice cu grad de condensare intermediar (indice 1A, 1B, 1C) se găsesc în apropierea interfeţei interioare subdomeniu bioplasmatic-subdomeniu fizic şi pot fi fotografiate, chiar dacă scapă observaţiei vizuale. Structurile bioplasmatice cu grad de condensare superior (indice 2A, 2B, 2C) au pătruns deja în subdomeniul fizic, pot fi observate vizual şi se supun din ce în ce mai mult legilor fizice cunoscute. Probabil că în cazul structurilor cu grad de condensare maxim (indice 2C), bioplasma este convertită reversibil în substanţă, respectă în totalitate legile fizice şi se comportă, din punct de vedere fizic, ca şi corpuri, obiecte sau fiinţe normale. Orice manifestare ce sfidează în vreun fel legi fizice presupune un grad de condensare diferit de cel maxim.

Astfel, în modelul continuumului material, structurile bioplasmatice sunt elemente informaţional-energetice obiectivate temporar în forme condensate din bioplasmă, care se manifestă potrivit informaţiei originale, alterată de şi înveşmântată în elemente caracteristice inconştientului uman.

În cazul simplu, al unor structuri bioplasmatice produse exclusiv de subiecţi umani, cadrul general al mecanismului complet este asemănător, dar mai simplu, deoarece se obiectivează în forme direct elemente din inconştientul unui subiect sau al unui grup de subiecţi.

În principiu, este posibil şi un mecanism bioplasmatic de structurare ireversibil, cu o secvenţă în care etapa finală de destructurare este absentă.

Anumite cazuri sugerează, cu prudenţă, că această posibilitate nu trebuie neapărat exclusă.

18.2.4. CAZURI PARTICULARE

Datorită caracteristicilor particulare, anumite fenomene de bioplasmie vor fi prezentate distinct.

Apariţiile mariale sunt un caz particular al apariţiilor, care îmbracă veşmânt religios, luând chipul Fecioarei Maria din iconografia creştină.

Imaginile miraculoase constituie bioplastii cu aspect de imagine normală, care apar spontan pe un suport obişnuit.

Reprezentările miraculoase sunt reprezentări obişnuite, adică tablouri, statui, statuete, implicate în fenomene de bioplasmie, care dau uneori semne temporare de viaţă.

Mirosurile exotice sunt produse paranormale cu proprietăţi odorante.

Apariţiile ufologice constituie un alt caz particular al apariţiilor, de data aceasta în veşmânt tehnologic modern şi în context pseudocosmic, care au generat iluzia şi au alimentat mitul OZN-urilor ca nave spaţiale ale unor civilizaţii extraterestre ce explorează Pământul.

Infestarea locală activă cuprinde fenomene exotice spontane recurente, asociate cu un loc infestat, în care manifestările caracteristice sunt apariţiile.

18.2.4.1. APARIŢIILE MARIALE

Apariţiile religioase reproduc simboluri (cruci, globuri, ostii) şi, mai ales, entităţi menţionate de diferite scrieri religioase (Dumnezeu, Isus Christos, Fecioara Maria, Krişna, îngeri, demoni, ele). Ele sunt probabil la fel de vechi ca şi credinţele care sau poate pe care le generează. Cele mai numeroase şi cunoscute sunt aşa-numitele apariţii mariale (apparitions mariales, Marienerscheinungen, Marian apparitions).

Apariţiile mariale sunt apariţii care reproduc chipul Fecioarei Maria din iconografia creştină.

Apariţiile mariale sunt asociate adesea cu dezvoltarea cultului Fecioarei Maria în biserica romano-catolică, îndeosebi de către contrareformă. Acest cult a culminat cu formularea dogmei zămislirii neprihănite (immaculata conceptio; 1854) şi a dogmei înălţării Mariei cu trupul la cer (assumptio; 1850). În schimb, biserica ortodoxă se menţine strict în limitele textului biblic şi nu admite dogmele catolice târzii despre Fecioara Maria, pe care o numeşte Maica Domnului. Acest aspect explică probabil de ce apariţiile mariale sunt observate aproape exclusiv în regiuni cu populaţie de confesiune catolică.

Fenomenologia în apariţiile mariale. Numărul total al apariţiilor mariale, fără o selecţie a cazurilor, este de ordinul sutelor. Primele observaţii documentate datează din Evul Mediu, de exemplu cazurile Prato (Italia, 1484) sau Tlalteloco (Mexic, 1531). Istoria modernă a apariţiilor mariale începe cu binecunoscutul caz La Salette (Franţa, 1846), urmat de un caz şi mai celebru, Lourdes (Franţa, 1858), cunoscut mai ales pentru vindecările miraculoase.

În secolul nostru, tabloul apariţiilor mariale este completat de numeroase cazuri, mai ales de dată relativ recentă, petrecute în ţări ca Franţa, Italia, Belgia, Spania, Germania, Iugoslavia, Rusia, Ucraina, Egipt, Siria, Africa Ecuatorială, SUA şi chiar România. Printre cele mai cunoscute cazuri, pentru amploarea şi frecvenţa manifestărilor, menţionăm: Fatima (Portugalia, 1917), Beauraing (Belgia, 1932-1933), Banneux (Belgia, 1933), Garabandal

(Spania, 1961-1965), Zeitoun (Egipt, 1968-1971), Medjugorje (Iugoslavia 1, din 1981), Shoubra (Egipt, 1983). Statisticile evidenţiază o creştere spectaculoasă a observaţiilor în ultimii 10-20 de ani.

Totuşi, biserica romano-catolică manifestă multă prudenţă şi rezervă faţă de apariţiile mariale, pe care le acceptă cu dificultate, doar după verificări severe şi confirmări de către comisii de investigare conduse de înalţi prelaţi. În total, biserica a recunoscut şi a acceptat ca miracole doar 8 cazuri, petrecute în Franţa (La Salette, Lourdes, La Milagrosa, Pontmain), Portugalia (Fatima), Belgia (Beauraing, Banneux) şi Italia (Siracuza). Ea a respins categoric 30 de cazuri iar în alte 84 nu s-a pronunţat.

Deşi fiecare caz prezintă particularităţi distincte, se poate schiţa un scenariu general al apariţiilor mariale.

Observatorii iniţiali, pe care îi vom denumi observatori principali, sunt una sau mai multe persoane simple, modeste şi inocente, de obicei copii sau adolescenţi. Într-o bună zi, într-un loc relativ izolat (pe o colină, la poalele unui deal sau al unui munte, într-o grotă, pe câmp) sau, mai rar, în interiorul sau în apropierea unei biserici, ei văd o apariţie, care se iveşte brusc în faţa lor.

Nota 1. În prezent, în Bosnia-Herţegovina.

coboară dintr-un glob de lumină, pluteşte deasupra solului sau o întâlnesc undeva în drumul lor. Apariţia are înfăţişarea unei femei tinere sau chiar a unei adolescente ori pare o mamă îndurerată cu lacrimi în ochi. Uneori, ea este înconjurată de raze strălucitoare sau de un halou luminos.

Aproape întotdeauna, apariţia îi interpelează pe observatori, vorbindu-le în limba lor sau, mult mai rar, comunică cu ei fără cuvinte. Apariţia îi îndeamnă la rugăciuni şi post, face referiri la rai, iad şi purgatoriu, se plânge de cei necredincioşi şi imorali, care nesocotesc cuvîntul şi voia Domnului şi transmite adesea un avertisment pentru regiunea sau ţara respectivă. Uneori, apariţia transmite şi un mesaj secret, cu elemente precognitive, care vizează întreaga lume creştină.

Apariţia se recomandă a fi Fecioara Maria sau observatorii o consideră ca atare, pe baza mesajului transmis ori a înfăţişării sale. De cele mai multe ori, Fecioara Maria apare singură. Uneori însă, ea ţine în braţe un copil prunc sau este însoţită de un copil mai mărişor, identificat de observatori cu Isus Christos.

Durata obişnuită a unei apariţii mariale este de ordinul minutelor sau a zecilor de minute. Apoi, Fecioara Maria dispare brusc, se înalţă spre cer sau dispare într-un glob de lumină care se îndepărtează cu viteză.

Primul caz modern, petrecut în apropierea micii aşezări montane La Salette din Alpii francezi, întruneşte elementele caracteristice ale apariţiilor mariale:

În ziua de 19.09.1846, doi copii păstori — Pierre Maxim (Maximin) Giraud (11 ani) şi Melanie Calvat (15 ani) — se aflau cu vitele la păscut lângă La Salette, o aşezare greu accesibilă, situată la 1804 m altitudine, nu departe de Grenoble. După-amiază, Melanie a zărit la locul denumit "Fântâna mică" un glob de lumină, pe care i l-a arătat şi lui Maximin. Globul luminos s-a deschis de jos în sus, ca o cortină, lăsând să apară o femeie tânără, aşezată pe banca de lângă fântână, care îşi ţinea capul în mâini, sugerând durere şi lacrimi. Apariţia s-a ridicat, s-a apropiat de copii şi le-a spus cu glas blând că vrea să le transmită o veste mare. Mesajul general a început astfel: "Dacă poporul meu nu doreşte să mă asculte, voi fi nevoită să las braţul Fiului meu să vă lovească. Braţul lui este atât de greu, încât nu îl mai pot opri..." În continuare, apariţia s-a plâns că ziua a şaptea nu este rezervată bisericii, că oamenii înjură, amestecând numele Fiului său în înjurături şi a anunţat o mare foamete, când cartofii, grâul, nucile şi strugurii se vor strica şi vor putrezi. În continuare, "Doamna cea frumoasă" a transmis un mesaj secret lui Maximin şi apoi lui Melanie. Fiecare copil a auzit doar mesajul secret care îi era destinat şi a văzut buzele apariţiei mişcându-se, fără a auzi sunete, atunci când mesajul era adresat celuilalt. Apoi, apariţia i-a îndemnat pe copii să se roage în fiecare dimineaţă şi seară, terminând cu cuvintele: "Spuneţi toate acestea poporului meu!".

După aceea, apariţia s-a îndepărtat încet, s-a ridicat cam la 1,50 m înălţime, a rămas suspendată în aer şi s-a înălţat spre cer.

În zilele următoare, "Fântâna mică", un izvor sărac, adesea secat, şi-a sporit brusc debitul. La început, spusele celor doi mici păstori au fost puse la îndoială de către biserică şi locuitorii din împrejurimi. Abia după ce la "Fântâna mică" s-au produs primele vindecări miraculoase, biserica a recunoscut minunea de la La Salette. În anul 1851, Maximin şi Melanie au fost primiţi în audienţă de papa Pius al IX-lea, care a dorit să îi cunoască personal. La La Salette, devenit loc de pelerinaj cu vindecări miraculoase, s-a construit o mare catedrală şi un adăpost pentru pelerini.

La Salette este unicul caz important în care Fecioara Maria a fost observată o singură dată. În marea majoritate a cazurilor, apariţia marială nu este singulară, ci recurentă. Fecioara Maria apare de mai multe ori, cu o frecvenţă periodică sau neperiodică, anunţând uneori chiar data următoarei sau următoarelor sale apariţii. Numărul total al apariţiilor într-un singur caz este foarte variabil şi se poate extinde pe o perioadă de zile, săptămâni, luni sau ani.

Astfel, Fecioara Maria a apărut de 6 ori la Fatima (în 1917), de 18 ori la Lourdes (în 1858), de 100 ori la Hede (Germania, între 1937-1940) şi de peste 1200 de ori la Medjugorje (din 1981). Apariţiile mariale recurente sunt asociate cu anumite persoane (observatorii principali) şi/sau cu un anumit loc (locul observaţiei iniţiale). De obicei, Fecioara Maria apare repetabil în faţa aceloraşi observatori şi în acelaşi loc, cu o anumită periodicitate. Uneori, ea apare în alt loc, în prezenţa observatorilor principali sau, mai rar, în acelaşi loc, dar în absenţa observatorilor principali. În cazurile cu apariţii mariale numeroase, considerăm că se poate vorbi chiar despre o mediumitate particulară a observatorilor principali faţă de Fecioara Maria.

Apariţiile mariale propriu-zise sunt însoţite frecvent, dar nu şi obligatoriu, de alte fenomene simultane sau ulterioare.

Dintre fenomenele asociate, vindecările miraculoase sunt cele care au adus milioane de suferinzi la locul apariţiilor, făcându-le celebre în întreaga lume. Unele vindecări se produc prin simpla prezenţă a bolnavului în zona apariţiilor, în perioada lor de activitate. Alteori însă, la locul apariţiilor apare sau există un izvor sau o fântână al cărei debit creşte brusc. Apa respectivă dobândeşte proprietăţi terapeutice, pe care le păstrează mult timp după ce apariţiile au încetat. Astfel de vindecări miraculoase au fost menţionate şi prezentate în paragraful 14.2.1.4.

Cel mai celebru loc în acest sens este orăşelul Lourdes din Pirineii francezi, unde se mai produc sporadic vindecări miraculoase, la peste un secol de la apariţiile celei care a fost denumită "Notre-Dame de Lourdes":

În ziua de 11.02.1858, tânăra păstoriţă Marie Bernarde (Bernadette) Soubirous (14 ani) venise să adune vreascuri undeva în apropierea pârâului Gave, lângă Lourdes. Deodată, Bernadette a auzit un zgomot ca de vijelie, care s-a repetat, deşi vremea era frumoasă şi fără vînt. Ridicându-şi privirea, a văzut un nor auriu ieşind din grota săpată în stânca denumită Massabielle, urmat de o femeie frumoasă, care s-a apropiat de ea şi s-a oprit în picioare pe vîrful unui tufiş, scuturat parcă de un vînt puternic. "Doamna cea frumoasă", care părea de fapt o fată în vîrstă de vreo 16-17 ani, era îmbrăcată în alb, încinsă cu o centură albastră, purta un văl lung şi alb, ţinea în mână un rozar şi avea la picioare un trandafir înflorit. Spaima iniţială a trecut şi fata a încercat să se roage, dar nu şi-a putut mişca braţul, care părea paralizat, până ce apariţia nu a făcut semnul crucii. Apoi, apariţia s-a rugat împreună cu Bernadette şi i-a cerut să vină 14 zile consecutiv la grotă. În aceste prime 15 apariţii, "Doamna cea frumoasă" şi Bernadette s-au rugat împreună şi au discutat despre credinţă, pocăinţă, procesiuni religioase şi ridicarea unei capele la Lourdes. Vizitele păstoriţei la grota din stânca Massabielle au început să fie însoţite de tot mai multe persoane curioase, uneori în număr de câteva sute. Acestea o vedeau doar pe Bernadette transfigurându-se brusc, îngenunchind, căzând în transă extatică, privind fix spre şi vorbind cu cineva nevăzut pentru ceilalţi. După spusele fetei, apariţia îi vorbea chiar în dialectul din Pirinei al limbii franceze, specific regiunii.

Relatările tinerei fete au fost primite iniţial cu neâncredere şi chiar ostilitate de către biserică şi autorităţile locale. Preotul local Peyramale a cerut chiar ca apariţia să facă să înflorească o tufă de trandafir în faţa mulţimii, pentru a o convinge.

La a noua apariţie (25.02.1858), "Doamna cea frumoasă" a pus-o pe Bernadette să se spele şi să bea apă de la izvor. Negăsind nici un izvor, fata a început să sape cu mâinile la întâmplare în grotă, până ce pământul s-a umezit. Peste câteva ore, în acel loc, un fir de apă limpede ţâşnea din pământ, cobora colina şi se vărsa în pârâul Gave. Un oarecare Louis Bourriette şi-a spălat ochii cu apă din acel izvor şi şi-a recăpătat imediat vederea. Apoi, la 04.03.1858, un copil paralitic în agonie, Jean Bouhorts, în vîrstă de 2 ani, spălat cu apă din izvorul miraculos, s-a vindecat instantaneu.

"Doamna cea frumoasă" a apărut la Lourdes de 18 ori. La a şaisprezecea apariţie (25.03.1858), tocmai de ziua Bunei Vestiri, ea a răspuns în sfârşit întrebării repetate mereu de Bernadette, recomandându-se: "Je suis la Conception Immaculee" (Sunt zămislirea neprihănită).

Lourdes, unde s-au înălţat trei biserici impunătoare, printre care marea bazilică eliptică, a devenit un centru mondial de pelerinaj, vizitat de zeci de milioane de suferinzi. Numărul total al vindecărilor miraculoase revendicate este de ordinul miilor. Ele continuă, cu frecvenţă tot mai redusă, şi în zilele noastre. Asociaţia medicală care fiinţează aici şi analizează fiecare caz cu severitate maximă, chiar excesivă, a recunoscut ca miraculoase 68 de vindecări. În anul 1933, Bernadette Soubirous a fost canonizată, act ce dovedeşte marea importanţă pe care biserica romano-catolică o acordă apariţiilor mariale şi, mai ales, vindecărilor miraculoase de la Lourdes.

Fenomenele aeriene sunt un însoţitor relativ frecvent al apariţiilor mariale. Uneori, în timpul apariţiilor sau în perioada lor de manifestare, sunt observate stele luminoase care se deplasează pe cer şi se apropie sau se depărtează, nori luminoşi neobişnuiţi, lumini aeriene ciudate sau discuri şi globuri strălucitoare. Dar, cel mai spectaculos fenomen aerian asociat cu apariţiile mariale este "dansul Soarelui", observat de exemplu la Tilly-sur-Seulles (Franţa, 1897), Fatima (1917), Kerizinen (Franţa, 1957 şi 1958), San Damiano (Italia, 1961), Belestrino (Italia, 1967 şi 1968), Medjugorje (1981). "Dansul Soarelui" se desfăşoară, de obicei, în faţa unei mari mulţimi de credincioşi. Potrivit mărturiilor observatorilor, Soarele începe să se rotească cu mare viteză, emite fascicule luminoase de diferite culori şi efectuează câteva salturi pe cer. Apoi, pendulând ca o frunză uscată, Soarele pare să se apropie cu viteză de Pământ, generând o căldură intensă şi înfricoşându-i pe credincioşi, după care îşi reia locul obişnuit pe cer.

"Dansul Soarelui" la Fatima în ziua de 13.10.1917, devenită o mare sărbătoare religioasă, este considerat de biserica romano-catolică cel mai important miracol al timpurilor noastre.

La 13.05.1917, trei copii păstori — Lucia dos Santos (10 ani) şi verii săi Jacinta Marto (7 ani) şi Francisco Marto (11 ani) — se aflau cu oile la păscut, în apropiere de mica aşezare Fatima.

Deodată, ei au văzut un fulger strălucitor la locul denumit Cova da Iria (Grota Sfintei Irina).

Apropiindu-se, au observat o lumină orbitoare, în mijlocul căreia se afla o femeie frumoasă şi scundă care le-a vorbit, cerându-le să se roage zilnic şi să revină în acelaşi loc în ziua de 13 a fiecărei luni. "Doamna de lumină" (sennora de luz) a fost descrisă de Lucia astfel: "o doamnă foarte strălucitoare, cam de 1,10 m înălţime, ce părea să aibă între 12 şi 15 ani; purta o rochie strâmtă, o jachetă şi o manta, toate cu fire aurii subţiri care se încrucişau; ea a venit de undeva «de sus» şi a dispărut treptat în direcţie inversă; ea nu îşi mişca faţa şi nu îşi îndoia picioarele atunci când umbla; a vorbit fără să îşi mişte buzele, şi-a mişcat doar mâinile din când în când. S-a întors cu spatele atunci când a plecat".

Peste o lună, la 13.06.1917, cei trei copii au sosit la Cova da Iria, însoţiţi de alte 50 de persoane atrase de relatările lor. La un moment dat, aceste persoane i-au observat pe cei

trei copii îngenunchind transfiguraţi şi pe Lucia vorbind cu cineva nevăzut şi ale cărui vorbe nu erau auzite.

După spusele copiilor, "Doamna de lumină" a stat în picioare pe ramurile măslinului şi a vorbit cu Lucia. Mulţimea prezentă a auzit totuşi o explozie violentă şi a văzut un nor care s-a ridicat din jurul măslinului, după ce dialogul Luciei cu apariţia, perceput de ei ca monolog, s-a încheiat.

La a treia apariţie, în ziua de 13.07.1917, numărul celor prezenţi la întâlnirea copiilor cu apariţia a ajuns la 4500. Şi de această dată, mulţimea a auzit doar un zgomot violent şi a văzut norul alburiu ridicându-se de lângă măslin. Vorbind cu Lucia, "Doamna de lumină" a promis un mare miracol la 13 octombrie, a anunţat sfârşitul apropiat al primului război mondial, care însă nu va aduce pace pentru mult timp dacă Rusia nu se reconverteşte la creştinism iar mânia Domnului îi va pedepsi pe oameni cu un război şi mai cumplit, în timpul pontificatului lui Pius al XI-lea (Papa Pius al XI-lea a murit în 1939, anul începerii celui de-al doilea război mondial). Cu această ocazie, apariţia i-a transmis Luciei şi al treilea mesaj de la Fatima, cu caracter secret.

La 13.08.1917, 18000 de persoane prezente la Cova da Iria au auzit un zgomot de tunet şi au văzut un fulger orbitor, urmat de un nor alb, care a planat câteva minute în jurul măslinului şi s-a ridicat, în timp ce norii de pe cer îşi schimbau culoarea, pe rând în roz, galben şi albastru, luminând ireal feţele oamenilor. Lipseau doar cei trei copii, întemniţaţi de o autoritate locală, iritată de povestea apariţiilor şi de isteria care a cuprins masele. Totuşi, peste 6 zile, "Doamna de lumină" li s-a arătat copiilor din nou, în apropierea satului Abjustrel, unde aceştia îşi păşteau oile.

La 13.09.1917, o mulţime de 30000 de oameni a văzut un glob de lumină, care a traversat valea de la est la vest şi s-a aşezat pe măslin. În jurul copacului s-a format un nor alb şi a plouat cu petale albe. După un timp, globul luminos s-a înălţat şi a plecat în direcţia Soarelui. Între timp, copiii au revăzut apariţia, care a repetat promisiunea pentru un mare miracol la 13 octombrie.

Şi a sosit ziua mult aşteptată, 13.10.1917, data ultimei apariţii la Fatima a celei care va fi denumită "Madona rozarului". 70000 de persoane venite din întreaga Portugalie şi chiar din alte ţări, printre care autorităţile bisericeşti şi civile, alături de întreaga presă portugheză, erau prezente. În jurul prânzului, un fulger strălucitor a anunţat sosirea apariţiei. În timp ce copiii îngenunchiaţi în jurul măslinului erau în contact cu "Doamna de lumină", a continuat să cadă o ploaie deasă, care transformase de câteva zile Cova de Iria într-o uriaşă baltă. Dar, după plecarea apariţiei, ploaia a încetat brusc şi norii grei s-au îndepărtat. Pe cer a apărut Soarele, sub forma unui disc argintiu, care a început să se rotească cu mare viteză, proiectând fascicule rotative intense de lumină roşie, galbenă, verde, albastră şi violetă, asemenea unor sectoare monocromatice, care colorau fantastic cerul şi pământul, stâncile, pajiştea şi feţele uluite ale oamenilor. Soarele s-a oprit de trei ori şi tot de trei ori şi-a reluat dansul. Deodată, a părut că Soarele se desprinde de boltă şi se aruncă cu viteză spre Pământ. O căldură fantastică s-a revărsat asupra mulţimii terifiate, care a început să alerge, să se roage, să plângă şi să îşi mărturisească păcatele, convinsă că a sosit sfârşitul lumii. Dar, după un timp, Soarele s-a îndepărtat şi şi-a reluat locul obişnuit pe

cer. Atunci, oamenii din mulţime şi-au dat seama că pământul şi hainele de pe ei s-au uscat complet. "Dansul Soarelui" la Fatima a durat în total 10 minute şi a fost urmărit ca atare până la o distanţă de 5-10 km, în timp ce la 50 km depărtare a fost perceput ca o lumină mare pe cer în direcţia Fatima. În timpul miracolului ceresc, la Fatima s-au produs vindecări miraculoase.

După ani de cercetări minuţioase, biserica romano-catolică s-a pronunţat asupra minunii de la Fatima, printr-o Decizie din anul 1930, în următorii termeni: "Fenomenul solar din 13 octombrie 1917, descris de presa epocii, a fost miraculos şi a produs o puternică impresie asupra celor care au avut fericirea să îl observe... Acest fenomen, care nu a fost înregistrat de nici un observator astronomic şi, prin urmare, nu poate avea origine naturală, a fost observat de persoane din toate categoriile şi clasele sociale, de credincioşi şi necredincioşi, de reporteri ai principalelor ziare portugheze şi chiar de martori aflaţi la câţiva kilometri distanţă. Acest aspect elimină orice explicaţie printr-o iluzie colectivă."

În fine, aşa-numitele profeţii mariale sunt un alt însoţitor posibil al apariţiilor. Uneori, în afara mesajelor particulare şi generale, apariţia marială transmite un mesaj secret, cu elemente precognitive.

Cele mai cunoscute mesaje secrete, adevărate profeţii mariale, în care Vaticanul însuşi este implicat, sunt cele de la La Salette şi Fatima.

În anul 1846, "Doamna cea frumoasă" a transmis pe rând mesaje secrete celor doi copii păstori la La Salette. Doar mesajul adresat lui Melanie Calvat a fost făcut public în anul 1879. El se referă la viaţa nedemnă a preoţilor, la păcatele şi lipsa de credinţă a oamenilor şi povesteşte o serie de conflicte, care vor culmina cu un război apocaliptic, în care va pieri aproape întreaga omenire.

Biserica a interzis, printr-un decret din anul 1915, orice referire la acest mesaj.

În timpul apariţiei din 13.07.1917, "Madona rozarului" a transmis Luciei dos Santos "al treilea secret de la Fatima", care ar fi adresat însuşi papei. Conţinutul acestui mesaj a fost redactat în anii 1943-1944 de către Lucia, devenită între timp sora carmelită Maria Lucia de Jesus, şi înmânat episcopului de Leiria, pentru a fi predat Vaticanului, cu condiţia de a nu fi deschis până în anul 1960. Potrivit unei surse din Vatican, mesajul a fost deschis într-adevăr de către papa Ioan al XXIII-lea. Suveranul pontif şi cardinalii prezenţi în biroul pontifical, ar fi rămas îngroziţi de conţinutul mesajului. În orice caz, mesajul secret de la Fatima nu a fost făcut niciodată public şi rămâne unul dintre secretele cele mai bine păzite ale Vaticanului. Conţinutul său a constituit obiectul a numeroase speculaţii şi a reprezentat subiectul unor lucrări. Se pare că şi acest mesaj, care face referiri la mesajul anterior de la La Salette, anunţă o serie de războaie şi nenorociri îngrozitoare, cu implicarea forţelor infernale, în care însuşi Vaticanul va fi distrus şi va dispare.

Răspunzând unor întrebări despre conţinutul mesajului de la Fatima, în timpul unei vizite în Germania, la Fulda, actualul suveran pontif, Ioan Paul al II-lea, a spus: "Pentru fiecare creştin este suficient să ştie următoarele: Dacă stă scris că oceanele vor inunda regiuni întinse, că milioane de oameni vor pieri într-un minut, atunci nu mai trebuie să dorim ca acest secret să fie dezvăluit".

Caracterul obiectiv al apariţiilor mariale. Problema caracterului obiectiv al apariţiilor mariale este nebănuit de complexă. În scenariul general al fenomenului, observatorii principali sunt, de obicei, persoane simple, modeste şi inocente, aflate adesea la vîrsta copilăriei sau adolescenţei. Este sugestiv faptul că primele trei cazuri majore — La Salette, Lourdes şi Fatima — au avut ca observatori 6 copii păstori analfabeţi. Analiza cazurilor arată o asociere evidentă între apariţia marială şi observatorii principali, care nu pare întâmplătoare.

În majoritatea cazurilor de apariţii, observatorii se află într-o stare a conştiinţei apropiată de cea comună. În schimb, în cazul particular al apariţiilor mariale, observatorii principali se găsesc într-o stare alterată a conştiinţei, mai exact într-o transă extatică, fiind transfiguraţi, fascinaţi de apariţie şi insensibili la alţi stimuli senzoriali.

În cazurile cu apariţii mariale recurente, observatorii sunt însoţiţi uneori de alte persoane, care, de obicei, nu văd apariţia, ce nu poate fi nici măcar fotografiată. Cazurile Lourdes şi Fatima sunt ilustrative în acest sens. Aspectul menţionat susţine aparent ipoteza subiectivă, potrivit căreia observatorii principali trăiesc o experienţă interioară, privind, ascultând şi vorbind unei proiecţii mentale, vizuale şi auditive halucinatorii, fără corespondent concret în mediul ambiant. De altfel, uneori chiar observatorii principali percep diferenţiat apariţia marială. Astfel, în cazul Fatima, Lucia vedea apariţia, o auzea şi îi putea vorbi, Jacinta o vedea şi o auzea, dar nu îi putea vorbi, în timp ce Francisco o vedea doar.

Totuşi, persoanele prezente, dar insensibile la fenomenul propriu-zis, sunt sensibile la fenomenele însoţitoare. Ele văd fulgerele, luminile, nebulozităţile, sferele zburătoare, stelele cu mişcări eratice, "dansul Soarelui", aud sunete violente ca de tunet şi de vijelie sau simt valul de căldură asociat uneori cu apariţia marială. De asemenea, vindecările miraculoase simultane sau ulterioare apariţiilor sugerează un fenomen obiectiv, dar greu de definit.

Din fericire, alte cazuri importante relativ recente, ca cele de la Zeitoun sau Medjugorje, aduc date suplimentare, care permit formularea unui răspuns final în problema caracterului obiectiv al apariţiilor mariale. De exemplu, în cazul Medjugorje, în zilele care au urmat observaţiei iniţiale de la poalele muntelui Crnica (24.07.1981), apariţia marială a fost văzută nu doar de cei 6 tineri observatori principali, ci şi de alte persoane prezente în acel loc. O femeie medic a primit chiar permisiunea de a pipăi apariţia. Ulterior, după ce locul apariţiilor s-a mutat într-o capelă din catedrala catolică de la Medjugorje, Fecioara Maria nu a mai putut fi văzută decât de observatorii principali.

Echipa de medici, dotată cu aparatură modernă de investigare, care i-a examinat pe cei 6 tineri, a stabilit că ei reacţionează cvasisimultan la apariţia aşteptată, îngenunchind într-un interval de 0,1-0,5 secunde. În timpul contactului, ei se găsesc în transă extatică, privirea fiecăruia este fixată în aceeaşi direcţie spre ceva nevăzut iar corzile lor vocale şi gura formează sunete, care, spre deosebire de cazul Fatima, nu sunt auzite de cei din jur. Ei reacţionează cvasisimultan la ceea ce numesc dispariţia bruscă a Fecioarei Maria, ridicându-se într-un interval de 0,1 secunde. În capelă, aparatele de fotografiat şi de filmat nu au înregistrat nimic invizibil cu ochiul liber în momentul manifestărilor.

În schimb, deasupra catedralei de rit copt de la Zeitoun, ridicate pe presupusul loc al popasului Sfintei Familii în timpul fugii în Egipt, apariţia marială a fost văzută de mii de persoane, în repetate rânduri şi chiar fotografiată.

Toate aceste cazuri şi observaţii, aparent contradictorii, sunt, de fapt, complementare. Ele susţin presupunerea noastră că apariţiile mariale au caracter obiectiv şi reprezintă bioplastii, deci structuri bioplasmatice care se manifestă în grade de condensare diferite. Astfel, apariţiile mariale cu grad de condensare ridicat (indice 2) pot fi observate cu ochiul liber de orice observator comun şi sunt fotografiabile. În schimb, apariţiile mariale cu grad de condensare foarte scăzut (indice 0) nu pot fi observate cu ochiul liber de observatorii comuni şi nu sunt fotografiabile. Dar, observatorii principali, aflaţi într-o stare a conştiinţei înalt alterată, dobândesc probabil temporar capacităţi excepţionale şi pot vedea apariţia. Analiza cazurilor arată că majoritatea apariţiilor mariale se manifestă în acest stadiu cu grad de condensare redus.

În fine, o altă problemă delicată asociată cu apariţiile mariale, este "dansul Soarelui". Încercările de a atribui acest miracol unei halucinaţii colective, în care sunt implicate până la 70000 de persoane, sau unui fenomen natural sunt sortite eşecului ab initio. Observaţiile arată că fenomenul este local, fiind observabil ca atare doar pe o rază de câţiva kilometri şi, evident, nu are caracter astronomic. Toate aceste elemente sugerează un fenomen obiectiv, în care se manifestă ceva, care este confundat de observatori cu Soarele. Acest Soare fals este, în accepţiunea noastră, o aeroformă geometrică bioplasmatică de tip ufologic, asociată cu apariţia marială, care, la rândul ei, reprezintă o bioformă.

Cercetătorii propriu-zişi ai fenomenelor paranormale nu au oferit nici o explicaţie plauzibilă "dansului Soarelui". Singurul scenariu posibil, schiţat şi de unii ufologi, este următorul: La un moment dat, în timp ce Soarele este ecranat de nori adevăraţi sau de nori falşi (uneori chiar albăstrui), pe cer apare un disc argintiu strălucitor, dar nu orbitor, care este confundat cu Soarele.

Deodată, falsul Soare începe să se rotească, emite fascicule luminoase, sare pe cer şi se apropie cu mare viteză de Pământ, înspăimântându-i pe observatori.

Apoi, discul argintiu se îndepărtează şi revine pe cer în direcţia Soarelui adevărat, chiar când acesta, nefiind ecranat, redevine vizibil, astfel încât iluzia să fie deplină. Însă, în unele cazuri, Soarele fals a fost văzut clar rotindu-se sub nivelul norilor şi nu deasupra lor iar la Kerizien (1955) el s-a rupt în două bucăţi care au evoluat independent.

Autori ufologi, ca Misraki, A. Michel, Vallce, Goupil, Petit, Fernandes, d'Armada, au interpretat "dansul Soarelui" în context ufologic, considerând falsul Soare un OZN tipic, cu evoluţie caracteristică (formă de disc, mişcări de rotaţie, salturi pe cer, emisie de fascicule luminoase colorate, cădere în zig-zag în mişcare de frunză uscată, etc.). Deoarece considerăm OZN-urile, asemenea apariţiilor mariale, un caz particular al apariţiilor, şi deci al structurilor bioplasmatice, nu putem contrazice acest punct de vedere.

Originea apariţiilor mariale. Problema autorului propriu-zis al apariţiilor mariale şi ceea ce reprezintă ele de fapt este desigur tulburătoare.

Evident, biserica interpretează apariţiile mariale în context religios.

Punctul de vedere oficial al bisericii asupra apariţiilor pe care le-a recunoscut consideră că ele reprezintă într-adevăr pe Fecioara Maria, care, dorind să ne întreţină şi să ne întărească credinţa, se arată unor copii şi tineri neprihăniţi, prin intermediul cărora ne transmite uneori mesaje de avertizare despre pericolele care ne aşteaptă dacă ne îndepărtăm de credinţă şi de perceptele moralei creştine. Totuşi, luând act de profeţiile mariale îngrozitoare din mesajele secrete, unii reprezentanţi de frunte ai clerului s-au întrebat dacă nu o confundăm uneori pe Fecioara Maria cu un demon care îi împrumută chipul.

Apariţiile mariale reprezintă un subiect puţin abordat de cercetarea paranormală. Într-un studiu controversat despre fenomenele miraculoase, Rogo (1982) crede că pentru apariţiile mariale sunt posibile două teorii explicative. Prima teorie le consideră proiecţii psihice, de tipul formelor-gând, generate fie de psihicul observatorilor, fie de comunitatea catolică a regiunilor în care se manifestă. A doua teorie, care nu exclude punctul de vedere al bisericii, susţine că apariţiile mariale reprezintă vizite actuale ale unei fiinţe spirituale, care ne instruieşte într-un anumit fel. După părerea lui Rogo, prima teorie este cea corectă.

J. Vallee (1969, 1975) apreciază că apariţiile mariale, împreună cu apariţiile folclorice, fenomenele ufologice şi cele spiritiste, sunt forme de manifestare ale unui superfenomen metalogic, cu rol de sistem de control al dezvoltării umane.

În fine, unii ufologi prea entuziaşti, ca Misraki (1962, 1968) sau Goupil (1973), cred că apariţiile mariale ar putea fi realizări tehnologice ale unor vizitatori extratereştri, care încearcă să comunice cu noi, experimentând contacte prin proiectarea unor imagini simbolice cu semnificaţie profundă pentru conştiinţa umană.

Noi considerăm că apariţiile mariale sunt bioplastii produse de un cuplaj elemente informaţional-energetice — subiecţi umani. Ele ar reprezenta elemente informaţional-energetice ce se obiectivează temporar în realitatea fizică, înveşmântate în credinţe, arhetipuri şi bioprograme din inconştientul personal şi colectiv al subiecţilor care le conferă chipul Fecioarei Maria din iconografia creştină.

Mecanismul de producere a apariţiilor mariale. În acord cu modelul continuumului material, apariţiile mariale, ca sisteme paranormale condensate din bioplasma în stare liberă din mediul ambiant, urmează un mecanism bioplasmatic de condensare reversibil, cu o secvenţă şi un joc al gradului de condensare şi numărului de subtilitate de tipul celor prezentate în paragraful 18.2.3.

18.2.4.2. IMAGINILE MIRACULOASE

Imaginile miraculoase sunt imagini exotice ce apar spontan pe suprafeţe obişnuite. De obicei, ele înfăţişează personaje biblice (Fecioara Maria, Isus Christos), membri importanţi ai clerului, simboluri religioase (de ex. cruci).

Astfel, imaginile miraculoase sunt asociate aproape exclusiv cu religia şi cu biserica creştină, care le socoteşte miracole.

Imaginile miraculoase pot fi considerate sisteme paranormale ce apar pe suprafaţa unor sisteme normale şi se aseamănă până la identitate cu imaginile normale.

În terminologia folosită de noi, imaginile miraculoase sunt bioplastii bidimensionale foarte stabile, cu aspect de imagine normală, care apar spontan pe un suport obişnuit.

Cazuri de imagini miraculoase. Numărul total al cazurilor cunoscute, chiar fără o separare a celor posibil reale de cele probabil anecdotice, este doar de ordinul câtorva zeci.

Imagini miraculoase sunt semnalate în unele biserici, case sau chiar în aer liber, fiind localizate pe pereţi, podea, ferestre, veşminte sau bucăţi de gheaţă.

Imaginile paranormale apar spontan pe suprafaţa unor materiale ca piatră, marmură, ghips, sticlă, lemn, gheaţă, ţesături de in sau bumbac.

Imaginile miraculoase ce reproduc personaje biblice sau simboluri religioase, potrivit iconografiei creştine, sunt denumite şi imagini divine. Ele apar spontan în biserici sau într-un alt cadru religios.

În februarie 1932, silueta clară a lui Isus Christos a apărut pe marmura unui perete al bisericii Sf.Bartolomeu din New York. Imaginea a fost descoperită chiar de către rector, în persoana reverendului Robert Norwood. Figura înaltă de 15 cm, bine desenată în venele marmurii de nuanţă sepia, îl reprezintă pe Isus îmbrăcat în haină albă, ieşind din mormântul săpat în stâncă. În planul secund, se conturează o cruce primitivă. Ştirea a fost publicată de presa new-yorkeză din 23.02.1932 şi imediat o mulţime impresionantă a luat biserica cu asalt, pentru a vedea imaginea divină.

Una dintre cele mai celebre imagini divine este imprimată pe "tilma lui Juan Diego" sau "poncho-ul de la Prado", obiect de cult şi veneraţie pentru catolicii mexicani:

În zorii zilei de 09.12.1531, Vulturul-care-cântă, un păstor indian aztec în vîrstă de 57 de ani, convertit la creştinism şi botezat cu numele de Juan Diego, se îndrepta pe un drum de munte spre biserica din Tlalteloco, aflată în apropiere de Tenochtitlan (astăzi Ciudad de Mexico). Deodată, el a auzit un cântec de păsărele, ascuţit dar dulce, urmat de o voce feminină care l-a chemat pe nume.

Sunetele veneau din direcţia unei coline acoperite de o ceaţă rece şi de un nor luminos, deşi soarele încă nu răsărise. Urcând colina, Juan Diego a văzut o tânără fată mexicană, în vîrstă de vreo 14 ani, de o frumuseţe incomparabilă, înconjurată de raze aurii strălucitoare. Fata i s-a adresat în dialectul indian nahuatl, spunând că doreşte să se construiască o capelă în acest loc şi l-a trimis la episcopul de Tenochtitlan, pentru a-i comunica ceea ce a văzut şi auzit.

Juan Diego şi-a luat inima în dinţi şi l-a căutat pe episcopul spaniol Don Fray Juan de Zumarraga, care i-a ascultat povestea fără a-l crede. În drumul înapoi spre casă, Juan Diego

a reîntâlnit-o în acelaşi loc pe "tânăra fată", care i-a cerut ca a doua zi să îl caute din nou pe episcop, pentru a-i transmite aceeaşi dorinţă formulată mai ferm.

Astfel, în ziua de 10.12.1531, Juan Diego l-a vizitat iarăşi pe episcop, care a pretins un semn clar pentru a-l crede. Şi acum, în drum spre casă, s-a reîntâlnit cu tânăra fată, care l-a chemat în zorii zilei următoare pentru a-i da semnul cerut.

Dar Juan Diego nu a venit la întâlnire, deoarece unchiul său era pe moarte. Abia peste o zi, el a plecat spre Tlalteloco, pentru a aduce un preot la capul unchiului muribund. Pe drum, "tânăra fată" a apărut în locul obişnuit şi i-a spus: "Fiule, nu fii atât de tulburat şi speriat! Nu sunt eu oare Mama ta? Nu te afli sub tutela şi protecţia mea? Unchiul tău nu va muri acum. Chiar în această clipă el se va însănătoşi. Deci, opreşte-ţi drumul fără rost şi urmează liniştit drumul meu. Urcă în vîrful colinei, culege florile ce cresc acolo şi adu-mi-le!" Juan Diego a urcat colina şi, spre surprinderea sa, a găsit, în frigul de decembrie, o tufă de trandafiri roşii de Castilia, superb înfloriţi, cu picături de rouă pe petale. I-a tăiat şi, pentru a-i feri de frig, i-a învelit în capa sa indiană, denumită "tilma" sau "poncho" şi i-a adus "tinerei fete". Aceasta a aranjat trandafirii în pliul tilmei, pe care i-a prins-o în jurul gâtului şi a dispărut pentru totdeauna.

În acel timp, unchiul lui Juan Diego, care aştepta venirea preotului, a văzut în cameră o tânără fată într-o lumină dulce, care i-ar fi spus: "Numeşte-mă pe mine şi imaginea mea Fecioara Maria de Guadelupe". Imediat, unchiul a simţit că îi revin puterile şi s-a ridicat din pat.

Juan Diego a ajuns în fugă la palatul episcopal şi a intrat în încăperea în care se afla episcopul şi suita acestuia. Desfăcându-şi tilma, trandafirii au căzut, spre disperarea sa, într-o grămadă dezordonată. Dar, imediat, episcopul şi suita au îngenuncheat la picioarele indianului, în faţa tilmei sale, pe care apăruse imaginea superbă a Fecioarei Maria înveşmântată în roz - albastru -verde, înconjurată de raze aurii, plutind printre stele şi avînd la picioare luna. Imaginea Fecioarei Maria are o înălţime de 1,42 m pe tilma de 1,80 x 1,15 m, cu ţesătură aspră de in. De atunci, milioane de persoane au îngenuncheat în faţa acestei tilma, care a fost expusă deasupra altarului bisericii Fecioara Maria de Guadelupe din Ciudad de Mexico.

Impactul apariţiei mariale şi, mai ales, al imaginii miraculoase de pe tilma lui Juan Diego a fost extraordinar. Milioane de indieni s-au convertit la creştinism şi s-au botezat sub tilma cu chipul Fecioarei Maria de Guadelupe.

În ultimii ani, "tilma lui Juan Diego", expusă la Muzeul Prado din Madrid şi devenită "poncho-ul de la Prado", a fost supusă unor investigaţii ştiinţifice. Specialiştii s-au declarat surprinşi de prospeţimea şi strălucirea nealterată a imaginii, deoarece culorile vegetale cunoscute în secolul al 16-lea se şterg complet în cel mult câteva decenii. Dar, analiza prin microscopie electronică a condus la o descoperire cu adevărat senzaţională. În imaginea mult mărită a pupilelor Fecioarei Maria, se disting foarte clar episcopul şi suita sa cu chipurile uluite. Imaginea mărită din pupile este cea care s-ar fi obţinut dacă Fecioara Maria reprezentată pe tilma s-ar fi aflat efectiv acolo, atunci când capa lui Juan Diego s-a desfăcut iar trandafirii au căzut pe jos. Acest detaliu neaşteptat, ce nu poate fi observat cu ochiul

liber, exclude orice încercare de a explica pe o cale cunoscută imaginea de pe tilma lui Juan Diego.

Nu excludem posibilitatea ca imaginea negativă a bărbatului martirizat de pe o relicvă la fel de celebră — giulgiul de la Torino (La Santa Sindone) — să fie o imagine miraculoasă. Problema dacă această imagine îl reprezintă într-adevăr pe Isus Christos crucificat şi dacă giulgiul de la Torino este într-adevăr pânza cu care, potrivit tradiţiei creştine, Iosif din Arimateea a învelit trupul lui Isus în mormântul din stânca de lângă Golgota, care constituie subiectul unor dispute pasionante între teologi, istorici, fizicieni şi chimişti, are mai mult o importanţă religioasă. De altfel, datarea cu carbon radioactiv (14C), realizată în anul 1988, independent de către Politehnica din Zurich, Universitatea Arizona şi Universitatea Oxford, sugerează o vechime a giulgiului de cel mult 728 de ani, el datând din perioada anilor 1260-1390. Pentru cercetarea exotică prezintă însă interes mai ales natura imaginii, care nu a putut fi deocamdată explicată satisfăcător de către cercetările ştiinţifice din ultimii 20 de ani, ce au beneficiat de tehnici şi mijloace de investigaţie ultramoderne.

Imaginile miraculoase cele mai surprinzătoare sunt întipărite pe suprafaţa bucăţilor de gheaţă din grindina miraculoasă observată de locuitorii unor aşezări ca Dordrecht (Olanda, 1552), Alexandria Bay (SUA, 1901), Remiremont (Franţa, 1908).

În Duminica Închinării Sfintei Treimi din anul 1908, în regiunea localităţii franceze Saint-Etienne-les-Remiremont din Munţii Vosgi a căzut o grindină neobişnuită. Potrivit numeroşilor martori oculari, printre care şi abatele Gueniot, s-au observat bucăţi de gheaţă uriaşe, cu aspect normal, care au produs mari stricăciuni, respectiv bucăţi de gheaţă miraculoase, ceva mai mici, care au căzut cu viteză redusă, asemenea unor fulgi, fără a provoca daune. Bucăţile de gheaţă miraculoase, cu masa cuprinsă între 180 - 800 g, aveau întipărite pe suprafaţa convexă imaginea în culori, distinctă şi clară a unei femei cu rochia răsucită în partea inferioară, asemenea pălăriei unui preot. Martorii oculari au recunoscut imaginea iconografică a Fecioarei Maria, aşa-numita "Notre-Dame du Tresor". Potrivit unor observatori, pe anumite bucăţi de gheaţă chipul Fecioarei Maria apărea în medalion, cu coroana de raze deasupra capului şi cu pruncul Isus în braţe. Dintre sutele de persoane care au remarcat fenomenul, 50 au dat declaraţii scrise care certifică realitatea acestuia.

În opinia abatelui Gueniot, acest miracol al "artileriei cereşti" a venit să compenseze interzicerea de către autorităţile locale a importantei procesiuni religioase prevăzute pentru acea zi de sărbătoare.

Mai rar, imaginile miraculoase sunt adevărate portrete ale unor reprezentanţi marcanţi ai bisericii:

În vara anului 1923, portretul unui cunoscut ecleziast, decanul Henry Lidell, a apărut spontan pe un perete tencuit al Catedralei din Oxford, în imediata apropiere a unei plăci de marmură în memoria sa. Imaginea este o reprezentare fidelă şi uşor de recunoscut a decanului Henry Lidell, decedat în anul 1898. Potrivit observatorilor, imaginea, care a fost şi fotografiată, nu este nici gravată, nici desenată, nici sculptată, dar există acolo, vizibilă şi evidentă pentru toată lumea.

În anul 1931, imaginea era încă bine vizibilă, dar în anul următor s-a ridicat un nou altar în faţa portretului, acoperindu-l în întregime. Nu se ştie dacă portretul mai există în prezent.

În fine, uneori imaginile miraculoase apar într-un context ce poate fi asociat cu fenomenele de infestare activă personală sau locală:

Belmez de la Moraleda este o aşezare montană andaluză, situată la 62 km est de Jaen, care a intrat în istoria paranormalului prin evenimentele neobişnuite care s-au petrecut în anul 1971, în casa familiei de Pereira.

În august 1971, Maria de Pereira a observat pe pietrele vetrei căminului o imagine intrigantă, care reprezenta un chip efeminat, cu ochi migdalaţi, sprâncene bine conturate şi drepte, nas drept şi subţire, gură întredeschisă, buze subţiri şi părul pieptănat în şuviţe. Din nări porneau două tăieturi adânci, care puteau fi considerate şi două dâre de sânge. Imaginea în mărime aproape naturală, de culoare gri - sepia, cu nuanţe roşcate, părea să îşi modifice sensibil fizionomia în timp.

Toate încercările de a şterge sau spăla imaginea s-au dovedit zadarnice.

Casa familiei de Pereira a început să se umple de vizitatori, iniţial localnici, apoi din alte localităţi spaniole şi chiar turişti din alte ţări. În luna septembrie, stânjenit de mulţimea "pelerinilor", Juan de Pereira a chemat un zidar, care a acoperit piatra vetrei cu un strat de ciment gros de 3 cm. Dar, pe măsură ce cimentul se usca, acelaşi chip fantomatic cu aspect de Christ a reapărut treptat, conturându-se deplin în câteva zile. Alături de el a apărut şi un cap de bătrân foarte expresiv.

În luna octombrie, zidarul, chemat din nou în ajutor, a decupat lespedea şi a săpat sub cămin, descoperind două schelete fără cap, mărturii ale cimitirului medieval pe care fusese ridicată casa. Osemintele au fost îngropate creştineşte, groapa a fost astupată iar căminul reclădit. La 15.11.1971, un chip ceva mai mare decât cel iniţial, dar cu aceleaşi trăsături inconfundabile, a apărut pe cimentul nou al vetrei. El s-a conturat complet în 8 zile iar alte chipuri miniaturale au apărut în jurul său. Toate chipurile aveau cele două tăieturi caracteristice sub nas. Efectul imaginilor asupra privitorilor era extrem de neplăcut.

Specialiştii în fenomene exotice, care au cercetat şi fotografiat imaginile miraculoase de la Belmez de la Moraleda, le-au asociat cu capacitatea paranormală de tip medial a Mariei de Pereira.

Potrivit unor relatări, în casa respectivă s-ar fi înregistrat şi voci paranormale pe bandă de magnetofon.

Stabilitatea în timp a imaginilor miraculoase este diferită. Uneori, imaginile dispar după câteva zile, săptămâni sau luni, interval în care îşi pot modifica şi aspectul. Însă cele mai multe imagini miraculoase par imprimate definitiv pe suportul respectiv şi nu pot fi şterse decât prin acţiuni fizice sau procese chimice cunoscute. De altfel, imaginile miraculoase se deosebesc de celelalte bioplastii sau sisteme paranormale tocmai prin stabilitatea neobişnuită în timp.

Caracterul obiectiv al imaginilor miraculoase. Caracterul obiectiv al imaginilor miraculoase este greu de infirmat, chiar dacă unele cazuri mai vechi insuficient de concludente ar putea fi anecdotice. Însă majoritatea imaginilor apărute în secolul nostru au fost observate de numeroşi martori şi chiar fotografiate. Fotografiile obţinute nu trădează cu nimic caracterul lor exotic.

Unele imagini miraculoase au fost analizate de către cercetători ştiinţifici cu mijloace moderne (vezi imaginile de la Belmez de Moraleda, de pe tilma lui Juan Diego, de pe giulgiul de la Torino), care au confirmat că este improbabil ca ele să reprezinte imagini normale pictate, gravate, sculptate, imprimate, de contact sau obţinute printr-un alt procedeu cunoscut.

Originea imaginilor miraculoase. Imaginile miraculoase constituie un subiect abordat, mai mult sau mai puţin oficial, de către biserica romano-catolică şi de cercuri din sânul bisericii, care le atribuie o origine divină.

Cercetarea paranormală preferă să evite fenomene atât de neobişnuite, cu grad de exotism foarte ridicat. Totuşi, într-un studiu relativ recent, Rogo (1982) atribuie imaginile unor acţiuni PK exercitate de persoane izolate sau de grupuri de persoane. Astfel, referindu-se la cazul Remiremont, Rogo afirmă că imaginile Fecioarei Maria ar fi fost produse de o ostilitate pronunţată a locuitorilor, cauzată de interzicerea serbării religioase, care s-a defulat printr-o acţiune PK de tip Poltergeist asupra bucăţilor de gheaţă.

Considerăm probabil ca unele imagini să fie produse exclusiv de acţiuni bioplasmatice ale unei persoane sau ale unui grup de persoane, controlate la nivel inconştient. Dar, în unele cazuri, de exemplu imaginea de pe tilma lui Juan Diego, care este asociată şi cu o importantă apariţie marială, credem că imaginile miraculoase sunt generate prin asociativitate de un cuplaj elemente informaţional-energetice — subiecţi umani.

Mecanismul de producere a imaginilor miraculoase. În accepţiunea noastră, imaginile miraculoase sunt sisteme paranormale condensate din bioplasma în stare liberă din mediul ambiant, convertită apoi ireversibil sau reversibil în substanţă, prin jocul gradului de condensare şi al numărului de subtilitate. Potrivit modelului continuumului material, imaginile temporare, cu existenţă limitată în timp, urmează un mecanism bioplasmatic de condensare reversibil, cu o secvenţă de tipul:

bioplasmă (în stare liberă) se transformă prin structurare în imagine miraculoasă (din bioplasmă) trece în (NS scade) imagine miraculoasă (din substanţă) trece în (NS creşte) imagine miraculoasă (din bioplasmă) se transformă prin destructurare în bioplasmă (în stare liberă).

Imaginile permanente, stabilite nedefinit, ar fi produse printr-un mecanism bioplasmatic de condensare ireversibil, cu o secvenţă asemănătoare cu cea precedentă, din care lipsesc însă ultimele două etape.

18.2.4.3. REPREZENTĂRILE MIRACULOASE

Vom folosi denumirea de reprezentări miraculoase pentru reprezentările obişnuite (tablouri, statui, statuete, imagini fotografice, etc.) implicate în fenomene de bioplasmie. Ele reproduc, de obicei, personaje biblice, simboluri religioase sau persoane reale. Reprezentările miraculoase sunt asociate aproape întotdeauna cu religia şi cu biserica creştină, ce le consideră miracole.

Tradiţia populară le numeşte icoane sau statui făcătoare de minuni 1.

Nota 1. În sens general, denumirea de icoane (statui) făcătoare de minuni se foloseşte pentru reprezentări pictate (sculptate), asociate cu orice fenomene pe care biserica le consideră miraculoase (îndeosebi cu pretinse vindecări).

În terminologia propusă de noi, reprezentările miraculoase sunt sisteme normale figurative, implicate în fenomene de bioplasmie.

Astfel, reprezentările miraculoase, ca sisteme normale ce se comportă paranormal, se deosebesc evident de imaginile miraculoase, care sunt sisteme paranormale ce se comportă normal.

Fenomenologia reprezentărilor miraculoase. Numărul total al cazurilor cunoscute, fără o selecţie prealabilă, este cel puţin de ordinul sutelor.

Reprezentările respective sunt picturi în ulei (pe lemn sau pânză), statui şi statuete (din lemn, piatră, marmură sau ghips), reprezentări simbolice (cruci, ostii) sau imagini fotografice. De obicei, ele sunt expuse ca obiecte de devoţiune şi adoraţie în biserici sau în locuri cu semnificaţie religioasă, dar se pot afla şi în case particulare ori altundeva. De cele mai multe ori, ele reproduc personaje biblice (Fecioara Maria, Isus Christos, diferiţi sfinţi) iar manifestările exotice se desfăşoară în context şi cadru religios.

Fenomenologia reprezentărilor miraculoase sugerează două variante distincte şi una combinată.

În prima variantă, cea mai frecventă, reprezentările ca atare nu suferă nici o transformare. Ele constituie doar suportul pe care, o anumită perioadă de timp, se desfăşoară fenomene de bioplasmie. Picturi, statui şi statuete, fie originale sau copii, până atunci absolut normale, care o înfăţişează pe Fecioara Maria sau pe Isus Christos încep brusc să plângă, să transpire, să sângereze, trezind o mare emoţie printre credincioşi. Exemplele caracteristice sunt Madonele pictate care plâng şi crucifixurile care sângerează. Astfel de manifestări sunt aproape întotdeauna continue sau doar recurente, pentru o perioadă de timp ce durează zile, săptămâni, luni sau ani. Apoi, manifestările încetează definitiv şi comportamentul reprezentărilor redevine normal.

Adesea, manifestările sunt asociate cu frământări şi nelinişti sociale sau religioase, chiar cu evenimente dramatice violente, inclusiv războaie, fiind interpretate de credincioşi ca un avertisment divin sau ca o participare a Divinităţii la suferinţa umană.

Cazul statuetelor sângerânde din Irlanda este semnificativ în acest sens:

În anul 1920, Irlanda căzuse pradă violenţei: Naţionaliştii luptau cu toate mijloacele împotriva autorităţilor britanice, care interziseseră Adunarea Naţională şi Mişcarea Naţională Irlandeză, precum şi împotriva trupelor trimise pentru restabilirea ordinii. Atentate cu bombe, incendii, crime, masacre erau la ordinea zilei. La 15.08.1920, primăria din Templemore, comitatul Tipperary, a fost incendiată iar alte clădiri au fost distruse. Peste 6 zile, toate statuetele şi câteva picturi din locuinţele învecinate ale lui Thomas Dawn şi cumnatei sale, d-na Maher, au început simultan să sângereze.

Vestea miracolului s-a răspândit rapid. La Templemore au sosit numeroşi pelerini, unii chiar din ţări îndepărtate, ca de exemplu India. S-au pus în circulaţie trenuri speciale între Dublin şi Templemore. Iniţial, pelerinii intrau în case pentru a vedea statuetele care îl reprezentau pe Isus Christos. Apoi, statuetele sângerânde au fost expuse la ferestre, unde puteau fi admirate zi şi noapte.

Ele au fost fotografiate şi filmate. Pelerinii au atribuit sângelui lor proprietăţi vindecătoare.

În acelaşi timp, în podeaua unei camere de la parterul casei d-nei Maher, unde locuia James Walsh, un adolescent pios, a apărut o cavitate de mărimea unei ceşti de ceai, plină cu apă. Deşi pelerinii au scos de acolo mulţi litri de apă, cavitatea se reumplea mereu.

Statuetele din Templemore au sângerat timp de o lună. În acest interval, numărul pelerinilor a ajuns la un milion.

Numărul total al Madonelor pictate sau sculptate care lăcrimează sau plâng este impresionant. Câteva relatări provin chiar de pe teritoriul ţării noastre.

Cea mai cunoscută icoană făcătoare de minuni din România se găseşte la Nicula (jud. Cluj):

Într-o monografie dedicată icoanei de la Nicula, preotul greco-catolic G. Mânzat (1923) menţionează următoarele:

"Cale de 5 km spre sud de Gherla, într-o vale pitorească se află vestita comună Nicula, al cărei nume l'a făcut cunoscut în toată ţara icoana făcătoare de minuni a Preacuratei Fecioare Maria, aşezată în fruntea iconostasului bisericei noue, zidită pe dealul dinspre răsărit dela comună..."

"Din date precise ştim că icoana P. V. Maria din Nicula a fost pictată la anul 1681... de preotul român Luca din Iclodul mare..."

"Iată cum era icoana din Nicula în anul 1736: «Tabla pe care e zugrăvită icoana e din teiu (tillia glabrala) (de fapt, icoana e pictată pe lemn de brad, s. n.) înaltă de doue picioare vieneze şi trei degete şi lată de un picior vienez şi 6 degete 1.

Chipul Maicei Fecioare şi al Fiului pe care îl ţine în braţul stâng, cuprinde întreaga icoană într'o proporţie potrivită. Faţa Maicei Domnului e lungăreaţă de culoarea spicului de grâu, mai roşie la ambele obrazuri, cu ochii negri, iar capul e înclinat puţin, cu o privire plină de graţie şi cu atât mai fermecătoare fiindcă până acum nici un penel nu i'a redat aşa splendoarea şi farmecul ceresc. Micuţul e cu o înfăţişare strălucitoare, cu capul descoperit. Maica îşi atinge sânul, fruntea e ascunsă într'un văl de coloarea cerului, peste care din afară, pe creştet în jos se lasă o haină purpurie umbrită cu negru şi vânăt, pe dânsa stele strălucitoare...»"

"... icoana a fost cumpărată dela preotul Luca de Ioan Cupşa, nobil român din Iclodul mare.

Acesta o dărui bisericei din Nicula, care era zidită pe dealul numit Vergheleu..."

"În anul 1699, când icoana era deja în biserica din Nicula, în comuna aceasta şi prin jur erau încvartiraţi... nişte călăreţi din Reg. Hohenzollern. Soldaţii acestui regiment, fiind creştini catolici, în lipsă de biserică romano-catolică mergeau la biserica din Nicula. Aşa s'a întâmplat şi în ziua de 15 Februarie a acelui an, când erau singuri acolo şi uitându-se jur împrejur prin biserică, după cum e obiceiul unui om strein, şi privind icoanele ori din curiositate ori din pietate, au observat că icoana Maicei Domnului lăcrămează. Pătrunşi de această minune, s'au dus repede la preotul din comună, căruia îi zicea poporul «preotul Mihaiu» şi ia spus cele văzute. Bătrânul numaidecât a alergat la biserică, pentru ca să nu scape ocazia de a vedea minunea şi ajungând la biserică a stat uimit şi dânsul, văzând că icoana lăcrămează. Vestea s'a răspândit ca fulgerul prin tot jurul şi nu

Nota 1. Într-o descriere mai exactă, V. Bujor (1930) arată: "Icoana e zugrăvită pe o scândură de brad cleită din două bucăţi, întărită în dos cu două cingători, tot din brad. Icoana are o înălţime sau lungime de 86 cm iar lăţimea e de 65 cm. Grosimea scândurii e de 2 cm.

peste mult timp s'a adunat o mulţime mare de popor, care nu se putea îndestul mira de ce vedea. A început fiecare, după cum e obiceiul la popor, a examina icoana din toate părţile, ca să afle cauza lăcrămării. N'au aflat însă nimic, din ce ar fi putut deduce că lăcrămarea ar avea ceva cauză omenească. În decursul acestora oamenii se adunară de pretutindenea să vadă minunea, popor şi preoţi fără deosebire de rang şi religie. Lacrămile curgeau acum din amândoi ochii Maicei Domnului şi acele cădeau nu numai pe sân, ci pe icoană în jos pe pământ... Fenomenul a durat din 15 Febr. până la 12 Martie, adecă 26 de zile. Acest interval însă a fost întrerupt de trei ori, aşa că atunci nu se observa nici un fel de umezeală în ochii icoanei, iar cu altă ocaziune ţinea lăcrămarea zile şi nopţi întregi. Lacrămile isbucneau şi curgeau aşa de tare, încât un tânăr Român, neavând năframă le ştergea cu degetele; acele însă isbucneau din nou şi se împrăştiau pe pământ. Lacrămile le ştergeau şi soldaţii; iar căpitanul Ioan Vanner... a şters de mai multe ori lacrămile Preacuratei cu batista care s'a umplut de lacrămi şi o arăta cu veneraţie şi acelora ce stăteau pe lângă dânsul.

Pe lângă căpitanul Vanner au fost şi alţi bărbaţi demni de toată încrederea, ca Sigismund Comis, mai târziu guvernator al Ardealului, care au vizitat amănunţit icoana şi au cercetat,

nu cumva este la mijloc vreo înşelăciune? Au cercetat locul, lemnul pe care a fost zugrăvită icoana, natura colorilor şi au văzut că aici nimic nu poate fi altceva decât un lucru supranatural..."

"Dupăce icoana a fost cercetată cu deamănuntul, Sigismund Corniş, proprietarul domeniului din Benediug (în prezent, satul Mănăstirea, comuna Mica, suburbie a municipiului Dej, s. n.) se hotărî să o ducă în castelul său de aici, motivând că în biserica românească din Nicula acest mare tezaur ar fi expus profanării... Astfel în 1699, în ziua de 12 Aprilie icoana fu aşezată în capela castelului din Benediug în prezenţa nobilimei şi poporului... De aici încolo Benediugul deveni un loc de peregrinaj pentru ţinutul acela, aşa că oameni de toate condiţiile peregrinau cu sutele să vadă şi să se închine ori să ducă dar Preacuratei..."

"În castelul din Benediug însă nu multă vreme a stat icoana. Populaţia română din Nicula şi din jur o cerea înapoi şi lua o atitudine ameninţătoare, iar Corniş văzând ţinuta poporului s'a arătat aplicat a reda icoana..."

"Voind însă biserica să documenteze înaintea lumei faptul miraculos a lăcrămării a exmis pe preoţii Sigismund Vizkeleti din Cluj şi pe Vasile Baranyi preot în Alba-Iulia, cari... au cercetat amănunţit întâmplările cu icoana şi despre aceasta au făcut raportul cardinalului Kolonits...

Înquisitorii trimişi au luat jurământ de la cei ce au văzut lăcrămând icoana, (urmează numele a 27 dde persoane, s. n.)...

Pe lângă aceştia a mai văzut întreg satul, o mulţime de streini şi alţii, cari au documentat că cercetând toate circumstanţele nu au aflat nimic din ce s'ar putea deduce la o înşelăciune omenească.

Dar ce s'a întâmplat cu icoana... din Nicula? Istoria de pe acel timp ne spune că a fost dusă icoana la Cluj din ordinul cardinalului Kolonits şi a fost aşezată în diferite locuri până când a ajuns în biserica piariştilor unde se află şi azi, iar Românilor lear fi făcut o copie, care azi e în Nicula.

Care e icoana adevărată? Cutez să afirm, ceea ce e şi mai probabil, că nu icoana originală, ci copia ei a fost dusă la Cluj, iar icoana adevărată, care a lăcrămat se află azi în Nicula, şi aceasta o putem afirma cu toată siguranţa, dacă socotim că poporul care cunoştea bine icoana originală, n-ar fi lăsat să o ducă fără să protesteze... Poporul din Nicula aşa ştie din moşi şi strămoşi, că icoana aceasta e icoana originală, n-a fost smintită din loc nici când, dupăce a fost adusă din Benediug. Că poporul să fi fost înşelat prin schimbarea icoanei adevărate cu o copie, nu se poate, deoarece între icoana din Cluj şi cea din Nicula este deosebire bătătoare la ochi, iar poporul ar fi observat schimbarea imediat..."

Şi astăzi, o prezentare din biserica piaristă (fostă iezuită) din Cluj-Napoca menţionează că pictura pe lemn a Madonei cu pruncul, aflată în altar, ar fi plâns două săptămâni în septembrie 1699, în prezenţa a 28 martori. Dar, e probabil că această Madonă este doar una dintre numeroasele replici ale icoanei de la Nicula, sensibil diferită de original.

În perioada anilor 1712-1782, icoana a fost îngropată din cauza pericolului străin. În 1948, după retragerea călugărilor greco-catolici de la Mănăstirea Nicula, icoana a fost furată şi îngropată la circa 5 km de mănăstire. Icoana a fost descoperită peste 14 ani, fiind adusă la mănăstire la 30.01.1982, la miezul nopţii. Peste 4 ore, icoana a fost ridicată de organele de securitate şi transportată la Cluj-Napoca, la sediul Episcopiei ortodoxe a Vadului, Feleacului şi Clujului. După o restaurare dificilă (1989-1991), care i-a redat aspectul iniţial, alterat de o repictare şi alte intervenţii, precum şi strălucirea cromatică, icoana a părăsit Clujul la 24.03.1992, într-o ceremonie impresionantă, reluându-şi locul la biserica "Adormirea Maicii Domnului" de la Mănăstirea Nicula în ziua sărbătorii Bunei Vestiri (25.03.).

Sunt reclamate şi vindecări miraculoase ale credincioşilor care s-au rugat în faţa icoanei făcătoare de minuni.

De notat că icoana de la Nicula a lăcrimat între 15.02. -12.03.1699, imediat după pacea de la Karlowitz (26.01.1699), când Ardealul a trecut de sub suzeranitate otomană în Imperiul habsburgic, schimbând "jugul de lemn cu jugul de fier". Iar icoana a avut o istorie la fel de zbuciumată ca neamul pe care l-a plâns. De altfel, părintele monah Ilarion Mureşan de la Mănăstirea Nicula consideră că "Icoana Maicii Domnului de la Nicula este maica durerilor românilor din Transilvania".

Menţionăm şi ciudata Madonă sculptată în lemn din biserica din Şumuleu (în prezent, inclus administrativ în oraşul Miercurea-Ciuc), care, potrivit tradiţiei, ar fi plâns ori de câte ori secuii s-au aflat în pericol.

În ultimul timp, Madonele plâng tot mai des nu doar cu lacrimi aparent obişnuite, ci şi cu lacrimi de sânge.

La Mănăstirea călugăriţelor sărace "Fiicele Simţului Sacrament" din Akita (Japonia) se află o statuie a Fecioarei Maria de circa 1 m înălţime, sculptată în lemn. În ziua de 05.01.1973, sora Agneta (Sasagawa Katauto) a văzut statuia învăluită într-o lumină misterioasă şi plângând. La 29.09.1973, statuia a fost din nou cuprinsă de o lumină strălucitoare. Din picioarele sale a început să curgă sânge şi apoi întreaga statuie s-a acoperit de o "transpiraţie de sânge", care a umplut capela cu o mireasmă plăcută ce a persistat multe zile. La 13.05.1974, în timp ce un grup de tinere fete aflate în pelerinaj se rugau împreună cu surorile de la mănăstire, Madona a devenit albă ca zăpada iar din ochi, obraji şi picioare au început să curgă picături de sânge.

Astfel, între 04.01.1973 -13.09.1981, statuia Mariei a lăcrimat de 101 ori. Numărul total al martorilor oculari a depăşit 2000. La cererea părintelui Yosuda, o echipă de oameni de ştiinţă a studiat cazul, stabilind că lacrimile apoase sunt identice cu cele umane iar lacrimile de sânge şi sângele exsudat din alte regiuni ale corpului au grupa 0.

Madona de la Akita a fost filmată în timpul manifestărilor miraculoase şi prezentată la televiziunea din Tokyo, în faţa a milioane de telespectatori. Vaticanul însuşi a aprobat cinstirea Sfintei Fecioare din Akita.

Se pare că nu lăcrimează doar picturi şi statui de Madone din biserici, ci chiar şi copii simple, unele produse în serie.

În primăvara anului 1953, soţii Angelo şi Antonietta Ianusso din Siracuza au primit, cu ocazia căsătoriei, o mică statuetă pictată a Fecioarei Maria. Deşi era un simplu bust de ghips, produs de serie în Sicilia, valorând doar câteva sute de lire, Madona a devenit un obiect de veneraţie pentru tânăra familie.

Peste scurt timp, Antonietta a rămas însărcinată şi a început să sufere de migrene cumplite, care îi provocau chiar pierderi temporare ale vederii. La 29.08.1953, în timpul unei crize, Antonietta a observat că statueta Madonei plânge. Acelaşi lucru l-au remarcat mama şi cumnata sa.

Imediat, crizele de migrenă au încetat. În următoarele patru zile, apartamentul soţilor Ianusso a fost vizitat de numeroase persoane. Unul dintre vizitatori a luat statueta de pe perete, constatând că acesta este uscat; apoi a şters-o, dar lacrimile au reapărut imediat în ochii Madonei.

Transportată la poliţie, Madona a continuat să plângă, suficient pentru a muia uniforma poliţistului care o ţinea în braţe. Fotografiile realizate o înfăţişează pe Madona de ghips cu lacrimi în ochi. Analiza chimică a evidenţiat că lacrimile sale sunt identice, din punct de vedere al compoziţiei, cu cele umane. Persoane bolnave, care şi-au frecat regiunile afectate cu batista muiată în lacrimile Madonei, s-au însănătoşit. Astfel, un bărbat şi-a mişcat din nou braţul paralizat iar o fată şi-a recăpătat vederea.

Peste o lună, o procesiune de 30000 de credincioşi a însoţit Madona, care a fost închisă într-o cutie de sticlă şi expusă într-un depou feroviar. În următorii 5 ani, mica statuetă de ghips a fost vizitată de numeroşi pelerini, printre care 3 cardinali şi 72 de episcopi şi arhiepiscopi. Numărul cârjelor abandonate pare să sugereze vindecările produse în jurul Madonei.

În cazuri mai rare, sunt semnalate reprezentări miraculoase în afara cadrului creştin sau chiar a oricărui cadru religios.

La 06.08.1945, Allen Demetrius, om de afaceri din Pittsburgh (SUA), a observat lacrimi curgând pe obrajii unei tinere dintr-un bust japonez de bronz, vechi de un secol, expus în salonul său de artă. Era ziua bombardamentului atomic asupra Hiroshimei. Ulterior, el a făcut cadou bustul fiicei sale, care a remarcat striuri verzi adânci în obrajii tinerei japoneze. Potrivit lui Allen Demetrius, striurile urmează întocmai lacrimile pe care le observase şi s-ar datora unei reacţii chimice a acestora cu bronzul. El a propus ca statueta să fie expusă la ONU ca avertisment împotriva războiului.

Trebuie să menţionăm aici cazul singular al imaginilor fotografice care îl înfăţişează pe cunoscutul mistic contemporan Sai Baba. Pe suprafaţa portretului expus în aşram-ul său, dar şi pe suprafaţa a numeroase fotografii pe care le-a oferit celor veniţi din întreaga lume pentru a-l vedea pe "Sfântul din Puttaparthi", se depune continuu o pulbere alb-cenuşie de vibhuti sau, mai bine spus, cu aspectul pulberii sfinte vibhuti. Imaginile se acoperă complet de pulbere în câteva săptămâni şi trebuie scuturate sau şterse periodic, pentru a lăsa să apară din nou chipul lui Sai Baba.

În a doua variantă, mai rară dar şi mai spectaculoasă, reprezentările suferă ele însele transformări, fiind supuse unor fenomene de bioplasmie.

Reprezentări, până atunci obişnuite, par să prindă deodată viaţă. Chipurile pictate din tablouri îşi mişcă pupilele, clipesc, îşi modifică expresia şi culoarea feţei. Statuile se însufleţesc şi ele, îşi mişcă membrele în toate direcţiile, mai încet sau mai repede, privesc în jur şi îşi mişcă buzele, încercând parcă să vorbească. Aceste transformări, aproape întotdeauna reversibile, sunt de obicei recurente, întinzându-se pe o perioadă de timp care variază de la zile la săptămâni. După ce manifestările încetează definitiv, reprezentările redevin normale, fără a trăda cu nimic comportamentul miraculos anterior.

Şi aceste manifestări sunt asociate frecvent cu tensiuni şi conflicte, cu calamităţi şi războaie. De exemplu, în vara anului 1796, în timpul campaniei lui Napoleon în Italia, Roma a ajuns în mare pericol. La 09.07.1796, în bisericile Cetăţii Eterne, mai multe Madone au dat semne de viaţă, ochii Mântuitorului de pe crucifixuri s-au deschis iar statui ale sfinţilor şi-au modificat poziţia. Dar, peste puţin timp, Napoleon a obţinut un tratat foarte favorabil din partea papei, şi-a retras trupele peste Alpi iar manifestările miraculoase au încetat.

Figurile pictate ce par să dea semne de viaţă, îndeosebi Madone, au emoţionat de-a lungul timpului milioane de credincioşi, aşa cum arată şi un caz italian celebru petrecut la Rimini:

În anul 1850, numeroase persoane, laici şi clerici, au remarcat mişcări repetate ale ochilor Madonei din tabloul de la biserica Santa Chiara din Rimini. În zilele următoare, biserica a devenit neîncăpătoare pentru cei dornici să vadă miracolul. Episcopul de Rimini a dat ordin ca tabloul să fie transportat în marea biserică San Agostino. În timpul procesiunii triumfale, cortegiul s-a oprit în piaţa centrală din Rimini, unde Madona şi-a mişcat ochii, atunci când episcopul de Faenza binecuvânta mulţimea cu imaginea sfântă.

Printre reprezentanţii marcanţi ai nobilimii şi clerului care au confirmat mişcările oculare, s-au numărat guvernatorul de Urbino, cardinalul Ciacchi, episcopul de Pesaro, episcopul de Cesena şi alţii. Astfel, episcopul de Pesaro a declarat următoarele: "M-am rugat fierbinte Fecioarei Maria, cerându-i să îmi permită, măcar o dată, să asist la această dovadă a puterii sale depline. În acel moment — ochii mi se umezesc şi acum la această amintire — am văzut pupilele sfinte lucind, ca şi când s-ar fi deplasat de la stânga la dreapta şi invers; apoi, pupila stângă a urcat spre pleoapă atât de sus, încât a dispărut aproape în întregime, nemaivăzându-se decât albul opac al corneii. Emoţia mea a fost de nedescris. Un val de lacrimi mi-a inundat ochii şi am început să tremur din toate încheieturile".

Alţi martori au menţionat şi modificări ale culorii obrajilor din galben pal în roz, mişcări ale buzelor şi lacrimi curgând din ochiul drept.

Aceste manifestări s-au produs frecvent vreme de 6 luni, după care tabloul şi-a reluat locul în biserica Santa Chiara. Aici, şapte persoane, dintre care trei preoţi, au fixat două ace în cadrul tabloului, pentru a susţine un fir alb ce marca limita inferioară a pupilelor. Ei au

supravegheat tabloul o noapte şi, în timpul rugăciunii lor, pupilele ochilor Madonei s-au mişcat de mai multe ori în sus şi înapoi. Martorii s-au urcat pe o masă, pentru a observa fiecare mai bine mişcarea pupilelor, subliniată evident de firul de aţă.

Episcopul diocezei de Rimini a examinat raportul comisiei de anchetă asupra evenimentelor de la bisericile Santa Chiara şi San Agostino, care conţine numeroase mărturii sub jurământ. La 11.05.1851, episcopul a semnat un edict ce afirmă veridicitatea mişcărilor oculare ale tabloului "Madonna de la Misericordia" (Madona Îndurării).

Cele mai impresionante reprezentări miraculoase sunt probabil statuile care, sub privirile stupefiate şi adesea îngrozite ale martorilor oculari, par să prindă temporar viaţă.

Un caz excepţional s-a petrecut în patria miracolelor, la Soriano Calabro:

În timpul crizei profunde din anul 1870, care a marcat unificarea Italiei de către regele Victor Emmanuel al 11-lea, în biserica San Damiano din Soriano Calabro s-a petrecut un fapt extraordinar. Părintele H. M.Cornier, general al ordinului dominican, unul dintre numeroşii martori prezenţi, menţionează în raportul său următoarele: "Era 15 septembrie, sărbătoarea Sfântului Dominic la Soriano. Spre prânz, după slujba mare, statuia Sfântului Dominic, expusă spre veneraţie în dreapta altarului, a început să se mişte asemenea unei persoane vii. Credincioşii au fost iniţial surprinşi, apoi surprinderea s-a transformat în frică iar frica în admiraţie. Nemaiputându-şi stăpâni admiraţia, au strigat cu toţii: «Sfântul Dominic! Sfântul Dominic! Miracol! Miracol!». Ceilalţi martori au sosit imediat în fugă. În prezenţa lor, statuia a continuat să se mişte, păşind în faţă, în spate, apoi la stânga, parcă pentru a face semnul crucii. În unele momente, datorită mişcărilor, se prindea complet de piedestal. De mai multe ori, şi-a ridicat şi şi-a coborât braţul drept ca un predicator, în timp ce braţul stâng, care ţinea un crin, vibra în armonie. Cei ce au încercat să oprească aceste mişcări, nu numai că nu au reuşit, dar au fost obligaţi să le urmeze sub puterea unei forţe misterioase. Faţa şi-a modificat expresia, asemenea unei persoane vii, roşind şi redevenind palidă de mai multe ori. Fruntea s-a încruntat iar ochii, pentru o clipă plini de reproş, s-au întors într-o parte, implorând parcă o statuie a Madonei Rozarului. S-au văzut chiar buzele mişcându-i-se aidoma unui om care vorbeşte cu pasiune".

Episcopul diocezei de Mileto a numit o comisie de anchetă asupra evenimentelor. La 11.02.1871, comisia şi-a prezentat raportul, concluzionând că "mişcările statuii Sfântului Dominic, aşa cum le-am descris şi aşa cum s-au petrecut în acel 15 septembrie 1870, sunt în întregime supranaturale şi miraculoase."

În fine, varianta combinată, ce cuprinde câteva cazuri în care au loc atât transformări reversibile, cât şi fenomene de suprafaţă, arată că cele două variante, aparent diferite, nu trebuie abordate distinct, ci unitar, în cadrul fenomenelor de bioplasmie.

Caracterul obiectiv al reprezentărilor miraculoase. Alături de aparițiile mariale, imaginile miraculoase şi alte miracole, reprezentările miraculoase se numără printre fenomenele exotice cele mai incredibile, care constituie adevărate sfidări pentru raţiunea umană. Astfel de fenomene extraordinare ar putea explica, cel puţin parţial, succesul fulminant şi impactul formidabil al credinţei şi bisericii creştine asupra a sute de milioane de oameni.

Nu doar reprezentanţii ştiinţelor ortodoxe, ci şi specialişti în paranormal evită categoric sau cu prudenţă abordarea reprezentărilor miraculoase şi a altor miracole, atât de exotice şi străine pentru conceptele noastre despre posibil şi imposibil în realitatea obiectivă. Şi totuşi, o analiză atentă a mărturiilor şi datelor despre aceste miracole sugerează, poate surprinzător, caracterul lor obiectiv.

Referindu-ne exclusiv la reprezentările miraculoase, este evidentă şi chiar firească existenţa unor cazuri contradictorii, cu un număr redus de martori, în care iluzia, isteria sau frauda nu sunt excluse. Uneori, credincioşi care aşteaptă nemişcaţi ore în şir un semn cât de mic al Divinităţii reprezentate, pretind că au observat fiecare mişcări diferite, ce ar putea fi atribuite exclusiv oboselii sau autosugestiei. Dar nu ne referim la astfel de cazuri echivoce sau anecdotice, ci la cele aparent clare, cu manifestări evidente, observate şi percepute la fel de mii şi mii de persoane a căror reputaţie şi bună credinţă sunt general recunoscute. Menţionăm că în ultimele decenii s-au semnalat cazuri de reprezentări cu fenomene de suprafaţă, care aparent plâng, transpiră sau sângerează în faţa a numeroşi martori şi care au fost fotografiate şi filmate, astfel încât caracterul lor obiectiv este greu de contestat. La aceasta se adaugă şi analize ale produselor paranormale de suprafaţă, cu aparenţă de lacrimi, sudoare sau sânge, care s-au dovedit apropiate sau chiar identice cu produsele normale pe care le imită.

Astfel, o serie de probe de lacrimi recoltate in situ şi analizate în laborator de către specialişti nu au putut fi deosebite de probe de lacrimi umane normale (de ex. lacrimile micii Madone de ghips din casa familiei Ianusso). În cazul unor lacrimi de sânge sau sângerări din alte regiuni ale reprezentărilor, analizele au stabilit chiar şi grupa sanguină şi Rh-ul (de ex. numeroasele statuete ale lui Isus şi Mariei din casa misticei italiene Teresa Musco au plâns, în anii '70, în repetate rânduri, cu lacrimi de sânge care avea întotdeauna grupa 0 şi Rh negativ).

Este adevărat că în perioada recentă au fost observate foarte puţine manifestări de amploare ale unor reprezentări ce suferă transformări reversibile şi dau temporar semne de viaţă. Totuşi, cele câteva zeci de cazuri anterioare, menţionate de rapoarte bisericeşti şi de autori laici, observate de un număr impresionant de persoane, trebuie luate în considerare cu toată seriozitatea. Ipoteza unor manifestări subiective, de tip halucinaţie colectivă, de o asemenea proporţie şi repetabile pe o perioadă de timp uneori îndelungată, este exclusă. Ipoteza unei mistificări, la care să se fi raliat fără excepţie toţi martorii, repetăm în număr de multe mii în fiecare caz, pare absurdă. Cea mai probabilă, de fapt

singura probabilă, rămâne şi în aceste cazuri ipoteza obiectivă, ce susţine realitatea reprezentărilor miraculoase care par să se însufleţească temporar.

Originea manifestărilor în care sunt implicate reprezentări miraculoase. Reprezentările miraculoase sunt abordate mai ales de către biserică, ce le atribuie un caracter miraculos şi deci o cauză divină.

Printre referirile foarte rare din literatura paranormală îl menţionăm din nou pe Rogo (1982), care consideră că manifestările sunt produse de acţiuni PK exercitate de persoane izolate sau de grupuri de persoane. Analizând celebrul caz irlandez din anul 1920 al statuetelor sângerânde din Templemore, Rogo le asociază cu climatul politic şi religios instabil, care ar fi generat un conflict profund în inconştientul lui James Walsh, adolescentul de 16 ani, profund religios, din casa d-nei Marple. După Rogo, sângerările statuetelor s-ar fi datorat defulării acestui conflict prin manifestări de tip Poltergeist particulare, în acord cu traumele de natură religioasă ale lui James Walsh, considerat agentul fenomenelor observate.

Fireşte că rolul unor persoane sau al unei colectivităţi, al inconştientului personal şi colectiv în explicarea reprezentărilor miraculoase nu poate fi subestimat. Asocierea frecventă a manifestărilor cu tensiuni, conflicte, calamităţi sau războaie este un argument în favoarea acestui rol. Este posibil şi chiar probabil ca unele manifestări să fie produse exclusiv de acţiuni bioplasmatice inconştiente ale unor persoane sau grupuri de persoane, apropiate sau similare cu fenomenele de infestare activă de tip Poltergeist.

Dar, reprezentările miraculoase nu pot fi decupate din cadrul general al fenomenelor miraculoase. De aceea, apreciem că unele manifestări de mare amploare ar fi generate prin asociativitate de un cuplaj elemente informaţional-energetice — subiecţi umani.

Mecanismul de producere a manifestărilor în care sunt implicate reprezentări miraculoase. Producerea manifestărilor asociate cu reprezentările miraculoase, aparent atât de străine pentru raţiunea noastră, poate fi explicată în contextul modelului continuumului material, prin fenomene de bioplasmie.

În varianta mai simplă, a unor fenomene la suprafaţa reprezentărilor, considerăm că are loc o structurare a bioplasmei din mediul ambiant în produse paranormale, cu aspect de lacrimi, sudoare sau sânge, urmată adesea de o conversie ireversibilă a bioplasmei în substanţă, ceea ce împiedică o destructurare ulterioară. Acest mecanism bioplasmatic de condensare ireversibilă urmează o secvenţă de tipul:

bioplasmă (în stare liberă) se transformă prin structurare în produs paranormal (format din bioplasmă) trece în (NS scade) produs paranormal (format din substanţă).

Varianta complexă, în care reprezentările suferă transformări, ridică probleme suplimentare. Este evident că picturile sau sculpturile alcătuite din substanţă, sub formă de vopsele de ulei şi lacuri, lemn, piatră, marmură, ghips, nu îşi pot modifica fizionomia sau poziţia, mişcându-şi ochii, buzele, mâinile sau picioarele. Rămâne o singură posibilitate, şi anume ca substratul din care este formată reprezentarea să sufere, cel puţin într-o regiune a ei, o transformare reversibilă din substanţă în bioplasmă cu grad de condensare ridicat.

Bioplasma are proprietăţile psihoplastice deja menţionate, care permit, prin procese de bioplasmie, transformări de tipul celor observate. Astfel, jocul numărului de subtilitate şi al gradului de condensare face posibilă remodelarea reversibilă a reprezentării, conferindu-i temporar semne de viaţă. Urmează remodelarea în sens invers şi apoi reconversia bioplasmei în substanţă, reprezentarea redobândindu-şi substratul şi aspectul iniţial. Anumite relatări, care trebuie considerate cu multă prudenţă, menţionează şi posibilitatea unor transformări ireversibile, care ar urma un mecanism ireversibil.

Potrivit definiţiilor propuse, fenomenele de bioplasmie implică sisteme paranormale formate iniţial din bioplasmă iar fenomenele de aptraport se referă la sisteme normale formate iniţial din substanţă, evident cu structurările, destructurările şi transformările caracteristice. Totuşi, reprezentările miraculoase ce suferă ele însele transformări şi care potrivit definiţiei constituie sisteme normale, fiind formate iniţial din substanţă, sunt incluse în fenomenele de bioplasmie, deoarece apreciem că acţiunea exotică şi mecanismul procesului propriu-zis sunt caracteristice bioplasmei şi nu aptraportului. Considerăm că aceste manifestări urmează un mecanism cu o secvenţă de tipul:

reprezentare normală (din substanţă) trece în (NS creşte) reprezentare normală (parţial sau integral din bioplasmă) se transformă prin restructurare în reprezentare cu aparenţă de viaţă (parţial sau integral din bioplasmă) se transformă prin restructurare în sens invers în reprezentare normală (parţial sau integral din bioplasmă) trece în (NS scade) reprezentare normală (din substanţă).

Mecanismul este asemănător cu cel bioplasmatic de condensare reversibil, faţă de care conţine suplimentar etapa iniţială şi finală din secvenţa propusă.

18.2.4.4. MIROSURILE EXOTICE

Mirosurile exotice sunt produse paranormale cu caracteristici olfactive.

Dacă apariţiile constituie experienţe vizuale în care sunt observate sisteme paranormale, mirosurile exotice pot fi considerate corespondentul lor olfactiv, un fel de apariţii exclusiv olfactive.

În terminologia folosită de noi, mirosurile exotice sunt bioplastii nestructurate în forme macroscopice, care au proprietăţi odorante.

În acord cu denumirile fenomenelor exotice, am ales denumirea de mirosuri exotice, care nu trebuie însă interpretată în sensul comun al termenilor, adică mirosuri naturale specifice regiunilor exotice.

Fenomenologia mirosurilor exotice. De obicei, mirosurile exotice sunt ignorate sau considerate pe nedrept simple epifenomene şi nu fenomene exotice propriu-zise.

Adesea, mirosuri paranormale sunt menţionate în legătură cu alte fenomene exotice, spontane sau experimentale.

Astfel, în cazurile de infestare activă, îndeosebi locală, sunt semnalate mirosuri grele, neplăcute, chiar respingătoare (de ex. miros de vechi şi stătut, de sânge, de ars, de descompunere), în acord cu evenimentul evocat sau cu caracterul dramatic al manifestărilor.

Mirosurile exotice sunt frecvente şi în seance-uri. Atunci când, potrivit părerii spiritiştilor, sunt invocate sau se manifestă nechemate spirite ale unor personaje vicioase defuncte, în începere pot fi simţite uneori mirosuri corespunzătoare (de ex. miros de rom, de tutun), care persistă până la câteva zile. Atunci când se manifestă spirite bune, protectoare, respectiv în aporturi sau în alte cazuri, sunt menţionate mirosuri plăcute şi parfumate (de ex. mirosuri florale, răcoritoare, suave). Mirosurile de fosfor sau ozon, remarcate în unele seance-uri, sunt dificil de interpretat. Este posibil ca ele să nu fie exotice, ci doar rezultatul unor procese chimice asociate cu manifestarea exotică propriu-zisă.

Cele mai interesante, dar şi cele mai rare, sunt mirosurile personale ale unor mistici creştini, mistici orientali sau chiar mari vindecători. Mirosurile personale sunt exhalate de o anumită regiune a corpului, de întreg corpul sau de răni cronice ale acestor persoane. Uneori, ele parfumează şi după moarte un lichid uleios secretat de corpul neînsufleţit, cu proprietăţi de conservare, care asigură incoruptibilitatea. Mirosurile personale sunt câteodată asemănătoare sau identice cu mirosurile naturale cunoscute, îndeosebi florale (de ex. miros de trandafir, iasomie, violete). Alteori, ele nu pot fi identificate printre mirosurile pure cunoscute, cu atât mai mult cu cât majoritatea cazurilor datează din perioade în care combinarea şi îmbuchetarea olfactivă, adică parfumeria, era puţin dezvoltată. Astfel de mirosuri sunt descrise ca intense, pătrunzătoare, persistente, dar totuşi suave şi minunate.

Mirosul exhalat de unii mistici creştini, ca Sf. Ştefan de Murct, Sf. Filippo Neri, Maria Ana de Isus, Ioana Maria a Crucii, Maria a Îngerilor şi alţii, sunt denumite de teologi "odor sanctitas" (odoarea de sfinţenie).

Cazul sorei Ioana Maria a Crucii este unul dintre cele mai bine documentate:

În anul 1625, după ceremonia căsătoriei mistice, care a legat-o pe viaţă de Mântuitor, degetul inelar al sorei Ioana Maria a Crucii (Giovanna Maria della Croce), de la mănăstirea Roverto (Italia), a început să emane un parfum delicios şi suav, care nu putea fi disimulat. Biografii sorei Ioana Maria consemnează: "Mirosul pe care îl răspândea era atât de pătrunzător, încât se comunica prin contact şi persista mult timp. Atunci când sora Maria Ursula i-a atins degetul, în timpul primei boli, mâna acesteia a răspândit câteva zile parfumul cel mai delicat. Parfumul se simţea cel mai bine atunci când Ioana Maria era bolnavă, deoarece nu mai putea lua nici o măsură pentru a-l disimula.

De la deget parfumul se răspândea pe întreaga mână, apoi pe corp şi se transmitea obiectelor pe care le atingea. El nu putea fi comparat cu nici un miros cunoscut, deoarece era complet diferit şi îmbiba sufletul şi corpul cu o suavitate indescriptibilă. Parfumul era mai intens atunci când (ioana Maria) revenea de la împărtăşenie. El emana nu doar din

corp, ci şi din veşminte, încă mult timp după ce erau dezbrăcate, din salteaua de paie şi din obiectele din cameră. Parfumul se răspândea în toată clădirea, trădându-i toate drumurile şi fiecare mişcare. La cor, călugăriţele simţeau că se apropie înainte de a o vedea, datorită parfumului care o preceda. Acest fenomen a durat mulţi ani.

El contrasta cu oroarea sa profundă pentru orice (alt) parfum.

Caracterul obiectiv al mirosurilor exotice. De obicei, mirosurile exotice sunt percepute de toţi cei prezenţi; ele penetrează hainele şi obiectele din încăpere şi persistă un timp şi după ce fenomenul exotic asociat a încetat sau după ce persoana care le-a exhalat s-a îndepărtat. Aceste aspecte susţin caracterul lor obiectiv. Din păcate, raritatea mirosurilor exotice, chiar absenţa celor personale în zilele noastre, nu a permis o analiză chimică, pentru a stabili definitiv caracterul lor obiectiv. Oricum, încercările de a le considera fenomene subiective, ca experienţe ESP halucinatorii de tip olfactiv, sunt lipsite de orice consistenţă. Faptul că anumite persoane nu le percep trebuie atribuit doar unei subdezvoltări sau atrofieri a simţului olfactiv.

Originea mirosurilor exotice. În cazul mirosurilor asociate cu alte fenomene exotice, remarcate în cazurile de infestare activă sau în seance-uri, autorul lor este acelaşi cu autorul fenomenului exotic asociat. Mirosurile personale sunt produse, în mod evident, de subiectul care le exhalează.

Mecanismul de producere a mirosurilor exotice. Substanţele necesare pentru a genera mirosuri complexe nu se întâlnesc libere în mediul ambiant sau în corpul subiectului, pentru a se combina, chiar într-o manieră necunoscută, ca să formeze amestecuri cu proprietăţile odorante menţionate de observatori.

Rămâne din nou o singură posibilitate, ca mirosurile exotice să constituie produse paranormale, un fel de micromaterializări fără structură macroscopică definită, în care bioplasma este convertită în substanţă, mai exact în amestecuri de compuşi chimici cu proprietăţi odorante. În cazul mirosurilor asociate cu alte fenomene, produsul paranormal olfactiv provine probabil din bioplasma în stare liberă din mediul ambiant iar în mirosurile personale el poate proveni şi din sistemul bioplasmatic al subiectului. Persistenţa neobişnuită a mirosurilor exotice sugerează un mecanism bioplasmatic de condensare ireversibil.

18.2.4.5. APARIŢIILE UFOLOGICE (FENOMENUL OZN)

În anul 1947, presa americană a lansat denumirea populară de farfurie zburătoare (flying saucer), în comentariile asupra celebrei observaţii a lui Kenneth Arnold, care deschide istoria modernă a unui fenomen ale cărui manifestări constituie o sfidare, poate fără precedent, pentru mintea şi, mai ales, pentru raţiunea umană.

În anul 1952, căpitanul Edwin Ruppelt, numit în fruntea unui proiect militar de investigare, a introdus termenul mai pretenţios de Obiect Zburător Neidentificat (Unidentified Flying

Object), de la care provine acronimul OZN (UFO), pentru a defini orice obiect aerian pe care observatorul nu îl poate identifica.

În anul 1953, Jessup a introdus termenul de ufologie (ufology), pentru a defini disciplina care se ocupă cu studiul OZN-urilor. De la acelaşi acronim UFO provin şi alte denumiri curente: fenomene ufologice, manifestări ufologice, observaţii ufologice, experienţe ufologice, ufologi (pentru cercetătorii fenomenului OZN), ufonauţi (pentru ocupanţii OZN-urilor), ufolatrie (pentru religia în constituire, care adoră OZN-urile şi pe presupuşii lor creatori).

Un OZN este o observaţie vizuală sau/şi radar, în spaţiul cosmic, în atmosferă, la suprafaţa uscatului sau în mare, care a fost descrisă satisfăcător şi rămâne inexplicabilă prin orice mijloace convenţionale, chiar şi după ce a fost examinată de persoane competente. Această definiţie echivocă, dar cu pretenţii ştiinţifice, formulată de Hynek (1967) şi acceptată de majoritatea ufologilor, este la fel de puţin potrivită ca şi denumirea de OZN. Ea vădeşte o necunoaştere totală a paranormalului, deoarece se poate aplica majorităţii fenomenelor exotice obiective, de la acţiuni PK simple la apariţii de orice tip.

Confuzia în care se găseşte ufologia de mult timp conduce la un fapt paradoxal. Luând cunoştinţă treptat şi nesistematic despre unele fenomene paranormale, cercetătorii ufologi încearcă uneori să le condiţioneze de existenţa şi manifestarea OZN-urilor, în loc să realizeze că OZN-urile sunt de fapt un fenomen paranormal, mai precis un anumit tip de apariţii.

Pentru a sublinia caracterul paranormal al OZN-urilor, vom folosi denumirea de apariţii ufologice. În accepţiunea noastră, apariţiile ufologice sau tehnologice sunt structuri paranormale cu tehnologie simulată, îndeosebi cu aparenţă de vehicule aeriene. Ele sunt ocupate adesea de entităţi, denumite ufonauţi, care reprezintă, la rândul lor, apariţii de tip uman, folcloric sau chiar religios.

Din lipsă de spaţiu, ne vom limita la prezentarea unor aspecte definitorii pentru fenomenul OZN şi manifestările conexe, care evidenţiază natura sa paranormală şi permit formularea unui punct de vedere asupra originii şi semnificaţiei sale.

Fenomenologia în apariţiile ufologice. În ziua de 24.06.1947, în jurul orelor 15, industriaşul american Kenneth Arnold a observat de la bordul avionului său particular, aflat la o altitudine de 9200 picioare (cca. 2760 m) în zbor spre Washington, 9 discuri argintii cu diametrul de 45-50 picioare (cca. 13,5-15 m). Discurile zburătoare se deplasau eratic, asemenea unor farfurii care ricoşează pe apă, dinspre Mount Baker spre Mount Rainier, cu o viteză de 1700 mile/h (cca. 2735 km/h), estimată de Arnold prin triangulaţie.

Întâmplarea a dorit ca această observaţie, mult comentată de presa americană, să marcheze convenţional începutul ufologiei moderne.

Dar, epopeea apariţiilor ufologice este mult mai veche. În timpul celui de-al doilea război mondial, adversarii s-au suspectat reciproc, observînd evoluţiile aeriene ale unor structuri cu forme diferite şi performanţe neobişnuite, denumite "foo-fighters" de americani şi "Krautbolide" de germani.

În anii 1896-1897, SUA au fost vizitate de numeroase vase aeriene care depăşeau considerabil posibilităţile tehnice ale epocii. Şi cercetătorii porniţi la vînătoare de OZN-uri în timp, prin arhive şi biblioteci, afirmă că le-au descoperit urmele în Evul Mediu sau în Antichitate, în papirusurile egiptene, în cronicile japoneze şi chineze, în textele sfinte sanskrite sau mayaşe, în legendele incaşe şi, cu puţină bunăvoinţă, în versetele Bibliei. Analizând, inclusiv pe calculator, conţinutul unor observaţii din perioade de timp diferite şi estimând probabilitatea de raportare a unei observaţii în diverse epoci şi de a o regăsi în zilele noastre menţionată undeva, analiştii ufologi au ajuns la concluzia că fenomenul OZN este o prezenţă constantă şi permanentă în timp.

Doar din 1947 şi până în prezent, deci în perioada modernă, numărul total al rapoartelor OZN este de ordinul sutelor de mii, dintre care, după estimările cercetătorilor ufologi, cel puţin 5-20% rămân neidentificate şi nu pot fi reduse la fenomene cunoscute sau la diferite obiecte construite de om.

Dacă se ţine cont şi de probabilitatea de raportare a unei observaţii şi se estimează evenimentele neobservate, se ajunge la valori incredibile ale numărului de OZN-uri care survolează mereu meridianele Terrei.

Dintre încercările de sistematizare a observaţiilor ufologice, clasificarea propusă de Hynek (1972) este poate cea mai cunoscută. Hynek împarte rapoartele OZN în două diviziuni, fiecare cu câte trei tipuri:

I. întâlniri la distanţă — rapoarte în care OZN-ul este observat de la o distanţă de peste 500 picioare (152,4 m).

Această diviziune cuprinde următoarele tipuri:

1. Lumini nocturne (Nocturnal Lights; NL) — rapoarte în care OZN-ul este observat în timpul nopţii, mai ales ca o lumină neobişnuită;

2. Discuri diurne (Daylight Discs; DD) — rapoarte în care OZN-ul, avînd de cele mai multe ori formă ovală sau discoidală, este observat în timpul zilei;

3. Rapoarte radar-vizuale (Radar-Visual UFO reports; RV) — rapoarte în care OZN-ul este observat simultan pe ecranul radarului şi vizual.

II. întâlniri de aproape — rapoarte în care OZN-ul este observat de la o distanţă mai mică de 500 picioare.

Această diviziune cuprinde următoarele tipuri:

4. întâlniri de aproape de gradul întâi (Close Encounters of the First Kind; CE I) — rapoarte în care nu se observă o interacţiune a OZN-ului cu mediul;

5. întâlniri de aproape de gradul doi (Close Encounters of the Second Kind; CE II) — rapoarte în care OZN-ul produce efecte fizice asupra materiei vii şi moarte;

6. Întâlniri de aproape de gradul trei (Close Encounters of the Third Kind; CE III) — rapoarte în care în sau lângă OZN sunt observaţi ocupanţi (ufonauţi).

Prin astfel de clasificări şi delimitări teoretice, dublate de o activitate de investigare remarcabilă, bazată în principal pe măsurători şi analize, doctorul în astronomie Allen Hynek (1919-1986) a încercat să introducă cercetarea OZN în tiparele metodologiei ştiinţifice, devenind un fel de J. B.Rhine al ufologiei. Această atitudine a atras o serie de oameni de ştiinţă, îndeosebi tineri, spre cercetarea OZN, dar, pe de altă parte, nu a determinat vreun progres evident în descifrarea caracterului, originii, substratului şi semnificaţiei apariţiilor ufologice.

Aspectele clasice ale cercetării OZN vizează cele două componente asociate ale apariţiilor ufologice:

a) OZN-urile;

b) ufonauţii,

pe care le vom trece în continuare în revistă.

a) OZN-urile. Rapoartele de observaţie menţionează prezenţa OZN-urilor în atmosferă sau pe sol (câteva mii de aterizări), dar şi în spaţiul extraatmosferic sau în mediul subacvatic (oceane, mări, lacuri, fluvii). Sunt menţionate OZN-uri cu forme variate: disc, sferă, trabuc, hemisferă, calotă sferică, ovoid, piramidă, con, cilindru, tor, roată cu spiţe, cub, cruce, nor, etc.

Elementele de structură cele mai frecvente sunt: faruri, lumini de semnalizare, proiectoare, cupolă, hublouri, antene, tren de aterizare. Dimensiunea OZN-urilor variază de la câţiva centimetri la sute de metri sau, în cazuri de excepţie, chiar mai mult (de ex. OZN-ul, care în noaptea de 29/30.11.1983 a staţionat câteva ore deasupra provinciei spaniole Catalonia, a avut un diametru estimat la 9 km). Culorile cele mai des menţionate sunt: argintiu, roşu, portocaliu, galben, verde, albastru, cu menţiunea că OZN-urile au noaptea, de obicei, lumină proprie iar ziua reflectă lumina solară.

Majoritatea rapoartelor menţionează OZN-urile care evoluează în atmosferă, sfidând flagrant legile cunoscute ale aerodinamicii. Analiza mişcărilor caracteristice de către Poher (1975) arată că 60% din rapoarte se referă la obiecte mobile ce se deplasează cu mare viteză, 45% menţionează traiectorii complexe, cu arabescuri şi schimbări bruşte de direcţie (inclusiv viraje în unghi drept la viteze mari), 10% traiectorii curbe simple şi doar 7-8% traiectorii rectilinii. 20% din rapoarte menţionează o coborâre spre sau pe sol (inclusiv celebra cădere pendulată în zig-zag, ca o frunză moartă).

Viteza liniară de deplasare a OZN-urilor în atmosferă variază între 0 (staţionare) şi mii de km/h sau chiar mai mult (de ex. OZN-ul observat în 1966 de un avion Piper PA-31 Navajo, deasupra provinciei spaniole Cordoba, a accelerat brusc, atingând, după estimările staţiei radar militare EVA-3, o viteză de 70000 km/h). Acceleraţia OZN-urilor poate atinge valori incredibile, până la 20000 g, care ar provoca moartea instantanee a unui echipaj compus din fiinţe biologice. Altitudinea de zbor în atmosferă variază de la câţiva metri la zeci de

kilometri. Deplasarea, uneori cu viteze supersonice, dar lipsită de cunoscutul "bang sonic", este silenţioasă în 60% din cazuri.

Câteodată, deplasarea aeriană este însoţită de sunete neobişnuite, ca zumzetul de albine sau acorduri de muzică celestă.

Se poate afirma că dacă se neglijează observaţiile nocturne (cazuri tip NL), care sunt cele mai numeroase, dar şi cele mai susceptibile de confuzii şi interpretări eronate, raportul de observaţie clasic menţionează o structură aeriană neidentificată, de culoare argintie, în formă de disc, cu diametrul de 4-10 m şi aspect de corp metalic, care se deplasează silenţios cu o viteză de zeci sau sute km/h, la o altitudine de câteva zeci sau sute de metri (caz de tip DD sau CE I).

Încercând să sistematizeze structurile aeriene observate, mulţi partizani ai ipotezei extraterestre, de la Keyhoe (1950) la Schneider (1973), au clasificat OZN-urile în trei tipuri, după dimensiuni, formă şi comportament:

Tipul I: sfere telemetrice (0,20-1 m), considerate obiecte mici de observare teleghidate, nepilotate, echipate cu sistem de televiziune;

Tipul II: aeronave discoidale (4-30m), considerate vehicule de exploatare pilotate pentru zboruri atmosferice şi aterizări, operând asemenea unui elicopter;

Tipul III: trabucuri spaţiale sau nave-mamă (100-800 m), considerate nave spaţiale pilotate pentru zboruri cosmice interstelare, care transportă în interior aeronave discoidale ce dispun la rândul lor de sfere telemetrice.

Astfel de clasificări atrăgătoare, dar naive şi puerile, care datează mai ales de la începuturile romantice ale cercetării ufologice, îşi găsesc astăzi tot mai puţini susţinători.

Rapoartele de tip CE II şi uneori cele de tip CE III menţionează efecte temporare sau remanente asupra mediului ambiant, sistemelor fizico-chimice sau vii şi aparatelor construite de om.

Efectele luminoase anormale au caracter spectaculos. Sunt menţionate fascicule de lumină secţionate, retractile, tubulare sau curbe, fascicule care străbat suprafeţe opace şi fascicule nereflectante.

Efectele denumite, poate impropriu, electromagnetice se referă la interacţiuni cu sistemul electric al unor aparate şi dispozitive, de exemplu stingerea farurilor şi blocarea motorului auto, bruierea sau oprirea aparatelor radio şi TV, a instalaţiilor electrice şi aparatelor electrocasnice, perturbarea busolelor şi ceasurilor electronice şi, eventual, scoaterea din funcţiune a unor centrale electrice şi a liniilor de înaltă tensiune. De obicei, efectele sunt temporare şi încetează după îndepărtarea OZN-ului.

Trebuie menţionate şi anumite efecte persistente, cu urme remanente ale evoluţiei ufologice, cum sunt imaginile pe peliculă fotografică sau video, înregistrările sonore, înregistrările radar, urme şi amprente pe sol sau, mai rar, aberaţii magnetice, emisii radioactive şi chiar obiecte sau fragmente rămase pe sol.

Interacţiunea cu sistemele vii este complexă şi susceptibilă de interpretări. Efectele asupra vegetaţiei se concretizează în urme de presiuni şi arsuri, inhibarea şi, mai rar, stimularea dezvoltării plantelor sau chiar apariţia unor mutaţii. Animalele, mai ales cele de casă, sunt foarte sensibile la prezenţa OZN-urilor, care le induce adesea o frică pronunţată şi le determină să refuze să se apropie de locul aterizărilor.

Efectele fiziologice şi psihologice asupra persoanelor implicate în întâlniri de aproape a făcut obiectul a numeroase rapoarte şi cercetări. Într-o sinteză recentă, Niemtzov (1991) descrie trei posibile stadii clinice, cu simptome specifice:

Stadiul I: Lumina intensă, uneori orbitoare, emisă de OZN-uri, mai ales noaptea, îl determină pe observator să încerce să se întoarcă cu spatele sau să se îndepărteze. Eventual, lumina scade în intensitate şi observatorul este paralizat rapid. Paralizarea are caracteristici particulare: membrele sunt înţepenite, vorbirea este blocată, ochii se pot mişca, respiraţia e uşor îngreunată, dar observatorul nu cade, ci rămâne încremenit în direcţia fasciculului luminos. Este menţionată frecvent o tahicardie, poate şi datorită fricii produse de incapacitate. Nervii senzoriali sunt conservaţi. Uneori, observatorul aude un sunet particular "care îi umple capul". În scurt timp, observatorul se calmează şi câteodată comunică telepatic cu entităţi observate sau presupuse. Menţionăm şi valul de căldură resimţit relativ frecvent, datorat efectului termic.

Stadiul II: După îndepărtarea OZN-ului, paralizia dispare rapid. Uneori, în orele şi zilele următoare, urmează stări de greaţă, vomă, lipsă de poftă de mâncare, conjunctivită, diaree. Sunt menţionate şi arsuri ale pielii de gradul I şi II sau chiar urme neobişnuite pe piele şi căderea parţială a părului. În unele cazuri nu sunt menţionate simptome după încheierea observaţiei.

Stadiul III: Observatorii menţionează adesea stări de insomnie şi coşmaruri cronice. Efectele gastrointestinale se rezolvă rapid, în timp ce afecţiunile pielii şi părului se pot menţine câteva luni. Observatorul comunică uneori aceste simptome rudelor sau prietenilor ori solicită asistenţă medicală.

O terapie prin hipnoză poate fi utilă. În fine, unii observatori suferă schimbări psihosociale, ce pot determina un stress posttraumatic.

Dintre efectele fiziologice rare şi mai puţin obişnuite menţionăm: creşterea unui al treilea rând de dinţi, vindecarea instantanee a unei afecţiuni ce nu a putut fi ameliorată medical, simptome de iradiere urmate de o leucemie galopantă, apariţia unei sarcini surprinzătoare sau pierderea unei sarcini în evoluţie.

b) Ufonauţii. Entităţile observate în interiorul sau în exteriorul OZN-urilor, denumite curent ocupanţi sau ufonauţi, caracterizează rapoartele de tip CE III. Unii ufologi de formaţie ştiinţifică au încercat multă vreme să ignore sau să minimalizeze problema ufonauţilor, care, în opinia lor, risca să discrediteze întreaga problematică ufologică. Această atitudine nepermisă a încercat, fără succes, să frustreze apariţiile ufologice de o componentă definitorie.

J. Pereira este autorul celui mai complet şi romantic studiu asupra ufonauţilor, pe care preferă să îi denumească ocupanţi. Titlul acestui studiu — "Extratereştrii" (1970, revăzut în 1974) — trădează de la început simpatiile şi prejudecăţile autorului.

Din 333 de cazuri analizate, Pereira a reţinut 230, dintre care 214 menţionează explicit forma ocupanţilor. În 205 cazuri (95,8%) ocupanţii au formă umană (umanoizi) iar în 9 cazuri (4,2%) ei au formă neumană.

Ocupanţii umanoizi sunt clasificaţi în 12 tipuri şi 23 variante, după cum urmează:

Tipul 1 (3 variante; 27 cazuri) — ocupanţi cu caracteristici absolut normale din punct de vedere uman;

Tipul 2 (3; 20) — ocupanţi cu caracteristici normale, dar de talie mică;

Tipul 3 (3; 13) — ocupanţi cu caracteristici normale şi aparenţă masculină, dar cu părul lung;

Tipul 4 (3; 10) — ocupanţi cu piele ridată sau cu aspect rugos;

Tipul 5 (2; 4) — ocupanţi cu cap anormal de mare;

Tipul 6 (1; 7) — ocupanţi cu corpul acoperit de păr;

Tipul 7 (1; 4) — ocupanţi cu mască de respiraţie;

Tipul 8 (2; 24) — ocupanţi de talie mică şi cu scafandru;

Tipul 9 (1; 10) — ocupanţi de talie medie sau puţin superioară, cu scafandru;

Tipul 10 (1; 4) — ocupanţi cu ochi mari şi rotunzi, cu scafandru;

Tipul 11 (2; 7) — ocupanţi cu un singur ochi ("ciclopi"), cu sau fără scafandru;

Tipul 12 (1; 5) — ocupanţi de talie mare, cu scafandru, la care se adaugă un tip suplimentar (3 cazuri) şi alte 4 cazuri izolate.

Pereira menţionează şi detalii anatomice ale ocupanţilor:

Talia: mică (0,70 - 1,60 m; 123 cazuri), normală (1,65 - 1,85 m; 4), mare (peste 2 m; 27), uriaşi (4 - 5 m; 3);

Culoarea pielii: albă sau pală (20 cazuri), normală (8), întunecată (7), neagră (4), gri (2), brună (8), galbenă (7), roşie (4), verde (7), albastră (1), purpurie (1);

Corpul: normal (18), robust şi musculos (20), zvelt (8), fără gât (2), cu abdomen balonat (1);

Membrele: normale (16), mici (3), mari (1);

Mâinile: normale (17), alungite (3), foarte scurte (1), cu patru degete (2), cu gheare (5), păroase (7);

Picioarele: încălţate cu cizme (14), cu pantofi (5), cu sandale (2), desculţe (1);

Capul: fără cască de scafandru (43) [din care: normal (25), exagerat de mare (16), exagerat de mic (1), fără cap (1)], fără cască de scafandru, dar cu ceva pe cap (30) [din care: cu mască (14), cu glugă (7), cu chipiu militar (6), cu pălărie gri (2), cu beretă scoţiană (1)], cu cască de scafandru (47);

Părul: blond sau alb (24), castaniu (7), lung (15), fără păr (10);

Faţa: normală (22), cu barbă (1), cu barbişon (2), acoperită de păr (2);

Ochii: normali (12), mari şi rotunzi (20), strălucitori sau fosforescenţi (5), mari şi oblici (6), asimetrici (1), un singur ochi (7);

Nasul: normal (10), ascuţit (7), lung şi drept (3), mic (1), drept şi aproape insesizabil (1), plat (3), fără nas (3);

Gura: normală (8), redusă la o fantă dreaptă (7), în formă de V întors (2), mare şi roşie (1), ca o gaură fără buze (1);

Urechile: normale (7), mari (2), ca de liliac (1), ca de câine (1), ascuţite (1), fără urechi (2);

Comportamentul ocupanţilor este următorul:

Comportamentul faţă de observatori: de apropiere (24), de fugă (27), ostilă sau de contraatac (24), amicală (36), de observare (17), de indiferenţă (13), acţiune paranormală asupra observatorilor (11);

Comportamentul faţă de mediul ambiant: colectare de probe (26) [din care: probe de apă (22), de sol (16), de plante (12), de animale (4)], de observare (5), de indiferenţă (4);

Comportamentul faţă de OZN: inspecţie şi reparaţie (7), schimb de echipaje (2), părăsire a OZN-ului înainte de explozie (3), morţi în interior (1);

Limbajul ocupanţilor: între ei (24) [din care: prin sunete guturale (4), prin sunete animalice (4)], cu observatorii (40) [din care: într-o limbă necunoscută (20), în spaniolă (8), în engleză (7), în franceză (2)];

Armele ocupanţilor: observate (20) [din care: tuburi ce emit fascicule luminoase (13), sfere luminoase (3), lansatoare de flăcări (1), lampă (1), cutie pe piept (1), obiect pe centură (1)], neobservate dar resimţite (18), folosite împotriva observatorilor (30) [care au produs: paralizie (18), vlăguire (6), fugă (3), cădere pe spate (2), orbire temporară (3), presiune pe piept (3), arsuri ale pielii (2), slăbire (2), moarte (1)].

Pereira a omis să menţioneze doar sexul ocupanţilor, care pare masculin în marea majoritate a cazurilor (probabil peste 95%).

Aceste date, care exprimă varietatea derutantă a ufonauţilor şi comportamentul lor atât de divers, sunt suficiente pentru a contrazice titlul studiului lui Pereira şi ipoteza extraterestră, care nu poate răspunde satisfăcător la întrebarea: "De ce sunt atât de mulţi, atât de diferiţi şi se comportă atât de neobişnuit, încât aproape nici un echipaj nu seamănă cu altul?".

Evoluţia OZN-urilor şi prezenţa ufonauţilor, care constituie aspectele clasice ale apariţiilor ufologice, au devenit deja probleme obişnuite, chiar banale pentru cercetători. Dar, după 1970, cele mai incredibile şi absurde rapoarte au început să primească tot mai multe confirmări, spre disperarea ufologilor ponderaţi, care mai sperau că o cercetare strict ştiinţifică a manifestărilor va rezolva în cele din urmă misterul OZN. Prin noile aspecte relevate, unele vechi, dar redescoperite sau reanalizate, întreaga problematică OZN a dobândit noi dimensiuni, care au fragmentat cercetarea ufologică, generând chiar o oarecare neliniște şi derută ce se menţine şi în prezent. Mulţi ufologi au refuzat să mai caute răspunsul la întrebarea: "Ce sunt OZN-urile?" şi se mulţumesc să arate doar ce nu sunt OZN-urile. Principala cauză a acestei dezorientări şi deprimări care ameninţă ufologia se găseşte în necunoaşterea suficientă sau ignorarea deplină a paranormalului de către cvasitotalitatea cercetătorilor.

Considerăm că orice încercare de a căuta natura, originea şi semnificaţia apariţiilor ufologice presupune cu necesitate ca, pe lângă aspectele clasice prezentate, să fie analizate cu maximă atenţie cel puţin câteva alte aspecte, aparent absurde şi iraţionale, ca de exemplu:

c) componenta variabilă de tip mimetic-prefigurativ-utopic;

d) contactele directe;

e) mutilările de animale;

f) OZN-urile "moi" şi OZN-urile invizibile;

g) teleportarea ufologică şi absenţa temporală;

h) "Dansul Soarelui".

Din cauza aceluiaşi spaţiu limitat, ne vom limita la o prezentare succintă a aspectelor menţionate.

c) Componenta variabilă de tip mimetic-prefigurativ-utopic. Cei preocupaţi de permanenţa OZN-urilor în istorie, le-au regăsit mereu în spaţiu şi timp, adesea sub aspectul unor aeronave în formă de sferă, disc sau ou, cu efecte luminoase neobişnuite, străbătând văzduhul Terrei. Dar, unii cercetători au remarcat cu prudenţă că, în afara componentei constante, se conturează o componentă variabilă, care pare să se adapteze timpului, locului şi uneori chiar observatorilor apariţiei ufologice. Considerăm că această componentă variabilă este de tip mimetic-prefigurativ-utopic şi are un caracter cultural-folcloric-religios. Ea pare să reproducă gânduri, idei, concepţii, proiecte, traume sau credinţe umane, copiază sau chiar precede realizări tehnice ale omului, dar într-o manieră proprie, adesea

anacronică, utopică şi absurdă, ce maschează caracterul paranormal şi mecanismul propriu-zis de desfăşurare a manifestărilor.

Cazurile de tehnologie anacronică sunt ilustrative pentru adaptarea componentei variabile la timp, la perioada în care se manifestă, pentru a se înveşmânta în acord cu moda epocii respective.

În Evul Mediu era răspândită credinţa în existenţa "mărilor de sus" sau a "mărilor aeriene", în care, cu corăbii speciale, s-ar putea naviga la fel de bine ca în "mările de jos", adică în "mările acvatice". Începând cu secolul al 9-lea, sunt menţionate zeci de cazuri, independente şi bine documentate, de corăbii cu pânze care se deplasau încet printre nori, sub privirile uimite a sute de persoane. Uneori, a fost observat şi echipajul ciudatelor "corăbii aeriene", compus din marinari care trăgeau la vîsle ca într-o corabie obişnuită. Mai mult chiar, cronicile vremii menţionează 5 cazuri în care echipajul "corăbiei aeriene" a aruncat o ancoră, care se agăţa de ceva. Atunci, nava se oprea şi un membru al echipajului cobora, cu mişcări lente şi părând că se sufocă în aer, pentru a elibera ancora. Deoarece el nu reuşea, echipajul tăia coarda şi corabia îşi continua drumul aerian. În clopotniţa bisericii din Cloera (Irlanda) s-a păstrat multe secole ancora aruncată acolo de o "corabie aeriană" în anul 956.

Ceva mai târziu, în secolele dominate de obscurantism, sunt menţionate sfere de foc, din care coborau uneori oameni în negru, care se declarau magicieni veniţi din cer.

În anii 1896-1897, milioane de americani au observat cu încântare "vasele aeriene", care au survolat neîncetat teritoriul SUA şi, mai ales, marile oraşe americane. Cei care au avut şansa să observe de aproape "vasul aerian", un fel de dirijabil mai mic, cu sau fără nacelă, susţin că, în unele cazuri, piloţii inventatori care le conduceau explicau observatorilor interesaţi, într-o engleză-americană perfectă, că în curând se vor construi multe asemenea nave, propulsate prin forţa aburului, deci în acord cu tehnologia vremii. Unele rapoarte mai detaliate menţionează că aburul ieşea cu presiune prin nişte ţevi îndreptate asupra celor patru roţi, care se puneau astfel în mişcare. În timpul zborului, roţile se învîrteau atât de repede încât abia li se mai vedeau spiţele.

După Gueiin (1977), "vasele aeriene" observate în timpul marelui val din anii 1896-1897 seamănă surprinzător cu "Albatross"-ul lui Jules Verne iar piloţii săi cu Robur Cuceritorul.

"Corabia aeriană" şi "vasul aerian" sunt exemple caracteristice de tehnologie anacronică. Astăzi este evident că aspectul lor exterior constituie doar un camuflaj, ce maschează natura, originea şi mecanismul de manifestare, şi că orice navă construită după aceste principii nu poate zbura. Acest fapt a fost însă mai puţin evident în perioada în care au avut loc manifestările, deoarece camuflajul era în acord cu concepţiile şi cunoştinţele epocii respective.

Şi jocul absurd, mereu cu alte măşti, continuă în zilele noastre.

Omul şi-a început epopeea spaţială iar astronautica se dezvoltă încet dar sigur, exobiologia ne asigură că este foarte posibil ca în Galaxie să existe numeroase civilizaţii extraterestre iar radiotelescoapele scrutează cerul neîncetat în căutarea presupuşilor fraţi galactici.

Călătoriile spaţiale, micii omuleţi verzi, extratereştrii buni şi răi, confederaţiile sau imperiile galactice constituie o temă favorită a scrierilor şi filmelor science-fiction, care contribuie şi ele din plin la desăvîrşirea visului cosmic al omenirii. Şi, pentru mulţi, extratereştrii au sosit deja printre noi la bordul farfuriilor zburătoare. Ei sunt amăgiţi de faptul că în perioada postbelică apariţiile ufologice se manifestă frecvent sub forma unor nave zburătoare cu echipaje de umanoizi, îmbrăcaţi uneori în costume spaţiale şi cu aparate de respiraţie, care declarau iniţial că vin de pe Venus sau Marte iar mai târziu, când s-a dovedit categoric că ele sunt lipsite de viaţă, din alte sisteme planetare sau chiar din alte sisteme stelare. Persoanelor contactate li s-a comunicat, de la caz la caz, că OZN-urile se deplasează folosind energie nucleară, prin controlul gravitaţiei, cu ajutorul tahionilor, prin hiperspaţiu sau călătorind în timp. Ufonauţii de azi nu mai sunt nici marinari aerieni, nici magicieni veniţi din cer, nici piloţi inventatori, ci nici mai mult nici mai puţin decât extratereştri.

În cadrul componentei variabile trebuie menţionate şi aşa-numitele "aeronave misterioase", care reproduc, uneori aproape cu fidelitate, aeronave normale (avioane, dirijabile, elicoptere).

În timpul valului ufologic din anii 1909-1910, localităţile din nord-estul SUA au fost survolate (mai ales în zilele de 21 ale fiecărei luni) de avioane biplane, fără inscripţii, gri sau negre, silenţioase sau zgomotoase, cu sau fără lumini, care efectuau manevre stranii, inclusiv opriri în aer. În anii 1933-1934, un mare val de "avioane misterioase" a fost observat deasupra Scandinaviei.

Biplane gri, asemănătoare cu avioanele epocii, dar fără inscripţii, cu lumini foarte intense, dotate cu aparate radio, o excepţie la acea vreme, cu transmisii interceptate de pazele de coastă, au străbătut zile şi nopţi cerul Suediei, Finlandei, Norvegiei şi Danemarcei, uneori în condiţii meteorologice imposibile. Guvernele ţărilor respective au întreprins investigaţii serioase pentru a afla natura "avioanelor misterioase", rămase fără rezultat. În 1987 şi apoi din nou în 1991, în Anglia au fost observate OZN-uri uriaşe în formă de V. În timpul valului belgian din anii 1989-1990, 2600 rapoarte au menţionat OZN-uri în formă de V, unele provenind de la piloţi militari, care le-au înregistrat prezenţa şi pe ecranele radar ale avioanelor F-16. Ministerul belgian al apărării s-a arătat sincer interesat de aceste evenimente insolite şi a pus la dispoziţia ufologilor şi a mass-mediei informaţiile de care a dispus, împreună cu înregistrările radar. Apariţia în public a celebrului bombardier american "invizibil" B-2 (F 117-A), supranumit "Stealth", al cărui prim zbor de încercare a avut loc la data de 17.07.1989, a fost imediat remarcată. Numeroşi observatori au declarat că unele OZN-uri în formă de V, menţionate începând cu anul 1987, par replici ale celebrului bombardier. Pentagonul a confirmat că avioanele "Stealth" nu au survolat niciodată Belgia, Anglia sau altă ţară europeană. Şi de altfel, ele nici nu sunt capabile de zboruri la înălţimi foarte joase şi cu viteză redusă, aşa cum au demonstrat uneori "avioanele misterioase" în formă de V.

În timpul valului european din anii 1912-1913, deasupra Rusiei, Poloniei, Angliei şi României au fost observate, adesea noaptea şi în condiţii meteorologice potrivnice, "avioane misterioase", dar şi "dirijabile misterioase", considerate aeronave germane de

spionaj. Aşa cum s-a stabilit după primul război mondial, Germania nu a trimis în acea perioadă dirijabile sau avioane de spionaj deasupra altor ţări.

Sunt menţionate şi cazuri de "elicoptere misterioase", de obicei cenuşii, fără inscripţii, silenţioase şi cu lumini intense, observate mai ales în SUA, în anii '70, şi asociate uneori cu mutilări de animale.

În sfârşit, în vara anului 1946, spaţiul aerian al Suediei şi Norvegiei a fost survolat la mare altitudine de "rachete misterioase", asemănătoare cu rachetele germane V-1, ceea ce a generat emoţie şi agitaţie în rândul populaţiei şi autorităţilor care se temeau de o nouă ofensivă sovietică. Uneori, "rachetele misterioase", care generau o lumină intensă, se întorceau în zbor în direcţie opusă, ceea ce exclude identificarea lor cu arme secrete, negată de altfel categoric de ţările învecinate.

Se pot diferenţia elemente variabile ale apariţiilor ufologice în funcţie de regiunea în care se manifestă, ce pot fi asociate cu concepţiile, tradiţiile, credinţele şi chiar temperamentul locuitorilor săi. De exemplu, în America de Sud OZN-urile şi mai ales ufonauţii au un comportament adesea agresiv şi violent, în timp ce în SUA pe lângă aspectele agresive, cu numeroase răpiri de persoane, sunt frecvente şi demonstraţiile tehnologice iar în Franţa se semnalează mai multe cazuri de comportament "cartezian", raţional în absurdul său, cu echipaje care recoltează cu grijă probe de sol şi de vegetaţie, aparent pentru analize. Dar, aceste elemente variabile în spaţiu sunt în general mai puţin evidente şi pot fi remarcate doar printr-o analiză statistică în detaliu a rapoartelor.

Pe lângă comportamentul variabil al fenomenului OZN în funcţie de o întreagă colectivitate pe teritoriul căreia se manifestă, pot fi menţionate, cu şi mai multă prudenţă, elemente variabile în funcţie de cunoştinţele şi pregătirea observatorilor cu care intră în contact. Astfel, unui inginer îi sunt prezentate mecanisme complicate şi pretinsul sistem de propulsie al OZN-ului, evident anacronic, cu un ţăran se discută problema recoltei, unui soldat i se fac demonstraţii cu arme zise extraterestre şi i se cer mostre de arme terestre iar un medic este vindecat instantaneu de o hemipareză şi de o tăietură adâncă la piciorul drept în timpul unei observaţii ufologice.

Jacques Vallee (1969) este primul care a abordat fenomenul OZN în context cultural. El a remarcat legătura dintre folclor şi farfurii zburăto'are, considerând că apariţiile ufologice sunt apariţii folclorice în veşmânt modern.

Vallee arată că după 1946 numărul de rapoarte despre presupuse maşini aeriene, care lasă urme materiale şi produce efecte asupra oamenilor şi animalelor, a crescut în toate ţările. Dacă se extrag arhetipurile fundamentale, mitul farfuriilor zburătoare seamănă foarte bine cu credinţa în zâne din ţările celtice, respectiv cu credinţele tuturor popoarelor în entităţi a căror descriere le plasează în aceeaşi categorie cu ufonauţii timpurilor noastre. Majoritatea aşa-zişilor piloţi ai OZN-urilor, cu sau fără aparat de respiraţie, pot fi încadraţi în două categorii: i) creaturi negroide şi păroase, cu ochi mari strălucitori şi voci profunde, asemănători cu gnomii medievali; ii) creaturi cu trăsături umane, cu capete mari şi voci cristaline, care corespund silfilor medievali şi elfilor din poveşti cu zâne. Comportamentul entităţilor este la fel de absurd, pe cât de ridicolă este aparenţa lor. Mecanismul apariţiilor

din timpuri legendare, istorice sau moderne este constant şi urmează modelul miracolelor religioase.

O serie de apariţii religioase, mai ales mariale, sunt similare cu manifestările OZN, cu menţiunea că entitatea observată transmite un mesaj religios. După Vallee, originea tuturor apariţiilor psiho-simbolice, de tip folcloric, ufologic sau religios, este Magonia, un tărâm al legendelor şi miturilor, pentru noi sinonim cu magia.

Valurile ufologice pot fi considerate un alt element variabil caracteristic.

Analiza distribuţiei rapoartelor OZN în timp şi spaţiu evidenţiază perioade anormale, cu un număr redus de cazuri, respectiv perioade active, cu un număr ridicat de cazuri, denumite curent valuri ufologice. Analiştii ufologi definesc valuri primare, secundare şi terţiare, după numărul rapoartelor într-un anumit interval de timp, respectiv valuri mondiale, continentale, regionale sau naţionale, în funcţie de distribuţia rapoartelor în spaţiu. Durata obişnuită a valurilor ufologice este de câteva luni. Până în prezent, valurile ufologice nu dispun de o explicaţie satisfăcătoare iar cauza lor rămâne obscură, în pofida unor încercări promiţătoare de a le corela cu perioade de conflicte, tensiuni şi stress social.

d) Contactele directe. Uneori, ufonauţii menţionaţi în cazurile de tip CE III par să nu sesizeze prezenţa observatorului (sau observatorilor), alteori îl observă la rândul lor şi se grăbesc să dispară în OZN-ul ce decolează imediat şi/sau îl paralizează temporar pe observator cu ajutorul unei arme vizibile sau presupuse; mai rar, îi fac semne amicale şi/sau îi adresează câteva cuvinte ori îl întreabă ceva. În anumite cazuri însă, între observator(i) şi ufonauţi se stabileşte un contact direct fizic şi/sau mental, cu o durată ce variază de la minute la ore şi chiar la câteva zile. În aceste experienţe, care par intenţionate şi premeditate, ufonauţii au iniţiativa, fiind contactanţii, în timp ce observatorul este cel contactat.

Analiza rapoartelor evidenţiază două categorii mari de contacte:

di) contactele amicale;

d2) contactele ostile (abducţiile).

Contactele amicale se desfăşoară mai ales ziua, cu consimţământul contactatului, care este încântat, chiar extaziat de prezenţa "fraţilor cosmici".

Ele au predominat în anii '50. Numărul cazurilor cunoscute este de ordinul câtorva zeci.

Contactele ostile se desfăşoară mai ales noaptea, fără consimţământul contactatului, care este pur şi simplu răpit şi traumatizat. Ele au devenit predominante în anii '60 şi, mai ales, din anii '70. Cazurile cunoscute sunt peste o mie, dar se apreciază că numărul total al cazurilor ar putea fi mult mai mare.

O clasificare simplă dihotomică împarte şi ufonauţii în două categorii, după natura contactelor pe care le stabilesc:

i) "Cei buni" (Goodies) sau "Blonzii" (Blonds), cu aspect uman perfect, înalţi, frumoşi, cu părul blond, prietenoşi, implicaţi în contactele amicale;

ii) "Cei răi" (Baddies) sau "Cenuşiii" (Greys), cu aspect uman deformat, mici, urâţi, cu pielea cenuşie, neprietenoşi, implicaţi în contactele ostile.

di) Contactele amicale. Potrivit rapoartelor celor implicaţi, contactele amicale, care au făcut deliciul presei de senzaţie, mai ales în anii '60, se desfăşoară după mai multe variante, care pot fi reunite cu bunăvoinţă într-un scenariu general cu mai multe secvenţe:

1. Subiectul, viitorul contactat, se află, aproape întotdeauna singur, undeva într-o zonă izolată sau într-un loc mai retras, cândva în timpul zilei.

Deodată, el observă un OZN aterizat sau un OZN în zbor care aterizează apoi în apropierea sa. Din OZN coboară unul sau mai mulţi ocupanţi, care îi fac semne amicale şi i se adresează într-o limbă necunoscută, în limba sa maternă, comunică telepatic sau prin gesturi şi semne.

2. De obicei, ufonauţii arată (verbal, telepatic sau prin semne) că sunt extratereştri şi vin, de la caz la caz, de pe o planetă cunoscută din Sistemul Solar (Venus, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus...), de pe o planetă necunoscută din Sistemul Solar (Clarion, Lanulos) sau de pe o planetă necunoscută din jurul unei alte stele. Adesea, ufonauţii îl avertizează pe contactat despre pericolul nuclear ce ameninţă Pământul şi viaţa terestră.

În unele cazuri, contactul se rezumă la aceste secvenţe. Alteori însă, el continuă după cum urmează:

3. Contactatul este invitat la bordul OZN-ului. Îi este prezentat interiorul, sistemul de propulsie (descris ca magnetic, electromagnetic, nuclear, gravitaţional, tahionic, etc.) şi sistemul de navigaţie. Este invitat apoi la un zbor tur-retur pe distanţă mare sau chiar în jurul Pământului. În timpul zborului, el vede Pământul de la mare altitudine prin hublourile OZN-ului sau prin sistem închis de televiziune. Zborul de agrement se încheie iar contactatul este readus la locul iniţial al întâlnirii, unde se desparte de ufonauţi cu semne amicale.

Pentru unii subiecţi, contactul iniţial este urmat de contacte ulterioare, cu accente tot mai fantastice şi fanteziste, ca de exemplu secvenţa următoare:

4. În cursul unui nou zbor la bordul OZN-ului adesea discoidal, acesta se îndreaptă spre "nava-mamă", un OZN uriaş în formă de trabuc, care staţionează undeva pe orbită în jurul Pământului, şi pătrunde în interiorul său.

Aici, contactatul observă mai multe OZN-uri discoidale "de explorare", numeroase entităţi implicate în diferite activităţi şi este adus în faţa unui iniţiat sau şef, care îi oferă cu generozitate sfaturi înţelepte şi vorbeşte despre civilizaţia galactică sau cosmică, despre societatea galactică, despre filozofia sa şi multe altele. Uneori, contactatului i se oferă o mulţime de informaţii ridicole şi absurde despre civilizaţia de origine a ufonauţilor, cu obiceiurile, cunoştinţele ştiinţifice şi realizările sale tehnice.

Pentru un număr redus de contactaţi, "odiseea cosmică" poate continua şi culminează apoteotic printr-o scurtă vizită chiar pe planeta natală a ufonauţilor:

5. La bordul "navei-mamă" sau a OZN-ului discoidal, contactatul este transportat foarte rapid (cu viteză relativistă, cu viteză supraluminică, prin hiperspaţiu, etc.) pe planeta de origine a ufonauţilor, unde întâlneşte o civilizaţie ultramodernă şi supertehnicizată, asemănătoare cu cele din scrierile science-fiction, o posibilă civilizaţie terestră dintr-un viitor nu prea apropiat.

În fine, contactatul este un ales, care devine iniţiat şi primeşte uneori recunoaşterea ce i se cuvine în secvenţa finală:

6. În urma unor încercări şi a unui ceremonial ce aminteşte suspect de cel al societăţilor secrete, contactatul este admis membru al Societăţii Galactice, Confreriei Cosmice, etc.

Remarcăm faptul că cercetarea biografiei contactaţilor a evidenţiat că mulţi dintre ei erau membri ai unei societăţi secrete înaintea contactului sau au devenit după contact şi unii au înfiinţat chiar noi societăţi secrete sau au întemeiat secte.

Prototipul contactelor amicale este, fără îndoială, cazul George Adamski, devenit deja parte integrantă a mirificei saga ufologice, considerată de unii exegeţi o formă modernă de folclor.

"Sunt George Adamski, filozof, student, profesor, vînător de farfurii zburătoare". Astfel se prezenta cititorilor celebrul astronom american de origine poloneză, care, în anii '30, a devenit membru al societăţii secrete "Ordinul regal al Tibetului". Stabilit din 1937 în California, Adamski a iniţiat un grup de adepţi în "Filozofia Cosmică", ale cărei elemente se regăsesc adesea în viitoarele sale contacte ufologice.

La 20.11.1952, o zi considerată istorică de către ufologii exaltaţi, împins de o "impresie urgentă", Adamski, însoţit de şase adepţi, pleacă la vînătoare de farfurii zburătoare în deşertul californian. Într-un loc izolat, denumit Desert Center, micul grup observă un avion argintiu fără aripi, cu formă de trabuc, ce zbura încet şi silenţios la mare altitudine, identificat imediat de Adamski cu o navă spaţială. În timp ce grupul părăseşte telescopul pentru a obţine fotografii ale trabucului, Adamski îşi continuă singur drumul prin deşert. La un moment dat, din trabuc se desprinde un disc zburător de recunoaştere. Adamski se află deja la o milă (cca. 1,6 km) de grup, când dintr-un tufiş apare un străin care îi face semne. "Era aproximativ ora 12.30 în această zi de 20 noiembrie 1952, când am avut primul contact personal cu o fiinţă venită de pe altă planetă. A sosit pe Pământ în nava spaţială ce se numeşte «Scout Craft»..." afirmă în continuare Adamski. Străinul poartă un costum colant brun-deschis strălucitor, o centură largă în jurul taliei şi ghete de culoarea sângelui. Are părul lung, de culoare brun-cenuşiu, ten bronzat, pomeţi înalţi, ochi gri, piele fină şi mâini delicate. Adamski îl interpelează în engleză, dar i se răspunde prin sunete melodioase ce seamănă vag cu chineza. Printr-o schemă fixă, străinul arată că vine tocmai de pe Venus, fiind îngrijorat de posibilitatea unui război atomic terestru devastator, sugerat prin gesturi ce semnifică creşterea ciupercii atomice şi prin cuvintele "bum-bum". Începe o comunicare telepatică ce durează 40 de minute. Venusianul îl informează despre viaţă, moarte şi reîncarnare, nivele de existenţă şi de conştiinţă superioare, războaie atomice şi pericolul

lor, despre Dumnezeu şi rostul său. Primul contact se încheie aici şi venusianul înalt şi blond urcă în «Scout Craft», discul argintiu care a staţionat tot timpul la câţiva metri deasupra solului. Grupul lui Adamski a observat întreaga întâlnire prin binoclu. Pe nisip au rămas întipărite amprentele ghetelor venusianului, după care George Williamson, un antropolog din grup, a confecţionat mulaje. Se remarcă semne simbolice şi, pe urma dreaptă, o zvastică dextrogiră, simbolul esoteric al cunoaşterii.

În ziua de 18.12.1953, împins de aceeaşi "impresie urgentă", George Adamski se află undeva în Los Angeles. De el se apropie doi indivizi bruneţi, cu privire pătrunzătoare, care îl cheamă pe nume. Ei sunt Firken de pe Marte şi Ramu de pe Saturn, care au rolul de a contacta şi instrui pe pământenii aleşi. Adamski este invitat într-o maşină, care se dovedeşte a fi chiar «Scout Craft»-ul aterizat, unde îl aşteaptă venusianul Orton, cel întâlnit în deşert în urmă cu un an. Lui Adamski îi este prezentat interiorul farfuriei zburătoare, cu un diametru de 18 picioare (cca. 5,50 m) şi sistemul de propulsie pe bază magnetică. Dar «Scout Craft» a decolat deja şi a ajuns în apropierea navei-mamă care staţionează în stratosferă. Urmează o vizită rapidă a navei-mamă, un trabuc uriaş destinat zborurilor interstelare şi purtător de farfurii zburătoare de explorare, pe care le alimentează cu energie. Sunt observaţi tehnicieni şi maşinişti. Femei frumoase, în rochii diafane, îi oferă lui Adamski băuturi răcoritoare într-un salon. Urmează o întâlnire cu Marele Instructor, care se referă la sisteme planetare, compuse întotdeauna din 12 planete care se rotesc în jurul unui soare, la universuri-insulă formate din 12 sisteme planetare şi la sisteme din ce în ce mai mari, mereu din 12 în 12, toate locuite de oameni identici cu noi. Şi aşa mai departe...

Contactele lui Adamski au continuat câţiva ani, cu noi întâlniri cu extratereştri şi vizite pe nave-mamă, cu alte lecţii ce seamănă suspect cu "Filozofia Cosmică" propovăduită de contactat şi cu detalii ştiinţifice sterile.

Cărţile lui Adamski s-au bucurat de un succes uriaş, îndeosebi în rândul cititorilor cu o pregătire mai modestă. Cazul Adamski a devenit imediat un prototip al contactelor, astfel încât toţi ceilalţi contactaţi (Jose Higgins, Daniel Fry, Truman Bethurum, Orfeo Angelucci, Buck Nelson, Carl Anderson, Joao de Freitas Guimares, Dino Kraspedon, Salvator Villaneuva, Tom Monteleone, etc.) sunt consideraţi epigoni ai lui Adamski. Cel puţin în cazul unora dintre ei această etichetare este nepermisă, deoarece contactele lor sunt anterioare cazului Adamski.

Astfel de cazuri absurde şi aberante au stârnit hohote de râs în comunitatea ştiinţifică. Multă vreme poziţia faţă de poveştile gen Adamski a reprezentat un criteriu pentru delimitarea ufologilor serioşi de cei consideraţi exaltaţi. Ufologii zişi serioşi, care respingeau categoric cazul Adamski, căutau mereu o logică, un sens raţional al manifestărilor, convinşi că în spatele lor se ascunde o superinteligenţă carteziană, foarte posibil de tip extraterestru. Unii dintre ei le mai caută zadarnic chiar şi acum şi nu ne rămâne decât să le dorim succes.

O serie de cazuri din ultimele decenii, îndeosebi celebrele răpiri sau abducţii, demonstrează că grotescul şi absurdul sunt caracteristici definitorii şi necesare ale apariţiilor ufologice. În acest context, toate contactele amicale din anii '50, criticate şi desfiinţate, trebuie reanalizate cu atenţie. Caracterul absurd şi iraţional al unui caz nu mai reprezintă un

criteriu suficient pentru a-l respinge. Că Adamski şi alţi contactaţi au fost sau nu impostori, că povestirile lor sunt sincere sau inventate nu vom şti poate niciodată. Ştim astăzi doar că ele sunt suficient de absurde, pentru a nu mai putea fi excluse categoric.

Este posibil ca unele relatări ale contactaţilor să fie sincere, dar, cel puţin parţial, nereale. În interiorul OZN-ului de contact, al navei-mamă sau în timpul pretinselor vizite pe alte planete, contactatul s-ar putea afla într-o stare alterată a conştiinţei cu grad redus de control, fiind sensibil la sugestii mentale şi incapabil de a mai deosebi iluzia de realitate.

Că OZN-urile nu sunt ceea ce doresc să pară, că ufonauţii nu sunt ceea ce susţin, adică venusieni, marţieni, saturnieni sau extratereştri de aiurea, este o cvasicertitudine. Asistăm mereu la o piesă de teatru cu măşti vechi sau noi şi a sosit momentul să nu mai privim doar măştile şi să le credem spusele, ci să încercăm să vedem ce se ascunde în spatele lor.

d2) Contactele ostile (abducţiile). În ultimii 30 de ani, în literatura ufologică au apărut relatări despre experienţe deconcertante, cu grad înalt de stranietate, al căror număr continuă să crească îngrijorător. Aceste contacte ostile care, pentru un timp, au fascinat şi au acaparat aproape întreaga cercetare ufologică, sunt denumite abductions în limba engleză.

Limba română nu cunoaşte un echivalent adecvat pentru englezul abduction. Cuvîntul răpire nu sugerează suficient transpunerea în alt mediu, pe care o exprimă termenul englez. De aceea, vom introduce termenul de abducţie, format din termenul englez, pe care îl vom folosi în paralel cu răpire.

Extrapolând clasificarea rapoartelor după Hynek, numeroşi cercetători consideră abducţiile o categorie de experienţe distinctă, pe care o denumesc întâlniri de gradul IV (Close Encountres of the Fourth Kind; CE IV).

Mulţi dintre subiecţii răpiţi sunt consideraţi persoane demne de încredere, fără antecedente psihiatrice şi fără interese publicitare, care cred sincer că au trăit o experienţă neobişnuită, ce i-a marcat şi traumatizat profund.

Scenariul clasic al abducţiilor ufologice cuprinde următoarele secvenţe:

1. O persoană (mai rar, două sau mai multe persoane), care este subiectul experienţei, se găseşte, de obicei în timpul nopţii, undeva în aer liber într-un loc retras, în automobil, pe un drum interurban sau chiar acasă în pat. De regulă, el observă în apropierea sa un OZN şi/sau ufonauţi. La un moment dat, subiectul ajunge într-un fel oarecare într-o încăpere necunoscută, situată aparent în interiorul OZN-ului, intrând normal, sub o influenţă mentală, târât cu forţa de ufonauţi, plutind prin aer şi străbătând pereţii sub puterea unei forţe necunoscute, etc.).

2. În această încăpere, iluminată supărător de intens, subiectul, aflat într-o stare pronunţată de anxietate, este înconjurat de ufonauţi cu înfăţişare particulară (de la umanoizi mici, cu cap mare, piele cenuşie, nas, gură şi urechi abia schiţate, la umanoizi mici, păroşi şi cu urechile mari şi chiar la ocupanţi cu aspect şi comportament de robot), îmbrăcaţi în halate

albe sau în costume colante, care comunică între ei prin sunete ciudate. Dintre ei se distinge un lider, care fascinează subiectul şi dirijează aparent întreaga experienţă.

3. Subiectul este dezbrăcat, întins pe o masă şi supus unei examinări pseudomedicale (i se iau probe de epidermă, de păr, de sânge, de lichid seminal, i se face control ginecologic şi chiar mici incizii, este aparent radiografiat cu un aparat ciudat şi supus altor aşa-zise teste şi analize bizare, uneori dureroase).

4. Adesea, după examinare, liderul comunică telepatic subiectului că reprezintă o civilizaţie superioară (de origine extraterestră, dintr-un univers paralel, din alt timp, etc.), prezentând şi o dovadă în acest sens, care ulterior se va dovedi irelevantă, îi transmite uneori un mesaj mesianic pentru salvarea omenirii şi îi comandă să uite întreaga experienţă.

5. Subiectul se trezeşte, uneori la o distanţă apreciabilă de locul iniţial, alteori în acelaşi loc, constatând cu surprindere că au trecut inexplicabil câteva ore sau chiar câteva zile (absenţă temporală). Un număr restrâns de abducţii se păstrează integral sau parţial în conştientul subiectului, capabil să le relateze în starea comună a conştiinţei (de ex. cazurile Antonio Villas Boas, Jose Antonio de Silva), cu menţiunea că scenariul acestor experienţe nu este întotdeauna cel dorit.

De obicei, conţinutul experienţei este integral refulat, nefiind accesibil decât în stări alterate ale conştiinţei. După săptămâni, luni sau chiar ani de la experienţa de care nu îşi aminteşte deloc, subiectul suferă de insomnie sau de coşmaruri repetate şi consultă un psihiatru. În timpul unei terapii prin regresie hipnotică, subiectul povesteşte treptat secvenţele caracteristice ale unei abducţii (de ex. cazurile Betty şi Barney Hill, Peter şi Frances, Travis Walton, familia Avis, Virginia Horton, etc.).

Chiar dacă anumite cazuri ulterioare sunt mai spectaculoase, experienţa soţilor Betty şi Barney Hill, poate cea mai bine documentată şi studiată, rămâne un prototip al abducţiilor ufologice.

În noaptea de 19/20.09.1961, soţii Betty şi Barney Hill, un cuplu interrasial, călătoreau cu un autoturism "Chevrolet Belair model 1957" din Canada spre domiciliul lor din Portsmouth, New-Hampshire (SUA). După orele 22, în timp ce traversau Munţii Albi (White Mountains), în apropiere de Lancaster, ei au observat o lumină neobişnuită pe cer. Escortaţi de această lumină, şi-au continuat drumul încă vreo două ore, cu scurte opriri, în care Barney, mai curios, examina straniul însoţitor prin binoclu. A urmat o nouă oprire, când se puteau distinge chiar cele două rânduri de hublouri ale structurii luminoase şi, după ce Barney a coborât şi s-a apropiat mai mult, câteva siluete difuze în interior. Cuprins de isterie, Barney s-a refugiat în autoturism şi a pornit din nou la drum. S-a auzit un fel de semnal "bip-bip-bip", ce părea a proveni din portbagaj, după care soţii Hill şi-au pierdut cunoştinţa. Şi-au revenit abia peste două ore şi la o distanţă de circa 35 mile (aprox. 56 km), auzind acelaşi "bip-bip-bip". Ei nu îşi aminteau să fi parcurs porţiunea de drum dintre Indian Head şi Ashland. Două ore lipseau din memoria lor. În aceeaşi după-amiază, Betty a descoperit pe portbagajul autoturismului o duzină de cercuri strălucitoare, care deviau acul busolei.

În nopţile următoare, Betty a avut coşmaruri, visându-se alături de Barney într-un fel de aparat străin, unde erau supuşi unui examen medical complex. Peste un an, Barney s-a îmbolnăvit, suferind de ulcer şi hipertensiune, de natură probabil psihosomatică, generate de conflicte interioare la nivel psihic.

Tratamentul prin regresie hipnotică, început de dr. B. Simon în decembrie 1963, marchează pătrunderea metodelor psihiatrice şi psihanalitice în ufologie. În primele şedinţe, Barney revine asupra celor 12 siluete, observate în interiorul OZN-ului cu ajutorul binoclului. Se relevă tot mai multe detalii. Astfel, unul dintre ocupanţi semăna cu un irlandez roşcovan cu faţa rotundă. După ce ceilalţi s-au dispersat, a rămas doar liderul, privindu-l pe Barney cu ochi răi, care l-au speriat şi l-au determinat să se refugieze în maşină. După ce s-a auzit "bip-bip-bip"-ul, maşina a luat-o pe un drum lateral. Apoi, după ce au observat un grup de oameni (?) care blocau drumul, motorul maşinii s-a oprit. Împreună cu Betty a coborât din maşină, luând-o la fugă prin pădure, până ce au fost înconjuraţi de oameni. Cu ochii închişi, Barney s-a lăsat cu greu condus spre OZN.

Primele relatări ale lui Betty sub hipnoză sunt mult mai complete. Ea relatează că, după ce li s-a comunicat că vor fi supuşi unor experienţe simple, au fost introduşi fără voia lor în interiorul OZN-ului. Aici, Betty crede că a fost dezbrăcată, întinsă pe o masă de operaţie şi supusă unui examen medical complex. I-au fost examinate cu atenţie pielea, urechile, nasul şi gâtul, i s-au luat probe de epidermă, păr şi unghii. După aceea, prin buric i s-a introdus un ac lung de 10-15 cm, care i-a provocat dureri ascuţite. La strigătele sale, aşa-zisul lider "extraterestru" i-a pus mâinile în faţa ochilor şi durerea a dispărut. După Betty, acesta a fost un test de graviditate, aşa cum i-au comunicat telepatic examinatorii săi. Betty şi-a mai amintit despre o carte mare, cu scriere verticală, pe care liderul i-a dat-o, dar i-a luat-o înapoi la plecare. Aceeaşi veşnică probă care dispare sau se dovedeşte irelevantă! Urmează un episod grotesc, în care unul dintre examinatori încearcă să-i scoată lui Betty dinţii, constatând cu uimire că nu sunt demontabili ca cei ai lui Barney, care purta proteză. Abducţia se încheie cu sugestia liderului ca întreaga experienţă să fie uitată.

Betty a revenit la maşină, unde Barney o aştepta deja. Ultimul "bip-bip-bip", care i-a redeşteptat pe soţii Hill, a reprezentat, după Betty, semnalul de adio al "extratereştrilor".

În primele şedinţe, relatările lui Barney despre experienţa din interiorul OZN-ului sunt destul de vagi. Abia după ce a ascultat înregistrările şedinţelor cu Betty, Barney a reprodus o povestire asemănătoare. De altfel, dr. B. Simon consideră că visele lui Betty, care au urmat experienţei, i-ar fi sugerat lui Barney întreaga abducţie. Relatările cazului Hill ignoră uneori anumite elemente indispensabile pentru o analiză obiectivă a manifestărilor. De exemplu, în povestirile lui Barney, în scena răpirii se intercalează o secvenţă din copilărie, în care a prins cu pălăria un iepuraş speriat. Ochii liderului "extraterestru", considerat un conducător nazist, sunt confundaţi din când în când cu cei ai pisicii de Cheshire din basmul "Alice în Ţara Minunilor".

Amintiri din armată, cu nazişti şi piloţi de la marină sau cu bufoni zburători, alternează cu relatări ale abducţiei. Condus cu ochii închişi la OZN, în faţa lui Barney nu se află nici ofiţerul nazist, nici pisica de Cheshire, nici piloţi sau marinari americani, ci un medic de care i-a fost teamă în copilărie.

La un moment dat, în timpul abducţiei, Betty l-a întrebat pe lider de unde vine. În loc de răspuns, acesta a scos o hartă, pe care Betty, ruşinată de ignoranţa sa (!), nu a putut recunoaşte nici măcar Soarele. Prin sugestie posthipnotică, Betty a reprodus o hartă formată din 12 puncte, pe care John Fuller a prezentat-o în cartea "Călătoria întreruptă" (The Interrupted Journey), dedicată cazului Hill.

Aşa-zisa hartă stelară a lui Betty Hill a stârnit un interes enorm printre partizanii ipotezei extraterestre, convinşi că dispun de posibilitatea de a afla locul de origine al extratereştrilor care i-au răpit pe soţii Hill. După o serie de încercări mai puţin convingătoare, Marjorie Fish, o tânără institutoare din Ohio, a reuşit să obţină o hartă stelară foarte apropiată de cea a lui Betty. Alegând stelele de pe o rază de 50 ani-lumină faţă de Soare şi eliminând pe cele care, potrivit estimărilor exobiologilor, nu ar permite apariţia şi dezvoltarea vieţii pe propriul sistem planetar ipotetic, M. Fish a ajuns la un număr de 12 stele. Dispunând stelele în spaţiu după un model tridimensional şi considerând că harta trebuie să reprezinte cerul aşa cum este el văzut din sistemul planetar de origine al extratereştrilor ufonauţi, M. Fish a reuşit să găsească o configuraţie a cărei proiecţie bidimensională e foarte apropiată de harta lui Betty, alegând drept bază a extratereştrilor un sistem stelar dublu, Dzeta 1 şi Dzeta 2 din constelaţia australă Reliculus, situat la circa 37 ani-lumină de Pământ. Interpretarea lui M. Fish a generat în rândul ufologilor un entuziasm de nedescris, astfel încât nu o dată s-au auzit voci care cereau trimiterea unei misiuni spaţiale spre sistemul Dzeta 1-Dzeta 2 Reliculi.

Controversa internaţională generată de harta lui Betty Hill şi de cea a lui Marjorie Fish i-a determinat pe o serie de cercetători să verifice pe ordinator probabilitatea ca similitudinea celor două hărţi să se datoreze hazardului. A urmat o dispută pasionantă între susţinătorii şi adversarii interpretării lui M. Fish, care şi-au găsit fiecare destui adepţi printre oamenii de ştiinţă. În cele din urmă, E. H. Traves a arătat că extrăgând numere aleatoare din patru cifre dintr-un catalog al corporaţiei Rand, transformându-le în coordonate (x pentru primele două cifre şi y pentru ultimele două cifre), înmulţind valorile x cu 3 şi valorile y cu 2, pentru a obţine o proiecţie alungită şi rotindu-le apoi cu 180 grade se obţine o reprezentare foarte apropiată de harta lui Betty Hill, ceea ce ruinează practic interpretarea lui M. Fish. Mai mult, M. Carrouges, după ce a criticat unele dintre criteriile de selecţie şi de interpretare ale lui M. Fish, a demonstrat că harta desenată de Betty în sugestie posthipnotică ar putea fi foarte bine o reproducere schematică a hărţii autostrăzilor rapide (expressways) din nord-estul SUA. De altfel, în momentul experienţei, soţii Hill se aflau tocmai pe o astfel de şosea şi aveau la ei o asemenea hartă. Aşa s-a încheiat isteria stârnită de cazul soţilor Hill, o abducţie cu teleportare şi absenţă temporală, şi mai ales de harta desenată de Betty Hill, care rămâne oricum o piesă de bază la noua saga ufologică.

Studiul abducţiilor a oferit însă şi un amănunt neaşteptat. Profesorul de limbă engleză de la Universitatea statului California din Long Beach (SUA), Alvin Lawson, a publicat în 1977 rezultatele unui studiu, efectuat împreună cu psihiatrul McCall, asupra unor subiecţi voluntari, fără preocupări ufologice şi fără cunoştinţe ufologice semnificative. Subiecţilor aflaţi sub hipnoză li s-a sugerat că se află în apropierea unui OZN şi pătrund în interiorul său. Spre surprinderea generală, subiecţii au început să relateze o experienţă traumatică, în

care sunt dezbrăcaţi, întinşi pe o masă şi supuşi nelipsitei examinări pseudomedicale, efectuate de către fiinţe cu aspect ciudat şi cu aparate bizare.

Cercetările au arătat că un număr ridicat de persoane, fără experienţe şi preocupări ufologice, sunt capabile să relateze, în stare de hipnoză, o abducţie, evident imaginară, foarte apropiată ca şi conţinut de abducţiile ufologice, dar cu o încărcătură emoţională mult redusă.

Caracterul extraordinar al abducţiilor, demne de cele mai bune povestiri science-fiction, cu elemente simbolice şi aspecte halucinatorii evidente, nu a scăpat atenţiei unor specialişti, care au interpretat abducţiile exclusiv psihanalitic. Menţionăm că A. Lawson, care consideră că abducţiile ufologice şi cele imaginare sunt identice, apreciază că ele ar simboliza traumatismul peri- şi postnatal.

După J. Vallee, abducţiile sunt regiuni de spaţiu relativ restrâns, în care sunt concentrate energii uriaşe, care determină fenomene luminoase spectaculoase şi emisii de radiaţii intense, ce produc subiectului aflat în imediată apropiere, şi cu atât mai mult în interior, nu doar efecte fiziologice, ci şi efecte psihologice, cum ar fi alterări majore ale percepţiei realităţii. O serie de cercetători interpretează abducţiile în acest context, reducându-le în ultimă instanţă la experienţe interne ale subiectului, induse de contactul ufologic.

Analiza unor abducţii ufologice şi imaginare, dincolo de veşmântul particular al fiecărui caz, datorat unor elemente specifice din inconştientul personal al subiectului, ne conduc la ideea că ele ar avea drept cauză activarea unor elemente arhetipale, codificate la nivelul inconştientului colectiv într-un bioprogram, pe care l-am putea denumi Ganymede. Bioprogramul Ganymede, ce afectează uneori dramatic componenta emoţional-afectivă, ar simboliza un complex de traume umane ancestrale. Scenariul abducţiilor ufologice sau imaginare ar reprezenta manifestări sau explicitări ale bioprogramului Ganymede din inconştientul colectiv al subiectului. El poate fi activat de contacte ufologice (abducţii ufologice), dar, în anumite cazuri, şi prin transă hipnotică la persoane fără experienţe ufologice (abducţii imaginare).

Scenariul general al abducţiilor ufologice reuneşte secvenţe simbolice, care exprimă un complex de traume colective ancestrale, codificate la nivelul inconştientului colectiv, la care se adaugă traume individuale refulate în inconştientul personal, prezente în detaliile fiecărei abducţii.

Chiar cazul soţilor Hill oferă elemente semnificative, ce pot fi considerate traume colective. Răpirea lor de către creaturi cu aspect umanoid şi introducerea cu forţa în OZN ar reprezenta teama ancestrală de necunoscut, de contactul cu fiinţe poate supranaturale. Dezbrăcarea şi simulacrul de control medical ar simboliza, în accepţiunea lui Lawson, traumatismul naşterii.

Pretinsul test de graviditate al lui Betty Hill, efectuat cu un ac lung de 10-15 cm introdus în ombilic, care i-a produs o durere ascuţită, ar putea exprima scena violului şi teama de a fi rămas însărcinată.

Traumele şi elementele individuale pot fi descifrate din detaliile abducţiilor relevate prin regresie hipnotică. Liderul ufonauţilor, care seamănă cu un irlandez roşcovan, este confundat din când în când de Barney Hill cu un ofiţer nazist, cu pisica de Cheshire din basmul "Alice în Ţara Minunilor" sau cu un medic de care i-a fost teamă în copilărie. Pentru Luli Oswald, victima unei abducţii din anul 1979, în Brazilia, ufonauţii care au răpit-o şi i-au comunicat că ar avea baze subterane în Patagonia seamănă cu nişte şobolani gri respingători, de mărimea unui om. Şi Luli Oswald detestă şobolanii. Pentru Peter, care, împreună cu Frances, a trăit în 1974 o abducţie cu teleportare şi absenţă temporală, în timp ce se afla într-un automobil pe şoseaua care uneşte Africa de Sud cu Rhodesia, ufonauţii arătau aşa cum dorea el să arate. Dacă el dorea ca ei să arate ca o raţă, atunci ei arătau ca o raţă, dacă dorea să arate ca un monstru, atunci arătau ca un monstru. O mărturie excelentă în favoarea caracterului intern al abducţiilor ufologice.

Dacă bioprogramul Ganymede reuneşte un complex de traume ancestrale din inconştientul colectiv, abducţiile ufologice şi cele imaginare exprimă aspectul lor simbolic contemporan, într-o perioadă de revoluţie tehnico-ştiinţifică, marcată de credinţa în farfurii zburătoare şi obsesia contactelor extraterestre. Dacă traumele ancestrale sunt relativ stabile pe perioade îndelungate, aspectul simbolic corespunzător poate fi analizat în context cultural sau religios şi variază semnificativ în timp. De exemplu, în Evul mediu, locul farfuriilor zburătoare era luat de vrăjitoare călare pe mături iar subiecţii erau răpiţi şi traumatizaţi nu de către ufonauţi, ci de demoni, de incubi şi succubi. Preţul plătit de subiecţi pentru relatarea propriilor experienţe era ceva mai scump decât acum: în locul suspiciunii, compătimirii şi umilinţei de azi, erau arşi pe rug.

Cei care încearcă să găsească un sens logic, o semnificaţie raţională a contactelor şi mai ales a abducţiilor, interpretând ad litteram mărturiile diferiţilor subiecţi se simt nu numai dezamăgiţi, ci şi insultaţi. Pentru ei, abducţiile sunt doar poveşti cu accente schizofrenice şi paranoice iar diferiţii subiecţi sunt cu siguranţă mistificatori avizi de publicitate, şarlatani ce speculează cu nerușinare credulitatea şi naivitatea celor săraci cu duhul sau psihopaţi ce ar trebui internaţi imediat în azile psihiatrice.

Aceşti exponenţi ai raţionalismului ştiinţific ignoră involuntar sau deliberat faptul că abducţiile sunt manifestări cu caracter simbolic pronunţat, care exprimă mai ales traume colective şi personale. Ele constituie manifestări al căror sens profund impune o analiză atentă, după dezbrăcarea relatărilor subiecţilor de veşmântul infantil şi grotesc prea puţin semnificativ. Abducţiile îşi au originea în aceeaşi lume mirifică a inconştientului colectiv şi personal care ne alimentează visele iar logica secvenţelor din scenariul lor este aceeaşi cu logica evenimentelor interne din vise. Abducţiile pot fi considerate vise în stare trează sau puneri în scenă ale unor vise ce simbolizează traume ale speciei, îngemănate cu traume individuale.

După eliminarea cazurilor dubioase, abducţiile ufologice pot fi considerate, cel puţin parţial, experienţe interne ale subiectului, care se desfăşoară în timpul unui contact ufologic real.

Pornind de la câteva cazuri de dispariţie aparent definitivă a unor subiecţi, asociate cu o observaţie ufologică, anumiţi cercetători consideră că, în afara abducţiilor temporare

(cazuri de tip CE IV), ar exista şi abducţii definitive. Pentru aceste experimente ipotetice alarmante, s-a propus denumirea de întâlniri de aproape de gradul V (Close Encounters of the Fifth Kind; CE V).

e) Mutilările de animale. În anii '70, Statele Unite au fost tulburate de o afacere misterioasă. Este vorba despre aşa-numitele mutilări de animale (animal mutilations), care au făcut în total circa 10000 de victime.

Caracteristicile generale ale acestor cazuri bizare, care au generat stupoare şi nelinişte printre fermierii americani, pot fi rezumate astfel:

- mutilările se produc noaptea şi în perfectă linişte;

- uneori, carcasele sunt găsite în locul unde se afla animalul (câteodată în centrul unei suprafeţe circulare); alteori, carcasele sunt găsite la distanţă de locul iniţial iar fracturile multiple ale membrelor şi leziunile interne sugerează că ele au fost transportate pe calea aerului şi aruncate de la o oarecare înălţime;

- animalele mutilate sunt golite de sânge, dar lipsesc orice urme de sânge în jur;

- adesea, sunt îndepărtate organele de reproducere şi/sau canalul anal; uneori, sunt îndepărtate şi alte organe (un ochi, o ureche, limba, un membru, etc.);

- câteodată, sunt decupate în formă geometrică porţiuni de piele şi bucăţi de carne, mai ales de pe crupă;

- uneori, sunt extrase unul, mai multe sau toate organele interne, aparent prin aspiraţie printr-o incizie de doar câţiva milimetri diametru;

- inciziile şi îndepărtările de organe sunt perfecte, netede şi par făcute cu instrumente foarte ascuţite;

- întreaga acţiune pare să presupună cunoştinţe serioase de anatomie şi o practică chirurgicală îndelungată; unele incizii amintesc de chirurgia experimentală, altele de tehnici folosite în autopsie;

- tehnica necesară pentru mutilări (instrumente, aparatură) se află cel puţin la nivelul mondial de vîrf;

- pe carcase nu se găsesc urme de muşcături sau colţi iar animalele de pradă refuză să se apropie de ele;

- cadavrele se descompun foarte rapid dinspre interior,fără a se umfla;

- în jurul carcaselor nu se disting nici un fel de urme ale eventualilor făptaşi (chiar şi când terenul din jur este moale sau arat);

- cazurile de mutilări de animale sunt însoţite frecvent de rapoarte ufologice, care menţionează îndeosebi lumini nocturne observate în regiunea şi în perioada în care sunt descoperite carcasele.

Mutilările au vizat animale mici şi mari, tinere şi mature, de la vite, cai, oi şi capre, la porci, câini, iepuri şi păsări de casă. Cazurile, care se referă în principal la mutilări de vite (cattle mutilations), au fost semnalate în 18 state, ce ocupă circa o treime din teritoriul SUA. În unele cazuri, au fost găsite zeci de vite mutilate în aceeaşi noapte, într-o regiune restrânsă.

Valul de mutilări de animale din SUA a cuprins perioada anilor 1974-1977 şi s-a deplasat încet dinspre vest spre est. S-au semnalat mutilări şi înainte şi după această dată, dar cazurile sunt rare şi izolate.

Un val relativ important de mutilări de animale a fost semnalat în Puerto Rico (februarie-iulie 1975) şi valuri mai mici în Canada (1975-1976), Australia (mai-iunie 1977), toate cu caracteristici apropiate de cazurile din SUA.

Mutilările au fost investigate de autorităţile locale, statale şi federale.

Mii de poliţişti, agenţi federali şi detectivi nu au reuşit să identifice în câţiva ani nici un suspect pentru 10000 de animale mutilate. Medici veterinari, chirurgi, biologi, toxicologi nu au găsit o explicaţie plauzibilă a mutilărilor. Nopţile de veghe organizate de fermieri înarmaţi s-au dovedit fără rezultate. În principiu, au fost avansate patru ipoteze asupra originii mutilărilor de animale:

i) atacuri ale animalelor carnivore (de ex. coioţi);

ii) operaţii chirurgicale clandestine de origine umană (de ex. extragerea de organe şi ţesuturi pentru cercetări biologice militare secrete, acte de mutilare simbolice sau nesimbolice efectuate de secte mistice, culte satanice);

iii) acţiuni de origine necunoscută.

Absenţa urmelor de muşcături şi colţi, refuzul animalelor de pradă de a se apropia de carcase şi, mai ales, caracteristicile mutilărilor, care par adevărate intervenţii chirurgicale de mare precizie şi fineţe, exclud categoric prima ipoteză.

Nici a doua ipoteză nu pare mai fericită. Operaţiile chirurgicale clandestine de origine umană ar presupune existenţa unor urme pe sol ale echipei medicale şi ale aparatelor sofisticate necesare, de exemplu pentru extragerea organelor interne prin aspiraţie. Elicopterele pentru transportul oamenilor şi aparaturii ar produce zgomot şi ar lăsa urme evidente. Şi este greu de crezut că astfel de intervenţii de mare precizie şi fineţe s-ar putea efectua noaptea în aer liber, într-un loc străin şi periculos. Pe de altă parte, a presupune că armata, care dispune de mijloace şi fonduri mai mult decât suficiente pentru a obţine orice şi oricâte animale pentru indiferent ce experienţe, şi-ar asuma riscul uriaş de a sacrifica clandestin vitele fermierilor pare ridicol. A acuza sectele mistice sau cultele satanice, care nu dispun de elicoptere şi probabil nici de aparatură sofisticată şi nici nu sunt cunoscute în Puerto Rico sau Franţa, este de asemenea lipsit de sens.

Se ajunge astfel cu necesitate la a treia ipoteză, cea a unor acţiuni de origine necunoscută. S-a stabilit că valurile locale sau regionale de mutilări de animale sunt întotdeauna însoţite de valuri ufologice. Rapoartele ufologice menţionează lumini nocturne neidentificate sau chiar

structuri zburătoare în formă de disc, sferă, casă cu etaj, în apropierea fermelor. Unele rapoarte se referă la "elicoptere misterioase" cenuşii, perfect silenţioase, cu lumini de semnalizare şi aterizare, cu proiectoare puternice, observate adesea noaptea, zburând sau staţionând la înălţimi joase deasupra locurilor cu cirezi. Şi, în dimineaţa următoare, în acele locuri sunt descoperite animale mutilate. Într-un număr minim de cazuri au fost observate chiar O.Z.N.-uri ce aspiră animale, care ulterior sunt găsite moarte şi mutilate sau nu mai sunt găsite deloc. De fapt, cazurile de animale mutilate sunt însoţite de cazuri de animale dispărute.

Sutele de rapoarte care asociază mutilările de animale cu observaţii de tip OZN susţin implicarea aparţiilor ufologice în aceste acţiuni. Mutilările par acte deliberate şi demonstrative, deoarece se desfăşoară adesea în regiuni supravegheate intens de fermieri, poliţişti, armată, agenţi federali iar carcasele victimelor sunt lăsate sau aruncate în locuri uşor accesibile, parcă anume pentru a fi descoperite şi pentru a genera confuzie, derută şi neliniște.

Ne aflăm probabil în faţa unor manifestări pentru care termenul ostil este prea blând şi trebuie înlocuit cu malefic sau chiar satanic. Pentru a găsi un corespondent al mutilărilor de animale, desfăşurate sub ochii noştri, aparent cu o tehnică supersofisticată, într-o perioadă de progres tehnic fără precedent, trebuie consultate tratatele medievale de vrăjitorie şi demonologie, cu sacrificii de animale după ritualuri mai simple, dar nu mai puţin crude.

I) OZN-urile "moi" şi OZN-urile invizibile. Prin anii '70, creşterea numărului de rapoarte care menţionau proprietăţi şi comportamente ce nu se potriveau deloc cu ideea unor nave zburătoare construite i-a determinat pe câţiva ufologi să diferenţieze două tipuri de OZN-uri:

- OZN-uri "tari" (hard UFOs);

- OZN-uri "moi" (soft UFOs).

OZN-urile "tari" sunt cele clasice, aparent consistente, dense, solide, cu aspect frecvent metalic, care lasă impresia unor maşini zburătoare.

OZN-urile "moi" sunt mai puţin consistente, mai puţin dense, uneori translucide sau chiar transparente. Ele apar şi dispar brusc, îşi pot modifica forma şi dimensiunile în zbor; uneori se unesc într-o structură sau se dizolvă în structuri mai mici. În această categorie au fost incluşi şi "plasmoizii" luminoşi, cu diametrul de câţiva zeci de centimetri, care evoluează cu dezinvoltură şi vădesc o aparentă curiozitate atât în aer liber, cât şi în încăperi.

Pentru majoritatea ufologilor legătura dintre OZN-urile "tari" şi "moi" nu este deloc clară, astfel încât unii le consideră chiar fenomene distincte, fără o conexiune directă.

Câteva rapoarte, puţine la număr, menţionează şi ufonauţi "moi", ce apar şi dispar brusc, străbat pereţi sau par inconsistenţi, translucizi ori transparenţi.

Situaţia s-a complicat şi mai mult prin realizarea unor imagini fotografice de OZN-uri invizibile, ignorate şi în prezent de cercetarea ufologică. Astfel, în anii '50, Constable a

obţinut în deşertul Mojave (SUA) imagini ale unor aeroforme invizibile cu ochiul liber, interpretate fantezist ca OZN-uri vii, un fel de organisme particulare pe care le-a denumit "făpturi" (critters). Studiile clujene asupra manifestărilor bioplasmatice au evidenţiat numeroase structuri în stadiu invizibil, de exemplu forme geometrice aeriene sau la nivelul solului, uneori cu aspect ufologic sau cvasiufologic, vezi şi foto 4, 6,7, 8, 9, paragraful 18.2.3.2. Ulterior, grupuri de investigare din La Spezia şi Arenzano (Italia) au obţinut rezultate asemănătoare.

În accepţiunea noastră, apariţiile ufologice aparţin manifestărilor bioplasmatice, OZN-urile fiind un caz particular al formelor geometrice iar ufonauţii al bioformelor cu aspect mai mult sau mai puţin umanoid.

OZN-urile "tari", "moi" şi invizibile, respectiv ufonauţii "tari", "moi" şi invizibili se explică simplu prin jocul gradului de condensare (şi al numărului de subtilitate). Structurile "tari" au grad de condensare maxim (indice 2C), cele "moi" sunt cu grad de condensare intermediar (indice 2A, 2B) iar cele invizibile, dar fotografiabile, au grad de condensare scăzut (indice 1B, 1C), vezi paragraful 18.2.3.2.

Cercetările clujene arată că numărul structurilor bioplasmatice invizibile, dar care pot fi fotografiate (indice 1),este cu 3-4 ordine de mărime mai ridicat decât numărul structurilor vizibile (indice 2). Acest raport trebuie să fie asemănător şi în cazul OZN-urilor, ca structuri bioplasmatice, ceea ce sugerează că numărul structurilor aeriene invizibile ar putea fi de câteva mii de ori mai mare decât al celor vizibile, fie ele "tari" sau "moi".

Denumirea şi delimitarea OZN-urilor este suficient de confuză şi nebuloasă. Astfel, toate aeroformele "tari", "moi" şi invizibile, indiferent de gradul de condensare, pot fi considerate OZN-uri. Sau pot fi considerate OZN-uri doar structurile "tari",iar cele "moi" şi invizibile un fel de pre-OZN-uri sau cvasi-OZN-uri. Dar, o astfel de delimitare nu pare concludentă şi necesară, deoarece cercetările clujene, ca şi o serie de alte rapoarte, arată clar că structurile respective îşi pot modifica rapid gradul de condensare (şi numărul de subtilitate), trecând din stadiul invizibil în "moale" sau "tare" şi invers.

g) Teleportarea ufologică şi absenţa temporală. Unele cazuri ufologice celebre sugerează teleportare şi/sau absenţă temporală. Subiecţii implicaţi sunt probabil întotdeauna victimele unei abducţii. Aceste cazuri, care indică legătura dintre fenomenele de bioplasmie şi cele de aptraport, au fost discutate în paragraful 18.2.3.

h) "Dansul Soarelui". "Dansul Soarelui" poate fi considerat o manifestare ufologică particulară, care se desfăşoară exclusiv în contextul apariţiilor mariale. Caracteristicile sale au fost prezentate în cadrul paragrafului 18.2.4.1.

El arată, dacă mai era cazul, legătura dintre apariţiile tehnologice de tip ufologic şi cele religioase de tip marial, în contextul caracterului unitar al tuturor apariţiilor.

Caracterul obiectiv al OZN-urilor. În perioada imediat postbelică, America a aflat cu surprindere că cerul său este survolat clandestin de structuri neidentificate, care depăşesc sensibil performanţele aparatelor de zbor cunoscute. Astfel de relatări au generat entuziasm, dar şi îngrijorare în rândul populaţiei şi al autorităţilor. Ipoteza unor arme

secrete inamice, la fel ca şi cea a unei prezenţe extraterestre cu intenţii necunoscute, nu erau menite să risipească o oarecare nelinişte a cetăţeanului american. Celebra farsă radiodifuzată a lui Orson Welles din 1938, care a transmis o adaptare proprie după "Războiul lumilor" al lui H. G. Wells ca pe un eveniment real în plină desfăşurare, isterizând milioane de americani, care şi-au părăsit în grabă casa şi oraşul de teama "marţienilor", nu fusese încă uitată. Pentru liniştea cetăţeanului american trebuia formulat un răspuns clar la câteva întrebări: "Există farfurii zburătoare? Dacă există, ce sunt şi de unde vin? Pot fi ele considerate ostile?". Şi cine să răspundă la aceste întrebări dacă nu armata, care are datoria de a asigura paza şi protecţia teritoriului împotriva oricărei posibile agresiuni din afară. Astfel, Pentagonul s-a văzut confruntat cu o problemă pe care nu a dorit-o şi care îl depăşea din toate punctele de vedere.

Pentagonul trebuia să aleagă între două posibilităţi dificile şi neplăcute. Prima posibilitate era să recunoască existenţa OZN-urilor şi faptul că ele violează spaţiul aerian american, dar că armata nu ştie ce sunt şi nu poate face împotriva lor nimic, ceea ce ar fi sporit îngrijorarea populaţiei şi ar fi ridicat alte întrebări asupra felului în care îşi poate îndeplini armata îndatoririle. A doua posibilitate era dezinformarea, adică să încerce să reducă OZN-urile la iluzii, interpretări greşite ale unor fenomene naturale, confuzii cu aparate de zbor obişnuite sau chiar mistificări, pentru a linişti populaţia şi a-şi salva prestigiul. Este aproape firesc că Pentagonul a ales a doua posibilitate.

Astfel, activitatea comisiilor oficiale de investigare a fenomenului OZN, militare, coordonate de armată sau finanţate de ea, au urmărit, prin metode specifice muncii de dezinformare, minimalizarea problemei, soluţionarea unor cazuri dubioase sau interpretabile şi generalizarea lor, discreditarea observatorilor şi, în final, înmormântarea definitivă a OZN-urilor. Proiectele militare Sign (1947-1949), Grudge I (1949), Grudge II (1951-1952), Blue Book (1952-1969) au urmat, cu puţine excepţii, această strategie. De altfel, regulamentele militare AFR 200-2/1953 şi JANAP 146(B)/1951 stabileau ofiţerilor ca sarcină de serviciu reducerea la minimum a numărului neidentificatelor, păstrarea secretă a rapoartelor ce par autentice şi popularizarea doar a mistificărilor şi erorilor de interpretare, respectiv prevedeau că orice pilot militar care face public un raport OZN este pasibil de o amendă de 10000 de dolari şi pedeapsa cu închisoarea. Quod erat demonstrandum!

Rolul de gropar al OZN-urilor i-a revenit Comisiei Colorado (1966-1969), conduse de către profesorul de fizică Edward Condon, al cărei obiectiv a fost stabilit ab initio: întocmirea unui raport sceptic, care să pară obiectiv şi ştiinţific. Concluziile faimosului raport final, supranumit Raportul Condon (1969), au fost popularizate imediat în SUA şi în întreaga lume. Ele pot fi rezumate într-o singură frază: fenomenul OZN nu prezintă interes ştiinţific sau militar şi continuarea cercetărilor asupra sa nu este justificată.

Din păcate pentru autorii acestui mare program de dezinformare în mai multe etape, apariţiile ufologice fie că nu au aflat, fie că au aflat dar au refuzat să ţină cont de concluziile care le negau existenţa obiectivă. Numărul rapoartelor OZN a continuat să crească în SUA şi în toate ţările. În scurt timp, raportul Condon şi concluziile sale au făcut obiectul unor atacuri dure, care au sfârşit prin a-l pune cel puţin sub semnul îndoielii. Riscul constituirii unor alte comisii militare sau ştiinţifice a devenit deja prea mare şi nimeni nu şi l-a mai asumat. Rolul de analiză a rapoartelor şi de investigare a fenomenului a revenit exclusiv

cercetătorilor ufologi independenţi sau aparţinând unor asociaţii, organizaţii, grupuri ori centre ufologice.

Menţionăm, spre exemplificare, poziţia astronomului ufolog Hynek, care împreună cu Centrul de Studii OZN (Center for UFO Studies; CUFOS), pe care l-a condus, a fost preocupat în mod deosebit de veridicitatea rapoartelor şi de posibilitatea de a demonstra realitatea fenomenului OZN în faţa comunităţii ştiinţifice. Astfel, Hynek (1973) a introdus doi parametri pentru a caracteriza un raport OZN: indicele de probabilitate (P) şi indicele de stranietate (S), care iau valori numerice de la 1 la 10.

Indicele de probabilitate sau de credibilitate (P) exprimă probabilitatea ca un raport să fie real sau credibilitatea sa. El variază în funcţie de numărul, pregătirea, calitatea şi reputaţia observatorilor. După Hynek, în cazurile cu un singur observator se atribuie doar valori P <= 3, în timp ce cazurilor cu mai mulţi observatori independenţi, ale căror mărturii nu se contrazic, li se pot atribui valori P >= 5. De asemenea, rapoartelor de tip RV li se atribuie valori ridicate, P >= 6.

Indicele de stranietate arată în ce măsură un raport OZN conţine elemente neobişnuite, care contrazic încercările de interpretare prin fenomene sau realizări umane cunoscute. Valorile S depind mai ales de tipul raportului, crescând de la cele de tip NL la cele de tip CE III.

Hynek a definit şi un indice combinat stranietate-probabilitate (SP), format prin alăturarea valorilor numerice S şi P. Un raport cu indice SP >= 3 5 (S >= 3, P >= 5) trebuie luat în considerare cu seriozitate şi cercetat cu atenţie.

Indicele combinat SP exprimă de fapt probabilitatea ca un raport OZN să descrie o observaţie reală a unui OZN. Deoarece un indice SP=10 10 ar exprima certitudinea, care nu poate fi oferită de rapoarte individuale, Hynek exclude valorile maxime S=10 şi P=10, care rămân doar teoretice. În schimb, analiza indicelui SP pentru un număr suficient de rapoarte cu indicele SP >= 3 5 (S >= 3, P >= 5) conduce la probabilitatea ridicată ca ele să se refere la un fenomen obiectiv, ce nu poate fi explicat şi identificat pe baza cunoştinţelor de care dispunem în prezent.

De obicei, ufologii aduc în favoarea caracterului obiectiv al fenomenului OZN o serie de argumente, care corelate se doresc a reprezenta dovada decisivă mult căutată. Sunt menţionate în acest sens: numărul enorm al rapoartelor OZN, provenind de la persoane de toate vîrstele şi profesiile, din toate categoriile sociale şi răspândite în toate colţurile globului, mărturiile sub hipnoză, sub serul adevărului, cele verificate cu poligraful (detectorul de minciuni), urmele de aterizare, radiaţiile remanente, perturbaţiile magnetice, miile de imagini fotografiate sau filmate în timpul evoluţiei unui OZN, înregistrările radar asociate cu observaţii vizuale, efectele electromagnetice asupra sistemului electric al unor maşini, efectele fiziologice şi psihologice asupra observatorilor, efectele asupra animalelor, la care se adaugă şi mărturii din secolele trecute cu manifestări similare.

Oricum, a crede că sutele de mii de cazuri raportate, adesea de către observatori calificaţi, cu pregătire superioară şi o reputaţie excelentă, împreună cu toate celelalte probe, pot fi

reduse în totalitate la farse, mistificări, halucinaţii şi erori de interpretare, a considera că mii de cercetători ufologi, printre care şi oameni de ştiinţă apreciaţi, studiază, investighează, publică articole şi cărţi de peste 40 de ani despre ceva care de fapt nu există, ne pare, chiar neglijând experienţa noastră în domeniu, mai mult decât improbabil.

Argumentele ufologilor şi popularizarea lor în mass-media au determinat şi modificări sensibile ale unor poziţii oficiale în problema OZN. Astfel, în timp ce Pentagonul continuă de mult timp să păstreze tăcerea, ministrul francez al apărării a recunoscut încă din 1972 existenţa unor cazuri neidentificate, optând pentru realitatea OZN-urilor, iar Ministerul Apărării din Spania a adoptat, mai ales în anii '80, o atitudine ceva mai deschisă, recunoscând şi el existenţa unor observaţii neidentificate. O poziţie de excepţie este cea a Ministerului Apărării din Belgia, care, în anul 1991, a făcut publice rapoartele OZN ale unor piloţi militari şi a pus la dispoziţie înregistrările radar asociate cu observaţiile vizuale.

Problema a fost considerată suficient de serioasă pentru a fi adusă în faţa Organizaţiei Naţiunilor Unite. În anul 1977, micul stat Grenada a cerut oficial Adunării Generale sprijin ştiinţific internaţional pentru elucidarea misterului OZN, prin crearea unui organism internaţional de investigare sub egida ONU.

Delegaţia SUA a protestat, prezentând din nou concluziile de tristă amintire ale Raportului Condon. În cele din urmă, punctul de vedere al Grenadei a avut câştig de cauză şi în 1979 a fost creat Comitetul Consultativ OZN pe lângă ONU, format iniţial din cunoscuţii ufologi şi oameni de ştiinţă Allen Hynek, David Saunders, Claude Poher, Jacqes Vallee şi astronautul Gordon Cooper.

În pofida câtorva informări şi rapoarte de activitate, problemele ridicate nu au stârnit interesul aşteptat de ufologi. Şi poate că este firesc, dacă ne punem întrebarea: "Ce legătură există de fapt între fenomenul OZN şi ONU?".

Originea apariţiilor ufologice. Ufologii sunt convinşi definitiv de realitatea apariţiilor ufologice, care pentru ei este o problemă de mult încheiată, întrebarea care îi frământă, aproape fără excepţie, fiind "Ce sunt OZN-urile?".

Probabil că, astfel formulată, întrebarea e incompletă şi insuficientă pentru a aduce ea singură răspunsul aşteptat, deoarece în spatele său se ascund alte întrebări şi mai delicate. Oricum, în funcţie de răspunsul la această întrebare, ufologii se împart, într-o primă aproximaţie grosieră, în două categorii mari: cei care cred în ipoteza extraterestră şi cei care nu cred.

Ipoteza extraterestră clasică, denumită pitoresc de către americani "(ET) nuts and bolds", adică "piuliţe şi şuruburi (extraterestre)", susţine originea extraterestră şi caracterul tehnologic al OZN-urilor. Ea consideră OZN-urile nave spaţiale construite de civilizaţii extraterestre de pe alte planete cunoscute sau necunoscute din Sistemul Solar, din alte sisteme planetare sau chiar din alte sisteme stelare. Timp de două decenii, cvasitotalitatea ufologilor au crezut sincer în această ipoteză simplă, romantică şi naivă. La sfârşitul anilor '60, au apărut primele atacuri serioase la adresa sa, formulate de ufologi cunoscuţi, ca Vallee şi Keel, care au dezvoltat contraipoteze de tip cultural-folcloric, respectiv de tip parafizic-ultraterestru. În anii următori, ele s-au conturat tot mai mult şi lor li s-au adăugat

alte ipoteze alternative, care au ruinat încet dar sigur ipoteza extraterestră. În prezent, numărul adversarilor ipotezei extraterestre este cel puţin egal cu numărul susţinătorilor săi. Ipoteza extraterestră este, fără îndoială, una dintre cele mai puţin plauzibile. Totuşi, ea a părut la început firească şi normală, deoarece fenomenul însuşi se manifestă acum preferenţial sub această aparenţă. Au trebuit să treacă nişte ani, în care s-au adunat tot mai multe cazuri şi date aparent paradoxale, până ce câţiva ufologi au realizat farsa la care asistă şi au încercat, de obicei fără succes, să privească dincolo de măşti. Obiecţiile majore la adresa ipotezei extraterestre pot fi rezumate în următoarele elemente pe care nu le explică satisfăcător:

- numărul mult prea ridicat al rapoartelor OZN (de ordinul sutelor de mii în 45 de ani), ceea ce sugerează un număr şi mai ridicat al evoluţiilor ufologice, care contravine flagrant concepţiilor despre călătoriile cosmice şi vizitele extraterestre;

- varietatea ufonauţilor, care cuprinde peste 70 de tipuri diferite, ce sugerează un număr cel puţin egal de civilizaţii extraterestre distincte care ne-ar vizita simultan;

- caracterul dihotomic (raţional-absurd, amical-ostil, benefic-malefic) al fenomenului;

- componenta variabilă a manifestărilor;

- cazurile de abducţie;

- mutilările de animale;

- OZN-urile "moi" şi OZN-urile invizibile;

- legătura cu apariţiile folclorice;

- legătura cu apariţiile religioase, îndeosebi cu cele mariale.

Dintre ipotezele alternative, cea mai sofisticată şi elaborată este poate ipoteza sistemului de control a lui Jacques Vallee, care s-a conturat şi dezvoltat în mai multe lucrări, publicate pe parcursul a 20 de ani (1969-1988). În esenţă, Vallee consideră că manifestările ufologice sunt generate de un fenomen pluridimensional cu o componentă fizică, generat de o realitate mentală de ordin superior, care transcende cadrul spaţio-temporal cunoscut.

Acesta se comportă asemenea unui sistem de control, proiectând prin timp imagini holografice tridimensionale, cu sau fără masă, cu caracter psiho-simbolic şi într-un cadru cultural-folcloric-religios, prin care ne controlează comportamentul şi dezvoltarea. Apreciem în mod deosebit strădaniile ufologice şi lucrările captivante ale lui Vallee, dar ideea hologramelor cu sau fără masă, proiectate prin timp din exterior, prin care caută să explice de fapt consistenţa variabilă a apariţiilor ufologice şi substratul lor, ne pare cel puţin nebuloasă şi improbabilă. Ea se datorează în principal necunoaşterii suficiente a fenomenelor de condensare, a existenţei bioplasmei ca substrat, a gradului de condensare şi a mecanismelor proceselor de materializare-dematerializare.

Sistematizarea ipotezelor ufologice posibile şi imposibile este surprinzător de dificilă, deoarece ipotezele, unele confuze, incomplete sau chiar excentrice, se referă adesea la aspecte şi probleme diferite ale fenomenului OZN.

Într-un review al ipotezelor explicative pentru fenomenele aeriene neidentificate, Haines (1987) identifică 9 grupe, cu un total de 91 de ipoteze:

A. obiecte create de om (11 ipoteze);

B. evenimente luminoase sau reflexe produse de o activitate umană (6);

C. experienţe perceptuale, psihologice sau sociale de origine umană (8);

D. cauze intrapersonale (10);

E. fenomene naturale cunoscute (14);

F. fenomene naturale nedemonstrate (5);

G. origine extraterestră (29), din care: din motive psihice (6), neutre (19), negative (4);

H. concepte diverse (8).

Această trecere în revistă include şi ipotezele care identifică OZN-urile, reducându-le la fenomene naturale, realizări tehnice umane, etc. Pe de altă parte, prin origine extraterestră Haines nu înţelege doar civilizaţiile biologice, ce s-ar fi dezvoltat undeva pe alte planete din Universul nostru, ci tot ceea ce nu ar aparţine civilizaţiei noastre (de ex. fiinţe din universuri paralele, din alte dimensiuni, entităţi nebiologice din alte planuri, chiar civilizaţii terestre subacvatice sau subpământene, etc.).

Considerăm că o încercare de sistematizare a ipotezelor ufologice explicative trebuie să urmărească cel puţin trei probleme distincte:

i) caracterul manifestărilor: inexistent, subiectiv, obiectiv;

ii) natura manifestărilor: fictivă, halucinatorie, fizică, biologică, tehnologică, paranormală;

iii) originea manifestărilor: naturală, umană, neumană (extraterestră, alt tip de civilizaţie, sistem superior), combinată.

Practic, nu sunt posibile toate combinaţiile, ci doar anumite combinaţii, care conduc la 11 grupe de ipoteze:

Grupa de ipoteze

Caracterul	Natura	Originea
1. inexistent	fictivă	umană
2. subiectiv	halucinatorie	umană

3. subiectiv	halucinatorie	neumană
4. obiectiv	fizică	naturală
5. obiectiv	biologică	naturală
6. obiectiv	tehnologică	umană
7. obiectiv	tehnologică	extraterestră
8. obiectiv	tehnologică	alt tip de civilizaţie
9. obiectiv	paranormală	umană
10. obiectiv	paranormală	sistem superior
11. obiectiv	paranormală	combinată

Vom comenta pe scurt caracteristicile acestor grupe de ipoteze.

Grupa 1 consideră că rapoartele OZN pot fi explicate prin mistificări ale unor persoane de rea credinţă, exaltate sau dezechilibrate şi, mai ales, printr-o diversiune premeditată a unor servicii secrete, societăţi secrete, etc., în scopul manipulării sociale, de exemplu ipoteza "conspiraţiei marţiene" discutată de numeroşi autori.

Grupa 2 explică manifestările ufologice prin imagini ESP (pseudo)halucinatorii, proiectate de inconştientul subiectului, de alte persoane sau grupuri de persoane. Cea mai cunoscută este ipoteza inconştientului colectiv (Jung, 1959), care reduce OZN-urile la imagini arhetipale din inconştientul colectiv.

Grupa 3 presupune că cineva din exterior s-ar juca cu minţile noastre, proiectând imagini mentale pe care le confundăm cu imagini reale. Mai mulţi autori au dezvoltat ipoteze în această direcţie, de exemplu ipoteza interacţiunii psihologice (Keel, 1970; Rogo, 1980).

Deoarece am recunoscut caracterul obiectiv al apariţiilor ufologice, ipotezele din grupele 1-3 pot fi luate în considerare cel mult în cazul unor rapoarte individuale, dar şi nu în aprecierea rapoartelor în totalitate sau a fenomenului în sine.

Grupa 4 consideră că rapoartele OZN sunt doar interpretări eronate ale unor fenomene naturale. Cele mai cunoscute sunt ipotezele astronomice (confuzii cu planete, stele, meteoriţi), ipotezele meteorologice (confuzii cu sori falşi, nori lenticulari, miraje produse de inversiuni de temperatură şi/sau modificări de presiune, vezi mai ales Menzel, 1960), ipoteza plasmoizilor (Klaas, 1966).

Grupa 5 identifică OZN-urile cu fiinţe "biologice" cunoscute sau imaginare, de exemplu ipoteza "meduzelor atmosferice" (Bessor, 1947), ipoteza făpturilor biologice eterice

"critters" (Constable, 1958), ipoteza roiurilor de insecte luminiscente (Callahan, Mankin, 1978).

Grupa 6 reduce rapoartele OZN la observaţii de realizări tehnologice umane interpretate eronat (baloane meteorologice, avioane, elicoptere, dirijabile, sateliţi, resturi de rachete orbitale sau de sateliţi, prototipuri de noi vehicule aeriene, arme secrete, etc.).

Întrucât am admis că apariţiile ufologice sunt un fenomen distinct, care nu poate fi redus la fenomene naturale sau la realizări de origine umană, ipotezele 4-6 pot fi luate în considerare numai în cazul unor rapoarte izolate.

Grupa 7 cuprinde doar faimoasa ipoteză extraterestră clasică, în variante care diferă prin locul de origine şi scopul "vizitatorilor" noştri.

Grupa 8 reuneşte ipoteze care consideră că OZN-urile sunt realizări tehnologice ale unor civilizaţii ce nu îşi au originea pe alte planete din Universul nostru, ci într-un univers paralel sau într-un univers hiperdimensional ori interdimensional (Downing; Keel, 1970; Wilson, 1974; Le Poer Trench, 1980), vezi şi ipoteza sistemului de control (Vallee, 1969-1988).

O variantă distinctă atribuie OZN-urile unor supercivilizaţii terestre subpământene (Bernard, 1964; Le Poer Trench, 1975; Stringfield, 1988) sau subacvatice (Sanderson, 1974).

În grupele 6-8 poate fi inclusă şi ipoteza călătorilor temporali (temponauţi), ce consideră OZN-urile produse tehnologice ale unor oameni din viitor sau ale unor civilizaţii extraterestre ori de alt tip, care călătoresc în timp (vezi Binder, 1967, etc.).

Grupa 9 consideră că OZN-urile ar fi materializări produse de subiecţi sau grupuri de subiecţi şi, mai ales, de inconştientul colectiv al unei mari colectivităţi sau al întregii omeniri (Clark, Coleman, 1975), similare cu formele-gând sau tulpas din literatura esoterică (Bearden, 1977) sau chiar proiecţii ale unui psihism colectiv (Rogo, 1970), asemănătoare cu manifestările Poltergeist (Herbert, 1967).

Grupa 10 reuneşte ipoteze aparent foarte distincte, care consideră, mai mult sau mai puţin explicit, că OZN-urile sunt apariţii ce pot fi asociate cu entităţi sau cu altceva greu de definit din planuri sau sisteme de ordin superior, de exemplu ipoteza magoniană, care identifică ufonauţii cu elementalii (Vallee, 1969), ipoteza djiniilor (Creighton, 1983), ipoteza Mothman (Keel, 1970), ipoteza vaselor eterice (Layac, 1947; Vorihlon, 1979), ipoteza vaselor sau corpurilor astrale (Williamson, 1973; Fischer, 1976).

În fine, grupa 11 consideră că apariţiile ufologice sunt sisteme paranormale, generate de interacţiunea dintre un sistem superior sau o realitate de ordin superior şi inconştientul uman. Aici se încadrează ipoteza oglinzilor interioare din exterior (Pătruţ, 1978), care abordează aspectele mai mult sau mai puţin exotice ale manifestărilor din perspectiva modelului continuumului material.

Am menţionat legătura profundă dintre apariţiile ufologice, folclorice şi mariale, care reprezintă doar cazuri particulare ale apariţiilor şi deci ale manifestărilor bioplasmatice. Astfel, prezentarea ipotezei oglinzilor interioare din exterior va relua anumite elemente care au fost deja menţionate în paragraful 18.2.3.

Considerăm că la baza apariţiilor ufologice se află elemente informaţional-energetice din realitatea informaţional-energetică, chemate la manifestare temporară în realitatea fizică prin întrunirea unor factori asociativi, oferiţi de interacţiuni dinamice cu elemente din inconştientul unor persoane, grupuri de persoane sau al unei mari colectivităţi. Elemente informaţional-energetice, înveşmântate în elemente din inconştientul personal şi colectiv, în simboluri, arhetipuri şi bioprograme, se concretizează în realitatea fizică sub aparenţa apariţiilor ufologice.

Manifestările ufologice ne apar mai mult ca oglinzi cu cadru exterior, dar în care se răsfrâng imagini interioare ce reflectă, mai mult sau mai puţin distorsionat, dorinţele, credinţele, năzuinţele, traumele, visele sau coşmarurile noastre şi, sub masca ufonauţilor, chiar propriile noastre chipuri. Aşa cum OZN-urile nu sunt navele extraterestre aşteptate şi nici măcar realizări tehnologice, ci doar materializări în veşminte amăgitoare, ufonauţii nu sunt nici ei extratereştrii mesianici şi nici măcar entităţi conştiente, ci doar artefacte, un fel de manechine animate care nu îşi realizează propria condiţie şi se comportă potrivit unor scenarii extrase chiar din minţile noastre.

Elementele informaţional-energetice sunt responsabile probabil de componenta constantă a manifestărilor iar inconştientul personal şi colectiv de componenta variabilă. Dar, o diferenţiere netă a componentelor şi mai ales a influenţelor este poate imposibilă. Faptul că nu putem surprinde cadrul exterior pur, ci doar alterat major şi înveşmântat în elemente din conştiinţa umană iar şansele de a pătrunde în intimitatea sa par minime, chiar şi într-un viitor îndepărtat, constituie faptul cel mai descurajant pentru cercetarea ufologică.

Mecanismul de producere a apariţiilor ufologice. Apariţiile ufologice sunt sisteme paranormale condensate din bioplasma în stare liberă din mediul ambiant. Ele urmează un mecanism bioplasmatic de condensare reversibil, cu o secvenţă de tipul:

bioplasmă (în stare liberă) se transformă prin structurare în apariţie ufologică (din bioplasmă) se transformă în (NS scade) apariţie ufologică (parţial sau integral din substanţă) se transformă în (NS creşte) apariţie ufologică (din bioplasmă) se transformă prin destructurare în bioplasmă (în stare liberă),

cu menţiunea că etapele intermediare, care implică variaţia numărului de subtilitate, nu sunt obligatorii. Apariţiile ufologice "tari", "moi" şi invizibile se explică prin jocul gradului de condensare şi al numărului de subtilitate, vezi pentru detalii mecanismul manifestărilor bioplasmatice,paragraful 18.2.3.

Anumite rapoarte, de exemplu cele care menţionează controversatele fragmente de OZN-uri sau şi mai controversatele discuri prăbuşite cu ocupanţi morţi în interior, care oricum reprezintă doar măşti şi manechine, în aşa-numite cazuri de tip prăbuşire/recuperare (UFO Crash/Retrievals; C/R), studiate cu autoritate de Stringfield, sugerează că uneori este posibil şi un mecanism bioplasmatic de condensare ireversibil, cu o secvenţă de tipul:

bioplasmă (în stare liberă) se transformă prin structurare în apariţie ufologică (din bioplasmă) se transformă în (NS scade) apariţie ufologică (din substanţă).

18.2.4.6. INFESTAREA LOCALĂ ACTIVĂ (ILA)

Am propus denumirea de infestare activă pentru fenomenele exotice spontane recurente, preponderent fizice.

În funcţie de asocierea manifestărilor cu anumite persoane sau locuri, se diferenţiază:

- infestarea personală activă (IPA);

- infestarea locală activă (ILA).

În IPA, denumită frecvent Poltergeist, manifestările sunt asociate cu o persoană infestată, predominând fenomenele de tip PK recurente. Datorită manifestărilor definitorii, am prezentat IPA în cadrul fenomenelor bioenergetice, vezi paragraful 10.2.5.3 (vol. 1).

În ILA, manifestările sunt asociate cu un loc infestat şi se produc exclusiv în acel loc, cu rare excepţii asupra cărora vom reveni. Manifestările cele mai reprezentative sunt apariţiile recurente, ceea ce recomandă abordarea ILA în cadrul fenomenelor de condensare.

În literatura de specialitate se foloseşte frecvent termenul de bântuire (haunting, Spuk, hantise). Denumirea medievală de Poltergeist este rezervată de obicei pentru IPA şi mai rar pentru ILA; ea mai este folosită în sens restrictiv pentru manifestările de vandalism ce însoţesc uneori şi ILA. Denumirea modernă de psihokinezie spontană recurentă (recurrent spontaneous psychokinesis; RSPK), propusă de Roii şi adoptată de Rhine, care doreşte să acopere în totalitate fenomenele de infestare, este folosită mai mult pentru IPA şi mai puţin pentru ILA.

Fenomenologia în ILA. Istoria fenomenelor de infestare se pierde probabil în negura filogenezei, fiind asociată cu jocul inexorabil al vieţii şi morţii. După Lang, primele locuinţe bântuite au apărut de când omul şi-a ridicat un acoperiş deasupra capului. Numeroase mărturii antice, medievale sau moderne se referă la case şi castele bântuite, la mănăstiri şi palate infestate sau la alte locuri în care se petrec fenomene terifiante. Dezvoltarea civilizaţiei nu a adus cu sine reducerea sau chiar dispariţia cazurilor de infestare, aşteptată de cei care le considerau simple povestiri ancorate în credinţele şi tradiţiile locale.

Prima relatare in extenso a unui caz ILA îi aparţine lui Pliniu cel Tânăr, cunoscut om politic şi scriitor roman, care se referă la o casă infestată din Atena în secolul 1:

O casă mare şi frumoasă din Atena avea proasta reputaţie că este bântuită. Se vorbea că noaptea pot fi auzite zgomote ciudate, făcute de lanţuri metalice; sunetele se auzeau tot mai aproape, până ce apărea fantoma unui bătrân sărac, descărnat, bărbos şi cu părul lung, care îşi agita lanţurile de la mâini şi de la picioare. Rând pe rând, locatarii care nu se puteau odihni din cauza acestor manifestări, ce se repetau aproape noapte de noapte, au părăsit

casa. Proprietarul casei a anunţat că o închiriază sau o vinde la un preţ scăzut, fără a găsi însă amatori. Într-o zi, filozoful Atenodor a sosit la Atena şi a închiriat casa infestată, după ce a aflat povestea sa. În prima seară şi-a concediat servitorii, cerând să rămână singur şi s-a aşezat la masă pentru a scrie. După miezul nopţii, Atenodor a auzit distinct zgomot de lanţuri, din ce în ce mai aproape, până ce a ajuns în faţa uşii şi a pătruns în încăpere.Ridicând privirea, a văzut fantoma care îi fusese descrisă. Apariţia, ce se afla chiar în faţa sa, i-a făcut semn cu mâna. Atenodor i-a răspuns cu un semn ce însemna răbdare şi a continuat să scrie. Dar, fantoma a început să îşi agite lanţurile deasupra capului, până ce filosoful i-a dat atenţie şi atunci i-a făcut din nou semn să o urmeze. Împiedicată de lanţuri, fantoma a înaintat foarte încet până ce a ajuns în atrium, curtea interioară a casei, unde a dispărut brusc.

Atenodor a marcat locul respectiv cu iarbă şi frunze. A doua zi, Atenodor a cerut autorităţilor să sape în atrium, în locul în care a dispărut fantoma. Aici s-a găsit un schelet legat cu lanţuri. După ce osemintele au fost îngropate conform tradiţiei, fantoma nu a mai fost văzută sau auzită niciodată.

Din punctul de vedere al observatorului, ILA reuneşte mai multe experienţe de tip auditiv, vizual, tactil şi olfactiv. După unii autori, experimentele auditive sunt cele mai frecvente, de la zgomote de paşi, foşnete, scârţâituri, ciocănituri sau lovituri în pereţi şi în mobilă, pocnituri violente ale parchetului, zornăit de monede la gemete, strigăte, hohote de râs sau de plâns, voci izolate, dialoguri şi chiar cântece vechi. Aceste experienţe auditive se pot datora unor manifestări sonore (acustice) paranormale, îndeosebi atunci când nu sunt asociate cu o apariţie. Dar, cele mai reprezentative sunt experienţele vizuale în care este observată o apariţie recurentă, mai mult sau mai puţin consistentă, sinonimă cu apariţiile continue din clasificarea lui Tyrrel, vezi paragraful 18.2.2. Apariţia recurentă este denumită tradiţional stafie sau fantomă (ghost, Fantome, phantome). Apariţia reproduce, de obicei, o persoană decedată, a cărei existenţă a fost într-un fel asociată cu locul infestat printr-un eveniment dramatic, adesea fatal. Din cele 374 de cazuri studiate de Bozzano, 304 cazuri (81%) au fost asociate astfel, în timp ce pentru celelalte cazuri datele erau insuficiente pentru o concluzie clară. Din cele 304 cazuri cu legătură între originalul reprodus de apariţie şi locul infestat, în 180 de cazuri originalul a murit într-un eveniment tragic în acel loc, în 27 de cazuri s-au găsit resturi umane zidite sau îngropate în perimetrul casei, în 71 de cazuri originalul a murit în acel loc de moarte naturală iar în 26 de cazuri originalul, deşi a murit altundeva, a petrecut mult timp în locul respectiv. Apariţiile recurente nu sunt însă cu necesitate de tip uman; în unele cazuri, e drept mai rare, ele reproduc animale, caleşti trase de cai, autovehicule, etc. Unele experienţe vizuale menţionează şi deplasarea paranormală de obiecte în încăperi. Experienţele tactile se referă la contacte fizice uşoare sau brutale cu o apariţie sau, mai ales, cu ceva nevăzut, respectiv la curenţi de aer, un aşa-numit suflu rece, resimţit adesea în timpul observaţilor vizuale şi/sau auditive. Experienţele olfactive constau în mirosuri caracteristice, legate de evenimentul dramatic evocat.

Prezenţa celor patru tipuri de experienţe nu este obligatorie; de obicei, o observaţie vizuală sau auditivă recurentă este suficientă pentru a defini un caz ILA. Pentru adepţii ipotezei subiective în ILA, experienţele menţionate sunt considerate halucinaţii, induse exclusiv de

fenomene bioinformaţionale de tip ESP. Susţinătorii ipotezei obiective în ILA, la care ne raliem, consideră că experienţele percepute de observatori se datorează unor fenomene de condensare (apariţii, rar aporturi şi asporturi), respectiv unor fenomene bioenergetice (PK propriu-zisă cu telekinezie şi levitare, rapuri, sunete paranormale).Sediul manifestărilor, adică locul infestat, este frecvent o casă; cele mai celebre sunt vechile castele, îndeosebi cele scoţiene. Fiecare castel care se respectă are fantoma sau fantomele sale. Această observaţie nu trebuie considerată întotdeauna anecdotică, deoarece castelele medievale sunt vestite pentru tragediile care s-au consumat de-a lungul secolelor între pereţii lor, oferind un teren favorabil pentru infestare.

Cel mai cunoscut loc infestat este poate castelul scoţian Glamis, sediul familiei Bowes-Lyon, cu titlul de conte de Strathmore, din care provine şi actuala regină a Angliei. Aici, potrivit tradiţiei, ar exista mai multe fantome: o Lady Glamis din secolul al 16-lea, numită şi Doamna gri, un conte strămoş, un băieţel negru şi înfricoşătorul Horror din Glamis, al cărui secret este comunicat doar membrilor familiei la împlinirea vîrstei de 21 de ani.

Pentru mai multă credibilitate, manifestările trebuie să fie observate de cât mai multe persoane, în momente de timp diferite. Uneori, observatorii sunt urmaşii originalului reprodus de apariţia recurentă, locuind în aceeaşi casă pe care au moştenit-o. Alteori însă, observatorii nu au nici o legătură cu originalul, care le este complet necunoscut.

Estomparea în timp a manifestărilor vizibile, în esenţă apariţii recurente, pare mai rapidă. Ele devin tot mai puţin consistente, până ce dispar definitiv, rămânând doar manifestările sonore, care se atenuează ceva mai lent. Unele infestări însă se obiectivează de la început exclusiv prin manifestări sonore.

Referindu-se la cercetarea ILA, Rogo identifică trei tehnici de investigare: descriptivă, experimentală şi de detecţie.

Tehnica descriptivă urmăreşte relatările şi rapoartele observatorilor direcţi ai manifestărilor. Imediat după înfiinţare (1882), SPR a început să culeagă, să sistematizeze şi să analizeze relatările martorilor despre evenimente din casele considerate bântuite. Rezultatele obţinute au fost mai mult decât încurajatoare.

Unul dintre cazurile cele mai remarcabile studiate de SPR este cel al femeii înalte în negru, publicat în anul 1892:

Timp de peste şapte ani, casa familiei Despard din Cheltenham (Anglia) a fost bântuită de o femeie înaltă în negru, confundată adesea cu un oaspete de către musafirii neavizaţi. Apariţia părea foarte consistentă, asemenea unui om normal, şi ţinea întotdeauna o batistă peste partea inferioară a feţei. Uneori, intra într-o încăpere şi stătea câteva minute ori se plimba prin casă şi urca sau cobora scările interioare. Adesea, se auzeau sunete ciudate dintr-o parte a casei în care nu putea fi găsit nimeni: zgomote de paşi ce urcă şi coboară la etajul al doilea, lovituri în uşi sau zgomote de clanţe care se deschid. Uneori, femeia înaltă în negru era văzută simultan de mai multe persoane, alteori însă era observată doar de unul dintre cei prezenţi. Ea a fost văzută frecvent şi de servitorii casei. La început, aceştia se speriau, dar, în scurt timp, se obişnuiau cu sunetele ciudate şi cu apariţiile sale. Rosina Despard a legat fire subţiri de aţă la diferite înălţimi peste treptele scării pe care se auzeau

mereu paşi coborând. Dar, firele nu s-au rupt niciodată atunci când paşii nevăzuţi coborau scările. În două rânduri, Rosina a văzut chiar apariţia trecând printre fire, care au rămas intacte. Alteori, ea a urmărit-o pe femeia înaltă în negru până în colţul său preferat în care dispărea, fără a reuşi vreodată să o atingă.

Membrii SPR care au anchetat în detaliu cazul, apreciau, în anul 1892, că numărul ridicat al mărturiilor şi calitatea observatorilor fac puţin probabilă ipoteza unei fraude.

Într-un comentariu ulterior, din anul 1944, sunt menţionate şi alte relatări în favoarea autenticităţii cazului. Astfel, o persoană, care nu aparţinea familiei Despard, a relatat că în copilărie a văzut-o de câteva ori pe femeia înaltă în negru, mereu cu batista la gură, de parcă şi-ar fi acoperit un ţipăt. Astfel, o dată a văzut-o plimbându-se în grădina familiei Despard iar altă dată în salonul casei, unde cei prezenţi şi-au unit mâinile, formând un cerc în jurul său, din care ea a ieşit prin mâinile a două persoane şi a dispărut imediat.

Femeia albă (Die weisse Frau) este un personaj cunoscut al tradiţiei populare germane, ale cărei apariţii sunt corelate cu evenimente semnificative.

De multe secole, din castelele medievale germane răzbat mărturii despre apariţii ale femeii albe, care ia chipul unei foste locatare a castelului, adesea o strămoaşă a proprietarilor actuali. Femeia albă din castelul burgund Bernstein este un exemplu în acest sens:

Potrivit unor relatări care merită atenţie, în castelul Bernstein (fost Barenstein) au fost observate, de peste 400 de ani, numeroase apariţii ale femeii albe, îndeosebi în perioade de tulburări, nelinişti sociale sau războaie. Se crede că femeia albă o reprezintă pe Giovanna Frescobaldi, o frumoasă florentină care, în anul 1485, s-a măritat cu stăpânul castelului, Lorenz von Ujlak. Potrivit documentelor vremii, căsnicia s-a desfăcut în scurt timp din cauza soţiei, şi se crede că soţul s-a răzbunat, zidind-o într-o încăpere a castelului, unde a pierit de foame. În anul 1913, o fotografie realizată în castel a surprins silueta aproape transparentă a femeii albe. După unele mărturii, femeia albă din castelul Bernstein a fost observată ultima oară după anul 1950.

În tehnica experimentală, la locul infestat este adus un subiect senzitiv, ale cărui impresii sunt, chiar în momentele inactive fără manifestări evidente, apropiate de cele ale observatorilor din momentele active cu manifestări.

Această tehnică, folosită în trecut şi redescoperită în prezent, susţine ipoteza impregnării în ILA.

Tehnica de detecţie, cunoscută şi ea de multă vreme, are la bază faptul că anumite animale sunt mult mai sensibile la locuri infestate decât omul comun şi au reacţii specifice de teamă, chiar şi în perioade aparent inactive.

Apariţiile recurente observate în ILA au, în general, proprietăţile cunoscute ale apariţiilor, aşa-zise materiale (fizice) şi semimateriale (nefizice).

De obicei, cu creşterea intervalului de timp scurs de la evenimentul ce a determinat infestarea, intensitatea manifestărilor scade, apariţiile sunt tot mai puţin consistente, cu

grad de condensare tot mai redus, până ce devin probabil invizibile (dar încă fotografiabile) şi, în final, dispar definitiv. Uneori, apariţiile sunt însoţite de lumini stranii sau se luminează singure.

O caracteristică specifică şi definitorie a apariţiilor recurente este caracterul lor automat. Spre deosebire de celelalte tipuri şi subtipuri, apariţiile recurente par mai mult marionete ce execută un program fix, cu una sau mai multe secvenţe, ignorând orice prezenţă în apropierea lor. Îmbrăcate în haine din perioada în care a trăit originalul, ele se deplasează printr-un fel de mişcări rituale simple iar programul lor oferă adesea informaţii despre originalul reprodus, mai ales legate de moartea sa. Evoluţia apariţiilor recurente, care trec ca somnambulii, mimând mereu aceleaşi gesturi, fără a acorda atenţie observatorilor, conduce la ideea unor înregistrări derulate. Doar într-un număr strict limitat de cazuri, observatorii menţionează că apariţia recurentă nu a avut caracter automat, a reacţionat normal la prezenţele din jur şi a rostit chiar câteva cuvinte.

Prin definiţie, ILA are un caracter local. Dar, asocierea manifestărilor cu un loc anumit nu este întotdeauna foarte evidentă. Astfel de cazuri, care pun sub semnul întrebării ipoteza impregnării locale, necesită o analiză atentă.

Se vorbeşte despre apariţii recurente asociate cu o anumită familie.

Femeia albă a familiei von Hohenzollern este un caz interesant:

O serie de relatări menţionează o femeie albă ca fantomă a familiei von Hohenzollern. Se crede că ea reprezintă pe o strămoaşă, contesa Agnes von Orlamiinde. Prima apariţie a fost văzută în anul 1486, în castelul de la Bayreuth. Ulterior, s-au observat numeroase apariţii ale aceleiaşi femei albe nu numai la Bayreuth, ci şi în alte castele ale familiei, cum sunt cele de la Berlin şi Ansbach. Potrivit tradiţiei, apariţia femeii albe anunţă un eveniment apropiat, adesea un deces în familie. Ultimele sale apariţii datează din secolul nostru.

Considerăm că infestarea nu afectează doar un anumit loc, ci şi structurile şi obiectele aflate în acel loc. Este posibil ca obiecte impregnate să circule de la o casă la alta, adesea în familie, purtând cu ele o apariţie potenţială, care poate deveni astfel manifestă în mai multe locuri.

Un caz relativ recent, care s-a bucurat de multă publicitate, vine în sprijinul afirmaţiei precedente. Este vorba despre fantomele zborului 401:

La 29.12.1972, zborul 401 s-a întrerupt brusc, prin prăbuşirea unui avion Lockheed TriStar al companiei americane Eastern Lines, lângă Everglades, în Florida. Din cei 176 pasageri şi membri ai echipajului, 99 şi-au pierdut viaţa în acest accident, printre care şi pilotul Bob Loft şi inginerul mecanic Don Repo. Din epava avionului au fost recuperate anumite piese, folosite ulterior pe alte avioane Lockheed TriStar. Pe avioane echipate cu piese recuperate din epava zborului 401, s-au observat de peste 20 de ori apariţii cu chipul pilotului şi inginerului mecanic dispăruţi în accident.

Apariţiile, observate uneori simultan de mai multe persoane a căror probitate nu poate fi pusă la îndoială, păreau atât de realiste, încât erau confundate cu membri ai echipajului.

Doar atunci când erau interpelate, refuzau să răspundă şi dispăreau instantaneu. Apariţiile au fost identificate de către membrii echipajelor, care i-au cunoscut pe cei doi defuncţi. De câteva ori, apariţiile au fost observate în momente mai dificile din punct de vedere tehnic, avertizând parcă asupra unui pericol potenţial pentru securitatea zborului.

Impregnarea şi caracterul obiectiv al manifestărilor în ILA. Caracterul obiectiv sau nu al manifestărilor ILA, îndeosebi al apariţiilor recurente, a condus la controverse între susţinătorii ipotezelor subiectivă şi obiectivă, similare cu cele din jurul apariţiilor în general. În plus, în cazul ILA, se conturează ipoteza impregnării, admisă în prezent de majoritatea cercetătorilor.

Ideea impregnării a fost lansată de Buchanan (1849) şi dezvoltată de fraţii W. şi E. Denton (1863), care au postulat impregnarea psihică a materiei cu un fluid uman, pe considerente emoţionale. În esenţă, susţinătorii ipotezei se referă la înregistrări psiho-fizice de imagini senzoriale, care pot fi ulterior activate şi descifrate de alte persoane, aflate în anumite stări afective. Ipoteza impregnării, formulată iniţial pentru explicarea unui fenomen bioinformaţional ca psihometria, a fost adoptată şi de mulţi cercetători care au studiat ILA.

Podmore (1890) consideră manifestările ILA fenomene exclusiv halucinatorii, fără existenţă obiectivă. Fenomenele ar fi generate de telepatie inter vivos, fiind produse de persoane care locuiesc, au locuit sau cunosc bine casa respectivă şi se gândesc din când în când cu emoţie la evenimentele dramatice petrecute acolo.

Myers (1890) îl contrazice pe Podmore, arătând că în telepatia inter vivos se transmite imaginea fantomă a emiţătorului şi nu a unei terţe persoane. El critică şi teoria lui Gurney, care explică apariţiile celor morţi, inclusiv cele din infestări, prin telepatie ante mortem. Admiţând supravieţuirea, Myers le consideră experienţe subiective induse de telepatie post-mortem.

Bozzano (1920) sintetizează ideile lui Myers, susţinând continuitatea între telepatia inter vivos şi telepatia post-mortem, prin care admite supravieţuirea şi posibilitatea unor acţiuni post-mortem din lumea de dincolo (Pau-dela). El defineşte două tipuri de infestări: telepatice subiective şi mediale obiective.

Eleanor Sidgwick (1923) preia din psihometrie ipoteza impregnării, considerând că nu doar un obiect, ci şi o întreagă casă poate fi impregnată cu gândurile, emoţiile şi acţiunile foştilor săi proprietari. Un subiect dotat ar putea recepţiona direct de la casă aceste impresii, retrăind mental emoţii şi acţiuni din trecut. Dar, teoria lui E. Sidgwick nu explică de ce majoritatea rapoartelor despre case infestate provin de la persoane comune, fără reuşite în psihometrie. Acest punct nevralgic al teoriei se datorează faptului că E. Sidgwick consideră ILA doar un fenomen mental subiectiv, asemenea psihometriei.

H. Price (1939) formulează o teorie a telepatiei amânate. El a postulat existenţa unui eter psihic ce umple întreg spaţiul, ca o punte între psihic şi materie. În anumite condiţii, în eterul psihic s-ar impregna pentru ani gânduri şi scene, ceea ce aminteşte de clişeele astrale sau cronicile Akaşa din teoriile esoterice orientale, reluate ulterior de teosofie. Decesele violente, accidentele, tragediile ar crea condiţii favorabile psihic pentru impregnare. Într-o casă ce a cunoscut astfel de evenimente, persoanele sensibile ar

contacta telepatic gânduri şi emoţii impregnate în eterul psihic, pe care le percep ca apariţii, zgomote fantomă, etc. Asemenea celorlalte teorii bazate pe ipoteza subiectivă, teoria lui Price nu explică unele probe obiective din manifestări, de exemplu urme de paşi sau obiecte deplasate.

Roll (1964) consideră că fiecare sistem viu sau neviu are un câmp PSI propriu. După Roll, în infestare se contactează şi se citesc impresiile unei case direct din câmpul său PSI.

Rogo (1970) continuă teoria complexă a lui Hart despre apariţiile celor vii, muribunzi sau morţi, vezi paragraful 18.2.2, şi analizează în mod particular apariţiile recurente din ILA. Rogo le consideră manifestări concrete obiective, produse de manifestarea a ceva ce părăseşte corpul în timpul morţii şi, uneori, temporar, chiar şi în timpul vieţii. Această entitate ce supravieţuieşte ar fi de fapt un ansamblu de amprente de personalităţi, care se disipează în timp într-o conştiinţă de câmp. În urma unui eveniment tragic, urmele de personalitate pot fi reunite într-un câmp apariţional, strâns legate între ele şi de locul asociat. În intervalul de timp până la dispariţie, ele s-ar manifesta periodic, ca entităţi conştiente sau semiconştiente înregistrate în eterul psihic sau în câmpul PSI al acelui loc.

Lethbridge (1961) distinge două forme de manifestări ale infestării locale (haunting), pe care le denumeşte stafie (ghost) şi ghoul (ghoul; denumirea tradiţională a unui demon). Stafia generează impresii senzoriale (vizuale, auditive, etc.), în timp ce ghoul-ul e mai degrabă ceva neplăcut, ce determină stări negative, de la disconfort la anxietate şi de la depresie la oroare. După Lethbridge, toate structurile dispun de câmpuri de forţă ce pot înmagazina emoţii iar câmpurile de forţă ale curenţilor de apă subterani, ce ar dispune de o componentă electrică, sunt în mod particular favorabile pentru astfel de înregistrări. Lethbridge (1963) stabileşte o legătură directă între infestarea locală (haunting), infestarea personală (Poltergeist), radiestezie (dowsing) şi controversatele linii de forţă ale unor ipotetice câmpuri energetice telurice (leys, ley lines), postulate de Watkins (1922). Potrivit unor autori, ca Watkins, Jenkins, Lethbridge sau Wilson, aceste linii şi mai ales punctele lor de intersecţie ar avea o importanţă deosebită în istoria vechilor culturi, reprezentând sediul unor monumente megalitice, dar şi al unor fenomene paranormale. Totuşi, Lethbridge înclină să explice manifestările din ILA prin ESP, reducându-le astfel la fenomene subiective.

Cel mai consecvent critic al ipotezei subiective rămâne acelaşi Sudre (1956), care susţine categoric că marea majoritate a infestărilor sunt fenomene obiective. El consideră că partea vizuală a experienţelor reprezintă teleplastii spontane, deci materializări provocate întotdeauna de un subiect viu, influenţat de un cadru local. După Sudre, acest cadru local nu se datorează cu necesitate unei impregnări în momentul evenimentului dramatic, ci poate fi creat progresiv în timp, de persoane care cunosc evenimentul respectiv şi îşi imaginează o secvenţă, transpusă din când în când în realitate de ei înşişi sau de alte persoane. Astfel, legenda devine în timp tot mai consistentă, ataşându-se de locul evocator. Dacă această ultimă presupunere a lui Sudre ar fi corectă, cu trecerea timpului locul evocator ar deveni tot mai infestat iar manifestările tot mai intense. În realitate, se constată atenuarea manifestărilor în timp, ceea ce sugerează că impregnarea se face într-un moment apropiat de evenimentul dramatic.

În modelul continuumului material, impregnarea sau aderenţa este o proprietate caracteristică a energiilor transfizice din subdomeniul bioplasmatic al realităţii fizice, vezi paragraful 2.2. (vol. 1). Considerăm că manifestările din ILA au la bază impregnarea locurilor, structurilor şi obiectelor, asociate direct cu evenimente cu încărcătură emoţională pronunţată sau, cel puţin, cu prezenţa prelungită a celor implicaţi în astfel de evenimente. Impregnarea s-ar datora unui fond energetic transfizic aderent, pe care este grefată o componentă informaţională codificată. Fondul energetic aderent ar trece periodic din stări potenţiale în stări manifeste, în condiţiile întrunirii unor factori asociativi, în timp ce componenta informaţională defineşte probabil caracterul şi detaliile manifestărilor. Susţinem cu convingere caracterul obiectiv al manifestărilor în ILA, ce traduc temporar în forme, lumini, sunete şi mirosuri, elemente informaţionale codificate pe un suport energetic transfizic, chemate la manifestare prin asociativitate.

Originea manifestărilor în ILA. Susţinătorii animişti sau spiritişti ai ipotezei ESP halucinatorie, care nu admit impregnarea, consideră că manifestările subiective din ILA implică un cuplu emiţător viu-receptor viu (în variantele telepatie inter vivos şi telepatie ante mortem), emiţător defunct-receptor viu (în varianta telepatie post-mortem) sau, mai rar, un singur subiect (în varianta clarviziune retrocognitivă). Dar, teoriile ce nu iau în considerare impregnarea nu explică unele caracteristici ale manifestărilor şi nu sunt viabile.

Teoriile care admit impregnarea presupun existenţa a cel puţin doi subiecţi: unul care impregnează în momentul morţii, survenite adesea dramatic, şi altul care, peste timp, fie retrăieşte subiectiv secvenţa impregnată (în ipoteza subiectivă), fie o concretizează în manifestări obiective (în ipoteza obiectivă). Caracterul frecvent automat şi conţinutul relativ constant al manifestărilor, în momente de timp diferite şi cu observatori diferiţi, sugerează că autorul principal al manifestărilor este chiar subiectul ce impregnează locul, structurile şi obiectele într-un moment dramatic şi fatal.

Şi noi atribuim un rol central subiectului ce determină impregnarea, fără a neglija însă pe cei care ulterior activează inconştient înregistrarea impregnată.

Mecanismul de producere a manifestărilor în ILA. Vom trece peste punctul de vedere prea puţin interesant al susţinătorilor ipotezei subiective, care reduc toate manifestările la halucinaţii ESP ce urmează unul dintre mecanismele menţionate în literatură. Adepţii ipotezei obiective admit o impregnare şi o activare ulterioară, cu manifestări concrete obiective, fără a intra însă în detaliile delicate ale unui mecanism ipotetic. Doar Sudre, care minimalizează rolul în infestare al subiectului implicat în evenimentul dramatic evocat, consideră că manifestările sunt produse de apariţii recurente, care reprezintă materializări spontane, produse întotdeauna de un subiect viu, apropiat, depărtat sau ignorat.

În prezentarea mecanismului complet pe care îl propunem, vom aborda succint aspectul informaţional, factorii asociativi, substratul şi procesul de obiectivare.

Într-un moment dramatic, cu o încărcătură emoţională deosebită, subiectul, aflat într-o stare alterată a conştiinţei, eliberează probabil ceva dintr-o componentă nestructurată a sistemului său bioplasmatic, asociat cu o informaţie-înregistrare ce conţine codificat, de

obicei, şi chipul său. Acest element informaţional se păstrează potenţial într-un "veşnic prezent", menţinând, prin interfaţa realitate informaţional-energetică — subdomeniu bioplasmatic, o legătură cu fondul energetic transfizic aderent la locuri, structuri şi obiecte. Informaţia-înregistrare potenţială poate fi activată şi chemată la manifestare prin asociativitate, în condiţiile întrunirii factorilor asociativi, oferiţi de interacţiuni cu componente din inconştientul unor persoane prezente la momente de timp ulterioare în locul impregnat sau într-un loc cu obiecte impregnate.

Astfel, înregistrarea se obiectivează în fenomene bioenergetice şi mai ales în fenomene de condensare. Fenomenele bioenergetice de tip PK urmează un mecanism bioplasmatic continuu, vezi paragrafele 10.2.1 şi 11.1 (vol. 1), în timp ce fenomenele de condensare se traduc mai ales prin apariţii recurente, ce reprezintă bioplastii structurate din bioplasma existentă în mediul ambiant, după un mecanism bioplasmatic de condensare reversibil.

În concluzie, manifestările observate în ILA obiectivează informaţie din înregistrarea asociată cu fondul energetic aderent, generat de subiectul implicat în evenimentul dramatic, care oferă componenta de bază, constantă în timp. Dar, această informaţie originală este alterată de informaţie din inconştientul altui subiect, ce activează ulterior înregistrarea şi care reprezintă o componentă variabilă, ce diferă în timp de la un subiect activator la altul şi de la o manifestare la alta.

18.3. MECANISMUL DE DESFĂŞURARE A FENOMENELOR BPS

Bioplasmia este acţiunea exotică asupra substratului cu aspect de bioplasmă, ce determină variaţia gradului de condensare şi uneori a numărului de subtilitate şi conduce la structurarea unor sisteme paranormale, pe care le-am denumit bioplastii.

În funcţie de caracterul reversibil sau ireversibil al acţiunii BPS, am propus şi am discutat deja două tipuri de mecanisme:

a) mecanismul bioplasmatic de structurare reversibil;

b) mecanismul bioplasmatic de structurare ireversibil.

a) Mecanismul bioplasmatic de structurare reversibil

În acest mecanism, specific bioplasmiei reversibile, Începutul şi finalul acţiunii exotice nu găseşte nici un sistem paranormal, care apare dar şi dispare pe parcursul secvenţei. Bioplasma, ca substrat al procesului de structurare, pe care sfârşitul acţiunii o regăseşte în starea iniţială, este proaspăt eliberată de sisteme vii, mai ales de subiectul de materializare, în fenomenele experimentale, sau este vorba mai ales despre o bioplasmă în stare liberă din mediul ambiant, în fenomenele spontane.

Acţiunea BPS implică structurare şi destructurare, modificarea gradului de condensare şi uneori a numărului de subtilitate. Secvenţa cea mai generală a mecanismului reversibil este de tipul:

bioplasmă se transformă prin structurare în bioplastie (formată din bioplasmă) se transformă în (NS scade) bioplastie (formată parţial sau integral din substanţă) se transformă în (NS creşte) bioplastie (formată din bioplasmă) se transformă prin destructurare în bioplasmă.

Evident, în cazurile în care numărul de subtilitate nu este afectat, etapele intermediare ale secvenţei generale, care implică variaţia sa, sunt absente.

Mecanismul reversibil este caracteristic ectoplastiilor, aparițiilor în general, aparițiilor mariale, structurilor bioplasmatice, manifestărilor ufologice, reprezentărilor miraculoase ce suferă modificări reversibile şi unui număr redus de imagini miraculoase.

b) Mecanismul bioplasmatic de structurare ireversibil

Bioplasmia ireversibilă se caracterizează prin structurarea unui sistem paranormal stabil nedefinit, pe care finalul acţiunii exotice îl găseşte neafectat.

În acest caz, acţiunea BPS implică structurarea, modificarea gradului de condensare şi, în final, conversia bioplasmei în substanţă, prin scăderea numărului de subtilitate. Aşa cum bioplasma permite transformări rapide, substanţa asigură o stabilitate crescută, deoarece în cazul său entropia substratului este ridicată şi gradele de libertate reduse, ceea ce favorizează îngheţarea în forme.

Secvenţa mecanismului ireversibil este de tipul:

bioplasmă se transformă prin structurare în bioplastie (formată din bioplasmă) se transformă în (NS scade) bioplastie (formată din substanţă).

Mecanismul ireversibil este specific imaginilor miraculoase, reprezentărilor miraculoase cu fenomene de suprafaţă, mirosurilor exotice (cu menţiunea că nu se obţin structuri macroscopice cu formă definită) şi, probabil, în cazuri izolate, unor apariţii, structuri bioplasmatice şi manifestări ufologice.

19. MECANISMUL FENOMENELOR DE CONDENSARE

În fenomenele de condensare, subiectul cunoscut sau necunoscut acţionează direct asupra substratului realităţii fizice, afectând gradul de condensare şi adesea numărul de subtilitate.

În acord cu modelul continuumului material, am formulat şi prezentat mecanisme de desfăşurare distincte pentru fenomenele de condensare, care au fost denumite de destructurare, atunci când acţiunea exotică urmăreşte descompunerea unui sistem normal,

şi de structurare, dacă acţiunea exotică determină formarea unui sistem paranormal, respectiv reversibile şi ireversibile, după cum acţiunea exotică este sau nu reversibilă.

Astfel, în accepţiunea noastră, fenomenele de condensare se desfăşoară după patru tipuri de mecanisme:

- mecanismul de destructurare reversibil;

- mecanismul de destructurare ireversibil;

- mecanismul bioplasmatic de structurare reversibil;

- mecanismul bioplasmatic de structurare ireversibil,

pe care le vom recapitula succint.

19.1. MECANISMUL DE DESTRUCTURARE REVERSIBIL

Marea majoritate a fenomenelor de condensare care afectează sisteme normale urmează acest mecanism. Începutul şi finalul acţiunii exotice, care determină variaţia reversibilă a gradului de condensare şi a numărului de subtilitate, găsesc sistemul normal iniţial format exclusiv din substanţă.

Acţiunea exotică implică şi transformări ale parametrilor spaţio-temporali ai unor matrici informaţionale dintr-o regiune spaţio-temporală din jurul sistemului normal.

19.2. MECANISMUL DE DESTRUCTURARE IREVERSIBIL

Într-un număr redus de cazuri, există posibilitatea ca acţiunea exotică să afecteze ireversibil gradul de condensare şi numărul de subtilitate. Sistemul normal afectat este destructurat definitiv şi condamnat la o existenţă potenţială nemanifestă.

19.3. MECANISMUL BIOPLASMATIC DE STRUCTURARE REVERSIBIL

Cele mai multe acţiuni de structurare a sistemelor paranormale se desfăşoară după acest mecanism, în care se formează o bioplastie cu stabilitate limitată în timp, ce se descompune în finalul acţiunii exotice. Acţiunea exotică determină variaţia reversibilă a gradului de condensare şi, uneori, a numărului de subtilitate.

19.4. MECANISMUL BIOPLASMATIC DE STRUCTURARE IREVERSIBIL

Mecanismul conduce la structurarea unei bioplastii stabile nedefinite, astfel încât natura paranormală a sistemului format nici nu mai este evidentă după încheierea acţiunii exotice. Acţiunea exotică implică variaţia ireversibilă a gradului de condensare şi a numărului de subtilitate.

20. CLASIFICAREA GENERALĂ A FENOMENELOR DE CONDENSARE

Fenomenele de acţiune exotică asupra substratului realităţii fizice, pe care le-am denumit de condensare, au gradul de exotism cel mai înalt. De aceea, ele lipsesc, în majoritate, din lucrările importante care propun clasificări şi sistematizări ale fenomenelor paranormale.

Într-o încercare de sistematizare formală, am împărţit fenomenele de condensare în două clase — aptraportul (ATT) şi bioplasmia (BPS) —, după cum acţiunea exotică este îndreptată asupra substratului cu aspect de substanţă şi produce destructurarea unor sisteme normale, respectiv asupra substratului cu aspect de bioplasmă şi determină structurarea de sisteme paranormale.

Dezvoltarea acestei clasificări în tipuri de fenomene evidenţiază şi mai mult caracterul său formal, datorat mai ales interconversiei substratului, deoarece unele tipuri nu pot fi suficient delimitate sau reprezintă aspecte ale unui singur fenomen privit din perspective diferite.

Clasificarea generală a fenomenelor de condensare are însă la bază un criteriu obiectiv: mecanismul de desfăşurare. Potrivit acestui criteriu, pot fi definite următoarele grupe:

i) fenomene de condensare care se desfăşoară după un mecanism de destructurare reversibil;

ii) fenomene de condensare care se desfăşoară după un mecanism de destructurare ireversibil;

iii) fenomene de condensare care se desfăşoară după un mecanism bioplasmatic de structurare reversibil;

iv) fenomene de condensare care se desfăşoară după un mecanism bioplasmatic de structurare ireversibil.

Primele două grupe reunesc fenomenele ATT iar ultimele două fenomenele BPS.

XII. TERMINOLOGIE ŞI DENUMIRI

Am încheiat trecerea în revistă a fenomenelor aşa-zise paranormale, PSI, parapsihologice sau altfel, pentru care am preferat însă denumirea de fenomene exotice. Spectrul fenomenelor pe care am considerat necesar să le prezentăm este sensibil mai larg decât cel obişnuit în lucrări asemănătoare din literatura de specialitate. Terminologia folosită cuprinde termeni cunoscuţi şi răspândiţi alături de termeni mai puţin folosiţi şi de unii termeni noi.

De altfel, cerinţa de a se introduce un limbaj internaţional comun, în sensul delimitării, denumirii şi clasificării fenomenelor, formulată în repetate rânduri, de exemplu cu ocazia unor congrese internaţionale, nu s-a realizat încă, în pofida unor progrese evidente în ultimele decenii.

Am început şi încheiem marele capitol dedicat fenomenelor exotice cu aspecte legate de terminologie şi denumiri. Vom puncta, cu riscul de a ne repeta, anumite elemente pe care le considerăm importante şi utile pentru cei care parcurgând diferite lucrări pe această temă, apărute în diferite perioade, se vor confrunta cu termeni şi denumiri foarte diferite.

21. DE LA CERCETARE PSIHICĂ ŞI METAPSIHICĂ LA PARAPSIHOLOGIE ŞI PSIHOTRONICĂ

Multă vreme, fenomenele neobişnuite au fost asociate cu ocultismul, magia şi esoterismul, fiind considerate supranaturale. Supranaturalul este prin definiţie ceva care nu respectă legile stabilite ale naturii şi chiar ceva dincolo de natura spaţio-temporală.

Biserica a întâmpinat şi întâmpină încă dificultăţi de ordin teologic în acceptarea, recunoaşterea şi etichetarea fenomenelor supranaturale, pe care le consideră miracole sau fenomene miraculoase. Pentru că Dumnezeu este supranatural, fenomenele supranaturale ar trebui să semnifice o manifestare a sa, uneori prin intermediul îngerilor. Dar, Diavolul este şi el supranatural şi anumite fenomene pot fi provocate şi de intervenţia acestuia, adesea prin intermediul îngerilor căzuţi, denumiţi de obicei demoni. Cum Diavolul ne ispiteşte mereu, trebuie multă prudenţă şi grijă pentru a nu confunda unele fenomene aparent divine cu manifestări diabolice. Şi câţi nevinovaţi, acuzaţi de vrăjitorie şi de pact cu Diavolul, nu şi-au aflat sfârşitul în flăcările rugului, condamnaţi de cruda şi necruţătoarea Inchiziţie, care susţinea că arzându-le trupul le va mântui sufletul.

Unele fenomene produse de mistici creştini, îndeosebi levitaţia, au fost considerate supranaturale de către biserică şi atribuite unei intervenţii divine, fiind interpretate ca un semn de sfinţenie şi au reprezentat mult timp un criteriu de canonizare. Dar, tot mai mulţi subiecţi comuni s-au dovedit capabili de fenomene similare, pe care le atribuiau însă spiritelor dezîncarnate sau propriei lor capacităţi. Biserica, mai ales teologia, care consideră supranatural un domeniu exclusiv al lui Dumnezeu şi al Diavolului, în multiplele lor forme de manifestare, s-a văzut într-o situaţie delicată. Să atribui Diavolului toate

fenomenele în care intervenţia divină nu poate fi susţinută, ar fi însemnat să îi recunoşti acestuia o influenţă îngrijorător de mare.

Şi atunci, biserica catolică a făcut un compromis, introducând noţiunea de preternatural. Din punct de vedere teologic, limitele mobile ale supranaturalului şi naturalului constituie domeniul preternaturalului. Astfel, preternaturalul, delimitat confuz, nu implică miracole adevărate. Producerea unor fenomene preternaturale, care par doar miracole, se datorează unor resurse şi forţe insuficient cunoscute, care se află în fiinţa umană. Adevăratele miracole sunt însă fenomene supranaturale, care se datorează puterii lui Dumnezeu (miracole majore) sau a Diavolului (miracole minore).

Biserica ortodoxă, care nu a realizat compromisul preternaturalului, este un adversar constant al fenomenelor neobişnuite în afara contextului biblic sau a unui cadru religios.

Interesul unor persoane cu pregătire ştiinţifică pentru fenomenele neobişnuite datează din a doua jumătate a secolului al 19-lea. În anul 1876, William Barrett a trimis Asociaţiei Britanice pentru progresul ştiinţei o scrisoare-referat cu titlul "Unele fenomene asociate cu stări mentale anormale" (Some Phenomena Associated with Abnormal Conditions of the Mind).

Referatul, respins de secţiunea de biologie, dar admis de cea de antropologie, condusă de Wallace, a constituit imboldul pentru constituirea, peste 6 ani, a celebrei Societăţi de cercetări psihice (Society for Psychical Research; SPR).

Astfel au apărut, în anul 1882, denumirile de fenomene psihice (psychical phenomena), pentru fenomenele asociate cu stări psihice neobişnuite, respectiv cercetare psihică (psychical research), pentru disciplina care le studiază.

În anul 1889, germanul Max Dessoir a propus denumirea de parapsihologie (Parapsychologie), pentru disciplina care se ocupă de fenomenele care nu se încadrează în cursul normal al vieţii afective şi spirituale. Termenul, asupra căruia însuşi Dessoir era sceptic, s-a răspândit iniţial doar în ţările de limbă germană.

În anul 1905, cunoscutul savant francez Charles Richet, care a preluat preşedenţia SPR, a cerut printr-o adresă prezidenţială înlocuirea denumirii de cercetare psihică cu metapsihică (metapsychique). Termenul de metapsihică, adică "dincolo de psihic", se doreşte un corespondent al metafizicii lui Aristotel, care însemna "dincolo de fizică". După Richet, metapsihica este ştiinţa fenomenelor fizice sau psihologice de care par responsabile forţe inteligente pe care nu le cunoaştem, dar există în stare latentă în fiinţa umană.

Termenii de metapsihică şi fenomene metapsihice (phenomenes metapsychiques) s-au răspândit rapid în ţările francofone.

În anul 1923, Al Doilea Congres Internaţional de cercetare psihică, desfăşurat la Varşovia, a adoptat denumirea de metapsihică şi a recomandat folosirea sa pe plan internaţional. Recomandarea a avut însă un ecou limitat în Anglia şi SUA, care au preferat în continuare denumirea tradiţională de cercetare psihică.

În anul 1927, William McDougall, profesor de psihologie la Universitatea Duke din Durham (SUA), a reactualizat termenul de parapsihologie, solicitând chiar statut universitar pentru parapsihologie şi recunoaşterea ca disciplină academică. În sensul folosit de McDougall, parapsihologia era doar o subdiviziune experimentală şi strict cantitativă a cercetării psihice. Acest sens restrictiv al termenului este folosit şi astăzi în unele lucrări. Astfel, McDougall a căutat să salveze din domeniul cercetării psihice un subdomeniu care să se preteze cercetării ştiinţifice şi cerinţelor ştiinţelor academice.

Prin activitatea de excepţie şi lucrările de referinţă ale lui Joseph Banks Rhine, Laboratorul de parapsihologie înfiinţat în anul 1934 la Universitatea Duke, a devenit principalul centru mondial al cercetării fenomenelor denumite psihice, metapsihice sau parapsihologice.

Sub influenţa lui Rhine şi a şcolii sale, Congresul Internaţional de la Utrecht din anul 1953 a adoptat denumirea de parapsihologie şi a recomandat din nou unificarea terminologiei şi un limbaj internaţional comun. Curând, terminologia propusă şi impusă de Rhine s-a generalizat, fiind preferată sau cel puţin recunoscută în aproape toate ţările. Astfel, disciplina cu pretenţii de ştiinţă a devenit parapsihologie, fenomenele cercetate au fost denumite parapsihologice şi împărţite în două clase: percepţie extrasenzorială (extrasensory perception; ESP) şi psihokinezie (psychokinesis; PK), care grupează fenomenele denumite până atunci intelectuale, subiective, pasive sau psihologice, respectiv fizice, obiective, active sau fiziologice.

Rhine şi-a continuat activitatea revoluţionară de introducere a parapsihologiei în canoanele ştiinţei şi de cercetare a fenomenelor parapsihologice prin metode ştiinţifice. Astfel a luat naştere parapsihologia convenţională (mainstream parapsychology), ce cuprinde doar acele fenomene care pot fi testate şi demonstrate prin metode caracteristice cercetării ştiinţifice. Fenomene cunoscute şi consacrate, ce nu sunt considerate testabile, nu îşi găsesc loc în parapsihologia convenţională, care este de fapt o parapsihologie pur experimentală.

Această atitudine radicală, exagerată deoarece fenomenele sunt decimate după criterii care nu le sunt specifice, a sensibilizat şi a trezit tot mai mult interesul comunităţii ştiinţifice, triumfând în cele din urmă prin admiterea Asociaţiei de parapsihologie (Parapsychological Association; PA) în Asociaţia Americană pentru progresul ştiinţei. Admiterea, survenită în anul 1969, este considerată sinonimă cu recunoaşterea parapsihologiei ca ştiinţă, care conduce la statut universitar şi la calitatea de disciplină academică.

Termenul de paranormal, în sensul a ceva "dincolo de normal", adică dincolo de ceea ce ar trebui să se întâmple dacă ar opera doar legile cunoscute ale cauzei şi efectului, a apărut probabil în a doua jumătate a secolului al 19-lea şi a fost folosit ocazional în legătură cu fenomenele neobişnuite. Rhine a manifestat o adversitate evidentă faţă de caracterul său neştiinţific şi a cerut chiar, în anul 1950, excluderea sa din limbajul parapsihologiei. De această dată, recomandarea lui Rhine a fost ignorată, astfel încât, mai ales în ultimul timp, termenii de paranormal şi fenomene paranormale cunosc o răspândire tot mai largă.

Începând cu anul 1942, Robert Henry Thouless, secondat din 1946 de H. P. Wiesner, a introdus o ipoteză provizorie, potrivit căreia diferitele fenomene paranormale nu sunt efecte ale unor capacităţi diferite, ci ale unei singure capacităţi paranormale, pentru care a

propus termenul PSI, iar pentru fenomenele observate denumirea de fenomene PSI. Termenul PSI, ce reprezintă a 23-a literă a alfabetului grec, cu care începe cuvîntul psyche — "suflet, psihic", a pătruns treptat în parapsihologie, devenind tot mai agreat. Astfel, fenomenele, manifestarea, efectul, capacitatea, factorul sunt desemnate frecvent prin PSI.

În prezent, denumirile cele mai răspândite sunt cele de fenomene paranormale, fenomene PSI sau doar PSI şi, ceva mai puţin, fenomene parapsihologice, respectiv parapsihologie pentru disciplina care le studiază, cu excepţia Angliei, unde sunt preferate în continuare denumirile tradiţionale de fenomene psihice şi cercetare psihică.

Astfel, denumirea consacrată a disciplinei cu pretenţii de ştiinţă şi recunoscută ca atare oficial, cel puţin în SUA, este parapsihologie. Dar parapsihologia nu este înţeleasă univoc de către diferiţii cercetători şi teoreticieni.

În privinţa aprecierii domeniului de studiu efectiv şi nu declarativ al parapsihologiei, se conturează tot mai mult două tendinţe. Potrivit unei definiţii curente, parapsihologia este disciplina care se ocupă de studiul ştiinţific al fenomenelor paranormale. Pentru cei care admit că fenomenele pot fi cercetate prin metode ştiinţifice, definiţia arată clar că parapsihologia studiază fenomenele paranormale. Pentru alţii însă, care consideră că multe fenomene nu se pretează metodologiei ştiinţifice iar unele se pretează doar parţial şi forţat, definiţia actuală reduce întreaga parapsihologie la parapsihologia convenţională.

Situaţia este la fel de complicată în privinţa încadrării parapsihologiei ca disciplină, conturându-se trei tendinţe.

Tendinţa restrictivă consideră că parapsihologia este doar o ramură a psihologiei. Susţinătorii acestui punct de vedere, care se foloseau de asemănarea denumirilor, au urmărit mai mult strecurarea parapsihologiei în universităţi prin catedrele de psihologie şi obţinerea de fonduri pentru cercetare din cele alocate psihologiei.

Tendinţa moderată consideră parapsihologia o disciplină de sine stătătoare, complementară psihologiei. Ea este cel mai bine ilustrată prin psihopraxie (psychopraxia), o noţiune introdusă în anul 1981 de Michael Thalbourne. Psihopraxia e o încercare de unificare a psihologiei normale (psihologia) şi paranormale (parapsihologia), referitoare la procese cognitive şi de acţiune, pentru a elimina distincţia conceptuală dintre: i) achiziţia normală de informaţie (senzorială) şi acţiunea normală (motoare), ce definesc procese senzoriale şi ii) achiziţia paranormală de informaţie (extrasenzorială; ESP) şi acţiunea paranormală (extramotoare; PK), ce definesc procese extrasenzorimotoare. Toate procesele senzorimotoare şi extrasenzorimotoare sunt considerate împliniri ale unei dorinţe sau ale unei necesităţi pe diferite căi, care reprezintă aspecte ale psihopraxiei. Psihopraxia apare ca un principiu teleologic fundamental, care reuneşte toate interacţiunile dintre Sine sau Ego şi realitatea înconjurătoare.

În fine, tendinţa entuziastă, pentru a nu spune naivă, consideră parapsihologia o superdisciplină care va deveni curând "ştiinţa ştiinţelor".

Aprecierea parapsihologiei ca disciplină s-a deplasat încet de la punctul de vedere restrictiv spre cel moderat, cu sporadice nuanţe entuziaste.

După noi, parapsihologia este o disciplină de sine stătătoare, parţial complementară ştiinţelor naturii (îndeosebi fizicii) şi psihologiei.

De obicei, susţinătorii parapsihologiei afirmă caracterul său ştiinţific, pe care adversarii parapsihologiei îl contestă. "Este într-adevăr parapsihologia o ştiinţă? Poate fi parapsihologia o ştiinţă? Este necesar ca parapsihologia să fie o ştiinţă?". Iată câteva întrebări esenţiale la care răspunsul este dificil, delicat şi chiar riscant.

Este frecventă greşeala de a identifica realitatea obiectivă cu imaginea sa oferită de ştiinţă, în esenţă de ştiinţele naturii. De fapt ştiinţa, înţelegând prin ea ştiinţele naturii, este doar o cale de cunoaştere, o metodă de aproximare a realităţii obiective, departe de a fi perfectă, dar considerată adesea cea mai bună din câte cunoaştem în prezent. Limitele ştiinţei îşi au originea în propria sa metodologie bazată pe experimentare directă şi reproductibilitatea rezultatelor. Dacă se admite în principiu că realitatea obiectivă este diferită de imaginea sa oferită de ştiinţele naturii, apare imediat întrebarea: "Cât de diferită?".

Suntem de acord cu cei care consideră că ştiinţa nu studiază realitatea obiectivă în totalitate, ci doar un segment al său, şi anume o realitate obiectivă spaţio-temporală, pe care noi o identificăm cu subdomeniul fizic al realităţii fizice. Ştiinţa concepe fenomenele exclusiv ca transformări în succesiune temporală, cu o cauză care determină şi precede întotdeauna efectul. În termeni tradiţionali, ştiinţa înseamnă grosier, cauzal, spaţio-temporal.

Metodologia ştiinţifică recunoscută nu permite ab initio abordarea unor fenomene ce nu apar prin cauzalitate şi/sau se desfăşoară în afara cadrului spaţio-temporal cunoscut. Dar tocmai acestea sunt caracteristicile definitorii ale fenomenelor paranormale, descrise tradiţional prin subtil, necauzal, dincolo de spaţio-temporal.

Pentru a introduce fenomenele paranormale în canoanele ştiinţei, Rhine a realizat de fapt un compromis, sinonim cu cel făcut de biserică prin noţiunea de preternatural. El a decupat din totalitatea fenomenelor cunoscute câteva fenomene, poate chiar epifenomene, şi din aceste fenomene câteva aspecte, poate secundare, ce pot fi studiate prin metode caracteristice cercetării ştiinţifice. Şi astfel lupta pentru a face din parapsihologie o ştiinţă, începută în urmă cu aproape un secol şi al cărei stindard a fost preluat de Rhine, a reuşit să izbândească. Unii specialişti s-au întrebat chiar dacă ceea ce este testat prin metode ştiinţifice sunt într-adevăr fenomenele paranormale sau altceva. Este oricum evident că această cale restrictivă nu conduce spre esenţa fenomenelor şi spre mecanismele lor de desfăşurare.

Nu intenţionăm în nici un fel să criticăm compromisul făcut de Rhine cu puterea, adică cu ştiinţa. E posibil ca el să fi fost necesar, cel puţin pentru a ridica în sfârşit anatema aruncată de comunitatea ştiinţifică asupra fenomenelor paranormale în totalitate. Dar, credem că a sosit momentul să recunoaştem deschis acest compromis, să admitem că revoluţia rhineană este doar o etapă în cercetarea fenomenelor şi să estimăm consecinţele sale, acum când disputa ştiinţă-paraştiinţă s-a mai calmat şi numeroşi oameni de ştiinţă, îndeosebi din generaţia tânără şi medie, se arată tot mai interesaţi de paranormal.

Răspunsul nostru la întrebările formulate este, poate surprinzător, următorul: parapsihologia în ansamblu nu este, nu poate şi nu trebuie să fie o ştiinţă propriu-zisă, dar fenomenele care fac obiectul său trebuie studiate preferenţial de persoane cu pregătire ştiinţifică.

Pare tot mai evident că majoritatea fenomenelor paranormale, pe care le-am denumit fenomene exotice, nu se încadrează în teoriile ştiinţifice acceptate şi nu pot fi studiate adecvat cu metode specifice ştiinţei. Şi nu este vorba despre o problemă de timp, care ţine de stadiul actual de dezvoltare al ştiinţei şi de nivelul cunoştinţelor ştiinţifice, ci despre o problemă de fond, ce vizează chiar metodologia ştiinţifică şi paradigmele pe care este fundamentată ştiinţa. Iar "vina" nu aparţine fenomenelor, pe care adversarii lor le consideră iluzorii. Responsabilă este însăşi ştiinţa care, prin paradigme şi metodologie, nu poate studia corespunzător astfel de fenomene care o contrazic. Nu înseamnă însă că fenomenele paranormale nu sunt reale. Înseamnă doar că va mai trece un timp, probabil nu foarte scurt, până ce mintea omenească va găsi altceva mai adecvat pentru a le studia. Dacă acest altceva se va numi superştiinţă, metaştiinţă sau complet altfel, nu putem şti. Credem doar că va fi sensibil diferit de ceea ce astăzi înţelegem prin ştiinţă.

Trebuie menţionat şi faptul că în perioada postbelică parapsihologia, impulsionată de succesele lui J. B. Rhine, a cunoscut o dezvoltare generală, cu excepţia unei regiuni importante a globului, în care s-au instaurat temporar aşa-numite regimuri de democraţie populară. În ţările pe atunci populare sau socialiste, parapsihologia a fost dacă nu interzisă categoric, cel puţin descurajată sever, din considerente de ordin ideologic, deoarece contravine materialismului dialectic, şi de ordin politic, fiind considerată o disciplină burgheză, capitalistă şi deci reacţionară. Notăm în paranteză că cercetările militare asupra unor fenomene paranormale s-au desfăşurat cu caracter secret, mai ales în URSS, fără a se sinchisi prea mult de aspectele ideologice şi politice. Dar şi o serie de persoane civile, mai ales din lumea ştiinţei, s-au arătat foarte interesate de fenomenele paranormale şi au căutat o portiţă de scăpare din capcana ideologico-politică. Şi au găsit-o, pretinzând că au inventat o nouă ştiinţă, de origine socialistă, care nu contravine (aparent) materialismului dialectic şi se opune (aparent) parapsihologiei ca disciplină burgheză idealistă.

Denumirea aleasă — psihotronică — este cel puţin la fel de nefericită ca şi cea de parapsihologie. Termenul, lansat întâmplător de către inginerul elveţian Fernand Clerc într-un articol oarecare publicat în anul 1954, provine din psyche — "suflet, psihic" şi terminaţia tronică, ce nu înseamnă nimic, dar seamănă cu electronică sau stereotronică, discipline pe atunci la modă.

În anul 1967, câţiva cehoslovaci, printre care Stuchlik şi Rejdak, au redescoperit şi au propus acest termen acceptabil pentru puterea socialistă.

Astfel a luat naştere în Cehoslovacia psihotronica, ce se ocupă, evident, de studiul fenomenelor psihotronice. În câţiva ani, psihotronica s-a răspândit şi în alte ţări socialiste, ca Polonia, URSS, Bulgaria, România şi limitat chiar în unele ţări apusene, obţinând şi adeziunea unor parapsihologi, care au văzut în ea o disciplină alternativă, poate chiar interesantă şi, mai ales, posibilitatea unei colaborări nesperate cu colegi de breaslă de

dincolo de cortina de fier şi atragerea sa în circuitul mondial al cercetării fenomenelor paranormale.

În anul 1973, psihotronica s-a impus ca disciplină, odată cu înfiinţarea la Praga a Asociaţiei Internaţionale de cercetări psihotronice (International Association for Psychotronic Research; IAPR).

Astfel, pentru ţările socialiste, parapsihologia a devenit psihotronică iar fenomenele paranormale au fost denumite fenomene psihotronice.

Potrivit definiţiei propuse de IAPR, psihotronica este domeniul ştiinţific interdisciplinar care are ca obiect interacţiunile la distanţă între sistemele vii, respectiv între acestea şi mediul ambiant, precum şi fenomenele de tip energetic sau informaţional legate de aceste interacţiuni. Psihotronica se consideră o disciplină independentă, între concepţia filosofico-psihologică a parapsihologiei şi cea biologico-fizică despre lume.

Psihotronica s-a remarcat imediat prin câteva rezultate notabile, dar mai ales prin tupeul său formidabil faţă de parapsihologie. Deşi la nivel mondial răspândirea şi influenţa psihotronicii sunt minore în raport cu cele ale parapsihologiei, copilul neastâmpărat şi-a ridicat adesea glasul, mai ales în anii '70 şi '80, împotriva părintelui său fără voie. Au apărut astfel afirmaţii inadmisibile şi iresponsabile, de genul "parapsihologia a fost rebotezată fericit psihotronică" sau "psihotronica este ştiinţa care a înlocuit parapsihologia", asociate adesea cu tendinţa, voluntară sau involuntară, de a confunda psihotronica şi parapsihologia şi de a atribui nemeritat psihotronicii rezultatele parapsihologiei, pe care, chipurile, ar fi înlocuit-o.

Dar parapsihologia nu a murit şi nu a fost rebotezată decât în imaginaţia unor psihotronişti prea entuziaşti. Fie că nu au aflat, fie că nu s-au sinchisit de pretenţiile psihotronicii, societăţile, asociaţiile şi laboratoarele de parapsihologie îşi continuă netulburate activitatea, studiind fenomenele paranormale cu aceeaşi perseverenţă şi conştiinciozitate care au impus disciplina pe care o reprezintă.

Parapsihologii nu s-au lăsat mai prejos şi i-au acuzat pe psihotronişti că încearcă să dezbine studiul fenomenelor paranormale şi că, prin nebulozitatea şi ambiguitatea pe care le promovează, riscă să discrediteze şi chiar să compromită cercetarea paranormală, oferind prilejul mult aşteptat de către adversarii sceptici din aripa conservatoare a comunităţii ştiinţifice. Unii parapsihologi consideră că psihotronica nici nu există ca disciplină distinctă decât în iluziile unor persoane care se autonumesc psihotronişti.

Nu credem că aceste poziţii adverse sunt cele mai potrivite. De exemplu, cunoscutul psiholog-parapsiholog american Stanley Krippner a încercat să împace parapsihologia cu psihotronica, avînd o contribuţie notabilă în dezvoltarea ambelor discipline. Şi Jeno Miklos, în dubla sa calitate de parapsiholog cu vechi state de serviciu şi pionier al psihotronicii în România, nu vede neapărat contradicţii antagoniste între cele două discipline ce studiază paranormalul din puncte de vedere comune şi distincte şi care îşi pot continua drumul pe căi paralele sau, poate, vor fuziona în viitor.

O adresă din ianuarie 1992 a preşedintelui în exerciţiu al Asociaţiei de parapsihologie, dr. Stanley Krippner, către Primul Congres internaţional de parapsihologie şi psihotronică, care se va desfăşura la Rio de Janeiro la o dată ce urmează să fie stabilită, sugerează o apropiere firească a celor două discipline, care ar putea conduce la unificarea lor în viitor.

22. DE LA PARANORMAL LA EXOTIC, DE LA PSI LA BETA

Etimologia denumirilor curente — parapsihologie, fenomene parapsihologice, PSI, fenomene PSI, cercetare psihică, fenomene psihice, psihotronică, fenomene psihotronice — are la bază cuvîntul grec psyche şi sugerează o legătură directă şi o dependenţă strictă de psihic, conştiinţă.

Potrivit ipotezei PSI în sensul propriu al termenului, susţinută mult timp, organismele cu sistem nervos şi aparat psihic dezvoltat dispun de o capacitate generală PSI sau ANPSI, care determină fenomene paranormale pe o cale extrasenzorimotoare.

Existenţa unor fenomene paranormale la animale superioare este demult cunoscută. J. B. Rhine a introdus acronimul ANPSI (prin contracţia sintagmei animal PSI), pentru a defini o abilitate PSI la animale. Tinde să se contureze chiar un domeniu distinct al parapsihologiei, denumit şi el ANPSI, care studiază fenomenele paranormale cu subiect animal.

Dar, o serie de cercetări mai vechi şi mai noi susţin prezenţa unor fenomene neobişnuite, ce nu pot fi considerate normale, şi la organisme lipsite de sistem nervos, care aparţin unui segment larg al evoluţiei biologice, de la materia vie inferior organizată a organismelor unicelulare până la reprezentanţii regnului vegetal şi forme simple de viaţă animală, vezi paragrafele 6.1 şi 6.2 (vol. 1).

Astfel, ipoteza că fenomenele denumite curent PSI, parapsihologice, psihice sau psihotronice sunt asociate în mod necesar cu activitatea psihică este tot mai mult contestată. De aceea, în ultimii ani, numeroşi parapsihologi evită delimitările nete, definiţiile clare şi interpretarea stricto senso a termenilor întrebuinţaţi. De exemplu, se recomandă ca acronimul PSI (notat şi psi sau Psi) să fie folosit exclusiv ca simbol descriptiv fără nici o altă semnificaţie (îndeosebi legată de existenţa şi manifestarea psihicului).

Succesul şi răspândirea tot mai largă a termenilor de paranormal şi fenomene paranormale se datorează îndeosebi faptului că, din punct de vedere etimologic, nu sunt limitaţi la o asociere directă şi necesară cu activitatea psihică. Rezerva noastră faţă de denumirea de paranormal nu se datorează atât prefixului para, parţial compromis şi contestat, cât mai ales sensului direct, care exprimă ceva anormal, o excepţie de la normal şi nu ceva ce coexistă firesc cu normalul. Considerăm că termenul de paranormal nu este cel mai potrivit pentru încercarea de a integra toate fenomenele realităţii obiective într-un model unitar, aşa cum doreşte să fie modelul continuumului material.

Din aceste considerente, am folosit preferenţial termenul neutru de fenomene exotice, pentru a denumi fenomenele ce nu pot fi explicate în contextul teoriilor ştiinţifice

acceptate. Disciplina care se ocupă de studiul acestora ar putea fi denumită, de exemplu, cercetare exotică.

Împărţirea fenomenelor paranormale de către J. B. Rhine în două clase — percepţia extrasenzorială (ESP) şi psihokinezia (PK) —, în urma celebrelor studii experimentale cantitativ-statistice, s-a impus şi este adoptată de majoritatea lucrărilor de specialitate. Dar, caracterul restrictiv şi nepotrivit al celor doi termeni, care sugerează că achiziţia de informaţie este o percepţie pe un canal nesenzorial, respectiv o acţiune a psihicului asupra unei structuri materiale pe care o deplasează extramotor, a devenit din ce în ce mai evident şi chiar supărător. De altfel, se impune tot mai mult tendinţa de folosire exclusiv a acronimelor ESP şi PK (notate şi esp, pk sau Esp, Pk), considerate simple simboluri descriptive, lipsite de vreo semnificaţie directă.

Ceea ce ne deranjează însă în mod deosebit este faptul că unele fenomene, îndeosebi de exotism ridicat, nu pot fi încadrate nici măcar cu bunăvoinţă în cele două clase — ESP şi PK — deoarece nu corespund definiţiilor curente şi se desfăşoară după legi şi mecanisme complet diferite.

Pentru a depăşi acest inconvenient care, aşa cum face parapsihologia de azi, împiedică abordarea unitară şi în totalitate a fenomenelor pe care le considerăm exotice, am definit, după aspectul aparent, patru clase de fenomene exotice: fenomenele bioinformaţionale, bioenergetice, de biocontrol şi de condensare.

Definiţiile termenilor generali folosiţi în parapsihologie sunt negative, arătând, direct sau indirect, ce nu sunt fenomenele paranormale, ce nu este PSI, ce nu este ESP, ce nu este PK şi nu ceea ce sunt ele de fapt. Ele specifică doar că fenomenele nu se încadrează în cele normale şi recunoscute, că procesele se desfăşoară extrasenzorimotor, că informaţia nu este achiziţionată senzorial iar acţiunea nu se efectuează motor.

De exemplu, definiţia propusă de Asociaţia de parapsihologie,în anul 1985 şi actualizată de câteva ori, arată că parapsihologia studiază anomaliile aparente ale comportamentului şi experienţe care par să existe distinct de mecanismele explicative cunoscute în prezent, ce sunt responsabile de fluxul normal de informaţie şi influenţă organism-mediu şi organism-organism.

Şi definiţia fenomenelor exotice, ca fenomene ce contravin teoriilor ştiinţifice acceptate, folosită de noi pe parcursul lucrării, este negativă. Astfel, domeniul fenomenelor exotice nu este practic definit. Dacă de exemplu ştiinţa, cu paradigmele şi metodologia actuală sau extrapolată, va reuşi cândva să explice unele sau chiar toate aceste fenomene, ceea ce noi nu credem, dar alţii nu exclud, înseamnă că ce este exotic sau paranormal azi ar putea deveni comun sau normal mâine. În acest caz, fenomenele exotice riscă să se dilueze sau chiar să dispară în viitor iar disciplina ce le studiază riscă să rămână fără obiect. Pe de altă parte, este posibil şi probabil ca în realitatea obiectivă să existe suficiente alte fenomene ce contravin teoriilor ştiinţifice acceptate, fără a avea însă o legătură directă cu fenomenele exotice prezentate. Totuşi, potrivit definiţiei negative, fenomenele respective ar trebui incluse în cadrul fenomenelor exotice. În această situaţie, complementară celei precedente, fenomenele exotice riscă să devină un sac fără fund, imposibil de sistematizat şi interpretat.

De aceea, se impune o definiţie reală a fenomenelor exotice, care să arate ce sunt ele de fapt şi să le delimiteze de celelalte fenomene ale realităţii obiective.

Menţionăm că o definiţie a fenomenelor exotice ca o sumă a fenomenelor bioinformaţionale, bioenergetice, de biocontrol şi de condensare este şi ea, în ultimă instanţă, negativă, deoarece fiecare clasă este definită prin termenul exotic, în sensul aceleiaşi abateri de la teoriile ştiinţifice acceptate.

Un prim pas spre definirea reală a fenomenelor exotice prezentate porneşte de la observaţia că ele par asociate în mod necesar cu bios-ul (viaţa) iar uneori, de la un anumit nivel al evoluţiei, şi cu psyche-ul (psihicul, conştiinţa).

Am încercat să explicăm fenomenele exotice şi să formulăm mecanisme de desfăşurare în contextul modelului continuumului material, care consideră că sistemele vii sunt sisteme fizico-chimice ce îşi pot organiza un sistem bioplasmatic. Bios-ul este astfel definit prin existenţa sistemului bioplasmatic, responsabil direct de majoritatea fenomenelor exotice. În unele mecanisme sau variante de mecanisme intervine direct sau indirect şi psyche-ul sau, poate mai corect, blocul informaţional pe care se dezvoltă conştiinţa şi personalitatea.

Stabilirea mecanismelor de desfăşurare a fenomenelor exotice poate constitui punctul de plecare al unei definiţii reale. Astfel, potrivit modelului continuumului material, fenomenele exotice sunt fenomene ale realităţii obiective, care se desfăşoară după mecanismele informaţional direct sau informaţional bioplasmatic (pentru fenomenele bioinformaţionale), bioplasmatic continuu sau informaţional discret (pentru fenomenele bioenergetice), interior bioplasmatic, interior informaţional, exterior bioplasmatic sau exterior informaţional (pentru fenomenele de biocontrol), de destructurare reversibil, de destructurare ireversibil, bioplasmatic de structurare reversibil sau bioplasmatic de structurare ireversibil (pentru fenomenele de condensare), la care se pot adăuga eventual alte mecanisme asemănătoare.

Deoarece fenomenele exotice sunt asociate în mod necesar cu bios-ul şi doar uneori cu psyche-ul, considerăm acronimul BETA (de la a doua literă a alfabetului grec, cu care începe cuvîntul bios) mai potrivit decât acronimul PSI (de la a 23-a literă a alfabetului grec, cu care începe cuvîntul psyche). Astfel, BETA ar putea fi un sinonim pentru exotic iar fenomene BETA un sinonim pentru fenomene exotice.

POSTFAŢĂ

Modelul şi ideile de bază ale acestei lucrări erau bine cristalizate la sfârşitul anilor '70. Dar, "epoca de aur", în care am avut neşansa de a trăi "cei mai frumoşi ani", a amânat exagerat decizia de a mă elibera, măcar parţial, de povara pe care o purtam, aşternând pe hârtie gânduri devenite deja obsesive. Redactarea celor două volume a durat, cu unele intermitenţe, peste patru ani. Între timp, titlul iniţial, "Fenomene ale realităţii obiective", s-a modificat, dobândind accente mai comerciale, prin acel "De la normal la paranormal".

În esenţă, cele două volume încearcă să reunească probleme fierbinţi ale ştiinţei contemporane, cum sunt cosmologia şi fizica particulelor, care descriu structura şi caracteristicile Universului ultramare şi ale Universului inframic, cu probleme la fel de incitante de la frontierele ştiinţei sau de dincolo de frontierele sale, caracteristice paranormalului. Este propus un model ontologic, care ierarhizează realitatea obiectivă în domenii şi subdomenii, pe criterii de ordin entropic şi informaţional. Modelul continuumului material oferă un cadru adecvat pentru abordarea unitară a tuturor fenomenelor realităţii obiective, fie normale sau paranormale, pe care am preferat să le denumesc comune şi exotice.

Mărturisesc că îi invidiez aproape pe acei fericiţi, din lumea ştiinţei sau din afara ei, care mai cred că întreg paranormalul poate fi redus la ignoranţă, confuzie, iluzie sau escrocherie. Pentru o persoană cu pregătire solidă în domeniul ştiinţelor naturii, acceptarea existenţei fenomenelor paranormale constituie o sfidare faţă de propria sa formaţie ştiinţifică. Pentru aceeaşi persoană, studiul aprofundat al fenomenelor paranormale, îndeosebi al celor de exotism ridicat, şi realizarea implicaţiilor acestora asupra unor paradigme şi teorii fundamentale cu care operează ştiinţa contemporană, în intenţia, mult prea îndrăzneaţă, de a ne oferi o "imago mundi" coerentă şi completă, pare o capcană fără scăpare, capabilă să genereze coşmaruri intelectuale.

Din acest punct de vedere, "De la normal la paranormal" reprezintă o expresie a propriilor traume, generate de conflictul dintre fenomenele paranormale şi pregătirea mea ştiinţifică de tip cartezian. Ea poate fi considerată chiar o încercare, mai mult sau mai puţin reuşită, de defulare lucidă.

Partea cea mai incitantă a lucrării este dedicată fenomenelor exotice, care înfăţişează paranormalul în chipurile sale multiple, adesea amăgitoare. Nu este însă vorba despre o abordare convenţională a fenomenelor paranormale şi a problematicii standard a parapsihologiei. Am propus o prezentare, analiză şi interpretare a fenomenelor paranormale, care diferă uneori semnificativ de cea oferită de lucrări generale pe aceeaşi temă, relativ puţine la număr, apărute în ultimele decenii în alte ţări. De exemplu, aşa-numitele fenomene miraculoase sau manifestările OZN sunt ignorate, aproape fără excepţie, de lucrările dedicate paranormalului.

Cele două volume nu au reuşit şi, evident, nici nu au avut pretenţia să epuizeze normalul şi paranormalul. Intenţionez ca în două lucrări viitoare, intitulate probabil „Căutări între normal şi paranormal" şi „Reflecţii despre normal şi paranormal", să prezint mai liber anumite fenomene şi experienţe, ce pot fi mai greu incluse în tiparele rigide ale clasificărilor, precum şi probleme şi aspecte fundamentale ancorate în comun şi exotic. Mă refer, de exemplu, la experienţele extracorporale (OBE), experienţele în preajma morţii (NDE), fenomenele mediale (mediumitate şi channeling, spiritism şi exterism), considerate uneori fenomene THETA, cercurile misterioase, respectiv la viaţa şi moartea fizică, fenomenul conştiinţei, arhetipuri şi bioprograme, stări şi nivele de conştiinţă, problema supravieţuirii, controversa reîncarnării.

Mulţumind cititorului pentru atenţie şi răbdare, îmi exprim speranţa că parcurgerea lucrării a reuşit să îi trezească şi să îi menţină interesul pentru subiectele tratate, chiar dacă opiniile sale nu au coincis poate întotdeauna cu ale autorului.

01.05.1992

Adrian Pătruţ